

SZUBOTICA
MAJ JOVIN TRG 3
Telefonok
Kiadóhivatal 8-33
Cirkonádó 6-10, 8-21

NAPILÓ

Kiállítás a belsőben
egyedévre 165 dinár
egy hónapra 55 dinár
Regisztrált
utuden nap, hétén a
Csomaj utáni újságosok

XXX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. MÁRCIUS 17.

VASÁRNAP

76. SZÁM

A genfi fórum

A *Politika* közli Kumanudi Koszta helyetteskülföldügyi miniszter nyilatkozatát a Népszövetség munkájáról, a béke megővésében betöltött szerepéről és arról a bölcs tapintatról, amellyel a nemzetek együttesének ez a nagytekinthető szerve a kisebbségi kérdés tárgyalásából minden disszonáns mozzanatot kiküszöbölt.

Megállapítja Kumanudi, hogy a Népszövetség hivatala magaslátán áll és minden lehetőséget kiaknáz az európai béke fenntartására. Azzal a szkepszissel szemben, amely szerint a Népszövetség hatalmi felszerelés hiányában nem tud a rábízott érdekek védelmében gyakorlati jelentőségű tevékenységet kifejtetni, a helyetteskülföldügyi miniszter hangsúlyozza, hogy a támadó felekre nézve nincs nagyobb erkölcsi presszió, mint a népek szövetségének együttes akciója háborús kezdeményezés esetén. Ezt az erkölcsi pressziót gazdasági szankciók is nyomatkosíthatják, mert egyetlen európai állam sem tudna háborút viselni, ha a Népszövetség az anyagi támogatást megtagadná tőle.

A legteljesebb mértékben meg van elégedve Kumanudi azzal a módszerrel, szellemmel és taktikával is, amelyet a Népszövetség a kisebbségi kérdésben tanúsít. A márciusi ülészekben is, amikor ennek a problémának tárgyalása meglehetősen nagy hullámokat vetett, sikerült a Népszövetségnek elhárítani az ellentétes álláspontok éles összütközését és a vita olyan elfajulását, amely a népek békés viszonyát károsan befolyásolhatta volna. A kisebbségek védelmét a békeszerződések a magas genfi fórum hatáskörébe utalták, ez azonban — mint Briand a Stresemann beszédére adott válaszában kidomborította — nem jelentheti azt, hogy a békeszerződésekben vállalt kötelezettségek teljesítésének ellenőrzését az egyes államok szuverénitására rovasára gyakorolják. Erre való tekintettel a jugoszláv delegáció, a csehszlovák, román, lengyel és görög delegációkkal egyetértésben, azt a meggyőződését nyilvánította a Népszövetségi Tanács előtt, hogy a kisebbségekre vonatkozó eljárás nem fog változtatást eszközölni az érdekelte kormányok előzetes meghallgatása nélkül. A Népszövetség ennek a felfogásnak és minden megfontolandó körülménynek figyelembevételével szabta meg magatartását és elérte azt, hogy valamennyi állam és kisebbség megnyugvással tekint a megindult folyamat fejleményei elé.

Maguk a kisebbségek örülnek a legjobban annak, hogy a kérdés körül támadt izgalmaikat a Népszövetség lecsillapította és tartózkodott olyan állásfoglalástól, amely bármilyen irányban elégedetlenséget kelthetne. A kisebbségek nagyrabecsülik a népszövetségi védelem elvében rejlő morális tökélet, de nem táplálnak hamis illúziókat ennek a védelemnek praktikus keresztülvitele iránt. Alig van olyan kisebbség, amely nemzetközi szerződésben kodifikált panaszjogát érvényesítette volna, mert hiszen a panasz sorsa bizonytalan, míg a panaszemelés tényének a bizonyított faji többségre gyakorolt kedvezőtlen hatása biztos és nem érdemes biztos kárt vállalni bizonytalan előnyért. Epen ezért a kisebbségek tuhyomó része kikapcsolja számításából a Népszövetség aktív beavatkozását mint jogorvoslatot és arra törekszik, hogy a faji többséget közvetlenül bírja rá a fennálló sérelmek orvoslására. A kisebbségek abban látják a Népszövetség hivatását, hogy megteremtse azt az európai atmoszférát, amelyben jogos igények a fejlődés természetes rendje szerint kielégülést nyerhetnek. A Népszövetségnek ép úgy nincs szüksége konkrét döntőbírói sikerekre a kisebbségi kérdés megoldásának előmozdításához, mint ahogy a béke ügyét is hatékonyan szolgálhatja tényleges hatalmi szervezet nélkül.

A kisebbségek tudva-tudják, hogy jogaik épségének garanciája nem az írott szerződés, hanem a népek és fajok kölcsönös megértésének légköre s a népszövetségi patronátusnak azt a rendeltetést tulajdonítják, hogy ezt a légkört

szabályozza és a zavaró jelenségektől megtisztítsa. A kisebbségi jogok megvalósítása nem pusztán szerződésből folyó tartozás, hanem az európai béke eminens érdeke és ezen az alapon helyezték a kisebbségi jogokat a Népszövetség égisze alá. A Népszövetségnek, hogy ezen a téren elvégezhesse feladatát, azokra az államokra is figyelemmel kell lennie, amelyek nem kötelezték magukat szerződésileg a kisebbségi jogok respektálására. Az olaszországi szlávok által szenvedett injuriák megszüntetésének szükségét semmivel sem csökkenti az a körülmény, hogy a kisebbségi jogokról szóló nemzetközi szerződést Olaszország nem írta alá. Amennyi-

ben a jogos kisebbségi kívánások teljesítése a béke megszilárdulásának előfeltétele, azok az államok sem vonhatják ki magukat teljesítésük alól, amelyek nem szerepelnek a kisebbségi jogokat kodifikáló szerződés aláírói között.

A Népszövetség hajója az elmúlt ülészekben sértetlenül került ki a kisebbségi vita szcillái és charibdiszei közül. Arra a egyszerű körülményekre, amellyel a világpárlament vezetői eléjé vették az ellentétek elharapózásának, most már az a misszió hárul, hogy az eszmeérlelés eszközeivel termékenyítse meg a talajt a faji többségek és kisebbségek viszonyának konszolidálására.

Vasuti katasztrófa Japánban kétszáz halottal

Egy gyorsvonat négy kocsija száz méter magasból lezuhant a töltésről

Londonból jelentik: Japánból érkező hírek szerint a Soya vasutársaság egyik vonalán pénteken borzalmas vasuti szerencsétlenség történt, amelynek több száz halottja van. Az eddigi szákszavú és hiányos jelentések szerint a magas hegyek közt húzódó vasutvonalon egy gyorsvonat kislított és négy kocsija száz méter magasból lezuhant a töltésről.

A vasuti szerencsétlenség méreteiről még ninesenek megbízható jelentések, tény azonban, hogy a lezuhant kocsik zsufova voltak utasokkal és az első jelentések szerint

a szerencsétlenül járt kocsik háromszáz utasa közül kétszázan meghaltak.

A rettenetes szerencsétlenségről közelebbi részletek még hiányoznak.

Huszezer embert fenyeget halálos veszedelemmel Amerikában az árvíz

Az Alabama folyó gátszakadás következtében percek alatt elöntött több várost

Newyorkból jelentik: Az Alabama államban levő Elba városát elöntötte az árvíz és az egész várost pusztulással fenyegeti. A város felett elhúzó

Alabama folyón gátszakadás történt és a víz percek alatt elöntötte Elba városát.

A később érkezett jelentések szerint Elbán kívül az árvíz több más várost is elöntött és a katasztrófa árnyai percre percre növekednek.

A katasztrófaális árvíz következtében huszezer ember forog közvetlen életveszedelemben és több, mint százezer ember várja a háztetőkön a menekülést.

A legnagyobb pusztulást az árvíz Elba városában okozta, ahol több száz halottja van a katasztrófának.

Alabama állam fővárosából, Montgomeryből ka-

tonaság és önkéntes mentőosztag indult el és a katasztrófaális helyzetben levő lakosságot repülőgépekről élelmezik.

Az ár olyan hirtelen lepte el a várost, hogy még mielőtt valaki menekülésre gondolhatott volna, a víz már négy-hat méter magasan állt az utcákon.

Növelte a bajt, hogy az árvíz hajnalban, álmában érte a lakosságot.

Szombat délelőtt az ár kissé csökkent, de később a vizállás újból emelkedett. Elba legnagyobb szállodája, amelynek felső emeletein több száz ember keresett menedéket, rombadőlt és a menekültek legnagyobb része az árban lelta halálát. Az áldozatok számát még nem sikerült megállapítani.

Csak a költségvetéssel összefüggő intézkedéseket fog tartalmazni a pénzügyi törvény

A pénzügyminiszter rendelete az állami árlejtésekről

Beogradból jelentik: A pénzügyi törvények eddig évről-évre valóságos törvényhalmazatok voltak, mert az eddigi kormányok a parlamentáris törvénykezés lassúsága miatt a sürgős törvényjavaslatokat ilyen módon emelték rövid uton törvényerőre. Mint-hogy a jelenlegi törvények megalkotása nem vesz igénybe olyan nagy időt, szükségtelennek mutatkozott, hogy a pénzügyi törvénybe olyan intézkedéseket is felvegyenek, amelyek egyáltalán nem voltak pénzügyi jellegűek és semmi közik nem volt a költségvetéshez, illetve annak végrehajtásához, ami a pénzügyi törvény tulajdonképeni célja és feladata.

Epen ezért *Svirijuga Sztankó dr.* pénzügyminiszter köriratot intézett az összes minisztériumokhoz és értesítette őket, hogy a pénzügyi törvény ezentul csak olyan rendelkezéseket tartalmazhat, amelyek szoros

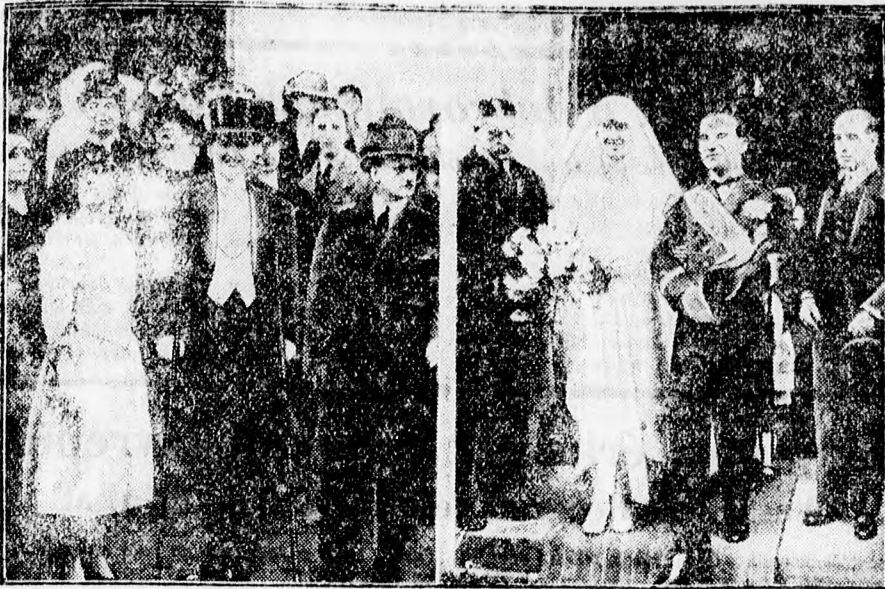
összefüggésben vannak a költségvetés végrehajtásával. A pénzügyi törvényből törölni kell minden olyan rendelkezést, amely olyan ügyekre vonatkozik, amelyek rendes törvényhozói uton intézendők el. Felhívta a pénzügyminiszter a többi miniszterek figyelmét arra, hogy ha továbbra is fenn akarják tartani a pénzügyi törvénynek olyan rendelkezéseit, amelyek nem vonatkoznak a költségvetésre, akkor ezekről készítsenek külön törvényjavaslatokat, hogy így lehessen azokat törvényerőre emelni.

A pénzügyminiszter rendeletet adott ki az állami árlejtéseken való részvétlről is és elrendelte, hogy azokat a bizonylatokat, amelyek az ilyen árlejtésen való részvétellel jogosítanak, az illetékes kereskedelmi kamarák három hónapi időtartamra adják ki és a bizonylatok tartalmazzák a cég megbízhatóságának

Zappi megházasodott

Rómából jelentik: Zappi őrnagy, aki részt vett az Itália északsarki expedíciójában, a napokban tartotta

Nobile és társai részére és öt vádolták Mahngren tragikus haláláért. Marianó, akinek a lábát amputálták,

meg esküvőjét Lausanneban. Zappi volt tudvalevőleg az, aki Marianóval és Mahngren svéd tudóssal gyakorlatilag erősen pusztított a spanyoljárvány. A kormány fájlalja, hogy a triferi tiszútkaszinó ebben az időben álcarsóhált rendezett, a bűnös tisztek megkapják büntetésüket. Painlevé azt is beismerte, hogy

(a baloldali képen mankóval) most mutatkozott először a nyilvánosság előtt bajtársa esküvőjén. Marianó volt Zappi házassági tanúja.

Viharos éjszakai vita a francia kamarában

Painlevé hadügyminiszter szigorú vizsgálatot indít a rajnai hadseregben uralkodó állapotok miatt

Párisból jelentik: A francia kamara éjszakai ülése a rajnai hadsereg ügyei miatt rendkívül viharos volt. Painlevé hadügyminiszter másfélórás beszédében védte a hadügyi kormányt a támadások ellen. Bevallotta, hogy a rajnai csapatok legénysége között tényleg erősen pusztított a spanyoljárvány. A kormány fájlalja, hogy a triferi tiszútkaszinó ebben az időben álcarsóhált rendezett, a bűnös tisztek megkapják büntetésüket. Painlevé azt is beismerte, hogy

Coblentzben huszofokos hidegben három óra hosszat álltak a katonák, egy zászlóalj pedig harminchat fokos hidegben hat óra hosszat meneteltek.

A laktanyák hiányos szénellátásának tisztázására megindult a vizsgálat. Az elhunyt katonákat kívánatra államköltségen hozzák haza eltemetni és síremléket is emelnek számukra.

Doriot kommunista képviselő bejelentette, hogy a rajnai seregben az utolsó hetekben hatvanöt katonát négyszázhetvenöt övi hőrtőnre ítélték, mert panaszkodtak a tetszorgu bánásmód ellen.

Azonnali szabadlábrahelyezésüket követelte.

A vita hajnali félőtig tartott s a kamara végül bizalmat szavazott a kormánynak. Az ülés háromnegyed hatkor ért véget.

Tíz év alatt négyszázötvenkét diplomát adott ki a szuboticeai fakultás

Diákokthont kell építeni a szuboticeai diákok részére — Markovics Csedomir dékán nyilatkozata

A szuboticeai jogi fakultás néhány hónap múlva ünnepli fennállásának tízéves jubileumát. A Bácsme gyei Napló munkatársa ebből az alkalomból felkereste dr. Markovics Csedomir dékánt, aki a fakultás működéséről a következőket mondotta:

— A jogi fakultás tízéves fennállása óta 452 diplomát állított ki, a Vajdaság mégsem becsüli meg egyetlen egyetemfőnökményét. Erdekes jelenség, hogy a vajdasági diákok részére Beogradban és Zagrebban is emelnek diákokthontokat és menzákat a vajdaságiak, de a szuboticeai diákságról teljesen megfeledkeznek.

Ha a Vajdaságnak érdeke, hogy a szuboticeai jogi fakultás továbbra is fennmaradjon, akkor helyénvaló volna, ha a gazdag és civilizált Vajdaság Szuboticeán is hasonló intézményeket létesítené.

— Szem előtt kell tartani azt a körülményt is, hogy vége van már annak az időnek, amikor a joghallgató egyszersmind köztisztviselő is lehetett. A jogásznak az általános társadalmi és állami élet tekintetében széles látókörrrel kell bírnia, amit nem lehet a legszükségesebb »ipari« tudásból, a vizsgákra készült feleletekből meríteni. Hogy a hallgatók időt szentelhessenek a tanulásnak és általános és komoly művelődésnek, mentesíteni kell őket a lakás gondoktól, egészséges lakásokat, tüzelőanyagot és megfelelő táplálékot kell nekik adni. »Először élni és azután bölcselkedni« ez régi és megdönthetetlen igazság.

— A jogi fakultás épületében a tanítóképző tanulóin kívül átlag harminc-nyolcvan joghallgató lakik. Ezek valamennyien vidékiek, akiknek anyagi helyzetük nem olyan, hogy magánlakásban lakhatnának. Kizetem, hogy ezek az ugynevezett szükség-lakások anyagi eszközök hiányában tarthatatlan állapotban vannak és a helyzet az, hogy vagy meg kell javítani a lakásviszonyokat, vagy be kell szüntetni a fakultás épületében levő diák-lakásokat. A lakások úgy, ahogy

most vannak, nem válnak becsületére sem a fakultásnak, sem a civilizált és gazdag Vajdaságnak.

A szuboticeai jogi fakultáson eddig 436 férfi és 13 nő szerzett jogi diplomát.

Ezek közül már igen sokan lettek bírák, jegyzők, rendőr-főkapitányok, hadbírók, ügyvédek, városi komeszárók, vagy magántisztviselők. A Vajdaság területén egyetlen olyan törvényszék símes, amelynek bírói vagy ügyészi karában ne lenne néhány volt szuboticeai joghallgató.

— Mi, ennek a jogifakultásnak az előadói megantítottuk őket arra, hogy a jogost a jogtalantól, a jót a rossztól, a hasznost a károstól megtudja különböztetni, disztingválni tudjon a realitás és az illúzió között és tanítjuk, hogy az ítélhetőzatalnál, továbbá a nyilvános szolgálat minden ágában emelkedjenek önmaguk és mások jóléte.

Munkatársunk ezután az iránt érdeklődött, hogy miképpen fogja a jogi fakultás nosztrifikálni az 1918. óta magyarországi egyetemeken szerzett jogi diplomákat,

amit, mint pénteki számunkban jelentettük, a közoktatási tanács a szuboticeai jogi akadémia hatáskörébe utalt.

— Erre — mondotta a dékán — nem adhatok választ, mert hivatalos értesítést még nem kaptunk. Elmondotta még Markovics Csedomir dr. dékán, hogy a

a doktori diplomák megszerzését lényegesen megkönnyítette a miniszterium

és mint jelentettük, a szuboticeai jogi fakultáson is lehet doktori vizsgát tenni.

Doktori vizsgára ebben az évben nyolcvanhat végzett jogász jelentkezett,

ezenkívül tizenhat rendkívüli hallgató is szorgalmas látogatója a doktori vizsgákra előkészítő előadásoknak.

HARÍSNYÁK MOSÁSAHOZ

A szuboticeai jogi fakultás tükárságának jelentéséből egyébként megállapítható hogy eddig tizenhét szemeszter fejeződött be és a tizenyolcadik szemeszter most folyik. Az első szemeszternek (1919—1920) 106 hallgatója volt. A másodiknak 422, a harmadiknak 371, a negyediknek 542, az ötödiknek 496, a hatodiknak 561, a hetediknek 445, a nyolcadiknak 491, a kilencediknek 318, tizediknek 239, tizenegyediknek 234, tizenkettediknek 319, tizenharmadiknak 309, tizenegyediknek 355, tizenötödiknek 354, tizenhatodiknak 408, tizenhetediknek 362 és a most folyó tizenyolcadik szemeszternek 387 hallgatója van. Ezek közül 346 férfi és 41 nő. A hallgatók legnagyobb része vajdasági és igen sok a magyar nemzetiségű.

Az intézetnek hét rendes, négy rendkívüli tanára, három docense és egy tiszteletdíjas tanára van.

A szuboticeai jogi fakultás jubileumi ünnepe nemcsak ennek az országos jelentőségű főiskolának, hanem a városnak és az egész Vajdaságnak is ünnepe lesz. A jogakadémia eddigi működése azt mutatja, hogy a szuboticeai jogi egyetem kulturális misszióját valóban be is tölti.

Öngyilkos lett a budapesti zsiróegylet volt cégvezetője

A Dunába ugrott, mert saját kérelmére nyugdíjazták

Budapestről jelentik: Péntek reggeli budapesti lapok közölték, hogy a Dunából egy középosztályhoz tartozó negyvenévi körüli férfi holttestét fogták ki. A holttest személyazonosságát pénteken nem sikerült megállapítani, szombaton azonban megjelent a főkapitányságon Biringer József, a budapesti zsiró és péntáregylet tiszviselője és felismerte a holttestben Stern Fülöpöt, a zsiróegylet volt cégvezetőjét.

Stern Fülöp már hetekkel ezelőtt kérte nyugdíjazását és csütörtökön közölték vele, hogy az igazgatóság a kérelmet teljesítette és nyugdíj helyett a volt cégvezető kérésére végkielégítést adtak neki. Biringer szombaton levelet kapott Sterntől. A levélben a következő állott:

— Nagy ut előtt ülök, mire a levelet megkapod, már elfoglaltam állásomat a Dunában.

Biringer rosszat sejtve a rendőrségre sietett és onnan a hullaházba vezették, ahol felismerte a volt cégvezető holttestét. Azt hiszik, hogy a huszonháromezer pengő végkielégítést adósságai fedezésére fizette ki és azért követte el az öngyilkosságot, mert attól félt, hogy nem tud megélni.

A bécsi kéjgyilkos közveszélyes őrült

A maniküröslány gyilkosa már ötször volt tételében

Bécsből jelentik: A Weinburg-uccai kéjgyilkosság tettesének, Singer Richárd felhőnemenküreskedőnek a védője beadványt intézett a törvényszékhez, amelyben kéri, hogy Singert orvosszakértőkkel vizsgálják meg és haladéktalanul szállítsák állami tételébe, mert közveszélyes őrült. A védő beadványában ismerteteli a gyilkos életétörténetét. Singer Richárd előkelő család gyermeke és jó nevelésben részesült, de gyengeelméjűsége miatt nem folytathatta tanulmányait. A négy élemtől hét év alatt végezte. A háboru elején besorozták katonának, de csakhamar elbocsátották a katonai szolgálatból gyengeelméjűsége miatt. 1915-ben Singer felbőltötte magát, az orvosok azonban megmenekítették, de a golyó ekkor agyát is érte. Végül hangszilyozza a védő, hogy Singer Richárd már ötször volt tételében és mindenkor reverzális aláírásával szabadult ki. Legutóbb bátyja, aki tudta, hogy Singer Richárd közveszélyes őrült, megtárgyálta a reverzális aláírását és ekkor egy rokona állt jót érte.

Singer Richárdot, akinek áldozata Mátyás Emmi maniküröslány meghalt, az ügyészség fogházának közös cellájából külön zárkába kellett átvinni, mert cellatársai tiltakoztak az ellen, hogy együtt legyenek a kéjgyilkossal. Egyes bécsi lapok jelentése szerint cellatársai pénteken véresre verték a kéjgyilkost.

Megindult a jég a felső Dunán

A Duna felső szakaszán megindult a jégzajlás és Bécsnél már egészen jégmentes, úgyhogy az osztrák fővárost nem fenyegeti árveszedelem. A cseh-szlovákiai szakaszon is beállt az olvadás és minthogy Beograd mellett is megindult a jég, remélhető, hogy a jégzajlás a Dunán nem fog bajt okozni.

Bécsi jelentés szerint, Tulln mellett a Duna kilepett medréről és az erdők viz alatt állanak. Az ár a greiffensteini strandfürdőt is elöntötte.

Szfőből érkezett jelentés közli, hogy a Marica elöntötte Filipperkol alacsonyabb fekvő részeit. Az árvíz katasztrófális arányokat öltött. Több mint ezer ház áll már víz alatt és ötven épület rombadott. A lakosság menekül. A veszélyeztetett házak kiürítését katonaság végzi.

Bukaresti jelentés szerint a hirtelen beállt olvadás a moldvai tartományt és Besszarábiát árvízzel fenyegeti. Jassy külvárosai már víz alatt állanak. Az elöntött házak lakóit tűzoltók és katonák szállították magasabban fekvő helyekre. Kisenewet szintén elöntéssel fenyegeti az ár.

A nikolinci véres karácsony

Tízennégy évi fegyházra ítélték egy bánati földmivest, aki meggyilkolta nagybátyját

Belaerkváról jelentik: Rendkívül izgalmas büntető tárgyat a napokban a belaerkrvai törvényszék büntető tanácsa. A vádlottak padján egy fiatal nikolinci napszámos állt. Piconja Péter, aki ellen előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkosság büntetése miatt emelt vádat az ügyészség.

Karácsony másnapján történt, hogy Piconja meggyilkolta nagybátyját, Turkonja Jon gazdálkodót, akit már régebbi idő óta haragban volt. A rossz viszony abból keletkezett, hogy egy évvel ezelőtt, amikor Piconja összeveszett a feleségével, kis vagyonkijárat magához véve, elköltözött hazulról és nagybátyjánál kért szállást. Turkonja adott lakást Piconjának, de cserébe lassanként elvette annak minden értékét, majd amikor Piconjának már semmije sem volt, elzavarta házából. A fiatal napszámos ekkor visszaköltözött feleségéhez és a visszatartott holmik miatt beperelte Turkonját. Karácsony másnapján történt, hogy amikor Piconja hazament, felesége sirva panasolta, hogy találkozott Turkonjával, aki szidalmazni kezdte Piconja miatt haragra lobbant és egy kést véve magához, nagybátyja keresésére indult. Turkonja több harátával együtt kocsin a faluban divó szokás szerint házról házra ment ismerősökhöz és már meglehetősen ittas volt, amikor Piconja találkozott vele. Szó nélkül felugrott a kocsira és kétszer megcsarta nagybátyját, aki nyomban meghalt. A csendőrség a gyilkost letartóztatta és bezárolta a belaerkrvai ügyészség fogházába.

A tárgyaláson a vádlott azzal védekezett, hogy nem volt szándékában megölni nagybátyját, de nem tudott magán uralkodni, amikor felesége sirva panaszkodni kezdett előtte. Az volt a szándéka, hogy megfenyegeti Turkonját.

— Miért vitte akkor magával a kést? — kérdezte az elnök.

— Nálunk ez szokás — mondotta a vádlott. A bíróság ezután több tanút hallgatott ki. majd Radoszavjevics Szlavkó államügyész elmondta vád-

beszédét, amelyben kérte, hogy előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkosság büntetésében mondja ki a bíróság bűnösnek a vádlottat.

Dr. Neskov védő azt iktatózott bizonyítani, hogy nem lehetett szó előre megfontolt szándékról és kérte az enyhítő körülmények figyelembevételét. A bíróság hosszabb tanácskozás után szándékos emberölés bün-

tetésében mondta ki bűnösnek a vádlottat és tízennégy évi fegyházra, valamint tízévi hivatalvesztésre ítélte. Kötelezte egyben a vádlottat arra is, hogy kártérítés címén havi négyszáz dinárt fizessen a meggyilkolt özvegyének.

Az ítélet ellen úgy az ügyész, mint a vádlott fellebeztek.

Felülvizsgálják a dobrovoljacok igazoló iratait

Március 24-ig kell betérjeszteni az okmányokat a hadügyminiszteriumhoz

Szentáról jelentik: Az új dobrovoljac törvény értelmében az összes dobrovoljacok kötelesek okmányukat március 24-ig benyújtani a hadügyminiszteriumhoz, ahol az iratokat felülvizsgálják. Ez a revízió dönti majd el, hogy ki jogosult a dobrovoljac név használatára. Az így megállapított tényleges dobrovoljacok neveit a hivatalos lapban közlik és előírások igazolóokmányt adnak ki nekik.

Ezek az igazolt dobrovoljacok kötelesek 1930. év október hó elsejéig földjükön, vagy pedig abban a városban telepedni, amelynek határában parcellájuk elterül.

Szentán mintegy négyszáz dobrovoljac család él, akik valamennyien benyújtották már igazoló irataikat. Az igazolt dobrovoljacok telepedésük után öt évvel birtokosaivá válnak a nekik juttatott földterületeknek.

Budapestre érkeztek a tokiói távrepülők

Vasárnap Beograd felé folytatják utjukat

Budapestről jelentik: Csen kínai pilóta, dán utitársával, Christian Johansonnal repülőgépen akarja megtenni a Berlin—tokiói távolságot és hosszas előkészületek után végre két nap előtt startoltak. Első nap este Bécsbe érkeztek, pénteken reggel pedig az asperni repülőtérrel Budapest felé repültek tovább.

A mátyásföldi repülőtér a délelőtti órákban kapott felőlük értesítést, maga a gép azonban csak délen egy órákor tünt fel eléggé nagy szélben a két márciusi égen. Pár perc múlva földet is ért és utasai kigúrottak belőle.

A kormánynd Johansen ült, az utasulást Csen foglalta el. A gép kétüléses, 85 lóerős, SAVIA típusú sportrepülőgép, amellyel ilyen nagy utat megtenni komoly teljesítmény. A pilóták még mintegy két órahosszat Mátyásföldön maradtak, hogy a gépet rendbehozzák és a szükséges formaszagokat elintézzék, azután autón mentek Budapestre, ahol a Gellért-szállóban vettek lakást.

Christian Johansen, így számolt be az utról.

— Csen kollegám felszólítására vállalkoztam arra, hogy Berlinből Tokióig vezetem azt a kis sportrepülőgépet, amivel utazunk. Ugy számítottuk, hogy szombat reggel folytatjuk utunkat Beograd felé, de ki-

derült, hogy a Jugoszlávián való átrepülésre nincs meg az engedélyünk.

Az engedélyeket az angol légügyi hivatal utján kértük és Jugoszlávia valahogy kimaradt belőle. Most már sürgönyileg intézkedtünk, reméljük, hogy szombat estére a válasz is megjön és akkor vasárnap reggel mehetünk tovább. Az egész utat három hétre tervezzük, de lehet, hogy még hamarabb jutunk végére. Aviatikai szempontból elsősorban az az érdekesége vállalkozásunknak, hogy Indián át akarjuk megtenni az utat.

— Mr. Csen kitűnő pilóta és vagyonos ember. Két célt akar elérni ezzel a vállalkozással: először ilyen távrepülés közben mindig adódik alkalom arra, hogy az ember ismeretét gyakorlati alapon fejlessze, másodszor fel akarja kelteni Kína érdeklődését az aviatika iránt. Kínában ugyanis repülőforgalomról még szó sem lehet, az aviatika gyermekcipőben jár. Viszont biztos, hogy magánerevével nem lehet megszervezni a modern nivón álló légitörvényt, hanem csak úgy, ha az állam azt erkölcsileg és anyagilag támogatja. Mr. Csen azt reméli, hogy ezzel az útjával hivatalos körök érdeklődését is fel tudja kelteni a kínai aviatika iránt.

Mussolini a pápával kötött szerződés jelentőségéről

A Vatikáni Város inkább lelki, mint világi állam — Szerződés az egyház és az állam elválasztása ellen

Rómából jelentik: Most hozták nyilvánosságra az olasz állam és a Vatikán szerződése ratifikációs okiratának motíválását, valamint azokat a diplomáciai szövegeket, amelyek a február 11-én kötött szerződésekre vonatkoznak.

Mussolini a motíválás bevezetésében rövid történelmi visszajáratást vet a kérdésre és a következőket jelenti ki:

— Azáltal, hogy a Szentosz nem fogadta el a régi olasz garancia-törvényt, kényes és veszedelmes helyzet keletkezett, mivel a katolikus egyház feje sem az olasz királyságot, sem annak fővárosát nem ismerte el.

Az olasz kormányának 1870. óta egyáltalán nem volt az a szándéka, hogy a pápát Rómából kiűzze, vagy megfoszssa szuverén hatalmától.

Visconti Venosta, az akkori olasz külügyminiszter kijelentette a nagyhatalmoknak, hogy a Leo-város továbbra is a pápa szuverénitása alatt marad. Ha a Szentoszé akkor elfogadta volna a fölkínált megegyezést, a Vatikán területe sokkal nagyobb maradhatott volna, mint amilyen most lett.

A továbbiakban a duce elmondja, hogy a Szentoszék az 1926-ban megkezdett tárgyalások óta egyetlenegyszer sem követelt szabad utat a tengerhez, sem másfajta korridorot s pusztán a Vatikán szuverénitását elismerését kérte s a vatikáni kerket jelenlegi területének függetlenségét, esetleg a Szent Ofcium palotáját.

A Szentoszék abból az alapelvől indult ki, hogy a pápaság függetlensége és lényé nem függ a független terület nagyságától.

Olaszország politikai légköre az elmúlt hét év alatt teljesen megváltozott és lehetővé tette a két állam kölcsönös de jure és de facto elismerését.

A szerződés első pontja, amely elismeri a Szentoszék függetlenségét, a Vatikánunk különleges helyzetet biztosít a többi államok között.

A vatikáni államot inkább lelki, mint világi államnak kell tekinteni.

Mussolini szerint nagyon fontos, hogy a vatikáni tárgyalásokba egyetlen idegen nagyhatalom sem szót bele. A vatikáni területet semlegesnek és érintetlennek jelentették ki, ami már azért is lehetséges, mert a Vatikán területét övező állam a megegyezés első paragrafusa alapján katolikus államnak tekintendő.

Mussolini ezután a szerződés jótékony következményeit sorolja föl, amelyek mind a politikai, mind a vallási, mind az erkölcsi kérdésekben hamarosan érezhetővé válnak. A pénzügyi megállapodásokról szólva, Mussolini kijelenti, hogy Olaszország háború utáni nehézségei ellenére a Vatikánnak biztosított összegek nem jelentenek túlzott megterhelést.

Míg a politikai szerződés a Vatikán és az olasz állam politikai viszonyait rendezi, addig a konkordátum az állam vallási viszonyait helyezi egészséges alapokra. Mindenképp szükség volt, hogy a szerencsétlen ellenségeskedést, amelyet inkább a történelmi események fatalizmusa, mint az emberi rosszakarat idézett elő, kiküszöböljék. 1870 óta ez a viszály állandóan megzavarta az olaszok jó lelkiismeretét.

Az 1929 február 11-iki megegyezés Mussolini szerint megszüntet minden konfliktust az olasz állam és a katolikus egyház között.

A konkordátum első cikkelye kimondja, hogy a katolikus egyháznak a katolikus államban a legkedvezőbb jogi helyzetet kell elfoglalnia, ami azt jelenti, hogy az egyház és az állam szétválasztásának elve, amelyet a liberális doktrína meg akar valósítani s amelyet ma is hangoztatnak az antikatholikus körök, Olaszországban egyszermindenkorra eltűnik.

Természetesen ez nem azt jelenti, hogy egy olyan rendszert vezetnek be, amely viszályra adhatna okot a polgári és az egyházi hatóságok között. Mivel ez az áldatlan helyzet könnyen előállhatna, az egyház s az állam szükségét látta, hogy egy jogi szerződést kössön, amely minden kérdést pontosan szabályoz. A konkordátummal az olasz állam semmit sem veszít szuverénitásával.

Bonyodalmak a szentai temető kibővítése körül

A dobrovoljácok kifogásolják, hogy telepeik mellett akarják megnyitni az új temetőrészt

Szentáról jelentik: A szentai központi temető kibővítésével kapcsolatban furcsa bonyodalmak támadtak Szentá városonak. A katolikus hitközség még 1923-ban kérelmezte, hogy a Központi temetőt, amelynek már akkor fogytán voltak a parcellái, bővítsék ki 1928-ban a város teljesítette a kérelmet és a régi temető közvetlen közelében három holdnyi területet jelölt ki a temető kibővítésére. Az új területet, csak most használták először. Időközben még mielőtt a temető területét véglegesen megállapították, az új temetőrész közelében a dobrovoljácok házakat építettek. A dobrovoljácok most kifogásolják, hogy a kiépített terület közvetlen közelében nyitják meg az új temetőt. Az érdeklők dobrovoljácok a napokban előterjesztették sérelmeiket a városi tanácsnak és kérték, hogy az küldjön ki szakértői bizottságot annak megállapítására, hogy közegészségügyi szempontból nem veszélyes-e, hogy emberlakta helyhez közel temetőt nyitnak meg. Egyes helyeken ugyanis a temető és a házak között mindössze három és fél méter távolság van. Kérték, hogy állapítsák meg azt is, hogy a fennálló törvények értelmében nyitható-e temető beépített területen. Györgyevics Szlobodán polgármester utasítására dr. Borgyosski Milivoj városi főorvos, Vorgics Szlavkó főkapitány és Szabó Mátyás, a mérnöki hivatal vezetője kiszállottak a helyszíre, megtartották a vizsgálatot, de határozatot még nem hoztak.

A katolikus hitközség azt vitatja, hogy a többi temetőkhöz is közel vannak a házak, tehát semmi ok nincs arra, hogy az új temetőt máshova helyezték. Ezzel szemben az érdekltek azt állítják, hogy a régi temető még abban az időben létesült, amikor nem vették tekintetbe a városfejlesztés utjait és az egészségügyi követelményeket. Új temetőt semmiesetre sem szabad beépített helyekhez közel megnyitni. Indítványozták, hogy a jövőben az új temetőket a várostól lehetőleg távol nyissák meg, mert a mostani temetők, amelyek a város belterületéhez közel vannak, ugyanis akadályozzák a várost a városfejlesztési tervek keresztülvételében.

TŐZSDE

Zürich, márc. 16. (Zárlat.) Beograd 9.1275, Páris 20.31, London 25.23, Newyork 518.95, Brüsszel 72.19, Milánó 27.22, Madrid 79.70, Amsterdám 208.25, Berlin 123.35, Bécs 73.05, Szófia 3.7525, Prága 15.3975, Varsó 58.30, Budapest 90.645, Bukarest 3.09.

Noviszađi terménýtőzsde, márc. 16. Buza bácskai 79-80 kg. 250-252,50, szerémi 79-80 kg. 250-255, bánáti paritás Vrsac 79-80 kg. 242,50-245. Zab bácskai, szerémi és szlavóniai 252,50-257,50. Tengeri bácskai és szerémi 272,50-275. bácskai és szerémi IV. V. 215-220, bánáti 270-272,50. Lisztek: 0gg és 0g bácskai 345-355, kettes bácskai 325-33, ötös bácskai 305-315, hatos bácskai 282,50-287,50, hetes bácskai 270-275, nyolcas bácskai 210-215, korpa bácskai és szerémi jutazsákokban 185-190, bánáti jutazsákokban 182,50-185. Irányzat: változatlan. Forgóom: 67.50 vagon.

Budapesti gabontőzsde, márc. 16. Határidőzlet: Buza októberre 26.78-26.88, zárlat 26.77-26.78. márciusra 26.10-26.16. májusra 26.66-26.80, zárlat 26.65-26.67. Rozs októberre 24.68-24.85 zárlat 24.66-24.68, márciusra 24.45, májusra 24.70-24.82, zárlat 24.68-24.70. Tengeri májusra 29.07-29.50, zárlat 29.06-29.07, júliusra 28.78-29.05, zárlat 28.78-28.80. Készáruipiac: Buza 26.25-27.35, rozs 24.20-24.30, takarmányárpa 26.20-26.85, sörárpa 27-29, köles 29-29.50, tengeri 29.10-30.30, zab 25.90-26.70, korpa 19.25-19.50.

Chicago-i terménýtőzsde, márc. 16. Középfőlyamok: Buza március 125 háromnegyed, május 130 egy-nyolcad. Tengeri március 95 hétnyolcad, május 99 és fél, július 102 és fél. Zab március 47, május 49, július 48 és fél. Rczs július 111 ötnyolcad.

Winnipeg-i terménýtőzsde, márc. 16. Középfőlyamok: Buza május 131 egynegyed, július 133 és fél.

Liverpooli terménýtőzsde, márc. 16. Buza március 8 sh 11 háromnegyed d, május 9 sh 2 ötnyolcad d, július 9 sh 5 háromnegyed d.

RUFF CUKORKAÜZLETEK:

BEograd (Moskva hotel mellett)
SUBOTICA (ALEKSANDROVA UL.)
VELIKI BEČKEREK (ALEKSANDROVA ULICA)
NOVISAD (KORZÓN)
PANČEVO (KORZÓN)

HIREK

VÁROSI SZÍNHÁZ. Szerda, március 20: Troubadur, Verdi operája, (A beogradi opera vendégjátéka.) Jegyeladás naponta 9-12 és 3-5 óra közt a színházi pénztárnál.

— **Ófelsége Mária királyné visszatért Beogradba.** Beogradból jelentik: Ófelsége Mária királyné, aki Petár trónörökösrel együtt Mária román anyakirályné és Ileana hercegnőt Párisba utaztukban a határig kísérte, szombaton délelőtt visszaérkezett Beogradba.

— **Főispáni áthelyezések és kinevezések**, Beogradból jelentik: Ófelsége a király a miniszterelnök-belsőügyminiszter előterjesztésére kruseváci tartományi főispánná nevezte ki dr. Petrovic Dusan eddigi bihácsi főispánt. A dunamelléki tartomány főispánjává Antula Dragomir nyugalmazott hadbíró-tábornokot, bihácsi főispánná pedig Szekulics Bránkó volt hadbíró-alezredest nevezte ki a király. Egy másik ukázzal Ófelsége nyugdíjazta Vujoivic Radmilo eddigi dunamenti tartományi főispánt és Dinics Miroslav kruseváci tartományi főispánt.

— **Baltics Vilko tartományi főispán visszatért Beogradba.** Beogradból jelentik: Baltics Vilko beogradi tartományi főispán, aki néhány napig Bánáthban időzött, visszatért Beogradba. A főispán bánáti tartózkodását felhasználta az árvízvédelmi intézkedések felülvizsgálására is és végigjárta az összes veszélyeztetett helyeket.

— **Kölesönösen áthelyezték a bácskai és a dunamelléki főispáni jogi referenseket.** Beogradból jelentik: Ófelsége Alekszandar király a miniszterelnök-belsőügyminiszter előterjesztésére ukázott írt alá, amellyel Zubkovic Petár dr.-t, a bácskai tartományi főispánság jogi referensét a dunamelléki tartományhoz helyezte át hasonló minőségben. Marinkovic György dunamelléki tartományi jogi referensét pedig a bácskai tartományhoz helyezte át.

— **A beogradi bolgár követet a helyettes külügyminiszternél.** Beogradból jelentik: Dr. Mazsuranics Zselimir kereskedelmi miniszter, a külügyminiszter helyettese szombaton fogadta Vakareszki beogradi bolgár követet. A helyettes külügyminiszter hosszasan tanácskozott a bolgár követtel a piroti konferenciáról és a megindítandó jugoszláv-bolgár kereskedelmi tárgyalásokról amelyeket már mindkét kormány kommunikatívában bejelentett.

— **A földművelésügyi miniszterium tenyészállatokat vásárol a budapesti mezőgazdasági kiállításon.** Beogradból jelentik: A földművelésügyi miniszterium delegációt küld a budapesti mezőgazdasági és tenyészállatkiállításra, amely március 16-ikától március 20-ig tart. A delegáció megbízást kapott, hogy tízmillió dinár értékben tenyészállatokat vásároljon. A miniszterium megengedte a községeknek és a gazdaszövetkezeteknek is, hogy a kiállításon tenyészállatokat vásároljanak. A jugoszláv vasutakon a visszautazásnál ötven százalék, a magyar vasutakon pedig ugy az oda, mint a visszautazásnál ötven százalék menetdíjkedvezmény van.

Spanyolnátha!

Gyermek

gyakran szenvednek torokgyulladásban. Tekintve, hogy főlegnyire nem tudják torkukat öblíteni, adjunk nekik

Panflavin-pasztyllákat.

Ezek nem rontják el a gyomrot, jó ízűek folytán a gyermekek szívesen szopogatják. A Panflavin-pasztyllákat, mint meghűlést és ragályt megelőző szeri, a legelső szakorvosok melegen ajánlják. Minden gyógyszerteráiban kaphatók.

igy tisztítja VIM a tüzhelyét!

— **Széliítés érte Noviszađon az állami mezőgazdasági hitelek igazgatóját.** Noviszađról jelentik: Moacsevics György az állami mezőgazdasági hitelek igazgatója, ismert közgazdasági író, szombaton Mátics Milorádnak, a komlótermelők szövetkezete igazgatójának látogatására Noviszađa érkezett. Moacsevics a Kraljica Marija szállóban szállt meg és szobájában hírtelen rosszul lett és széliítés érte. Az orvosok eret vágtak rajta, de állapota rendkívül súlyos.

— **Előadás Anatol Franceról a szuboticei Francia Klubban.** A szuboticei Francia Klubban kedden, március 19-ikén délután hat órakor dr. Dufort előadást tart Anatol Franceról. Az előadásra a Francia Klub meghívja tagjait és az érdeklődőket.

— **A szuboticei szünldei szövetség vasárnap délután három órakor a szuboticei főgimnázium disztermében tarka délután rendez előadásokkal, zeneszámokkal és táncsal.** A mulatságra csak a szövetség tagjai hivatalosak.

— **Időjölés.** A meteorológiai jelentés szerint tulajdonán száraz és egyelőre még hűvös idő várható, éjjeli fagygal.

— **Juhász Gyula nem tűnt el.** Budapestről jelentik: Egyes budapesti lapok közölték, hogy Juhász Gyula, a kiváló költő eltűnt. A lapok szerint Juhász Gyula már régebben kedélybeteg és arra is lehet gondolni, hogy esetleg öngyilkosságot követett el. A Bács-megyeyi Napló budapesti munkatársa teljesen megbízható forrásból arról értesül, hogy ez a hír teljesen alaptalan, Juhász Gyula teljesen egészséges, nem tűnt el és barátjaival és hozzátartozóival állandó összeköttetésben van, mindössze annyit igaz, hogy nem kíván idegen emberekkel érintkezni.

— **Kiirtotta családját egy lipcei kőműves,** Lipcséből jelentik: Lindenau külvárosban borzalmas tragédia játszódott le. Mayer Hans kőműves borotvával elvágta három gyermeke nyakát, azután öngyilkos lett. Müller háziasszonya szombaton reggel, amikor lakója számára a reggelit készítette el, arra lett figyelmes, hogy Müller szobájából kiabál hallatszik. Azt hitte, hogy a gyerekek veszekednek és minthogy a zaj pár perc alatt elült, nem tulajdonított a dolognak nagyobb jelentőséget. Fél óra múlva bement, hogy a reggelit bevigye, ekkor borzalmas látványt tárult elé. Az ajtó előtt a földön feküdt Müller átvágott erekkel, mellette 13 éves leánya csaknem teljesen levágott nyakkal. Az ágyban ugyancsak átvágott nyakkal a 14 éves fiu feküdt, távolabb egy kiságyban az 5 éves kisleány, akinek már szinte teljesen el volt választva a feje a törzsétől. Természetesen egyikben sem volt már élet. A borzalmas tragédia pár perc alatt játszódott le és még nem tudják, mi vezette a kőművest a szörnyű tetterre.

— **Elfogatóparancsot adtak ki Budapestre a szuboticei származású Sohár Elek kokaincsempész ellen.** Budapestről jelentik: A főkapitányság szombaton elfogatóparancsot adott ki a szuboticei származású Sohár Elek ellen, aki már régi ismerőse a budapesti rendőrségnek. Sohár ellen már több ízben volt kihágási eljárás folyamatban kokaincsempészés és kokainnal való kereskedés miatt. Ezáltal súlyosabb büncselekmények miatt adtak ki elfogatóparancsot ellene, miután azzal gyanúsították Sohárt, hogy a lipótmezei elme-gyógyintézetből jogtalanul elulajdonított utalványokkal az elme-gyógyintézet kárára gyógyszerrendeléseket eszközölt több gyárban és ezektől a gyáraktól ezerkétszáz pengő értékű gyógyszert vett át nagyrészt kokain és morfiumot.

— **A noviszadi katolikus hitközség az idén nem építi fel bérházát.** Noviszadról jelentik: A noviszadi katolikus hitközség, mint ismeretes, pályázatot írt ki a beltéri katolikus templom szomszédságában létesítendő és három uccára torkoló új bérházának terveire. A pályázatra több pályamunka érkezett be, amelyek közül a hitközség a legjobbakat jutalmazta is. A hitközség, amint értesülünk, az idén nem fogja megépíteni bérházát és az építkezést valószínűleg csak akkor fogja megkezdeni, ha Noviszadon a jelenleg érvényben levő tíz évi házárdómentességet husz évre emelik.

— **Megdrágult a tűzifa Noviszadon.** Noviszadról jelentik: A noviszadi kereskedők és gyárosok együvéstőlének fa- és szénkereskedő szekciója hirdetmény útján közölte a közönséggel, hogy a vasuti fuvardíj-szabás emelkedése és a tűzifa árának drágulása folytán kénytelenek voltak a tűzifa árát emelni és a következő új árakat megállapítani: fehér bükkhasáb ölenként 780 dinár, ugyanez dorong 680, vörös bükkhasáb 720, dorong 600, cserhasáb 680, dorong 600, tölgyhasáb 660, dorong 600, kőrishasáb 680, háshasáb 500, dorong 400, elsőrendű keményfa métermázsánként 45, házhoz szállítva 50 dinár. Ezer kilogrammon felül a fuvardíj métermázsánként 3 dinár. A szén és koksz ára változatlan.

— **Halálozás.** Szomborból jelentik: Szombaton reggel Szomborban nyolcvankétéves korában hirtelen meghalt Bruck Sámuel kereskedő, a város egyik közfiszteletben álló polgára. Temetése vasárnap délután négy órakor lesz. Az elhunytban dr. Bruck Illés ügyvéd édesapját gyászolja.

— **Szentai tamburások a beogradri rádióban.** Szentáról jelentik: Keceli István, az egyik szentai tamburazenekar karmestere, a beogradri rádióállomás vezetőségével megállapodást kötött, hogy zenekarával szerepelni fog a stúdióban. A stúdió vezetősége értesítette Kecelit, hogy a leadandó műsor összeállítását a karmesterre bizza.

— **Zaklán Blagoje szuboticiai ügyvéd Csantavíren nyit ügyvédi irodát.** Zaklán Blagoje fiatal szuboticiai ügyvéd, aki nemrégben kitűnt eredménnyel tette le az ügyvédi vizsgát, Csantavíren nyit ügyvédi irodát.

— **Szenta város is képviselteti magát az árvédelmi tanácskozásokon.** Szentáról jelentik: A városi tanács szombaton délelőtt Gyorgyevics Szlobodán polgármester elnöklése alatt rendkívüli ülést tartott. Az ülésen elhatározták, hogy felkérjük Pfeiffer Istvánt, a bácsi-tiszai ármentesítő társulat igazgató mérnökét, hogy a Matkovic Dobrica főispán elnöklése alatt lefolytatandó árvédelmi tanácskozásokon a várost képviselje.

HA ELEGÁNSAN és olcsón akar áltözködni, tavasz- és kószáncokéiméket Sár Sándorné szuboticiai divatruházában vásároljon.

— **Gyilkossági kísérlet egy szlovéniai katolikus plébános ellen.** Ljubljánból jelentik: Rejtélyes ügyben folytat nyomozást a ljubljani rendőrség. A ljubljana közelében levő Studenci községben szombatra virradó éjszaka titokzatos gyilkossági kísérlet történt. Skok Viktor a községi római katolikus plébánosa éjjel egy óra tájban gyanus zajra ébredt. Hálószobájának az uccára nyíló ablakát valaki kövekkel dobálta. A lelkész kinyitotta az ablakot és kihajolt, ebben a pillanatban közvetlen közelről revolverlövés találta. Skok Viktor a lövés pillanatában szerencsére félrekapta a fejét és így a golyó csak a vállán értet könnyebb sebet. A lövés zajára felébredt házbeliek eszméletlen állapotban találtak rá az ablak mellett. A merénylőnek sikerült nyomtalanul elmenekülnie.

Fagyás bütykők

a lábon és a kézen szoktak támadni. Először vöröses-lila foltok jelentkeznek, amelyek, ha elhanyagoljuk őket, fájdalmas sebekké változnak. A fagyásbütykők legbiztosabban úgy távolíthatók el, hogy veszünk kb. 3 liter forró vízből lábfürdőt, amelybe egy evőkanál Szent-Rókus lábsót hintünk. A bütykök testrészt 20 percig áztatunk ebben a fürdőben, dörzsöljük be azután azt tiszta vazelinnal és kötözzük be egy puha, finom kendővel.

A Szent-Rókus lábsó hetenként egyszeri használata megakadályozza a fagyásbütykök képződését.

Egy nagy csomag Szent-Rókus lábsó 16 dinár, kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

1596

— **Burmester hatvan éves.** Burmester Willy, a világhírű hegedűművész szombaton, március 16-ikán ünnepelte hatvanadik születésnapját. Burmester mint zenécsodagyerek kezdte és később is mestere maradt.

a klasszikus hegedűjátéknak. Írt egy hegedűiskolát is és átdolgozta Paganini néhány hangversenyművét. A kiváló hegedűművészt hatvanadik születésnapján egész Németország ünnepelte.

— **Kisiklott tehervonat.** Szentáról jelentik: Pénteken éjszaka a sarinováci vasuti állomás közelében a Szubotica felé haladó tehervonat kisiklott és hét kocsi felborult. Emberéletben nem esett kár. A megsrongált pályatestet néhány óra alatt kijavították. A vonat ezután folytatta útját Szubotica felé. A szentai állomásfőnökség megindította a vizsgálatot annak kiderítésére, hogy kit terhel a felelőség a balesetért.

— **Házasság.** Margaretta Preiss Novi Vrba és Kestenbaum Fülöp Bucuresti, házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A noviszadi színházterv pályázatokat a jövő héten bontják fel.** Noviszadról jelentik: Dr. Dülfer Mihály drezdai műegyetemi tanár, ismert színháztervező-műépítész, aki Noviszad város megbízásából elkészítette a városi színház tervrajzát, csütörtökön, Szófia felé utaztatában, Noviszadon időzött és a városi műszaki hivatal főnökével Plavics Nikola főmérnökkel hosszabb megbeszélést folytatott. Dr. Dülfer azt a kívánságát fejezte ki, hogy a beérkezett pályamunkákat a jelenlétben bontsák fel és erre való tekintettel néhány napon belül Szófiából visszatér Noviszadra. A városi tanács teljesíteni fogja dr. Dülfer kívánságát és így a beérkezett pályamunkák felbontására csak a jövő hét folyamán kerülhet a sor.

Korke összes értékelben piaci áron vásárolhat és minden tíz dinár után husz százalékot egy sorsjeggyel fizethet. **Korke árjai:**

Marhahus	16.—
Borjúhús pörköltnek ..	18.—
Borjúhús comb	22.—
Sortésűs	18.—20.—
Zsírzsáronna	22.—
Háj	25.—
Ártányhús eleje	20.—
Téli szalámi	60.—
Kolbász	20.—

— **Winterry Szuboticián.** Winterry Alfréd, az ismert kiváló grafológus és telepata visszaérkezett nagyszerű romániai előadókörutjáról és a közeli napokban ismét ellátogat Szuboticiára, ahol ezuttal hosszabb ideig fog tartózkodni.

— **Veszedelem zsebmetszőt tartóztattak le Szarizivacón.** Szomborból jelentik: A szariziváci rendőrség csütörtökön letartóztatta Weiszkrón József rovtomultu betörőt és hamiskártyást, aki főleg a vonatokon garázdálkodott. Csütörtökön a Szomber-szariziváci vonaton utazott Magyarév Vojin szivaci kereskedő, aki Szivác közelében észrevette, hogy valaki a zsebébe nyúlt, mire azonban körülnézett, az illetőt már nem találta meg. A szivaci pályaudvaron a kereskedő jelentést tett az esetről a rendőri kirendeltségnek, amely átkutatta a vasuti kocsiakat és egy másodosztályú fülkében elrejtőzve megtalálták Weiszkrón-Józsefet, akiben Magyarév felismerte azt a gyanús embert, aki a vonaton körülötte állokozott. Amikor a rendőrök le akarták tartóztatni, Weiszkrón örült szmulál, értelmetlen szavakat ordított, majd törti-zuzni kezdett. Csak nagynehezen tudták bekséerni a községházára, ahol azonban Weiszkrón folytatta a szmulálást, betörte az ablakot és önmagát is megsebezte. Dr. Sztankovics Kornél szivaci orvos megvizsgálta Weiszkrónt és megállapította, hogy normális. Ugyanilyen információ érkezett időközben Topoláról, Weiszkrón illetőségi helyéről is, ahonnan közölték, hogy Weiszkrón veszedelmes zsebmetsző. Ezután már Weiszkrón is felhagyott a szmulálással és beismerte, hogy meg akarta lopni Magyarév Vojnt. Weiszkrón Józsefet pénteken beszállították a szombori ügyészség fogházába.

— **Berlinből — Kairóba gyalog.** Hosszabb szünet után téli csomagolásban két világjáró német fiatalember érkezett Szuboticiára. Lange Albert és Gleichmar Georg a berlini gazdasági főiskola tanuló Berlinből indultak el az össel és utjuk végéig Kairo. A sok ezer kilométeres utat a két német diák gyalog teszi meg. A teljesítmény értékét fokozza, hogy utjukat a dermesztő téli hónapok alatt sem szakították meg, igazi germán energiával gyűrtek le a kilométereket és eddig ötezer kilométert tettek meg. A két diák levelező-lap-árusításból tartja fenn magát s rövid szuboticiai pihenő után Beograd és onnan Athén felé folytatják utjukat. A két főiskolai tanuló az egyes országok néprajzi és mezőgazdasági viszonyait tanulmányozza.

— **Orskatt ujjabb idegrohammal kórházba vitték.** Berlinből jelentik: Maria Orska ujjabb idegrohamot kapott és nem tudott fellépni. A színész nő állapotában további rosszabbodás állott be, úgyhogy kórházba kellett vinni.

— **Utonállók leszurkáltak egy szentai köművest.** Szentáról jelentik: Dudás József köműves pénteken este tíz órakor hazafelé ment, miközben a vásártéren három suhanc megtámadta, buctokkal összeverte, egyikük pedig kést rántott és Dudás jobb lábába szurt. A kés nyolc centiméter hosszú sebet ejtett Dudáson, aki a vásártér körülvevő árckba bukkott és csak később kapott annyira erőre, hogy be tudott vonszorogni a kórházba, ahol ápolás alá vették. Az utonállók keresi a rendőrség.

A száj- és garatüreg

a legveszedelmesebb út, amelyen át a kórokozók testünkbe juthatnak. Könnyebb meghűlésnél a kellemes ízű Dr. WANDER-féle

ANACOT-PASTILLÁK

megvédi az esetleges fertőzés kellemetlen következményeitől

Dr. Postics Szvetozár szemész-operatőr rendelését Noviszadon, Kralja Aleksandra ulica 15. sz. alatt (örmény paplak) 1929. március 15-ikén megkezdte.

Köhögést, meghűlést, rekedtséget, tüdőbajokat biztos eredménnyel gyógyít a **Sirofen**. Gyógyszertárakban kapható.

— **Kozmetikai tanácsadó.** Dr. Vécsei Jenő, a Bácsmegeyi Napló kozmetikai rovatának vezetője »Kozmetikai tanácsadó« címen vaskos kötetben foglalta össze mindazokat a tudnivalókat, amelyeket minden nőnek ismernie kell, akit szépségére, bőrének épségére és üdeségére ad valamit. A női szépség éppen olyan isteni adomány, mint a teltség, amelyet ápolni, művelni kell. Minden nő birtokába juthat azoknak a módoknak és eszközöknek, amelyekkel szépségét megszerezheti és megtarthatja. Erre nézve ad gyakorlati tanácsokat dr. Vécsei Jenő könyve, a »Kozmetikai tanácsadó.« Dr. Vécsei, aki a legalaposabb ismerője a bőr betegségeinek, a Bácsmegeyi Napló hasábjain évek óta hasznos tanácsokkal látta el a hozzáfutókat. A szépség megőrzésének és megszerzésének tudománya azonban az idők, de főleg az utóbbi évek folyamán, annyira kiszélesedett, hogy minden aktuális kérdésre nem felelhetett egy napilap szűkreszabott hasábjain keresztül és nem ismertethette a testkultúra legújabb eszközeit, dr. Vécsei Jenő élvezetes megírt könyvéről a következő fejezetimiek adnak tájékoztatást: A szépség (általános szabályok a szépség megtartására). A bőr szövetei szerkezete. Általános test- és bőrápolás. A víz, A szappan, Hintőpor (smink), Kozmetikai masszáz, Kövérség, Soványág, Művészi testápolás. A termet, a nyak, a váll. — A bőr kozmetikai betegségei: A bőr szárazsága, A zsíros archör (Seborrhoea), Bőrtarka (Mitesser, Komodo), pattanások (A kne), Az arc és az orr beteges vörössége (Rosacea), fagyási pir, A tulságos izzadás, A bőrfesték hiánya, A bőr kóros feldőlése (anyagjegy, szemölcs, lenyű, szepő, májfol), Ráncok, A bőr érdessége (kérgesség, tyukszem), Hajtulképződés. — Hajápolás, hajbetegségek: A haj ápolása, Hajhullás, Öszülés, hajfestés. — A száj ápolása. — Körömápolás. — A mindennapi életben használt szépitő és egyéb kozmetikai szereknek házálag való előállítása. A könyv előfizetési ára 40 dinár. Megrendelhető a Bácsmegeyi Napló könyvosztályánál.

Epekő-, vesekő- és hólyagkőbeteggek, valamint azok, akik hujagsavas sók tulszaporodásában és köszvényben szenvednek, a természetes »Ferenc József« keserűvíz használata mellett állapotuk enyhülését érhetik el. Az orvosi gyakorlat számos kiváló férfiasozsú megfigyelés alapján megállapította, hogy a »Ferenc József« víz biztos és rendkívül kellemesen ható hashajtó s ezért sérbajoknál és prostatabetegségeknél is ajánlják. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben. 3

— **Ötéves a szuboticiai gyermeknyha.** A szuboticiai gyermeknyha öt évvel ezelőtt, 1924. március 19-ikén, Szent József napján alakult meg Szuboticián. A gyermeknyha vezetősége elhatározta, hogy fennállása ötödik évfordulóját meg fogja ünnepelni. Az ünnepélyt, amelyre meghívókat küldöztök ki, a Kakasiskolában levő menzában kedden délelőtt tíz órakor tartják meg.

— Dvornikovic Vladimir dr. befejezte előadásait Szuboticán. Dvornikovic Vladimir dr. zagrebi egyetemi tanár szerdán, csütörtökön és pénteken este előadást tartott a szubotical jogi fakultás dísztermében Tolsztojról, Dosztojevskiről, a bűnről és a büntetésről, a nők bűnözési hajlamáról, a világirodalom sántái típusairól és más érdekes irodalmi problémákról. Az előadásokat minden este nagyszámu előkelő közönség hallgatta végig. Dvornikovic Vladimir dr. pénteken befejezte előadásorozatát és elutazott Szuboticáról. A közeljövőben dr. Dvornikovic újabb előadásokat fog rendezni Szuboticán.

— Tanítól és tanítónőül kinevezések a Vajdaságban. Beogradból jelentik: A közoktatásügyi miniszter a legutóbbi kinevezések alkalmával a következő tanítókat s tanítónőket nevezte ki a Vajdaságba: Popovic Dusan Deronyára, Bruker Antalt Veprováéra, Rájics Albertet Szuboticára, Sztéfanovic Ljubicát Veprováéra, Takács Máriát Bácsko Gradistére, Tyurcsics Lenkát Tornyosra, Hajdukovic Vladimirt Bácski Bresztováéra, Csobanov Szávát Adára, Stadt Vil-mát Petrováéra, Streker Antalt Crvenkára, Panesevac Borivojt Banatszki Novo Szelóra, Radoszavljev Milenkót Uzdinra, Rothenbücher Józsefet Tordára, Ruzsics Juditát Perlezre és Tepes Juliskát Banatszki Bresztováéra.

— Eljegyzések. Osztrogonac Lajos és Krummerkramer Ancy, Sombor, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Frank Klári (Noviszad) és Deutsch Gábor okl. mérnök (Noviszad-Beograd) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— A jövőben Noviszadon fogják számfejtteni a szubotical állami tisztviselők havi illetményeit. Az állami adóhivatalok újjászervezéséről szóló kormányrendelet értelmében április elsejétől kezdve a szubotical állami tisztviselők havi illetményeit nem Szuboticán, hanem a noviszadi tartományi pénzügyigazgatóságnál fogják számfejtteni. Az állami hivatalok főnökei eszerint minden hónap 15-ikéig tartoznak elküldeni fizetési íveket a tartományi pénzügyigazgatósághoz Noviszadra. A fizetési iverket az illető hivatal minden tisztviselőjének alá kell írnia. Az ilyen iverket a tartományi pénzügyigazgatóságnál számfejtik és elsejéig megküldik az illető adóhivatalnak, amely a fizetést eszközölni fogja. Miután az a lehetőség is fennforoghat, hogy a tartományi pénzügyigazgatóság a nagy munka miatt nem fogja tudni elsejéig számfejtteni az összes ilyen fizetési iverket, a hivatalok vezetői az iverket két példányban tartoznak elkészíteni. A másodpéldány alapján azután elsején akkor is fel lehet venni az illetményeket, ha a kiutalás bármilyen okból nem érkezik meg idejében. Értesülésünk szerint ezt a rendszert fogja a noviszadi tartományi pénzügyigazgatóság bevezetni az egész Vajdaság területén. Szó van arról is, hogy a nyugdíjasok illetményeit is Noviszadon fogják számfejtteni és a nyugdíjkiutalásokat vagy posta útján vagy az állami adóhivatalok útján fogják eszközölni.

A LEGUJABB TAVASZI KÖPENY és kosztüm-különlegességek Sár Sándorné divatruházában kaphatók.

— Több mint négyezer hallgatója van a zagrebi egyetemnek. Zagrebből jelentik: A napokban fejeződtek be a beiratkozások a zagrebi egyetemen és a hét fakultáson összesen 4155 hallgató iratkozott be. Az egyes fakultásokon ez a szám így oszlik meg: katolikus teológia 98, jog 1151, orvosi 514, filozófiai 1345, (ebből 399 a gyógyszerész tanfolyamon, amely az egyetlen az országban), mezőgazdasági-erdészeti 196, állatorvosi 225, technikai 626. Honosságuk szerint a hallgatók közül 1962 horvátországi, 465 boszniai, 441 dalmáciai, 278 vajdasági, 265 szerbiai, 124 szlovéniai, 25 montenegrói. A külföldiek között 11 cseh-szlovák, 49 osztrák, 51 magyar, 18 lengyel, 232 orosz, 15 román, 7 amerikai, 158 olasz, 44 bolgár, 2 görög, 6 német, 1 ukránjai, 1 egyiptomi van.

Ügyvédi hír. Dr. Adamovic Fedor ügyvéd jelenté, hogy ügyvédi gyakorlatát dr. Adamovic István noviszadi ügyvéddel társulva fogja folytatni. Az ügyvédi iroda Noviszadon, Jevrejska (Zsidó) ucca 2. szám alatt van.

— Varasdínra szállították az oszljeki sikkasztó postafisztát. Varasdínból jelentik: Salopek Iván oszljeki postafisztát, mint ismeretes, az oszljeki postán nagyobb összeget sikkasztott és Bécsbe szökött. Amikor elfogyott a pénze, hazatért és letartóztatták. Most Varasdínra szállították, mert ott is elkövetett bűncselekményeket.

Kot-kot-kotkodács
A legszebb husvéti tojás
A Bonbonniereben kapható
Rudics ulica 3.

— Tüzezs pusztított el egy nagy montevideoi cipőgyárat. Montevideoból jelentik: A Brown Comp- léle nagy montevideoi cipőgyárban borzalmas tüzezs pusztított. A lángok a hatalmas gyártelepet a falta lévő épületekkel és az ott felhalmozott nyersanyagokkal együtt teljesen elhamvasztották. Tíz munkás a sűrű füstben megfulladt. A tüzkatasztrófát megejtett tüzvizsgálat adatai szerint gondatlanság okozta.

„Az én férjecs-kém dohányozhat,“

mondja Bölcs Kató m- asszony. „Mit ért, ha a függönyök összetörlőd- nek? Hiszen faredésig nem- jétszva, könnyen mosho- kók. Nem vesződök rumpli- zással, dörzsöléssel, mert RADION egymaga mos.“

Kiméli
a ruhát!

— Rágalmazásért elítélt községi végrehajtó, Apatinból jelentik: Az apatini járásbírótság Krebsz János volt apatini községi végrehajtót kétrendbeli rágalmazás vétsége miatt kétszer ezer dinár fő és kétszer négyszáz dinár mellékbüntetésre ítélte. Krebsz egy apatini lapban Speiser József apatini községi bírót közöklirathamisítással vádolta. Ugy az elítélt, mint a magánvádló felebezett.

— Új óvónők a Vajdaságban. Beogradból jelentik: A közoktatásügyi miniszter a következő okleveles óvónőket nevezte ki a Vajdaságba: Lyikár Jankát Tiltre, Baracsok Lyubinkát Noviszadra, Bokanics Vukoszvát Basaludra, Vukov Ilonát Ulmára, Erdélyan Emiliát Parkasdinra, Petrovics Darinkát Kikindára, Szretkyov Angyelkát Jaszenovóra és Radovánovic Nádát Pancsevóra.

A szubotical zsidó Patronazs Egyesület gyermekotthona részére egyedülálló zsidó vallású, intelligens 30-40 éves gondnoknőt keres tíz gyermek gondozására, aki a gyermekek tanulmányaiban is segít. Ajánlatok irásban Löbl Salamonné elnöknőhöz (Zrinjski trg 10) küldendők. Az állást május 1-én kell elfoglalni, helyiségében.

— Letartóztattak két csallánai vádolt dajjal földmunkást. Apatinból jelentik: Hauer József szentai nagyvállalkozó, aki az Apatin-szontal ármentesítő társulat egyik töltésszakaszának kiépítését vállalta, megalkudott az egyik munkáscsoport vezetőivel, hogy a hiányzó lovak beszerzésére ad nekik 5000 dinárt. Borojevics Gyóka és Bundics József csoportvezetők a pénzt át is vették, megvették a lovakat, azonban nem mentek munkára, hanem eltűntek. Hauer József töltésvállalkozó feljelentést tett ellenük család miatt az apatini csendőrségen, ahonnan egy őrjárat ment Dajlára és letartóztatta Borojevicsot és Bundicsot, akiket Apatinba szállítottak. Kihallgatásuk után átad- ták őket a sombori bíróságnak.

— A szubotical Vöröskereszt Egyesület husvéti ajándéka a szegényeknek. A szubotical Vöröskereszt Egyesület vezetősége elhatározta, hogy a szegények- nek husvétit ajándékot fog adni. A kiosztás módjáról az egyesület még nem határozott, de valószínűleg a többi humánus egyesületek útján fogják az ajándé- kokat a ráutaltakhoz eljuttatni. A Vöröskereszt Egye- sület vezetősége 7.989 dinár 63 parát vett át a téli jótékonyági akció vezetőitől és elhatározta, hogy ezt az összeget a jövő tégig kamatoztatni fogja és akkor fogják kiosztani a szűkölködők között.

— Noviszadnál megindult a Duna jege. Noviszad- ról jelentik: A dunai flottilla műszaki csapatai által eszközölt robbantások nagyban elősegítették a Duna jegének megindulását. A jég pénteken délelőn egy óraker nagy robajjal megmozdult. Péntek délelőn egy a vashid felett, mint a közúti hid alatt megindult a jég. Nagyobb torlódás Noviszad felett csak Csébnél van.

— Abtárlás közben leesett a második emelet- ről egy szobalány. Zagrebből jelentik: Sulyos szeren- csétlenség történt pénteken késő délután Zagreb cen- trumában. A Nikolicseva ucca 15. számú ház egyik másodemeleti ablakát tisztogatta Jug Anka husz éves szobalány. A szobalány az ablak külső párkányán állt, amikor megcsuszott és lezuhant a kétemeletes magasságból. A leány összeroncsolt tagokkal terült el a kövezeten. Beszállították a kórházba, ahol né- hány óra múlva anélkül, hogy eszméletét visszanyer- te volna, meghalt.

— Tagavató ünnepély a noviszadi zsidó szent- egyet. Noviszadról jelentik: A noviszadi zsidó szent- egyet március tizenkilencedikén kedden este fél hét órákat, a zsidó hitközség dísztermében tagavató ün- nepélyt rendez, amely alkalommal a felvételre kész- kezett nyolcvannegy új tagot ünnepélyesen fogad- zott fel.

— **Noviszadi sakkverseny.** Noviszadiól jelentik: A végefelé közeledő noviszadi sakkhajnokság csütörtöki fordulója után a verseny állása a következő: Csányi 8, Rosenberg, Kulzsinszki 7½, Lipkovics 7, Vidor, dr. Ilic és Szabados 6, Rajkovics 5, Berger 2½, Schmidt és Löbl 2, Trankovics 1½. Szombaton Rosenberg és dr. Ilic, Kulzsinszki és Vidor mérkőznek. Hátra van még Vidor—Rosenberg, Csányi—dr. Ilic és Kulzsinszki—dr. Ilic mérkőzése.

— **Doktorráavetés.** Noviszadról jelentik: Szombaton a bécsi egyetem jogi fakultásán doktorrá avatták dr. Dungyverszki Dusán noviszadi joghallgatót.

Balázs Tóni teljes cigány- és jazz-zenekara vasárnapról, folyó hó 17-ikétől kezdve esténként a Srpski Kraljiban (Bárány-kávéház) hangversenyez.

— **Összekötözött kezű hulló a folyó partján.** Sibeniókból jelentik: A Krka partján egy összekötözött kezű férfi oszlásnak induló hullájára akadtak a járőrök. Megállapították, hogy a hulló Durbov Petár skradinai gazdálkodó holttette. Durbov néhány nappal ezelőtt nyomtalanul eltűnt a községből és azóta szorgos keresés ellenére sem tudták rátalálni, míg most partra vetette tetemét a víz. A nyomozást nagy apparátussal indították meg, mert valószínűnek látszik, hogy a szerencsétlen gazdálkodó, akinél eltűnésekor nagyobb összeg volt, büntény áldozata lett.

A KORHEC-SORSOLÁS ügyéről a Nyilttér-rovat tájékoztat.

— **A noviszadi Autonómklub sarkóvet állít legrégibb tagjának.** Noviszadról jelentik: A noviszadi Autonómklub dr. Aranicki Sztánkó, semmitiszéki bíró, a klub diszelnökének elnökségét megtartott ülésén elhatározta, hogy a nemrég elhunyt legrégibb tagjának Sztefanovics Márkónak, az Almási-tetőben sarkóvet állított.

Agnes krémtől gyönyörű lesz

— **A szombori zsidó nőegylet purim-estje.** Szomborból jelentik: A szombori zsidó nőegylet purim-estje március 23-ikán a Szloboda nagytermében szórakoztató műsorral pontban nyolc órakor kezdődik. Az este nem bocsátanak ki külön meghívót.

Párisi bijouterie és ridikulujdonságok megérkeztek, Balog Lina cég.

— **Cyászistentisztelet a Noviszadon elhunyt zsidó szentegyleti tagok lelki üdvéért.** Noviszadról jelentik: A noviszadi zsidó szentegylet a múlt évben elhunyt tagok lelki üdvéért március 19-ikén, kedden este háromnegyedhat órakor az énekhar és orgona közreműködésével gyászistentiszteletet tart.

A szubotcai »Narodna Odrbrana« az itteni jogakadémia dísztermében vasárnap, március 17-ikén, d. u. 4 órai kezdettel nyilvános előadást tart. Az előadást Jelacik Alekszije, a szkopljai bölcsészeti fakultás tanára tartja. «A nő szerepe a modern társadalmi rend megteremtésében» címmel.

— **Elütött a vonat egy vranjevói gazdálkodót.** Apatinból jelentik: Halálos szerencsétlenség történt a napokban Vranjevo község határában. Schmidt Fülöp vranjevói gazdálkodó későn este gyalog hazafelé tartott és nem vette észre a közeledő vonatot. A vasúti átjárónál a vonat elütötte a szerencsétlen embert, akit vörhegygya találtak meg a járőrök. A sebesült ápolás alá vették, de minden orvosi segítség hiába való volt, Schmidt pénteken belehalt sérüléseibe.

A »Phönix« wieni biztosító társaság Beogradban székelő S. H. S.-királyságbeli igazgatósága az intézet szubotcai kirendeltségének vezetésével Peskovics Leó titkárt, az SHS haditengerészetének tartalékos hadbiztos-alezredesét bizta meg.

— **A Neven közművelődési egyesület közgyűlése.** A szubotcai Neven közművelődési egyesület vasárnap, március 17-ikén délelőtt tizenegy órakor a Nacionál szálló külön termében rendkívüli közgyűlést tart, amelyen az alapszabálymódosítást fogják be-terjeszteni. Ha a vasárnap közgyűlésen nem jelenik meg elegendő számú tag, akkor a közgyűlést jövő vasárnap fogják megtartani.

Mezőgazdasági előadás. Ma délelőtt 9 ½ órakor tartja az ismert gazdasági szakértő dr. V. Mandekics tanár ur gazdasági előadását vertített képek bemutatásával. Belépőtíj nincsen és figyelmeztetjük a földbirtokos és gazdáközönset ezen előadásra.

Tilos a dohányzás, mert a füst árt a fehér függönyöknek. De ha a függönyöket Schicht-féle Radion-nal mossa, nem kell a fértnek a lakásban sem nélkülözni a gondzó szivart.

VALÓDI FRANCIA VALDA-PASZTILLA

«portemberek részére, fizikai erőfe-tések előtt és után. — Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában»

SZÍNHÁZ

Kocián hangversenye

A művész méltatása előtt ezuttal a szubotcai közönsegről kell előbb szólni, amely a péntek esti hangversenyről nem akart tudomást venni. Az utóbbi időben már azt hittük, hogy Szuboticának mégis van hangversenypublicuma, azonban ugylátszik ez a közönsegről egy szazon alatt teljesen kimerült, mert másképpen alig magyarázható az a részvétlenség, amely Jaroszlov Kocián pénteki hangversenye iránt megnyilvánult. Az Európászerte ismert és becsült prágai hegedűművész, aki főleg azért jött szivesen Szuboticára, mert — amint ismerőseinek mondotta — egyik legkedvesebb és legtehetségesebb tanítványa Prágában a fiatal szubotcai Dimitrijevics Miklós, az érdeklődés hiánya ellenére sem volt hajlandó lemondani hangversenyét és ezért hálával tartoznak neki azok, akik ott voltak péntek este a Városi Színház hangversenytér-ében és akik kissé szegyezték magukat a távolmaradt »szubotcai hangversenyközönsegr« nevében. Akik nem voltak ott, sajnálhatják, hogy nem élvezhették ennek a nagyszerű művésznek csodálatosan szép koncertjét.

Jaroszlov Kocián a hegedűnek mai legnagyobb mesterei közé tartozik. Nemesak virtuóz, hanem alkotó művész is. Peltétlen ura hangszerének, amellyel orkesztrális hatásokat ér el, tónusa csodálatosan tömör, stílusa színes, technikája szédületesen fejlett és főlényes biztonsággal, a legnagyobb könnyedséggel csinálja meg a legnagyobb bravurokat is. Csajkovszki technikailag nehéz D-dur koncertjével kezdte nagy-részt szláv zeneszerzőkből összeállított érdekes műsorát és már az első tétel előadásával teljesen magával ragadta a közönsegrt, amely a Canzonetta és az Allegro vivace tételében fokozódó elragadtatással követte a művészt Csajkovszki szárnyaló interpretálásában. A következő szám Chausson Poème-je volt és ezt az Es-dur koncertet csodálatos lágyssággal és élműveléssel interpretálta a művész. Sok két érdekes kompozícióját a mély érzéseket és melankóliát megszólaltató »Un poco triste«-t és a pajzán vidám-ságú, szellems Bureszket a legstílusosabb értelmezésben élveztük és végül Sarasate virtuóztatást kívánó Carmen fantáziáját a muzsikáló-készség és technikai bravur legteljesebb felkészültségével adta elő a művész, aki a felkes tapsokra még Reger finom böles-dalát adta elő sok szíjvel. Jaroszlov Kocián, a prágai zeneakadémia tanára, a szláv muzsikának alig-hanem egyik legjobb interpretátora ma hegedűn és a legfinomabb pianóktól, amelyeknek lézies szépségét különösen néhány mű bejezésében csodálhattuk, az orgona és zenekar zengésére emlékeztető csodálatos fortísimókig teljesen ura a hangszerének.

Külön kell megemlékeznünk Oldrich Kredba kis-éretől. Ebben a fiatal pianistában kiváló zongora-művészt ismertünk meg, olyan művészt, akiről alig-hanem még sokat fogunk hallani. Nemesak páratlanul alkalmazkodó és a hegedű hurjainak minden rezdülésével egybeolvadó kíséretével bizonyította be főlényes tudását és feltűnő muzsikalitását, hanem zongoraszólójával külön is elragadta a közönsegrt. Novak négy dallamos, finom szerenádját adta elő nagy elműveléssel és hibátlan fel fogásban olyan fejlett technikával, hogy sokszor az volt az érzésünk, nem is a zongorán, hanem a zongorával játszik, élvezve a csodálatos biztonsággal kezelt billentyűkből elővá-rszolt melódiaikat.

A hangverseny kis közönsege nagy lelkesedéssel ünnepte egész este a két kitűnő művészt és a szünni nem akaró tapsokkal részben feledtette Kociánnal az üresen tátongó széksorok sivárságát.

László Ferenc

A szombori Anyák Egyesü-le-tének kamarazeneestje

Szomborból jelentik: A szombori Anyák Egyesü-lete csütörtökön este a Városháza nagytermében rendezte idei első koncertjét, amelyen a város legiobb nevé kamarazeneestjei működtek közre. A hangver-senynek, amely műsor és teljesítmény tekintetében egyaránt éles megkülömböztetést érdemel a műked-velő muzsika átlagától, ószinte nagy sikere volt és a nagyszámú, elékelő közönsegr mindvégig lelkes szer-tettel ünnepte a kiváló előadókat.

A hozzáértéssel összeválogatott program keretében Valentics Antonia, Allaga Iván, Lalozevics Szta-noje, Kiss János és dr. Kiss Lajos interpretálták a szerzeményeket. Valentics Antonia Mozart G-moll kvartettjében az első hegedőt szólaltatta meg bárso-nyos biztonsággal és kiforrott, modern iskolán nevel-ődött technikával. Allaga Iván elsőrangú kamaraze-neész, aki egyiforma rutinnal kezeli az elsőhegedűt és a mélyhegedűt, Lalozevics Sztanoje a nehéz gordon-ka-szólamot ruházta fel zenei intelligenciájának nem-es színével, Kiss Lajos dr., az ismert szombori karnagy

pedig ezuttal mint pianista mutatkozott be nagy sí-kerrel. Kiss János zongoraművész Debussy és Staub interpretálásával ragadatta tapsra a közönsegrt. De-bussy Clair de Lune-nek és Staub Sous bois című piece-nek melódiái kristályos tisztasággal hangzottak fel a zongoráján. A műsört Mendelssohn D-moll és Beethoven B-dur triója zárta be. Mindkét zeneművet az Allaga—Lalozevics—Kiss trió szólaltatta meg nagy erővel és felkészültséggel. Különösen a magával ra-gadó tempójú Mendelssohn-darabbal volt nagy sike-rük.

A nivós koncert méltó és nagy reményekre joga-sító folytatása volt a Szombori Műkedvelő Zenekar március 3-iki nagy szimfonikus hangversenyének. Mindkét hangverseny Szombor fejlett zenei kulturá-jának szép és értékes bizonyítéka.

A beogradi Opera szubotcai vendégjátéka. A beo-gradi Opera együttese hosszú idő után március 20-án, szerdán este nyolc órai kezdettel vendégszerepel a szubotcai Városi Színházban. A kitűnő együttes Verdi népszerű, szép operáját a Trubadur-t mutatja be, amelynek főszerepet Zsaludova és Svilligj asszony, Ertl, Simens és Pisarevics éneklék. Az előadásra, ame-lyet nagy érdeklődés előz meg, jegyek már kaphatók a színházi pénztárnál.

KÖZGAZDASÁG

Mandekics Vladimír dr. zagrebi egyetemi tanár előadást tart Szuboticán a mezőgazdaságról. Mandekics Vladimír dr. zagrebi egyetemi tanár szombaton Szub-otcára érkezett. Mandekics Vladimír dr. Szuboticán több előadást fog tartani a mezőgazdasági termelésről és a többtermelés módszereiről.

A beljei uradalom halászlati joga. Apatinból jelen-tik: Az apatini, illetve beljei halászlati jog versenytár-gyalását március hó 28-ikán tartják meg Apatinban, a halászlati központ irodájában. Az árverés iránt nagy az érdeklődés, mert, mint ismeretes, a legutóbb meg-tartott árverésen, csak egy pályázó, az apatini ha-lászlak egyesülete vett részt és mivel a törvény szer-int legalább három árverezőnek kell megjelennie, az árverést nem tartották meg.

Jugoszláviából ötezer munkást visznek ki Francia-oroszba. Franciaországban az idén a jugoszláv kor-mánnyal létrejött megegyezés értelmében ötezer mező-gazdasági és ipari munkás kaphat alkalmazást. A so-ciólpolitikai minisztérium köriratot intézett az összes tartományi főispánokhoz és munkástözsdékhez, hogy mindazokat a munkásokat, akik Franciaországban haj-landók munkát vállalni, írják sürgösen össze és az er-ről szóló jegyzéket a Francuszko Generalno Drustvo za Imigraciju Zagreb címre küldjék el, ahol a munká-soknak a szükséges felvilágosításokat megadják. A munkások elhelyezéséről és eltartásáról, valamint azok védelméről a kormány fog gondoskodni.

A lakbér egy része járadékadó alá esik. Az új adótörvény rendelkezése folytán csak az üresen álló lakások és szobák után kell házbéradót fizetni és az adóvallomási ivatek ilyen értelemben kell kiállítani. Bú-torított szobák és butorított lakrészek után az üres lakások és szobák és a butorított lakások és szobák lakhé-re közötti különbség után járadékadó fizetendő és a házbérvallomási ivatekben ez a körülmény feltűnt-e-tendő. A járadékadó ilyen esetekben tizenöt százalék és utána pótdó is fizetendő.

Állatvizsgálat Szuboticán és környékén. A bács-kaí főispán rendelete értelmében a szubotcai rend-őrség elrendelte a lovak, szamarak és öszvérek ta-vaszli orvosi felülvizsgálását Szuboticán és a környé-kén. A vizsgálatot minden nap reggel 7—11-ig a kö-vetkező helyeken tartják meg. Április 3-ikán Keleb-án és Radonovác, Palicson a Mencil-féle üzlet előtt, 6-ikán Supljakon özvegy Magyar Györgyné szállá-sán, 9-ikén Sebesicen és Kisbosznán a Jakobsics is-kola előtti téren, 10-ikén Ludoson a »Bibichát« iskola előtt, 11-ikén Ljutovon az iskola előtt, 13-ikán Zsední-ken a tempom előtti téren, 16-ikán Közép-Tavankuton a templom előtti téren, 17-ikén Pavlovácson a Cso-vics-sori iskola előtt, 18-ikán Verusicson a csantaviri úti korcsmánál, 20-ikán Verusicson a topolai úti »Cvi-ning« iskola előtt, 23-ikán Djurdjinnon az állomás mö-götti korcsmánál, 24-ikén Verusic és Bikovói úti is-klánál, 25-ikén Alekszandrovo és a szállások az a-lekszandrovoí rendőrlaktanyánál, 27-ikén Felső-Tavankut a kunjabai állomásnál, 30-ikán Szubotica I., II., III. és IV., továbbá Halast és Majsai szőlők a kis-bajmoki rendőrlaktanya előtt. Május elsején Zobnaticán a Voinics Simon szállásánál. Május 2-ikán Szubotica V., VI., VII., VIII., továbbá Szegedi-szőlők, Bajal-szőlők Napnyugati és Napkeleti ugarok a kisbajmoki rendőrlaktanya előtti térségen. Május 3-ikán ugyan-csak a kisbajmoki rendőrlaktanya előtti téren felülvizsgálják azokat az állatokat, amelyeket tulajdono-saik a megelőző napon nem tudták elővezetni. A rend-őrség figyelmezteti az állatok tulajdonosait, hogy a

**A PYRAMnak párja nincs,
A PYRAM egy földi kincs.
Nagy vegyészek adták nékünk
Mégkönnyítve földi létünk.
Becsüld meg e pasztát,
Élvezd a hasznát . . . !**

rendeletnek pontosan tegyenek eleget, mert az ellene vétőket szigorúan megbüntetik. A rendelet betartása csak azokra nem kötelező, akiknek állatai a vizsgálat idején valamilyen ragályos betegségben szenvednek. Azok, akik állataikat nem akarják a kijelölt helyen elővezetni, jelentsék ezt a szándékukat a rendőrségen, nyolc nappal a kijelölt nap előtt. Ebben az esetben a városi állatorvos az illető költségére a helyszínen vizsgálja meg az állatállományt.

Mennyi a bankok nyugtáitteleke? Noviszadról jelentik: A közvetlen adók vezérgazgatósága mult évi augusztus elsején körrendeletet adott ki, amely szerint a bankok és pénzügyintézetek váltó- és folyószámlakövetelések kiegyenlítéséről kiállított nyugtáira, amennyiben ezek a követelések telexkönyvileg be voltak táblázva, ötven para okmánybélyeget kötelesek ragasztani. Dr. Ignjátovics Nikola, a noviszadi felebbviteli bíróság elnöke köriratban arról értesítette a hatáskörébe tartozó összes bíróságokat, hogy a közvetlen adók vezérgazgatóságának 1927 szeptember 9-ikén kelt rendelete alapján ilyen követelések telexkönyvi törlesztésül szolgáló nyugtáira, a követelt összeg félszázalékának megfelelő okmánybélyeget ragasztandó. Mindazokat, akik kisebb összegű okmánybélyegeket ragasztanak fel ilyen nyugtáira, a lerovandó illeték háromszorosával büntetik. A vajdasági bankok és pénzügyintézetek szövetsége, tekintettel arra, hogy a közvetlen adók vezérgazgatóságának 1928 augusztus elsején kelt rendelete későbbi keletű, mint a felebbviteli bíróság elnöke által idézett rendelet, lépéseket tett a kérdés sürgős tisztázására.

A mezőgazdasági termékek védelme. Noviszadról jelentik: A mezőgazdasági termékek védelméről szóló törvényjavaslat a napokban készült el a kereskedelmi minisztériumban, amely azokat elküldötte véleményezés végett az összes érdekelt testületeknek és így többek között a noviszadi kereskedelmi, gyáripari és iparkamarának is. A kamara szombaton küldte meg erre vonatkozó véleményes jelentését a kereskedelmi miniszternek és annak a véleményének ad kifejezést, hogy a javaslat nem célravezető és káros hatással lehet, nemcsak a termelőkre, hanem a kereskedőkre is. Az exportörökre is. A javaslat nem sorolja fel, hogy melyik cikkeket lehet ellenőrizni. Ezt a hiányt a kamara feltétlenül pótolatni akarja és azt kívánja, hogy csak azokat a cikkeket lehessen ellenőrizni, amelyek ellen külföldön panaszok hangzottak el. A kamara a belföldi kereskedelmet is védelembe kívánja részesíteni és hasonlóképpen a fogyasztók védelméről is gondoskodni kíván. Az exportöröknek — hangsúlyozza a kamara — a kivitelnél nagy akadályokkal kell megküzdőniök és különösen ki vannak téve az ügynököknek, akik sok esetben félrevezetik az egyszerű földmives népet. A kamara e tekintetben sürgős intézkedéseket kíván. A kamara azt javasolja, hogy az ellenőrzést külföldi mintára és az ottani szokások szerint a kereskedelmi és kiviteli testületek eszközöljék. A kamara arra kéri a kereskedelmi minisztert, hogy a hiányokat pótolja és csak azután alkossa meg a törvényt.

FILM

A szent hazugság

A Városi-Mozi új kettős műsora

Poetikus gondolatok épül fel a *Szent hazugság* című film egész cselekménye. A vak anya Európában él és Amerikába kivándorolt gyermekei támogatják. Mesés gazdagságról és jómódról szóló levelekkel örvendeztetik állandóan az öregasszonyt, aki egy sikeres operáció után visszanyeri szemévilágát és boldogan siet ki Amerikába gyermekeihez. Meg akarja lepni őket és titkolja, hogy lát, pedig az első percben meglátja, hogy csak állatták, hogy súlyos nyomorral küzdeknek a gyermekei. Ezt az ötletet dolgozta fel regényre Karin Michaelis és ebből készült az a kitűnő film, amelyet hétfőtől kezdve mutat be a Városi Mozi. A mese poetikus és filmszerű, könnyes szentimentalizmusa nem túlzott, hanem a témából fakadó, a cselekmény sokkal érdekesebb, mint az ostoba kalandorfilmek mesterségesen felajzott izgalma. *Holger Madsen* rendezése hibátlanul szép, az egyes képek beállítása sokszor az orosz iskolára emlékeztet és ezt juttatja az eszünkbe a *Szent hazugság*-nak az az érdekes uiltása is, hogy nincsen benne kimondott sztar, hanem egy nagyszerű együttes és maga ez az ensemble a legjobb sztar. *Margarete Schlegel, Mindszenyhi Mária, Margarete Kupfer, Ottó Gehlbr, Hans Brausewetter* és *Oscar Homolka* valamennyien becsületes, jó szí-

nészi munkával állnak a felvevőgép lencséje elé, amely tisztá, szép fotográfiákban rögzíti meg játékukat. A *Szent hazugság* értékes, az átlagos produkcióból erősen kiemelkedő film.

A műsor másik filmje az *Önagsdga szalmaöz-*vegy mulatságos vígjáték. Házasságtörési komédia sok

ötlettel és bonyolalommal, ugyanannyi derűvel és kagással. A mulatságos film főszerepeit *Xenia Desni, Livio Pavanelli* és *Hilde Bird* játsszák jókedvvel. A Városi Mozi kettős műsora rendelkezik mindazzal a kellékkel, ami teljes biztosítéka a sikernek.

(I. f.)

SPORT

A bajnokság első helyezetteinek küzdelmével indul vasárnap a tavaszi szezon SzAND—SzMTC, Zsak—Villanytelepmeccsek a Városligetben

Rég nem előzőtt már meg olyan érdeklődés szonnyitást Szubotícán, mint amilyen az elsőosztályú bajnokság vasárnap meginduló küzdelmei iránt megnyilvánul. Ezt az érdeklődést könnyen megérthetjük, ha tudjuk, hogy épen öt hónapja volt alkalma a közönségnek utóljára komoly sportprogramot élvezni. Ezt az öt hónapot pedig példátlanul kemény tél töltötte ki, ami minden sportolást lehetetlenné tett.

Igy a bajnoki mérkőzéseket nem előzhették meg a szokásos előcsatározások és a közönség a csapatok formájáról nem szerezhetett kellő tájékozódást.

Ezzel szemben az idén a bajnoki mérkőzések jóval előbb megkezdődnek, mint más években. Az állandó kedvezőellen idő miatt a pályákat nem lehetett rendbe hozni és így nem csodálkozhatunk azon, hogy a csapatoknak nem volt kedvük mérkőzéseket rendezni. Épen ezért egyelőre nem is támaszthatunk teljes nagy igényeket a csapatok teljesítő képességével szemben, de a csapatok formája tekintetében uralkodó bizonytalanság még érdekesebbé teszi az első bajnoki mérkőzéseket.

Hozzájárul az érdeklődés fokozásához az a bizonytalanság, amely az ési forduló tabellájának záróállásáról marad örökségül.

Az ési tabellát a következők:

1. SzAND	5	4	1	—	8	2	9
2. Sz. M. T. C.	5	2	3	—	8	4	7
3. Bácska	5	2	2	1	7	3	6
4. Zsak	5	2	1	2	4	4	5
5. Sport	5	—	2	3	3	10	2
6. Villanytelep	5	—	1	4	6	11	1

Mint látható, a bajnokság minden egyes helyezésre teljesen nyílt, bármelyik csapatnak egyetlen veresége elég lehet ahhoz, hogy pozícióját elveszítse. Ez a bizonytalanság csak még jobban növeli a bajnoki küzdelmek érdekességét, mert hiszen minden egyes csapatra nézve, minden egyes mérkőzés sorsdöntő lehet. A csapatok egyetlen mérkőzés sem foghatnak fel könnyelműen, tehát mindig a legjobb tudásukkal kell küzdeniök.

Ezeknek az előre láthatóan érdekes küzdelmeknek egyik legfontosabb állomása lesz a vasárnapi szonnyító első forduló, amidőn a városligeti pályán a

SzAND—SzMTC

kerül szembe egymással. A mérkőzés az első helyezés sorsára bír nagy fontossággal. A kilenc pontos SzAND ugyanis csak úgy tarthatja meg a tavaszi szezonban is vezető pozícióját, ha az öt hét ponttal követő SzMTC-t legyőzi. A mérkőzés kimenetele teljesen nyílt, csak annyi bizonyos, hogy a bajnokság jelenlegi első két helyezetteje és legígósebb aspiránsa között igen heves és remélhetőleg nívós küzdelem fog a pontok sorsa eldőlni. Mindkét csapat szorgalmas tréninggel készült már heteken keresztül erre az erőpróba, amelyet kétségtelenül a nagyobb állóképesség fog eldönteni. A csapatok felállításai:

SzAND: Ambrus — Held, Beleszlín — Kopilovics, Weisz, Ördög — Kikics, Kovács, Inotai, Horváth, Gabrics.

SzMTC: Hanák — Cérnai, Csik — Terényi, Jovánovics, Göncöl — Svraka, Barna I., Gabrics, Barna II., Markovics.

Bíró Csajági.

Ez előtt a mérkőzés előtt egy órakor a

Zsak—Villanytelep

csapatok találkoznak, ugyancsak a városligetben. A negyedik és hatodik helyezett között is komoly és érdekes küzdelemre van kilátás, annál inkább is, mert mindkét csapat korán elkezdte már a tréningeket és meglehetősen állóképességet szerzett. Ugy a Zsak, mint a Villanytelep a lendületes, kemény játékszerű kép-

viselője, épen ezért nehéz jóslatokba bocsátkozni. A nagyobb rutin és a csatársor határozottsága képezik a Zsak előnyeit és így a győzelmi esélyeket is a vasutas csapat oldalán találjuk. Felállítások:

Zsak: Ivics — Steszna, Csiztai — Kenyeres, Budanovics, Zvekán — Takács, Katrinka, Cvetkovics, Miatovics, Polyvás.

Villanytelep: Abrahám — Mamuzsics, Bojnicki — Kopasz, Plancsik, Löwenberger — Piszánics I., Peracki, Kolter, Piszánics II., Tamasi.

Bíró Sztypics.

Délelőtt az I. b. csapatok mérkőznek.

Olaszország hetven százalékot ad a bevételekből a Fifának, ha megrendezheti a futballvilágbajnokságot

Rómából jelentik: Az olasz futballszövetség a következő pénzügyi javaslattal fogja kérni a futballvilágbajnokságok rendezési jogát a madridi FIFA-kongresszustól:

1. Olaszország a futballvilágbajnokságok bruto bevételeinek 70 százalékát felajánlja a FIFA-nak a résztvevő nemzetek között leendő szétosztás céljából, leszámítva természetesen a FIFA szokásos járulékat.

2. A megmaradt 30 százalékból — amelyből még 15 százalék lomegy adókra — Olaszország visel minden rendezési költséget.

3. Az olasz szövetség vállalja a világbajnokság teljes pénzügyi garanciáját. Garantálja azt, hogy az egyes csapatok részesedése mérkőzésenként minimuman 60.000 dinár körül lesz.

4. Olaszország fizeti a vendég válogatott csapatok olaszországi utazási, étkezési és elszállásolási költséget. A világbajnoki tornán résztvevő amerikai csapatoknak még ezen túlmenő nagy kedvezményeket biztosít.

Ezt az ajánlatot senki nem tudja tullicitálni. Fantasztikus bevételekkel számol az olasz szövetség, de még a fantasztikus méretű bevételek mellett is csak akkor találhatja meg számításait, ha — mögötte Mussolini áll az államkasszával.

A Jugoszláv Sportélet, az ország legnívósabb és legtartalmasabb sportlapja, hétfőn hajnalban hozza a vasárnapi sporteredményeket a világ minden részéből. Tudósítások és riportok az ország és a külföld minden sportcentrumából.

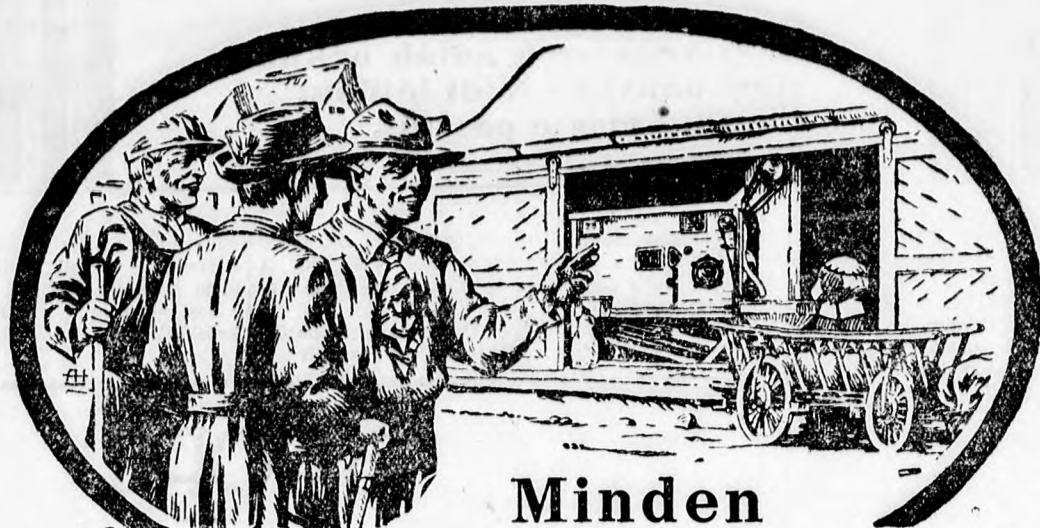
Eyorsan, kellemesen, fájdalom nélkül

tisztítja — le f-isszti
a gyomrot és a beleket
a MAGNA-por

Feloldatnak egy nagy, gyermekeknek egy kis kúddal egy pohár vízben vagy tejszóban. Gyógyszerárakban és drogeriákban csomagja 4 dinár

»PETKUS«

»PETKUS«

Minden

gazda földjén annyi a gaz, amennyit érdemel!

30-40%-os vetőmagmegtakarítás és kisholdanként 5-6 métermázsa terméslöbblet érhető el, ha a vetőmagot „PETKUS“-sal tisztítja, osztályozza és pácolja

Ön is meg lesz győzve, ha a „PETKUS“-t üzemben megtekinti!

Vezérképviselőt:

Bárdos és Brachfeld R. T. Novisad

Željeznička ulica 105/107

**Helyi
ügynököt**

(Platzagent)

aki fűszer- és gyarmatáru szakmában teljesen jártas és jó beszélőképességgel bír, mielőbbi

**belépésre
keresünk**

Részletes ajánlatok a fizetési igények megjelölésével alani címre intézendők

Geza Klein i Sinovi
Subotica 2162**Elismerő nyilatkozat.**

Megboldogult férjem, Cocek Ludwig kereskedő Novisad, a „PHÖNIX“ Életbiztosító Társaság Wien, beogradi igazgatóságánál

54,000 dináros
életbiztosítást kötött.

Férjem 1928 augusztus hóban meghalt, én az életbiztosítás liquidálásáért a „PHÖNIX“ Biztosító Társasághoz fordultam, amely kérésemnek azonnal eleget tett és a biztosítási összeget, 54.000 dinárt azonnal kifizette.

A PHÖNIX Életbiztosító Társaság ezen gyors és kifogástalan elintézése késztet arra, hogy mindenkinek ajánljam, aki magát és családjának jövőjét biztosítani akarja.

Novisad, 1928 szeptember

Ozv. Cocek Ludwigné

Kg.-ként 26- dinártól
feljebb minőség
szerint**Romlózsineg
I-a Sisal manilla**
(kéveköttöző)Zsák,
ponyva, lószőr
eredeti gyári árban,
afrik, halászati
cikkek,
takaróklegolcsóbban
AVRAM SCHIFF-nél

NOVISAD

Zsák- és ponyvaköztöző
Telefon: 24-03 Telegr.: Jutsif
FIÓK: BEOGRAD - SAVA

Kérjen árajánlatot!

Megnyílt! Megnyílt!
HERSONspeciális bőrkészítők, női és
gyermekbőrkezelés
Subotica Aleksandrovi ulica 21.
Külföldi cirkonizált mész**Bőrkezelők javítása,
tisztítása, eladása, saját-
készítményű női és gyer-
mekbőrkezelők kész-
szen és megrendelésre**Vidékről postán beérkező meg-
rendelések gyorsan és pontosan
közöltetnek 1.65**Mauthner magvak a legjobbak!**

Gazdasági, konyhakerti magvak és vetőborsó szükségletét legelőnyösebben

JUGOMAUTHNER D.D.

Subotica raktárából szerezheti be. Az előrehaladott időnyre való tekintettel rendelését mielőbb tegye meg

A jó mag mindig olcsó, csak a rossz mag drága!

Fajtszta Ply-mouth-Rolls

k ö l t ő t o j á sdarabonként 5 dinárért az öt zse-
gőzetes beküldése vagy utóvált
ellenében kapható. Csomagolásért
és portóért önköltségi árat számítom**NIKOLA VOGEL, SREMSKA MITROVICA,**
Brauerai, Postfach 32

2245

Olcsó, de jó javítást, kész
és rendelt cipőket csak a
gyorstalpalóPoštanska ulica 4.
LUSPAI**Husvétii olcsó locsoló parfüm KAICS illatszertárban kapható**

Nagyban és kicsinyben

Radčeva ulica

Husvétii nagy selyemkendővásár

Alkalmi vétel folytán igen nagy mennyiségű tiszta selyem fejkendő kerül eladásra

65, 80 és 90

dináros árakban

SZÉKELY divatáruházában, Suboticán

2610

NYILT-TÉR

Burkovszky Oszkár és Géza fájdalommal tudatják, hogy szeretett édesanyjuk

özv. Burkovszky Gézáné sz. Spitzer Irma

jóságos életének 52. ik évében, ez évi március 16. -án reggel 8 órakor elhunyt. Temetése e hó 18. -án délután lesz a zsidótemető halottasházából.

Legyen áldott emléke és pihenése.

Gyászolják még testvérei Ármin, Lujza és Hanni.

2542

Mindazoknak, kik felejthetetlen férjem temetésén megjelentek és részvétükkel fájdalmamat enyhíteni igyekeztek ezúton mondok köszönetet.

Palić, 1929. március 17.

2546

özv. Hulbán Simonné

Mindazoknak, kik szeretett férjem elhunytá alkalmából részvétükkel felkerestek, ezúton hálás köszönetet mondok

özv. Cittler Antalné

2535

Objava konkursa

Patronat srp. prav. vel. gimnazije novosadske raspisuje konkurs za izradu generalnog idejnog plana za vaspitni zavod za učenike gimnazije sa ovim nagradama:

- I. od 15.000.— din.
- II. od 10.000.— din.
- III. od 5.000.— din.

Poslednji rok za predaju plana je 1. maj 1929. g. u 12 sati. U konkursu mogu učestvovati samo ovl. arhitekti, državljani Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca.

Detalji i uslovi konkursa i skica zemljišta na koje će se podići vaspitni zavod mogu se dobiti u v. d. aktuara Patronata, Mirka Baludžića, direktora Muške Gimnazije u Novom Sdu.

PBr. 11/zap. 12. 15. marta 1929. god. u Novom Sdu.

PRESEDNIŠTVO
Patronata srp. prav. vel. gimnazije novosadske.

OPŠTINSKO POGAVARSTVO ČANTAVIR

Broj: 1729—929.

OGLAS

Ovo poglavarstvo ima na prodaju 15.000 komada mladica DIVLJIH KAJSIJA od dve godine, po ceni od 25 para po komadu bez pakovanja, postavna željeznička stanica Cantavir.

Ovo poglavarstvo želi da nabavi 13.000 komada mladica BAGRENA od 1—2 godine sposobnih za rasad. Pismene ponude neka se šalju ovome poglavarstvu.

Čantavir, 13. marta 1929. god.

Aron Jakovljević
beležnik

Stevan Horvat
knez

POZIV

Potpisana uprava obznanjuje, da će »LABOR D. D.« za gradjenje kuća održati svoju redovnu godišnju skupštinu dne 2. aprila 1929. godine u 12 časova u kancelariji Dr. Jako Fischer i Dr. Elemara Kalmar subotičkih advokata (Aleksandrova ul. 4.) sa sledećim dnevnim redom:

1. Izbor beležnika i dva overovljača zapisnika.
2. Izveštaj upravnog i nadzornog odbora, podastiraenje bilansa i rešavanje o ovima, kao i o davanju, ili nedavanju razrešnice.
3. Izbor članova nadzornog odbora.
4. Eventualni predlozi.

UPRAVA

LABOR deoničarsko društvo
za gradjenje kuća.

Račun bilanca 31. decembra 1928. g.

Račun blagajna Din. 14.111.50; Račun nepokretnine Din. 2.665.549.—; Račun gubitka 1928. Din. 78.608.50. Ukupno Din. 2.758.269.—

Račun Dionice Din. 1.000.000.—; Tekući račun Din. 1.758.269.—. Ukupno Din. 2.758.269.—

Račun gubitka i dobitka 31. decembra 1928. g.

Gubitak 1927. god. Din. 78087.—; Račun troškova Din. 114.708.—; Račun grejanja Din. 34458.—. Ukupno Din. 227.253.—

Račun kućarine Din. 143.778.50; Račun grejanja Din. 4.866.—; Račun gubitka 1928. Din. 78.608.50. Ukupno Din. 227.253.—

Subotica, 1. januara 1929.

Upravni odbor.

Preispitano i u redu pronadjeno.

2590 Nadzorno poverenstvo.

POZIV

Potpisana uprava obznanjuje, da će »Hotel Jagnje D. D.« održati svoju redovnu godišnju skupštinu dne 2. aprila 1929. godine u 12 časova u kancelariji Dr. Jako Fischer i Dr. Elemara Kalmar subotičkih advokata (I. Aleksandrova ul. 4.) sa sledećim dnevnim redom:

1. Izbor beležnika i dva overovljača zapisnika.
2. Izveštaj upravnog i nadzornog odbora, podastiraenje bilansa i rešavanje o ovima, kao i o davanju, ili nedavanju razrešnice.
3. Izbor članova nadzornog odbora.
4. Eventualni predlozi.

UPRAVA

Hotel Jagnje D. D.

Račun bilanca 31. decembra 1928. g.

Račun blagajna Din. 13.893.50; Račun nepokretnine Din. 1.800.000.—; Račun gubitka i dobitka Din. 26.106.50. Ukupno Din. 1.840.000.—

Račun dionica Din. 1.000.000.—; Tekući račun Din. 840.000.—. Ukupno 1.840.000.—

Račun gubitka i dobitka 31. decembra 1928. g.

Račun troškova Din. 198.990.—; Račun gubitka 1927. god. Din. 27.116.50. Ukupno 226.106.50

Račun kućarine Din. 200.000.—; Račun gubitka 1928. god. Din. 26.106.50. Ukupno Din. 226.106.50.

Subotica, 1. januara 1929.

Upravni odbor.

Preispitano i uredu pronadjeno.

2589 Nadzorno poverenstvo.

Nyilatkozat

Közhirre tesszük, hogy Kovács Sztrikó Bernát adósságaiért semminemü felelősséget nem vállalunk és azokat nem fizetjük.

Subotica, 1929. március 16.

Kovács Sztrikó Bernátné
felesége,

özv. Kovács Sztrikó Jánosné
anyja.

2584

Meghívó

a „Suboticei Kereskedők és Gyárosok Egyesületének (Lloyd)“

folyó évi április hó 1-én hétfőn d. e. 10 órakor saját helyiségében tartandó

évi rendes közgyűlésére

TÁRGYSOROZAT:

1. Választmány jelentése az egyesület 1928. évi működéséről.
2. Felügyelőbizottság jelentése.
3. Az 1928. évi zárszámadások jóváhagyása, a választmány és felügyelőbizottság felmentvényének megadása.

4. Az 1929. évi költségvetési előirányzat.

5. Választmány indítványai.

6. A választmány egyharmadának (17 tagnak), a választmány 10 póttagjának, valamint a felügyelőbizottságának (5 tagnak) megválasztása.

7. Egyes tagok indítványai és panasza.

Ha a közgyűlésen a tagok nem jelennek meg kellő számban, a közgyűlés 1929. április 14-én (vasárnap) d. e. 10 órakor ugyancsak a tárgysorozattal és a megjelent tagok számára való tekintet nélkül lesz megtartva (28. §.)

Egyes tagok indítványait és panaszaikat csak abban az esetben fogja a közgyűlés tárgyalni, ha azokat legkésőbb 8 nappal a közgyűlés előtt a választmánynak írásban benyújtják. (27. §.)

Az alapszabályok 19. §-a értelmében szavazati, választási és határozati joga a közgyűlésen csak azoknak a rendes tagoknak van, akiknek tagdíjtartozása nem nagyobb egynegyed évi tagdíjnál.

Az alapító és tisztelőbeli tagok, abban az esetben hogyha kereskedők vagy gyárosok, a rendes tagok jogaival bírnak, egyébként csak tanácsadói joguk van.

A többi tagoknak: a pártoló és kültagoknak, csupán tanácsadói joguk van.

Az 1928. évi zárszámadás és az 1929. évi költségvetési előirányzat a titkári hivatalban közszemlére van kitéve.

Subotica, 1929. március 15.

Dr. Pavlović Miloš s. k. Dr. Manojlović Vladislav s. k.
titkár elnök

Pravozastupništvo Bačke Oblasne Samouprave.

Broj: I. 15/1929.

Oglas

Na osnovu rešenja Kralj. Sreskog Suda kao gruntnovne vlasti u Somboru br. 1282. i 1944/1929. prodavaće se na javnoj dražbi nepokretnine (oranice i salaš Isidora Novakovića u iznosu 75 kat. jutara 1068 kv. hvati, uvedene u grunt. ulošcima grada Sombora br. 2762. uz uz isključnu cenu od 567.500 din. i u gr. ul. br. 5661. uz isključnu cenu od 5200 din.

Dražba će se održati 8. aprila 1929. god. u 3 sata po podne u Somboru u zvaničnim prostorijama gruntnovne vlasti u sobi br. 18.

Dražbeni uslovi mogu se pogledati kod ovog pravozastupništva koje daje i podrobniju informaciju glede ovog poseda.

Sombor, 13. marta 1929.

2494

Dr. S. Tapavica
obl. pravozastupnik.

Nyilatkozat

Sándor fiamnak senki hitelt ne adjon, mert adósságaiért nem válllok felelősséget.

Bačko-Petrovoszelo, 1929. március 15.

Tóth István: Mihály

2495

A Korhec-cég teljes értékű kárpótlást ad a közönségnek a nem engedélyezett sorsolásért

A vásárlás husz százaléka értékében sorsjegyeket lehet fiéni

A Bácsmegeyi Napló szerdai száma közölte, hogy Korhec Gyula szalámi és hentesáru gyáros a szubotici Korhec-üzletek tulajdonosa az elmaradt sorsolásért kárpótlásban fogja részesíteni a vásárló közönséget. A sorsolást annakidején a szubotici városi tanács 20.232/928. szám alatt engedélyezte és a kereskedelmi minisztérium a szubotici ipartestület mézárösszekeiojának felebbezésére a sorsolást csaknem a legutolsó napon 2003/929. számú határozatával táviratilag betiltotta. Bár a Korhec-cég ilyen körülmények között

semmiképpen sem felelős a sorsolás betiltásáért,

Korhec Gyula elhatározta, hogy teljes kárpótlást nyújt a sorsjegytulajdonosoknak, minthogy azonban sorsluzás utján a nyereményeket nem lehet kiadni, úgy határozta, hogy azok értékét egyenlő arányban fizetik vissza a sorsjegytulajdonosok között. A Korhec-cég minden egyes sorsjegyet bevált és a beváltás technikái lebonyolítása a következőképen történik:

Mindenki, aki a Korhec-üzletekben vásárol, a vásárolt áru értékének husz százalékát sorsjegyekben fizetheti úgy, hogy egy sorsjegy tíz dinár utáni vásárlásnál adható le,

Igy tehát, ha valaki tíz dinárért vásárol, akármelyik Korhec-üzletben, csak nyolc dinár készpénzt fizet és egy sorsjegyet ad. Nagyobb vásárlásnál, például egy kiló téli szaláminál a számítás a következőképen alakul: a vásárolt áru ára 60 dinár, ennek husz százaléka 12. A vevő tehát csak 48 dinárt fizet készpénzben és a husz százalék mellett hat sorsjegyet ad a cégnek vissza. Így a kibocsátott ötvenöt ezer sorsjegy és a még forgalomban levő harmincezer utalvány visszaváltásával teljes értékben visszafizeti

a Korhec-cég a közönségnek azt az értéket, amit a második húzáson a kisorsolásra szánt nyeremények képviselnek.

Az árak a Korhec-üzletekben a beváltási idő alatt természetesen egységesek lesznek és azok, akik a vásárolt áru egy részét sorsjegyekben fizetik meg, csak akkor nyújtják át a sorsjegyet, amikor az árat már közölték velük és így nem állhat fen az az eset, hogy a beváltásra való tekintettel az árakat esetleg emelnék. Így, mint fentebb említettük egy kilogramm téli szalámiért sorsjegyek nélkül hatvan dinárt, sorsjegyekkel csak negyvennyolc dinárt kell fizetni, fél kiló kolbászt sorsjegy nélkül tíz dinárt, sorsjeggyel csak nyolc dinárt kell fizetni.

A sorsjegyek visszaváltásával a Korhec-cég egyuttal

a leghatározottabb cáfolatát nyújtja annak a rosszakaratu híresztelésnek, hogy a sorsolás betiltásában bármilyen része lett volna.

A cég mindent elkövetett, hogy a sorsolást meg lehessen tartani, ez azonban más oldalú beavatkozás miatt lehetetlen volt. Epen ezért nyújt a Korhec-cég a sorsjegytulajdonosoknak, akik egyóbként a sorsjegyekért nem fizettek semmit, az összes sorsjegynél százötvenezen dinárt kitevő kárpótlást.

SUBOTICAI IZR. SZENTEGYLET.

Felhivás

Szent Egyletünk folyó évi tagfelavató ünnepejét (Assifát), f. évi március hó 24-én d. e. 10 órákor tartja meg. miéért is felkérjük mindazon hittestvéreinket, kik Szent Egyletünk tagjai sorába való felvételüket óhajtják, hogy ebbeli szándékukat a Szent Egylet irodáiban (VI. kvart, Zrinjski trg 23) a hivatalos órák alatt bejelenteni sziveskedjenek.

Subotica, 1929. február hó 15.

Suboticiai Izr. Szent Egylet elöljárósága.

Jevrejska Veroispovedna Opština Subotica.

Ertesítés

A szubotici zsidó hitközség elöljárósága értesíti a hitközség tagjait, hogy a folyó évi peszach ünnep alkalmából beszerzendő macoth (pászka) szükséglet a hitközségi irodában *április 15-ig* rendszeres hivatalos órák alatt (dél előtt 8—12 és délután 3—5 óráig) bejelentendő. E határidő elmulasztása a félre nézve azal a veszéllyel jár, hogy nem juthat macothhoz. A bejelentés alkalmával kg-ként 5 dinár előleg fizetendő.

Subotica, 1929. évi március hó 15.

Pályázat

A kizsácsi izr. hitközség halálózás folytán megüresedett előimádkozó-metszői állásra azonnali belépéssel pályázatot hirdet. Fizetés havi 1000 dinár készpénz, 1 öf tífizta, szabad lakás és a szokásos mellékjövedelem. Utiköltséget csak meghívottaknak térítünk meg.

2455

Gross Jakob, elnök.

Beograd Üznontjában

„RUSKI CAR“

étterem és kávéházban első

rendű konyha, szolid árak.

figyelmes kiszolgálásért felel:

Rácz Lajos tulajdonos

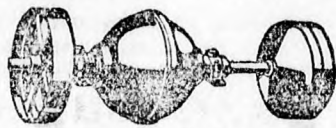
Műtógépek a tenyészálltvásáron!

BUDAPEST, Pongrácz-ut
m á r c i u s 22-25

Minden szakértelem és vegyszer nélkü működő

Brown-Boveri hűtőautomata

elsőrangú ammoniak kompresszorok

Gellért Ignác és Társa R. T.
Budapest, VI

Podmarčičky-u. 41

Telefon: 92-91

Eladó Beogradban kétemeletes bérház

évi 180.000 dinár hozammal. A ház masszív anyagból épült, 9 elegáns lakással, vízvezetékekkel, villanyvilágítással, 4 fűdőszobával. A ház alatt szaraz pince. A ház részben adómentes és a Narodne Pozorište-Pančevački Most villamos vonal mellett a fűvészkerettel szemben fekszik. A ház előtt villamos megálló. A házban a Közalapítványi Igazgatóságtól 500.000 dináros 25 éves 9%-os amortizációs kölcsön van betáblázva. Vevőnek mindössze 850.000 dinárt kell készpénzben lefizetnie. Csak komoly vevőkkel tárgyalok. Megkeresések »Rentabilis vétel« jellegre a kiadóba küldendők.

2615

ROSSZ IDŐ

van ma és annak, aki jól akar járni, minden tekintetben takarékosnak kell lenni, különösen szükségleti cikkek beszerzésénél, amelyeknek legolcsóbb beszerzési forrása a STERMECKI nagykereskedés, különösen az, akinek hivatása végzésében pontosságra van szüksége, van szüksége jólljáró zsebórára, ébresztőóra és falóra. Köztudomású dolog, hogy jó és pontos órát nagyon olcsón vehet az

R. STERMECKI nagykereskedésében
Celje, 27. szám (Szlovénia)

Nehogy az órát elveszítse, láncra is van szüksége, a szép fiatal leánynak vagy menyecskének fülbágyzó és gyűrű is kell. Mindezt feltehetően a sok ezer képpel ellátott nagy képek árjegyzékében, amelyet bárkinek ingyen küldünk. Az órákért 3 éves garanciát vállalunk. A meg nem felelő vagy kicseréljük vagy a pénzt visszadjuk.

Meghívó

Az Udruženje Gornjobučkih Vinogradara Subotica (Felsőbácskai Szőlősgazdák Egyesülete) 1929. évi március hó 25-én d. u. 2 órákor a Szádeczki-féle vendéglőben megtartandó

Amennyiben ezen közgyűlés határozatképes nem volna, akkor 1929. évi április hó 7-én d. u. 2 órákor ugyanott újból megtartatik és a megjelent tagok számára való tekintet nélkül fog határozni.

Napirend: 1. Jelentés az elmúlt évi működésről. 2. A választmányok megadandó felmentvény. 3. 1929. évi tagdíj megállapítása. 4. A választmány kiegészítése. 5. A felügyelőbizottság megválasztása. 6. Indítványok. 2534

Az elöltség.

Olesó utazás Budapestre és vissza az S.H.S. és a magyar vasutakon

1929 március 16-ától március 25-ikéig

Fenti idő alatt a magyar határ vízum nélkül tephető át és a vizum Budapestén 67%-os kedvezményel (1/3-ad árban) adatik ki. A vizum két havi tartózkodásra jogosít.

Ugyancsak fenti idő alatt a Budapestre és vissza való utazásnál a magyar vasutak 50%, az SHS vasutak a visszautazásnál 50% díjmérséklést engedélyeznek.

A vizumnélküli utazásra, a vasuti és egyéb kedvezmények igénybevitelére vonatkozó igazolványok a budapesti Mezőgazdasági Tenyészállatkiállítás alkalmából (1929. március 21—25.) adatik ki és a kiállítás megtekintésére jogosítanak. Ezek az igazolványok 60 dinár és portó beküldése ellenében a következő árusítóhelyeken kaphatók:

Beograd: Magyar kir. Kereskedelmi Képviselő Utazási Osztálya Beograd, Palata Akademije, Jakšićeva ul. 2. — Putnik Utazási Iroda, Kolarčeva ul. 1. Szubotica: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete, Lloyd, Általános Hitelbank, Közgazdasági Bank, Rádió Reklam Jugoslavija, Pašićeva ul.

Novi Vrbas: Takarékpénztár, Mezőgazdasági Bank, Schmiedt Frigyes. Bácska Topola: Közgazdasági Bank, Bácsstopolai Takarékpénztár.

Veliki Bečkerek: Kereskedelmi Kamara, Takarékpénztár.

Szombor: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete, Bácskai Gazdasági Egyesület.

Szenta: Kereskedők és Gyárosok Egyesülete, Gazdakör.

Velika Kikinda: Centralna Stedionica.

Oszijek: Kereskedelmi Kamara, Jugoszláv Bank.

Čakovec: Horvát Általános Hitelbank, Hoffmann Elemér.

Novisad: Kereskedelmi és Iparbank, Putnik Utazási Iroda, Merkurbank, Lusztig Bank.

Kula: Hitelbank.

Odzaci: Takarékpénztár.

Vrsac: Deutsche Gewerbe-Genossenschaft, Szalay Utazási Iroda.

Várasdán: Horvát Általános Hitelbank.

Murszka Szubota: Prekmurska Banka.

Ada: Leszámitolóbank.

Az apatini járás részére Berlekovich Sándor újságíró Apatin.

Sztari Becsej: Népbank, Potiska Banka.

Novi Becsej: Általános Hitelbank.

Bela Crkva: Trgovačko Udruženje.

Pancevo: Kereskedők Egyesülete, Népbank.

Szarajevó: Kereskedelmi Kamara.

Szkojlje: Kereskedelmi Kamara.

Keltő-tojás!

Szavatolt tisztavérű, amerikai Plymouth. Rokstol származású. A kakas súlya 6—7 kg, a tyúk 3—4 kg. Kitűnő téli és nyári tojók. Felnevelésük könnyű; ellenálló képességet óriási, husuk elsőrendű. Évenként 250 drb tojást hoznak.

GJURA JANKOVIĆ

Glina, Hrvatska

már 23 éve tenyészti. Az osijekki 1912., a glina 1912., a karlováci 1913., a prágai 1914., a szubotici 1925., a glina 1925., a yukovári 1926. és a zagrebi 1928. évi kiállításokon kitüntetve. A zagrebi kiállításon a kiállított példányok az összes látogatók különleges érdeklődését vonta ki és egy család Smymnába (Törökország) lett eladva. Előjegyzéseket későbbi állítványokra már most kérem. A felnevelésre, etetésre és a betegségre vonatkozó utasítások küldése díjtalan. A berendezés megtekintésére látogatókat mindenkor szivesen fogadok. Mint a Liska és Vonka gyár főképviseelője, felveszek megrendeléseket: »Amerikan« melegvizes-költőgépekre, műköltősokra, ellenőrző-fészekre, edényekre, gyűrűkre és egyéb a baromfitenyésztést érintő cikkekre. 2300

Uzletemet át helyezem

aug. 1-én a gimnáziummal szembe (régi ecetgyár), mely alkalomból az összes műszaki és vasárak, géps íjak, tömitések, gumiaruk, golyócsapágya, cső ek, armaturák, fűrdőszobabereendezések, dobsínek, permetezőcikkék, oxigen, gépolajak leszállított áron kaphatók

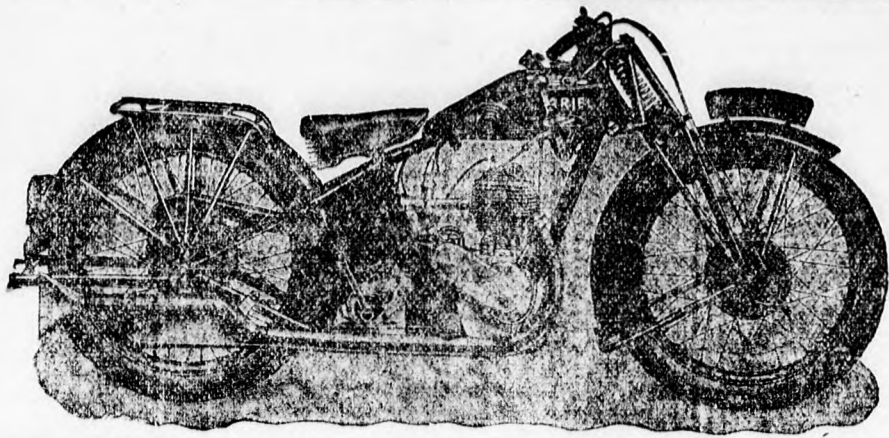
KEMENY GYULA
műszaki cégnél
Subotica. Telefon 29

Jólmenő, bevezetett delikatessz- és büffé

italmérésre engedéllyel a város szívében olcsón eladó
Érdeklődni Schmolka hirdetőirodában Novisad, Jevrejska 7 2613

Haláleset miatt Novisadon jól felszerelt elektrotechnikai és mechanikai

műhely
anyagokkal együtt olcsón eladó. Érdeklődők forduljanak Novisad Futakivucca 7 a á 2560

ITT A TAVASZ!

Legszebb és legegészségesebb sport a jó motorkerékpár!

Mielőtt motorbiciklit vesz, saját érdekében okvetlenül tekintse meg a világhírű

„Ariel“ gyártmányu motorkerékpárt

amely az angol technikának a legujabb és legtökéletesebb műve. — Képviselő:

„AUTOCAR“ cégnél

Novisad, Trifkovićeveg trg 5. — Tel. 21-32

MÁRIA gyertyagyári árban

Resch József cégnél kapható Somborban Kérjen ajánlatot!

Billiárd

mandinergumi, zöldposztó, dákö, golyó, sakk, dominó, Lignum-Sanktum tekegolyók, babák és minden más esztergályos áru legolcsóbban beszerezhető

Ehrlich J.

esztergályosnál, SOMBOR, Páriska ulica 1 44

300 kocsi vagy kordé

azonnal munkát kaphat töltéscsisznél. Köbméterenként 12 dinár. Jelentkezni lehet a sornai rétben, Kozbašić gátó-háznál.

Közvetlen tulajdonostól, Pécsdtől 25 km-re 825 magyar holdas teljesen sik, mindent megtermő **gazdaság eladó**

hét szobás modern vízvezetékös parkettes kastélyal, három hold is parkban A gazdaság kis vasúttal az állomással összeköelve. Sok tégla és cserépes gazdasági épület. Ára magyar holdankint 720 pengő, eca a felével átvétel. — Cim a kiadóhivatalban

FÉNYKÉPÉSZEKNEK 3 MINTÁT INGYEN!

Küldjön be 6 1/2 x 6 1/2 cm-es, vagy kissé nagyobb, vékony papírosra kopirozott arcképeket, én azokat **olcsó, szép és praktikus** szobtukörnek feldolgozom és postafordultával visszaküldöm. **Deutsch tükörgyár, Stara-Kanjiza** **Reklámtükör-készítés** Kérjen árjegyzéket!

Képviselőket keresünk

elsőrendű és ismert **billenő mérlegek** eladására magas jutalékkal Saját autóval rendelkező urak előnyben! Ajánlatok „Waagen 442-1“ jeligére az **INTERREKLAM d. d. Zagreb** Marovska 28 címre küldendők

ALKALAY & ALBALA

TEXFILIRODÁJA BEOGRAD, KRALJA PETRA U. 30/32 A legnagyobb és legismertebb textilipari és gépgyártó vállalatok képviselői: **Schubert & Salzer Maschinenfabrik A. G. Chemnitz** **Sächsische Webstuhlfabrik Louis Schönherr, Chemnitz** **Mausier-Werke A. G. Oberndorf**

Elvállalják bármilyen textilgyár teljes beendezését. Az ország par kármányosok alapvető ismerői és így szak-szerű tanácsok al szolgálnak minden módú textil-műs akk előadásban teljes díjtalanul. Beszerzési textiltanári nyers anyagokat a legnagyobb világgépek 6. 2603

Plisse-üzem berendezésére

előnyös árajánlattal szolgál **I. Grünwald** Subotica 2603 Rudičeva ulica 3-b

Fiatl házaspár keres lakást

Konyha nem szükséges Címelet „Május 1“ jeligére a kiadóba kér 253

Bácska - Topolán

40 év óta fennálló Tőszegi-féle vendéglá családok miatt szakembernek haszonbérbe **kiadó** Bővebbet Tőszegi utódoainál

Használ, de jó állapotban levő **könyvkasszát**

keresünk megvételre Ajánlatok a nagyság és ár megjelölésével Schmolka hirdetőirodában Novisad, küldendők. Könyvkassza jeligére 241

„GESA“ naponta friss pörköltkávét

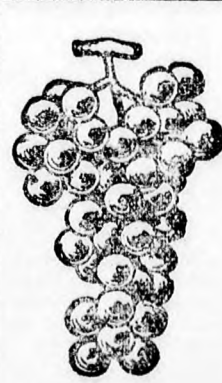
keverék kizárólag **Kőrösi Géza** cégnél Rudičeva ulica

Eredeti **német répamag**

eredeti olasz heremag közvetlen behozatall **Sugár Manónál** Telefon 47

SLAVEKS FURNIROKAT

legjutányosabban szerezheti be **SLAVEKS D. D. ZA ŠUMSKU INDUSTRIJU** Zagreb, Brod n/S vezérképviselőjénél **LUDWIG HUBERTI SIN, NOVISAD** Cara Dušana 33. Postafiók 25

Legjobb minőségű szőlőoltványok

ültetésre jól válogatott megbízható kitűnő bor- és csomagoltványok kitaró amerikai alanyokon oltva, igen erős gyökérrzettel, mérsékelt árban kaphatók. Kérjen árjegyzéket. **Györgyevics Misa** szőlőoltványtelep-tulajdonos Novisad, Kiszácsi ulica 10

Tavaszi ridikulujdonságok

saját készítményű utazóbőröndök, berendezett kázzák és az összes bőrárak óriási választékban, olcsón kaphatók **SCHLAGER HENRIK** bőrdobos és báru pedellistnál, Aleksandrova ul. 1. Korzó

ELŐNYOMDÁT

legmodernebb stílu rajzokkal és kellekekkel legolcsóbban szállít **LEOPOLD SÁMJEL, SENTA** modern előnyomdabereendezési gyára **Relief-festéshez** való festékek, porok és kellekek kaphatók

Krajčović (Dr. Sp. tzer-féle) arckrém

Uj-Vukovári (nappali és éjjeli használatra), szappan vagy puder használatával felvullhatatlanul eredményes szepítő, pattanások, májfolok, arcisztitásigó, arc- és orrvörő ségnél Valódi csakis a készítő arcképevel ellátott csomagolásban Arak: krém 8 és 12 dinár, szappan 5 dinár, puder 10 dinár. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és illatszertárakban. **Apoteka Krajčović, Vukovári**

LEVELEZÉS

Házasságában csaldott ön-
állítás kereskedő levelezne
18-24 éves leánnyal vagy
özvegyvel. Teljes című leve-
leket »Elvált 28.« jelleggel
a kiadó továbbítja. 2296

Nyugodtan fog aludni, ha
hálószobáját **Brachlornál**
szerzi be. Subotica, Hál-
pina. 411

Barna Margit vegye át a
poste restante jelleggel ellá-
tott levélét az »Interklám
d. d.-nél Zagrebben, Marov-
ska 28. vagy közölje újból
címét. Droguista. 2576

Levelezne két intelligens
fiatalember vidéki urilá-
nyokkal. Házasság nincs
kiszárva. Leveleket »Szóke
és barna.« jellegre a kiadó-
ba. 2525

**Félvilágot bejárt fiatalem-
ber** levelezne szárazkodás
céljából komoly urilány-
nyal. Házasság nincs ki-
zárva. Leveleket »Biztos
existencia 27.« jellegre a
kiadóba kérek. 2460

MANCI POSTAJA

Dr. Juris. Köszönöm ked-
ves és csábító ajánlatát,
de nem fogadhatom el. Én
nem vagyok a maga ér-
telmében vett »asszony-
ka« én egy nyárspolgár
lélek vagyok, aki nem
kalandot de férjet keres!

Ostiris. Legszívesebb be-
csület szavamra! nő va-
gyok, tetőtől talpig nő!
Alma Freud elő volna
való, ő ki tudná bo-
gozni az elnyomott Unter-
bewusstsein magot belőle.
De velem ne hozzon több
álmot kapcsolatba. én
nem leszek a maga Isise.

Feri. Jól teszi, csak őrizze
meg incognitóját. Így
jobb és kényelmesebb
magának is, nekem is. Én
nem nevet, állást keresek,
keresem — az embert.
Biztos, hogy ilyen ember,
mint maga meg fogja ta-
lálni azt a nőt, aki sze-
relemre érdemes lesz, és
ha nem is én leszek az a
nő — talán jobb is így
magának.

Rózsaszín. Tehetségének
próbája, amit küldött
tényleg tehetségre is vall.
Csak írjon szorgalmasan
tovább verseket és főleg
sokat olvasson. Azt hi-
szem ezt a részet az élet
örönöknek egy kicsit elha-
nyagolja, nem?

Próba Noviszad. Éppen
azért tettem jellegre mel-
lé a városnevet, hogy
megkülönböztető legyen a
két egyforma jellegés le-
vél. Nem uram, olyan
könyvmű már nem va-
gyok, hogy figyelmelelően
elvéssék az azokat a be-
tűtött, amelyek jövedő
sorsom felett fognak dön-
teni. De azért első bizta-
tásom dacára — én
tényleg azt szeretném, ha
az uram okosabb volna
mint én, jóval okosabb.
»Feltéinteni« ez minden
nő vágya és én is Éva
lánya vagyok...

Laci. Nézze uram, én
őszintén megmondom
ilyen formában, ahogy
maga nem tudom a két
nem közötti barátságot el-
képzeli. Hogy őszinte
ember, ezt legfértiasabb
jellemvonás, ami van. Én
csak most túlságosan el
vagyok a saját sorsom
kalanácsolással foglalko-
va, mintsem hogy időm
és türelmem lenne mással,
mint saját magammal fog-
lalkozni.

L. M. Szombor. Nem,
»minden« hova, az na-
gyon messze van. Itt él-
nek szülime, barátaim, itt
vagyok én éthon, olyan

messzire félnék elmenni
és nem volna szívem sem
szertetteimet elhagyni.
Nemsokára szemlél szem-
be láthat, nem kell akkor
már fénykép.

Gyuri, Beograd. Nem,
nem, téved uram, nem az
vagyok, akinek gondolt.
Az illető nagyon boldog
házasedletet él. A bankett
költésé felemelésével nem
akartam megbántani. Ez
utóvégre olyan mellékes
kérdés is. Válasza egy
kicsit megkésett. Húsvét-
kor már nem leszek Szu-
boticán. Értésitem ha visz-
szatértek, ekkor mindenki,
akit érdekelnek személye-
sen megismerhet.

Feri I. Független és meg-
felelő életpáva az én sze-
memben a kenyérkereset-
nek az a lehetősége, ami-
kor kedvünk és hajla-
munknak megfelelően dol-
gozhatunk, munkánk ered-
ményes és a jövő fejlődé-
sével biztat. Persze ez a
rovat nem ad elég teret
arra, hogy az ember rész-
letesen beszélhessen erről
a kérdéstről.

R. M. L. Szépek a gon-
dolatai és bájosak a ver-
selé, ha még az írása is
szép volna, direkt jól eső
volna levélét végigolvas-
ni. De remélem ezért a
kis kritikáért nem harag-
ozik? A melegség, ami
levéléről felém esendül-
től eső köszönettel fogad-
om és baráti melegség-
gel viszonozom. Egyebem
— már nincs raktáron.

Józi II. Letera nem
posso. Jól mondtam? Kö-
szönöm jóakaratai taná-
csát, ne fellel olyan ki-
tartás és boldogság akar-
rás van bennem, hogy
meetalálom én azt a kis
nekem szánt boldogságot,
még ha tíz körömmel a
földből is kell kikoparni.
Ími privát egyelőre nem
írhatok. Nemsokára min-
denki mindent meg fog
tudni és érteni.

Hólyag. Mit válaszoljak?
Jellegre a válaszom.

Ton Covauck író. Nem
feleltem, mert vártam a
beigért kis regényt. De
vagy nem küldte el, vagy
elkallódott. Hozzám nem
érkezett. Mert hogy én
lennék talán egy regény-
téma magának? Ézt nem!
Pedig már a happy end is
meg van. Uterve esabito-
t, ajánlata is az — más-
nak. Nekem nem, mert én
most egyelőre egyedül
utazom, vagyis annyámal
együtt, a későbbi utkise-
röm, meg fantáziámban
ugy szerepel mint a leg-
jobb barát — a férj! Pai-
tásutazás? ehhez minden
apróhirdetés etc. dacára
nem vagyok elég modern!

Emberszerelő. Feltéinté-
sei egy okos és tapasztalt
ember leszlírdött életfilo-
zofijára vallanak. Én
ugyan se okos, se tapasz-
talt, se leszlírdött életfi-
lozofiaú nem vagyok, de
nyugodt bizalommal né-
zek a jövőm elé, még
mindig, és minden tapasz-
taltalom dacára hiszek az
emberekben és hiszek

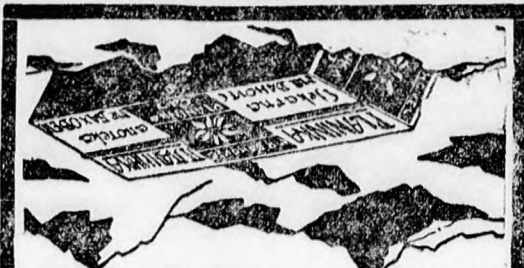
benne, hogy számomra is
virul a boldogság két vi-
rága.

Vaidaszai orvos. Köszö-
nöm elismerését. De — ne
vegye kórkedésnek — a
válaszomom már oly
nagy, földe, meddig el is
határozottam magam, tehát
a fözelebbi megismerke-
des felesleges.

Rouge et Noir. Látja, lát-
ja, lassanként észsz sze-
pen összelelelünk.
Nem, uram én igazán
nem vagyok hátatlan ter-
mészetű. Hiszen minden
szívűből jövő igaz szóért,
minden jó tanácsért belől-
ről melez köszönetet mon-

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és olmas
betűtípussal számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Csak felhívásokat jelölve lehet továbbítani.
Kérdésfeltevésekhez választható nyelven válaszolni.

Italgességnél és ideggyógyoknál

közvetlenül a kórokozókra hat a »Planinka«-tea és
így a teljes idegrendszer megújodását eredményezi.
Íly módon az idegek nagyobb mennyiségű tápanya-
got kapnak és az idegmerevség is megszűnik. A
»Planinka«-tea megerősíti a kiválasztást végző szer-
veket, edzi a szívet és az egész szervezetet és az
idegek rendszeres munkáját segíti elő.

Körjön a gyógyszerteráiban csak valódi »Planinka«-
teát, amely nem nyitva hanem leplombált, 20 di-
náros csomagokban kerül forgalomba és minden
csomagon fel van tüntetve a készítő neve:

Mr. L. B. H. O. V. E. C., gyógyszerész, LJUBLJANA

dok és csak a nyilvános
és anyagi megkööttségem
az oka, hogy ezt nem is
iejezem ki újból és újból.
Csak optimistább, hiszéke-
nyebb és bizakodóbb va-
gyok pld. magánál is és
nem ismerem a vagy-vagy
elméletet; vagy krisztusi
jóságú vagy, vagy pedig
utolsó gazember. Nekem
is voltak keserű tapaszta-
lataim az életben. Bízal-
mammal is ratal visszál-
tek, de azért én hiszek,
hiszek az emberekben, hi-
zek a jóságban (a rouge
et noir 100 dinárja egy kis
bizonyíték) hiszek a min-
denki kiegyensúlyozó is-
teni igazságszolgáltatás-
ban és bízom benne, hogy
nemsokára én is révbe
jutok: a nyugodt minden-
napi boldogság révébe.

Anzval. Nagyon sajnálom,
de elkésett. A gyorsvnet
elfutott. Hogy elérje a
boldogság állomását? Re-
műlítek!

Nazynémet. Sok megszí-
velendőt találtam levele-
ben. Egyáltalában annyit
tanultam, fejtődtem e le-
velezések alatt, amnyi mie-
leg, emberi érzéssel talál-
koztam, hogy örökké fe-
letihetetlen lesz számomra
a levelezés. Most el-
utazom Párisba és onnan
Spanyolországba, ha haza
jövök mindenki előtt fel-
fedem incognitóm és
mindenki, akit érdekelnek
megismerhet személyesen.
Igérem, hogy maga is
közre lesz, mert maga is
érdékel engem. Édes
anyám későbbi küldött
üdvözlőit és szívélyesen
viszonozta azokat.

Laci 21. Ne haragudjon,
nem tehetek kivételt. Én
nem szívelem a nyilván-
osság előtt bevallani,
hogy férjhez akarok men-
ni, tisztára baráti alapo-
ra fektetett levelezéshez
se időm, se pénzem, se
kedvem. Én tudnillik
nem igen hiszek az önzet-
len barátságban a 30 éves
férfi és a 21 éves nő kö-
zött. Nézzem a szívbe
uram, azt hiszem ön sem?

Spero. Az illető hölgy, akit
álnéven alatt felismerni
vélt már boldog menyasz-
zony, neki nincs szükség
erre az én Kálvária-
járásomra. Igérem, hogy
meg fog ismerni, mé-
csak egy kis türelmet ké-
rek.
Eliquis, Kedves mohó sír-
ró nevelő barátom! Előbb
nagyakarítás a szobá-
tálmán, jőzan lehidadás az
észben, tisztá látás az
szemben, akkor talán jón

is egy találkozás, Akarim
és dolgozni; ez az én
életüdbödm. Nincs ott he-
lye az okatlan sirásnak, a
töpelődésnek, tisztá, jó-
zan, egyenes, polgári élet-
ül. Kelle-e ez?

Márió. Köszönöm a raj-
zokat. De jó vettem.
És de igaz van!

Rimi. Maga a legjobb bi-
zonyítéka annak, hogy a
tehetség és észbeli ráter-
mettség sem nem »uri ki-
váltás« se el nem fojtá-
tás. Isten éltesse 43 éve
közűbön! Ahogy haza
érek utazásomból próbá-
lom kérését teljesíteni és
iratait és emlékeit meg-
szerezni. Maíd értesítem
hazaérkezésem után.

Szamárt. Bizony csak még
egy csaci! ez a számár!
Legalább a lélekanalízis-
ben azt! Még őregít is!
Igy akar egy nőnek udva-
rolni? Ha ez nem csacsi-
ság...

Csunya fiu. Hígyje el ked-
ves uram, talán most bi-
zonyítottam be a sors jón-
dulatát maga iránt, hogy
nem magára esett a vá-
lasztásom. Mit tudja ki
vagyok, mi vagyok, mi-
lyen hibám; vannak,
mennyire harmonizáltunk
volna a közös életben?
Életeleirásból látom, hogy
sok bái érte ugyan, de
mindig talpra tudott állni.
És most itt van, 30 éves,
van rendes kenyerre, meg-
menekült a harcéről, a
brazíliai pokolból, előtte
az élet még csak nem is
családos — de édes uram
mit akar még? Nem fől-
tem én az ilyen éltre va-
ló embert, lesz maga még
nagyon boldog is.

Sándor, Zagreb. Köszö-
nöm párisi üdvözlőtet,
nemsokára, nagy örömmel
én is fogok a Grande
Operában ülni, nemsok
gondlatban, hanem tény-
leg is. Jövendő házassá-
gához előre gratulálók,
Maíd a kis felesége lesz
utipartnere, nem én, jó?
Versei direkt tehetsége-
sek, csak talán egy kicsit
sok benne a csók!

Létszámon felül. Levélét,
őszintességét köszönöm.
Maga, édes szívem szün-
tén egy bizonyítéka az
én »nővárti« teoriámnak;
hogy az asszonyokban
sok olyan kvalitás rejte-
zik, amelyek csak a guny
és »regimódúság« jelzője
feletti félelmében nem
mer jelentkezni. Felaján-
lott barátságát hálás kö-
szönettel veszem és re-
mélem sok kedélyes dél-
után fogunk mi még tré-

cseles közben összemele-
gedni. Hazaérkezésem után
rögtön jelentkezem és ak-
kor személyesen is ha-
mososan össze fogunk is-
merkedni.

M. B. 567. Édes uram,
maga is egy a sok közül,
akiből kiviláglik, hogy a
látzólagos életismeret,
zvinizmus, keserűség mel-
lett mennyi szentimentá-
lizmus és jóság húzódik
meg. Köszönöm figyel-
meztetését, de ne félsem
engem, felelek én magam-
ért és biztos vagyok a
dolgozomban, mint az alva-
járó, akit csak akkor ér-
het veszély — ha rákial-
tanak. A jelzett beszélge-
tés nagyon érdekel. Hálás
volnék, ha megírná.

Nero. Utí leírását hálá-
san köszönöm, azt hiszem
több hasznát veszem, mint
az unalmas, ódivatu Baed-
ckernek. Abban igaz va-
van, hogy félig meddig
elhatározottam magam, a
végleges döntést hazajö-
vetelem utánra halasztot-
tam. Jó lesz most ez a
6-8 hetes szünet, hogy
érzéseitekkel tisztába jöj-
jünk, egy ilyen fontos
életbevágó lépést nem
akarok elhamarkodni. Ha-
zaérkezésem után felide-
m incognitóm, remé-
lem akkor is megtart jó
emlékzetében.

Próba szerencse I. Kö-
szönöm tehetségének eme
újabb megnyilatkozását,
Jókívánságait köszönöm,
személye, rajzai és ver-
selé mindig kedves emlé-
keim maradnak. A kedves
kis feleség már vár va-
lahaöl magára, csak keresni
kell. Próba — szerencse!

Kereseam a holdgörgőm.
Sainálom uram, de ettől
a boldogságtól — ha
ugyan az várt volna ma-
gára az én oldalam mel-
lett — már elkésett. Más-
kor jobban iparkodjon.

Belárónó, aki a mosást is
vállalja, magáns-
úrhoz keresztetik. Cim me-
gudta-
ható a Közgazdasági Bank
házmesternőnél. 2380

Fiatal erős vaskereskedő-
segéd késik helybeli felvé-
tetik. **Kenény Gyula** mű-
szaki kereskedőnél, Subo-
ticán. 2382

Úrasági inast vagy jobb
házból való szobalányt
keresk. Csak éves bi-
zonvityvokkal rendelke-
zők küldjék ajánlataikat
»Feltétlen megbízható«
jellegre a kiadóba. 2365

HÁZASSÁG

Férjhezmenne középkori,
gyermektelen özvegy
200.000 dinár hozománnyal
jobb iparoshoz vagy ven-
dégloshoz. Cim: Molnár
könyvkereskedés, Senta. 2438

FOGLALKOZÁS

Elhelyeső irodámban azon-
nalra szállodai szobalányt
szobalánnyal, szállodai
postást, ajánlok és ke-
resek főpincéert, éthordót,
szakcsúst és pincérlányokat.
Ajánlok és keresek üres és
lutorozott szobákat. Lang
agentura, Vilsonova ul. 5.
2566

Jömegjelenésű, szerbül,
magyarul, németül beszélő
divatúr szakmabeli, ügyes
kiszolgáló segédet keresek
mielőbbi belépésre. Diesler
József, Novi Vrbasz. 2496

Élegáns ruhákat hölgyeknek
julányosan készit **Paulné,**
Miló Obilić 26/b. kisköz. 2876

Jó bizonyítványokkal ren-
delkező ügyes ápolónót fel-
vesz dr. Müller szanató-
rium Novi Vrbaszon. Nyel-
veket beszélő előnyben ré-
szesül 2441

Gazdát keresek rogaticai
lányamra. Ajánlatok bizo-
nyítványokkal Dr. Róza
Béla, Sombor címre küldö-
dök. 2444

Házmestert keresek **Boo-**
gradba, gyermektelen, nos,
perfekt szerb nyelvtudással,
előnyben részesül, aki a
kertészeten, villany- és
vívezeték szerelésben jár-
tass. Gruja Dj. Velickovic,
Beograd, Boganska ul. br.
95. 2482

Közvetítük a legrovidebb
idő alatt az engedélyek
minden fajtáját, állampol-
gársági, itt-tartózkodási en-
gedélyt, (trafik, kávékiné-
rés, lőcno i mesne prav-
stb). Nemzetközi Iroda,
Subotica, Aleksandrova uli-
ca 9. 2349

Buchhalter sucht Stun-
denbeschäftigung in Buch-
haltungsarbeiten und Kor-
respondenz. Deutsch und
Serbokroatisch perfekt. Gef.
Anrläge an Administration des
Blattes und »Gute Hill-
fe.« 2374

Hivatásos gyorsíró, 18 évi
prakszissal, német, magyar
gyorsírást a legeredménye-
sebben tanít. Cim a kiadó-
ban. 2524

Mészárosoknak legjobb és
jegolesőbb jégzerkénynt készit
Ujváry Ferenc asztalos
Tomerin. Prospektus ingyen.
2418

Kertész, okleveles, állást
keres. Cim a kiadóban.
2395

Főzében jártas házkis-
asszony vagy özvegyasz-
zony felvéteük. Kézimun-
kához értő előnyben. Cim
»Pontos« jellegre a kiadóba
2519

Belárónó, aki a mosást is
vállalja, magáns-
úrhoz keresztetik. Cim me-
gudta-
ható a Közgazdasági Bank
házmesternőnél. 2380

Fiatal erős vaskereskedő-
segéd késik helybeli felvé-
tetik. **Kenény Gyula** mű-
szaki kereskedőnél, Subo-
ticán. 2382

Úrasági inast vagy jobb
házból való szobalányt
keresk. Csak éves bi-
zonvityvokkal rendelke-
zők küldjék ajánlataikat
»Feltétlen megbízható«
jellegre a kiadóba. 2365

Rézművestanonc azonnal
felvétetik. Pénzes Aladár
rézműves Sombor, Duno
Jakšića ulica 16. 2380

Ügyvédfelet, szorgalmas,
alapos gyakorlatlalt, meg-
bízható, azonnali belépés-
re állást keres ügyvédi
irodába. Vidékre is elmegy.
Cim a kiadóhivatalban. 2350

Fränlein wird zu drei- und
fünffährigen Kindern ge-
sucht. Offerte mit Zeu-
gnisschreiben und Licht-
bild erbeten an David Gross-
berger, Sombor. 2527

Kertek parkirozását, be-
rendezését, gyümölcsfák
metszését elvállalja, vi-
dékre is elmegy Schultz
Ferenc műkertész Palfé,
Kmeec fúszertüzlet. 2340

Szabósegéd nagy vagy
kismunkára ajánlokzik.
Cim: V., Subotica, III.,
Josićeva ul. 6. 2341

Sofför, ki a villamosmote-
rok telereselésében és sze-
relésében is teljesen jártas,
állást keres. Megkereséseket
»Megbízható« jellegre a ki-
adóba. 2287

Uj szalmakézelőszókat (ele-
vatorokat) új szalma- és
őrekrázóengelyeket csép-
lőgépekhez készit L. Fuchs
gépműhelye, Kula (Bácska)
1562

Rádió és autó-akkumulátor
töltesét és javítását vállal-
juk **Weigand-garage,** Paja
Kujundzićeva 4. Tel. 61.
2180

Mezőgazdaság minden ágá-
ban jártas, földmivesiskolát
végzett szakember, négy
nyelven beszél, a birtok
likvidálása miatt állást
változtatná. Igényei sza-
rények. Cim: Tomku
Miklós Idvor (Bánát.) 2518

Intelligentes, sympatisches Fräulein, 24 Jahre alt, in der Hauswirtschaft vollkommen versiert, beherrscht die deutsche, kroatische und ungarische Sprache perfekt, wünscht Stelle bei feinem, alleinstehenden Herrn als Haushälterin oder bei mütterlosen Kindern. Anträge per Adresse N. Igerl, Maribor, Gajeva ulica 9 erbeten. 2509

Eros általános ügynökség Mindenféle ügyet közvetít Subotica, gyümölcs piac. 2593

Fényképességét, ki a modern fényképezést minden ágában perfekt és önállóan tud dolgozni, küldje be önarcképpel ellátott ajánlatát Foto Buchwald, Osijek 1. címre. 2603

Kisasszonyt keresek német és horvát nyelvtudással 8 éves fiú mellé. Ajánlatok Vilmos Hahn, Osijek 1, Radičeva ulica 10 címre küldendők. 2536

Háziszolgának, szobainak vagy bármilyen más könnyebb munkára ajánlkozok négy középiskolát végzett, magyarul és németül beszélő tisztviselő. Szíves megkereséseket a kiadóba kérek. 2585

Előrendű férfi öltöny varrás 350.—, felöltő vagy női kabát 300.— dinár Kuntsehnél. Sudarevičeva ulica 25. 2604

Volt kereskedő, német, magyar nyelvtudással, megfelelő kaucióval rakományi, vagy hasonló állást keres azonnalra. Szíves megkereséseket »Megbízható« jellegre a kiadóba kér. 2609

Gépszót keresek új Hofherrgéphez az ideai cséplésre. Bakalies Nedeljko Gyula (Banat). 2419

Vaskereskedőségét, 28 éves, szerb-magyar nyelvtudással, azonnalra állást keres. Tomik Ferenc Bácska-Topola 972. házsám. 2404

Földbirtokok, malmok, házak, vendéglők adásvételét, bérbeadását, törlesztéses kölcsönök közvetítését vállalom bárhol. Bodor Lajos ügynök. Vel-Bacsok, Begejski rd 8., szőnyeggyár mellett. 2563

Intelligens leány állást keres. Elmenne orvosi rendelőbe vagy pénztárnoknőnek, üzletbe kiszolgálónak. Cimeket »Bácska« jellegre a kiadóba kér. 2290

Enzaörlés 6%, kitünő birtokok. Ligeti Imre vízi turbinamalom. Novi-Vrbas. 2481

Segéd, a fűszer- és csemegeüzemektől április 1-i belépésre felvételt. Ajánlatok: »Helybeli« jellegre a kiadóba küldendők. 2537

Ügyes minden szakácsnő keresetlik. Carinarski ulica 13. 2569

Elsőrangú cukrászsegédet felvesz a Kafana Srpski Kralj (Bárány) 2573

Budár Palicsra kerestetik. Érdeklődni Szubotica, Marzaničeva ul. 11. 2579

Kisebb háztartás vezetését vállalni középkoru, csinos, magános nő magános urnál vagy iparosnál. Vidékre is elmenne. Megkereséseket: »Hüség« jellegre a kiadóba kér. 2477

Fiatl kártyos-fényezősegéd állást keres. Csáki Béla, Mali Idjós 940 sz. 2487

Molnársegéd azonnali belépésre állást keres. Gyura Milovanov Beodra. 2551

Két kovácssegédet keresek állandó munkára. Lópatkolásban jártság előnyben. Alföldy patkolómester Sr-bobran. 2549

Nyelvönköet, okl. tanítóknőket nyelv- és zenetudással vagy anélkül, gyermekértékesítőket egyszerű fräuleinokat ajánl a legelkölsimertesebben: Pädagogenbund, Wien, IV, Karlsplatz 7. Az összes ifjúsági feljövői lerakata. Távtanítás. 1929 január 1-től: Wien I. Kumpfgasse 7. 13579

Kisgazdáknak és önálló iparosoknak a szubotici telekkönyvben felvett ingatlanaira kölcsönöket folyósítunk 4—8 éves lefizetéssel Centralna Banka Subotica. 2465

Kortézmunkás (budár) és egy kifutóleány azonnal felvételt. Balog Lina cégnél. 2454

VÉTEL-ELADÁS

KIRAKATÜVEGEK VITRUMNÁL NOVISAD, FUTOŠKI PUT 137. 1734

Teljesen jó karban levő 30 HP és 6 HP villanymotor és egy szijgyártógép nagyon előnyös árban eladó. Szubotica, Cara Lazara 2. 2583

Ház eladó és május 1-én beköltözhető VI. kör, Gunduličeva és Mirna ulica sarkon. 2545

Palicsi villattek a legszebb helyen parcellánként vagy egészen eladó. Vadász Pál mérnök. 2586

Kisebb házat 2—3 szobával a beltérrel vagy a közelében megvételre keresek. Ajánlatokat »Jókarban« jellegre a kiadóba. 2512

8 HP 10 légkörös fogaskerék rendszerű MÁV-csőplogarnitura gyári elevátorral eladó. Vicei Antal, Bácska-Topola. 2415

Részletekben is eladó malom 16 HP szivógázmotorral 3 szoba, konyha házzal együtt. Péli Antal, Mokrin. 2550

Női szalón, hálószoba és egyéb butoridarabok eladó. Gajeva ulica 63. 2605

Jókarban levő mángorlót keresek megvételre. Cim a kiadóban.

Eladó jóforgalmu vendéglő betegség miatt Crvenkán, a főútcán, a cukorgyár közelében. Cim: Haller István, Crvenka. 2602

Eladó egy kisebbeszerű sarkház üzleteliséggel. Bővebbet Fekete Mihály kereskedő, Kula. 2612

Földbirtok eladó. 78 hold a Pančevo—Vrsaci vonalon, élő és halt felszereléssel együtt, 55 hold vezetéssel. Azonnal birtokba vehető, holdanként 9.000 dinárért eladó. Grünwald ügynökké. 2587

Trafik Szubotican, kitünő forgalommal, kimutatható havi 15.000 dinár jövedelmet hoz, háromféle egyed-árusítói joggal, nő is vezetheti, eladó. Szükséges tőke 250.000 dinár. Csak személyesen tárgyalok. Grünwald ügynökké. 2602

Sentán a Herédi-fele vendéglő házzal és berendezéssel más vállalkozás miatt sűrűsösen eladó és azonnal átvehető. Értekezni lehet ugyanott a tulajdonossal. 2654

APRÓHIRDETESEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbotta és címszó kíméletesen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak feladványos jellegű leveleket továbbítunk. Kértesítőküldésekhez válménylog mellékendő.

GYAKORI ESET

hogy a meghűlést a nem megfelelő testápolás okozza. Erős izmok, egészséges idegek, a napi rendszeres testápolás a legjobb védekezés. Nánánál, rekedség, torokfájás, köhögés, spányol náthánál, bármilyen reumatikus vagy idegrendszerrel kapcsolatos és belsőleg már 32 éve a Feller-féle Elastid a legjobb barátunk a rossz napokban. Kapható mindenütt, próbáitig 6 dinár, kettős üveg 9 dinár, ahol nem lenne kapható, rendelje meg közvetlenül, legalább 62 dinár árárt **FELLER GYÓGYSZERESZET STUBICA DONJA**, Centrala 185. Htv. Kiváló hashajtó az Elsal-pilula 6 doboz 12 din.

Figyelem!

Ismételten figyelmeztetjük a t. fogyasztó közönséget, hogy minden **IDOL CIPÓKRÉM** dobozban van egy betű. Ha a betűkből az **IDOLKRÉM** szót összeállítja, vagy 120 drb vegyes betűt beküld kap ezért jutalmul **egy szép órát**

Prva Jugoslavenska Kemična Fabrika d. d. Novisad

Mielőtt VETITŐGÉPET vásárol, tekintse meg legújabb rendszerű, ventilátor hűtővel ellátott **A. E. G.** „Successor“ és „Triumphator“ gépeinket! **ORIENT-FILM D.D. Subotica** Čiril-Methoda 10

ÉRTESESÍTÉS

A m. tisztelt vevőközönség szíves tudomására hozzuk, hogy külföldi tanulmányutunkon személyesen beszertett **tavaszi és nyári újdonságaink megérkeztek** és minden eddigit felülmúló választékkal rendelkezünk. Elvünk továbbra is: Legújabb divat szerinti izléses kivétel — jó minőség — szolid árák. Ezuttal tisztelettel tudatjuk, hogy a m. t. vevőink kényelmére a férfikalap-osztályt a mellettünk levő helyiségbe helyeztük át, ahol ezentul új férfi- és gyermekkalapokban is raktárt fogunk tartani és azokat is olcsó, bevezető árákon fogjuk árusítani. Viszonteladónk nagy kedvezményt egy a női, mint a férfikalapoknál és anyagoknál. Teljes tisztelettel **Brača M. Vitanović** Sokolska ulica 4. 242.

Burgonya, étkezési és takarmány prompt szállításra kapható. Grünwald ügynökké. 2493

Sentán egy szép tenyész-bika eladó. Cim: Jovana Popovića ulica 39. 2439

Ház hely a Szegezi szállókban eladó. Érdeklődni Lenčić villában. 2498

Jómenetelű vas-, fűszer- és festékkereskedés egy kö-zépbácsi nagyközségben házzal együtt, melyben 8 szoba, több üzleteliséggel van, visszavonulás miatt eladó. Cim a kiadóban »Aranybánya« jelleg alatt. 2484

Fiatl Fordson-aktor 6-os Heip-csőplével, elevátorral, teljes felszereléssel, Cormick arató- és kékítő-gép, körfűrész kucorica-morzsolóval a legújanyosabb áron eladó. Beresényi János Temerin. 2552

Gyári magánjáró cséplőgarnitura, 8 HP, 1914-beli 30 lóerős szivógázmotorral, továbbá 2 pár daratókó teljes felszereléssel eladó. — Wekerle Gáspár Temerin. 2553

Ház a központban, kitünő épület, négyzóba ur lakással és egy kisebb lakással sűrűsösen eladó. — Grünwald ügynökké. 2533

Raktárfelozlatás miatt a következő gépek olcsó áron eladók: 1 drb Lanz gyártmányu 6 éves eredeti gyári magánjáró 12 lékör nyomásu 28—36 lóerős szelepes vízművi gézgép. Egy drb Manscheffer gyártmányu vontatós nyersolaj lokomobil. Egy drb Arys gyártmányu 6 üléses személyautó, most volt generáljavítás alatt, új karosszériával és bőrzőssel, 1 drb Ganz-Bissing gyártmányu 5 tonnás teherautó, továbbá 5—6—7 számú elsőrendű resicai acélekék. — Mészáros Ádám, Szubotica, Brzova ul. 10. 2587

Hoffher cséplőgarnitura 18 éves gyári magánjáró, fogaskerékes, eladó. Vaja József, Bácska-Topola, sertéscsopiac. 2563

Szerszámgepek és szerszámok olcsón eladó. Hamburger Industrija, Subotica. 2581

8 HP. Ruston fogaskerékes kazán eladó. Barsi József, Subotica, Kafana Nacional. 2582

Új ház három lakással, gyümölcsös kerttel, jó ivóviz-eladó. Piukovičeva ul. 68. 2588

8-as körülgyölys cséplőt, nem régit, keresek megvételre. 6-os MÁV cséplő eladó. Lösch József, Bácska-Topola. 2594

Jóforgalmu fűszerüzlet külön italmérés, trafik és pékség teljes berendezéssel áruval és házzal együtt eladó. Kussera István vegyeskereskedő Bácska-Topola Vágóhidor. 2600

Vizsla, betanított, 3 éves kan, gyönyörű példány eladó. Német Ferenc, Subotica, Fra Ješe trg 6. 2605

Autóbusz, »Chevrolet« 18 üléses jókarban levő tulajdonosan eladó. Bővebbet Germanović Jovannál Beocsin. 2535

Téjfeldolgozó üzem jókarban levő gépei és edényei tulajdonosan eladó. Hecceg István, Bajmok. 2542

Szijgyártóműhely-berendezése, jó karban, elutazás miatt eladó. Dávid Gábor, Mol, Bácska. 2502

Hálószoba és konyhaberendezés eladó. II, Presernova ul. 7. 2249

Veszünk használt, jó állapotban levő harmoniumot. Ajánlatok Srpsko Pravoslavno Parohijsko Zvanje Obilicevo (Banat) címre küldendők. 2497

Fordantó, jó karban, sűrűsösen eladó. Iso Dormoski, Bačko Petrovoselo. 2498

Eladó Sentán 30 év óta fennálló, jóforgalmu timár-telep házzal és felszereléssel együtt a beltér közelében. Cim: Molnár könyveskereskedés, Senta. 2437

Eladó vagy bérbeadó egy Bösendorfer zongora. Cim a kiadóban. 2505

Kelebián 1 lánc kitünő szölő eladó. Cim: Subotica, III, Josičeva ul. 6. 2511

Gépészek, géptulajdonosok. Török- és szalmazó tengelyeket gyártok. Kozma Imre, Cantavir (Bačka). 2175

Esztergapad 3750 mm csucsátolvaságu, 85 kg amerikai kerék közörülökészülék, lineta siktáras, kitünő karban 20.000 dinárért eladó. Balizs József, Stanišić. 2432

Drótervezések legjobb minőségben Kovácsnál, Subotica, Liffka-mozi épület. 2434

Használt fűszer- és rövid-áru üzletberendezést keresek megvételre. Cim: Heller Ferencné, Bácska Topola. 2435

Csukott Citroen-autó olcsón eladó. Zagyva Jenő, Palič, Horgosi ut 81. 2185

Eladó 8 HP magánjáró Niskolson-féle kazán, MÁV-csőplő elevátorral. Jerkovics István, Bajsza, Bačka. 2422

Eladó autók: Fiat 501-es sport, Fiat 503-as, felteher Ford autók, 24 HP Benz-autómotor, 4—6 HP csónakmotor. Bata-garage. Subotica. 2426

Szegezi uton a cementgyár mellett nyitott Markovičeva utcában 14. számu téglapület 212-0-el beltelekkel eladó. Lakás és raktárhelyiség gyárnak is alkalmas villanyvilágítás és üzem vezetékek felszerelve. Érdeklődni lehet a helyszínen. Ügynökök díjaztatnak. 1983

Magyarországból hozott, fajtiszta, nemes gyümölcsfák, 3—4 évesek, kaphatók Rutikaynál, Szegezi Szőlők. Lelchenház mögött. 2099

Új szikvizgyár Szubotican. Városzorte nagy érdeklődés kiséri a »Favorit« Chabes-szikvizgyár működését. A házzal együtt iparvállalat üzeme VIII. Antunovičeva ul. 4. szám alatt van, pompás, a legmodernebb higiénu igényeit kielégítő higiénizációval. Ragyogó tisztaság, modern technika legmodernebb gépeivel, üvegmosódóval felszerelve. Bárkinél lakodalmakra, mulatságokra a legkisebb megrendeléssel bármily nagy mennyiségig szolid napi áron azonnal szállít. Vidéki megrendeléseket saját teherautón vagy vasútán 24 óra alatt eszközünk. Bees pártfogását kér kiváló tisztelettel »Favorit« szikvizgyár. Vigyázzon a címre. 2365

LIFKA-MOZI

Még csak vasárnapig nagy UFA sláger

Kék egér

Szellemes ötletektől sziporkázó francia bohózat
Fanchot, a hírhedt Kék egér
A hőlgyek barátja
Az igazgató aspiráns
Az új papa

HAROLD LLOYD
Az Isten szereimére . . . !
Egy gyáva ifjú kalandjai 6 felvonásban

Zárszámad st legutányosabb áron készít
Minerva-nvonda, Subotica

Fizők, orvosi rendelésre
kaskötők, a legmodernebb
kivitelben Gutainénál VIII.,
Ostojiceva ulica 32.

Új sarokház 5 uccai szo-
balával, egy azonnal beköl-
töztethető 3 szobás lakással,
vendéglő helyiséggel az osi-
jeke vasútállomás mellett
eladó, ára 185.000 dinár. A.
Buzaki Osijek I., Beograd-
ska ulica 35. 2138

Eladó egy drb HP jelzé-
sű stabil szivógázmotor.
Ára 28.000 dinár. Üzem-
ben megtekinthető. Cím:
Latyák József malom,
Bajsa. 2144

Eladó 3/4 hold bevett
szántóföld az országútánál
az apatini hidon túl. Bö-
vebbet Sombor, Birčanin
(Kalap) ucca 52. 2357

Ebédlekredenc, irodafal,
szalon, ágyak olesón el-
adók. Érdeklődni Földes
ruhatázhelyben. 2522

Ford-személyautó, újabb tí-
pusú, olesón eladó. Vincer
József, Stara Kanjiza. 2274

Templomok részére szent sir
(fából faragtál Krisztus
holtteste) 150-100-80 cm.
nagysságban kapható F. Ba-
chingler cégnél Subotica,
Bane Sudarevića ul. 34.

Ház, 2 szobás lakással, mel-
lékhelyiségekkel, nagy fé-
szer, nagy udvarral, új épü-
let eladó 25.000 dinárért.
Előadó: J. Bunjevačka
Prosvetna Maticában, Stei-
nitz Imrénél. 2411

Eladó föld, 2 lánca, közvet-
len a város alatt a kövesül
mellett kvadrátnban, gyár-
telepnek is alkalmas. Cím
Molnár könyvkereskedés,
Senta. 2393

Eladó nagyobb mennyiségű
nemes gyümölcsfa boro
Falián Tibor máriatelepi
gyümölcsfa-iskolájában No-
va Kanjiza, Bánát. Kivá-
natra árjegyzekeket dijen-
tesen küld. Nagymihály
Antal faiskola-kezelő. 2384

MÁV-kazán 7 HP, 7 légkörös
fogaskerekes magánjáró jó
állapotban eladó. Simon
Jaki, Pribičevićeva, 426.
szám. Bačka. 2469

Nagy családi ház, beltéren,
la téglából építve cserépté-
fővel, nagy udvarral, kitün-
ően karbantartva, szabad-
kézből eladó. A ház áll 6
szobás lakásból és mellék
helyiségekből. — Érdeklődni
lehet Kohn Simon cégnél,
Subotica, Edénypiac. 2384

Többféle gyártmányú és
nagysságú, használt cséplő-
garnitúra eladó olesón és
kedvező üzetségi feltételek
mellett Schumacher Rezső,
Molnár, Sztari Becején. 917

75 lánca elsőrendű szántó
föld gazdasági gépekkel el-
adó. Cím a kiadóban. 2437

Jókarban levő jégsszekrény,
Mohácsi-Kramer gyártmány
jutányosan eladó. Pluković
mészáros és hentes, Baj-
mok. 2529

Villa Palicon fenyvessoron
3 szoba, konyha és mellék
helyiségekkel 450 négyzög-
öl területtel, amelynek fele
szőlő, eladó vagy kiadó,
azonnal elfoglalható. Érdek-
lődni telefon 308, Subotica.
2335

Mozi Bezdánban teljes
felszereléssel eladó. Bö-
vebbet Eberling vendéglő-
ben Bezdán. 2355

29.000 darab Radial-légla,
gyáremény építésére meg-
felelő méretekben raktárról
azonnal szállítható. Köze-
lebbi felvilágosítással szol-
gálgat Ante Slaviček Oszijek
I., Deszathy-ucca 33. 2274

Sarokútleház, minden szak-
manák alkalmas 4 szobás
lakással, 5 mellékelyiség-
gel április elsejére kiadó,
esetleg eladó. Bővebbet
Resz Sudarević ulica 29.
2331

Jóforgalmu kocsigyártóüzem
Sztara-Kanjizán 160 négy-
szögméter kovács-hognár
és fényező műhellyel el-
adó és azonnal átvehető.
Esetleg a ház és szerzsá-
mok külön-külön is. Külön
3 szobás kényelmes családi
lakoház, kerttel, más ipari
üzemekre is nagyon alkalm-
mas a város legforgalmas-
sabb helyén kedvező felté-
telek mellett eladó. Horvát
Blek, St. Kanjiza. 2256

Irógép vétel, eladás, javítá-
s és karbantartás szak-
szerűen Gámesi egyedüli
írógép-specialistánál, Subo-
tica, Paje Dobanovačkog
ulica 8. 207

Veszék használt cséplő-
garnitúrákat, cserélek új
MÁV-gépeket kedvező tize-
tségi feltételek mellett. —
Schumacher Rezső, MÁV-
gépgyár kerületi képvisel-
lete Sztari Becején. 918

Patkányokat irt a Ratol,
mezei egereket az Arvicin
konyhai rovarokat a Ga-
madin, poloskát a Ste-
noil, bolhát a Faleksin.
Mindenütt kaphatók! Bio-
kemija Zagreb, Hatzova 25,
telefon 59-69. 129

Ház eladó. A város legszebb
részén, új modern épület.
Cím a kiadóban. 2428

4 HP. Waterlo-főle ben-
zinmotor eladó. Megte-
kinthető üzemben Prera-
dovićeva ul. 11. sz. alatt.

APRO HIRDETÉSEK

Herczl Jenő
szuboticaí drogériája

értesíti a fogyasztókat és
vizsonteladókát, hogy
Molnár és Moser budapesti cég
világhírű
Eau de Cologne-Russe
Jugoszláviál főlerakatát
megszerezte és így mód-
jában áll ezt az egész
világon legjobbnak ellis-
mert kőnizvet a buda-
pesti árakkal azonos áron
árusítani és szállítani.

A déli nap heve
nőveszti azokat a növényeket, amelyekből a
világhírű FIGOL-gyógyelixirkülönlegesség ké-
szül.

A FIGOL biztos és kipróbált szer az emész-
tő szervek rendellenes működése, a gyomor és
a belek, a vese és a has megbetegedései, fej-
fájás, álmatlanság és aranyér ellen.

A FIGOL-t előállítja és postán utánvéttel
szétküldi
Apoteka Dr. Semelić Dubrovnik 2.
Eredeti ládika 3 üveggel csemagolással és
postadíjjal együtt 105 dinár, 8 üveges láda 245
dinár, egy üveg 40 dinár.
Állandóan érkeznek hozzánk köszönőleve-
lek a FIGOL eredményes hatásáról.

VÁROSI MOZI

Vasárnap utóljára
San Francisco lángokban
Dolores Costello, Warner Oland, Anna May Wong

Hétfő-szombat Iredalmi film!
Karin Mihaelić, Nobel-díjat nyert regénye
A szent hazugság
Főszereplők: Otto Gebühr, Margareta Schlegel,
Mindszenti Mária, Hans Bransevetter
Önagysága szalmaözvegy
Xenia Desni, Livio Pavanelly

KÜLÖNFÉLE

Két udvari szoba, előszoba,
konyha mellékelyiségekkel,
április 1-re kiadó. Prera-
dovića ul. 14. 2570

Subotica központjában ki-
adó 2-3-4 és 6 szobás
uccai lakás, irodának, egy-
letnek is alkalmas. Bolt-
helyiségek, műhely, rak-
tár, pince. Bővebbet dr.
Blum fogorvosnál. Ugyan-
ott többféle butor és kony-
hafelszerelés eladó. Ház-
mester felvétetik. 2561

Nagy raktárhelyiség kiadó.
Ugyanott bor kis tételekben
is eladó I. Senoe ul. 10.
2506

Halló!!! Hol vasaltatód
gallérdat, hogy olyan fe-
hér és fényes? Pluković
gözmösőházban. Subotica,
Vilzonova ul. 16. 2541

Görög, Törökországba és
Bulgáriába utazom április
elején. Informatív jellegű
kereskedelmi megbízásokat
(árucikké elhelyezése stb.)
vállalok. Leveleket 115 sz.
alatt a Rádió Reklám Jugo-
slavia továbbít. 2478

Újonck! Szakavatott egyé-
nek pontos felvilágosítósa-
kat adnak katonai termé-
szeti, különösen sorozási,
szolgálati idő meghatározá-
sára és jogos esetekben a
szolgálatok megrovídtására
vonalköző ügyekben. Nem-
zetközi Iroda, Subotica,
Aleksandrova ulica 9. 1904

Plukovics József központi
irodája, Jelašićeva ulica 4.
Telefon 541. Két üzlethelyi-
ség május 1-re kiadó. 2420

Haszonhórbe kiadó több
övre Suboticán a beltéren a
Dózsi-főle vendéglő, nagy
étel és italfogasztó, mely
egész éjjel nyitva. Érdek-
lődni: Zseni Istvánendál,
Subotica, ugyanott. 2388

Butorozott szoba egy sze-
mély részére kiadó. Cím a
kiadóban. 2528

Irodák vagy üzlethelyisé-
gek azonnalra kiadók. Stei-
ner Kálmán, Manojlovićeva
3. 2322

Egy négyszobás lakás für-
dősobával, konyhával és
minden mellékelyiséggel
VIII-VII. körben kereske-
dők. Ajánlatok Bácsmegeyi
Napló kiadóhivatalába
Doktor jelölegre külden-
dök. 2182

Főntön jóforgalmu fűszér-
üzlet olesón kiadó. Kádár
Lajos, Save Tekelija uli-
ca 30.

Modern 2 szobás lakás új
házban azonnal kiadó a
Párluzamos utnán, a Mária
kóptól befelé, Plukovićaeva
ul. 36. Gjonovićnál. 2531

Egyszoba-konyhás lakás
május 1-re kiadó. VIII. Ja-
godinska ul. 6. 2565

Csinosan butorozott gar-
zon szoba azonnalra ki-
adó. Paja Dobanovačka ul.
3. Nemzetivel szemben.

Ki tud róla. Feleségem
Kiss Sándorné, sz. Kosa
Rozika nyolc napja eltűnt.
Ha valaki tud róla értesít-
sen. Kiss Sándor, Subotica.
2608

Ha reumájától szabadulni
akar, használja a világ-
szerte elismert póstyéni
iszapot. Kapható gyógy-
szertárakban és drogeriák-
ban. Postai szétküldés
Blum gyógyszerár, Szubo-
tica, főpostával szemben.
Kérjen prospektust. 375

Szoba-konyhás lakás kiadó
Gajeva ul. 11. 2548

Sarok üzlethelyiség Bene-
Sudarević ul. 19. jelenleg
Hudovszky-főle patika ki-
adó. Ugyanott egy uccára
nyíló betonozott pincehe-
lyiség kiadó. 2378

Kiadó ház a beltérhez köz-
le, nagy udvarral faterlep-
nek vagy más ipari célnak
megfelel. A telek esetleg
eladó. Cím: Varga VIII. Ju-
govićeva ul. 9. Ugyanott
egy gyermekágy is eladó.
2483

Olcso pénz rövidebb, hosz-
sabb időre kiadó. Szalay
Vukovićaeva 17. 2568

Vadászok figyelme! Tisz-
tafaj vadász-, farkas-, Do-
bermann- és selyempinco-
kutyákat 6 hónapostól 1 és
fél éves korig ideimításra
átveszek. Rintye Fülöp —
Sombor. 2571

Hőlgyek és urak figyelme-
be! Hajvágás 6 dinár. On-
dolálás 6 dinár. Fejmosás
7 dinár. Borotválás 3 dinár.
Elsőrendű kiszolgálás. And-
rija Popaček fodrász, Zrni-
ski trg 16. sz. 2572

Apróhirdetések Suboticán
az Aleksandrova ulicán a
Pressburger-főle üzletben,
a Manojlovićeva ulicán a
Rádió-Reklám irodájában,
Universitas könyvkereske-
dés Aleksandrova ulica,
Földes Samu ruhatázhely-
ben, Gyümölsőpiac, Novi-
szadon, Szomborban, Szent-
tán, Veliki Becekerken
ottani fiókkiadóhivatalaink-
ban is eredeti áron felad-
hatók.

Csinosan butorozott szoba
kiadó. Medák, Jelašićeva
ul. 5. 2401

Perzsa-
szőnyeg
legjobb minőségben
nagy választékban
Aleksandrova ulicán
Korzó-cukrászda
mellett
Suboticán kapható
Vételkényszer nélkül
tekintse meg olcsó
árait! 2520

Modern és stlus
butorokat
továbbá e szakmába vágó
összes munkákat készítenek
az ottanon álépitett mű-
butorgyárunkban
SIPOS FIAI
Zentai ut. 3. Telefon 205.
Állandó raktár! 1904

Ház aszszonok figyelmebe
ajánljuk
busvét! bevasárl! szait!
garantált friss árunkat
és szolid árainkat
Kovács és Gelányi
fűszér- és csemege-
kereskedők
Subotica 2591
Labor-palota Tel. 8-45

Gy. műicsadótványo at
és rössafákat
ajánlok
Mielőtt ütítne, tekintse meg
telepemet
Kiss Béla faiskola
Subotica, Reinitz-falu 224

Eladó
30 m² nagyságu, részekből
álló üveggel, egy szélvédő-
berendezés ajtóval, metszett
üvegekkel, 2 nagy salótár-
jánai vaskályha. Cím: Singer
Sombor, Postafők 47
259

Mielőtt cipőt vesz, tekintse meg a Danica
cipőüzlet kirakatait. Még fog győződni, hogy a „Danica“-
cipő a legelegánsabb, a legtartósabb és azért a
Danica-cipő olcsó. Tavaszí ujdonságok már kaphatók
Subotica, Aleksandrova ulica 7. sz. 4420

A gyalogember védelme

Code du Piéton

A nagyvárosok legsúlyosabb problémája ma az uccai forgalom rendezése. Különösen pedig az, hogy hogyan is lehetne az autók és motoros biciklik száguldásába a gyalogos embert, mint valami létfontosságú maradványát beilleszteni.

Párisé a dícsőség, hogy a gyalogemberről elsőnek szerzett törvényt. Az emberi jogok és a Code Napoleon mellé beiktatta a fejlődés könyvtárába a Code du Piéton kötetét, a gyalogember törvénykönyvét.

Eddig az volt a szokás Párisban és erről a jóléki hotelportások nem mulasztották el a jámbor idegent informálni, hogy ha autó, vagy akármilyen jármű elüt egy gyalogost, akkor ha sikerül életben maradnia, a gyalogost büntetik, vagy csukják be gondatlanság okából. Köszsájon járt egy szép történet is arról, hogy a párisi hatóság ötven rendőrt küldött ki Londonba, hogy az uccai közlekedés rendjét tanulmányozzák és megtanulják. Meg is tanulták, de a köznek nem sok haszna lett ebből, mert három hónap múlva az ötven közül egy sem volt életben. Mindet elgázolták örthelyeiken a híres párisi kocsik: a cochers. A párisi soffőrök büszkék voltak arra, hogy ők hajtottak leggyorsabban a világon.

Ez a hőskor most megszűnt. Elkövetkezett a reakció és a párisi soffőr élete ma csupa kinszenvedés. Soha és sehol sem biztos, hogy a közlekedési rendőr fel nem írja valamiért. A forgalom zavartalan menetét most csak a közlekedési rendőr akadályozza. A soffőr idegeit nem a kocsi vezetése, hanem a rendőrtől való állandó rettegés teszi tönkre. És a rendőrök — gyakorlatlanok lévén még az új törvény magyarázásában és végrehajtásában — gyakran tévednek. De a kocsivezetők megtanulták, hogy ilyenkor nem szabad magyarázatokba becsákozni, visszafeleleselni, mert annak nagy ára van, nagyobb, mint a beletörődésnek.

Ezzel szemben boldog napok virradtak a párisi gyalogosokra. A motorosok kényuralmának megtörése és leigázása óta a párisi ucca őket szolgálja. A legnehezebb a forgalomnak a Place de l'Opérán való lebhonyolítása. A közlekedést nagy vörös lámpák szabályozzák a rendőrközegek ellenőrzése alatt és ezek a lámpák villamosesengőkkel vannak összekötve, amelyek pár másodperccel a jelzők változása előtt megszólalnak és ilyen módon figyelmeztetik a gyalogosokat vagy a kocsivezetőket, hogy ők jönnek sorra.

Ezen a helyen mintaserü a forgalom. Igaz, hogy egész rendőrsereg van ott állandóan szolgálatban.

A gyalogjárók jogait és kötelességeit az említett törvény szabályozza. Rendelkezései még nyszerűek, de a törvény hatása lassan-lassan mindenütt érvényesül.

A gyalogosnak például nem szabad átlós irányban átmenni valamely uccán, hanem köteles a leg-rövidebb uton, vagyis derékszögben átvágni. A derékszög túllépése maga még nem büntetendő esetelemény, de elgázolás esetén megfosztja a károsultat minden kártalanítási jogtól. Emiatt tehát az új törvény is honorálja a régi párisi jogszokást. Forgalmassabb uccákon csak meghatározott pontokon szabad átvágni. Ezeket a pontokat az átkelési vonal meg van jelölve. Ezen a vonalon belül a gyalogos »sérthetetlenegyet« élvez, vagyis ha itt gázolják el, teljes kártalanításra van igénye. De ha elhagyja vonalát, »sterilitetlenül« megszűnik és magára veszen, ha kezét-lábát levágja egy autó.

M. Quichard, a városi rendőrség feje, személyesen érdeklődik a forgalom rendezése iránt. A Times munkatársának adott interjújában kijelentette, hogy legnagyobb ambíciója a párisi közlekedés mintaserüvétele. Kijelentette egyúttal, hogy Párisban nem lehet a forgalom szabályozását végző automatikus jelzőkészülékeket alkalmazni, mint Berlinben, ahol a színes jelzőket központi állomásból állítják rendőri segédlet nélkül. A francia nép nem olyan szófogadó — mondta — mint a német és automatáknak nem engedelmessékedik.

Az angol újságíró még megfigyelte, hogy a rendőrség igen gyakran rázuditja az autókat a gyalogosokra, amikor azok az ucca közepén vannak és na-

gyon jól mulat a keletkező örült kavargáson. Beismeri, hogy a rendőrség munkája nagyon fárasztó és ilyen ártatlan szórakozást nem szabad irigyelni tőle.

A rosszmájú angol csipős megjegyzése nem kibebíthi a franciák uttörő jogalkotását, amelyben a szerény gyalogjáró emberre is kiterjesztették a figyel-

mét. A törvény még egészen új, szinte friss, még igazán nem mehetett át a köztudatba. Az emberi jogokról alkotott örök törvény elvégre sokkal régebb és sok pontja ma is csak elmélet, hagyomány. Pedig az is a gyalogosokat védte. Csak annyi változott, hogy akik elgázolták, lóháton és üveges hintón jártak akkor és nem autón.

Levelesládából

Írta: BAEDEKER

— Esti levél —

Kéthét előtti emlékezésemet azzal fejeztem be, hogy nemcsak Tóth Bélával közöltem (saját kívánságára) egyet s mását a Szájru-Szájra című könyvről, de írtam róla ismertető cikket is, — ezt persze már nem az ő kívánságára.

Nem tartozott ama dícsőretekhez szerzők közé, akik ha könyv jelenik meg tőlük, minden éjjel más-más kollégájukat kísérik haza az irodalmi kávéházból, s ily holdas sétákon szuggerálják e jó fiuknak, hogy mit is kellene a könyvről írni s hogy mit írának róla ők, ha véletlenül nem ők lennének a halhatatlan mű szerzői, hanem az a derék, lelkiismeretes és szerencsére egészséges itéletű, finom izlésű és nemes esztétikai érzékkel megáldott férfiú, akit hazakisérni kiváló szerencsésüknek tartják. És így tovább... A levélből, amely majd alább jön, ki fog tűnni, hogy bár bosszankodott, ha tájékoztatlanul dícsérték vagy ócsárolták, s örült, ha hozzáértéssel bírálták a műveit, de egyáltalában nem erőszakolta, hogy mindenáron »méltassák« az írásait. A »méltatás« azt jelentette körülbelül, amit egy-két évszázaddal előbb a francia kritikában az »éloge«-ok. Csupa dícséretet.

A cikket hát megírtam, a véleményem feltárását szinte lelki szükségletnek tekintettem, s gondoltam, leghelyesebb, ha azt a Magyar Hírlap-nak küldöm meg (Horváth Gyula lapjának, amelyet akkoriban Fenyő Sándor szerkesztett), amely még nem hozott ismertetőt kitünő munkatársának az érdekes könyvről. Tóth Béla ez újság legbensőbb köréhez tartozott, s legkevesebb két tárcát írt bele hetenkint. Azt hittem, a szerkesztőség szívesen fogad barátit tolltól eredő oly »méltató« cikket, amely rokonszenvvel ír arról a munkatársáról, aki egyik díszes és erősege a lapnak. Amint a levélből majd kiténik, az idézetek tudós gyűjtője ezt másképp s jobban tudta. Tudta, hogy az újság nem akar tudomást venni a könyvről, ami sokkal sajátosságosabban eljárás volt, semlőgy még ma is, amikor az irodalmi erkölcs — mint minden egyéb erkölcs — sok-sok centigráddal esett, kínos feltűnést ne keltsen. Hát még akkor! A fura ügyet — később hallottam — különbözőképpen kommentálták. A komolyabb írók természetesen elítélték a különös állásfoglalást, de voltak, kevésbé komolyak, akik a szerkesztő elbánását azzal próbálták mentesíteni, hogy az csak adísten volt a fogadójistenne, mert Tóth Béla a szerkesztő urat valamivel megsértette. En persze, aki a »jó vidék«-en éltem, s akinek ily erkölcsről s ily udvariatságról fogalmam se volt, bizalommal küldtem »rendelgetése helyére« a cikket, amelyet onnan nemsokára — az Esti Levelek írójának a tanácsára — vissza kellett kérnem.

A levélben meglepődéssel olvasok egy mondatot, amely előttem is magyarázatra szorult, amely »illetékes férfiak«-nak az eljársát emlegeti. Ugy látszik, hogy Tóth Bélának alább következő levélét megelőző írója (amelyre akkoriban válaszoltam, s ő itt újból visszatér rá) elkallódott, — a levelesládában hiába kerestem. Csak az összefüggésből értettem meg én is, hogy a homályosnak látszó hivatkozás mire vonatkozhatott. Arrul panaszkodhatott az elveszett levélben, hogy mikor a Szájru-Szájra érdekében előkelő urakhoz, egyetemi tanárokhoz és akadémiái tudósokhoz (csak ezek lehettek »amaz illetékes férfiak«) adatokért fordult, ezek »előkelően« begombolkozva — az még a sokgombu Ferenc József-kabátok ideje-divatja volt — elzárkóztak a kérelem teljesítése elől. E szabaddalmazott tudósok egyike-másika, úgy látszik, nem vette észre, hogy itt a tudományosság és az irodalom közügyéről volt szó, nem pedig a szerző magáncserejéről. Sajnálatos és rájuk nézve szomorú, hogy Tóth Kálmán fiával, a legkitünőbb zornaliszták s a legszellemesebb tárcá- és novellairók egyikével szemben foglaltak el ily merev álláspontot! Mit tettek volna ez arisztokratikus haflandóságú férfiak egy hasonló ügyben hozzájuk toladó irodalmi vigéccsel s litteratúraban utazó svihákkal szemben? Bizonyára egyszerűen kidobták volna az ajtón s a rendőrség figyelmébe ajánlják az ípsét...

Ah, de most látom, mit együgyűen tettem

föl a kérdést s mily emberismeretbeli járatlansággal mondtam feleletet rá. Tévedtem. Tárt karokkal fogadták, cigarettával kínálták és adatkokkal látták volna el őt... Hiszen itt is megtörtént, ebben a városban, nem sokkal előbb a Tóth Béla kellemetlen eseténél, hogy elősmert jelességű írókat lekiribliztek, sajtókukacoknak gunyolták és lomnicecses-magasságról lenéztek, — áhirlapírókat és egyéb irodalmi szélhámosokat, úgynevezett íróféleket pedig előkelő családok ebédjeire és estélyeire hívtak meg. Járt erre egyszer egy »ur«, aki nem írt oly jól, mint egy világlátott pincér s csak kevéssel jobban, mint egy szakácsné, s itt egészen szép irodalmi sikerei voltak. Mivelhogy mindenkit, akinek bemutatkozott, elég merészen mingyárt te-nek szólt, nyomban elismerték a nemzet nagy írójának, annál is inkább, mert a legkiválóbb »író-társ«-akat, az irodalom büszkeségeit csak a keresztnevükön emlegette. Tölem akkoriban megkérdezte egy városhatalmasság, vajjon melyik irodalmi társaságnak tagja a kérdéses nagyfő-fő, s mikor azt feleltem, egyiknek sem, olyan tekintetű vetett rám, amely világosan mondta: irigy kutya. Annyi bizonyos, hogy soha senki se látott a nemes úrtól egyetlen nyomtatott betűt, — s a kézírása is csak néhány emlékkönyvben maradt meg olyan versek vagy mondások alatt, amelyeket az albumtulajdonosok később nagy megütközésként megtaláltak régebbi remek-írónál, akik nem átalították azokat a város nagy vendégétől évtizedekkel előbb eltulajdonítani. De hát a közönség egy része (nem is tudom, mért nevezik őket olvasóknak) épp oly nehezen ismeri föl és értékeli az írókat amily nehezen érti meg egyik-másiknak a könyveit.

Ahogy levelemben az »adatok«-ról s azok megszerzéséről nyilatkozik a szerző, abból láthatja az olvasó — betekintve a tudós műhelyébe —, mily idegfárasztó munkát végezhetett a lelkiismeretes író, amíg ötödikszáz lapnál terjedelmesebb művét összeszerkesztette.

A Sötét Pontok-ra vonatkozó kérdés magyarázatul az szolgálhat, hogy T. B. ismerte Kvaszayékkal való baráti viszonyomat s joggal hitte, hogy emlékezni fogok, melyik évben jelent meg a korán (huszesztendős) korában elhunyt »csodagyermek«-nek, Kvaszayné-Kun Melánienek ily című regénye. Válaszomban meg is írtam, hogy a kérdéses regény 1883-ban a Pesti Napló tárcájában s 1884-ben könyvalakban jelent meg, míg Csiky Gergely színműve csak egy évvel később — 1885-ben — került színre. Ennél az adatnál tehát tévedett Tóth Béla, de hogy ezt kiigazította-e a könyve második kiadásában, nem tudom, mert azt nem láttam. Nagy fontossága a kérdésnek már csak azért se lehetett, mert mindkét író megelözte e szállóige használatában III. Napoleon, aki azt már 1867-ben szárnyarabocsájtotta egy beszédében, amelyben »sötét pontok«-at látott fölűnni a politikai láthatáron. Érdekesebb a levélnek az a revelációja, hogy a Szájru-Szájra szerzője, mint mások is sokan, plagiátornak tartotta Csiky Gergelyt, az akkortájt legnépszerűbb és legtermékenyebb drámaíró, a Proletárok, Mukányi, a Nagymama és sok más hatásos színmű szerencsés szerzőjét. (Pedig ő se tett egyebet mint legnagyobb elődje Molière, aki »onnan szedte az eszméit, ahol találta őket«.) Ujvári Béla a nyilvánosság előtt is megvédte őt azzal a »bűn«-nel s drága pénzen kinyomatta »Farkasok közt« című színművét annak bizonyítására, hogy Csiky abból »szerzette« valamelyik elbeszélését. Az efféle eltulajdonítást igen nehéz bizonyítani, s minden ily esetben hisznek a vádban azok, akik nem szeretik a vádlottat, és visszautasítják a támadást, akik kedvelik az »üldözött« szerzőt. Csiky persze a nagy sikereivel, amelyek aránylag majd oly hatalmasak voltak mint most a Molnár Ferencé, szinte provokálta az ellenségeket és az irigységet. (Képzeliék a gaudiumot, ha valakinek sikerülne csak némileg is valószínűvé tenni, hogy az »Ördög« s a »Liliom« szerzője lopta valamelyik drámatémáját! Nem, el se tudják képzelni, — olyan nagy volna...) Ez igaz, hogy az ellenségeskedés meg csak jobban hívta elő

Csikynek a fényes sikereit, mert a szívóseréji férfiú annál nagyobb bravúrral dolgozott, mentül jobban érezte ki a körülötte fujdogáló levegőt, hogy a »fiatalok« kevése becsülik. Nem ő volt az egyetlen író vagy művész, akit az ellenségek irigykedése fokozottabb munkásságra és kitünőbb teljesítményre ösztönzött. Talán ősmerte is a kritikusok fejedelmének: Jules Janin-nak a híres mondását: »A siker első titka; szerezz magadnak ellenségeket!« Tóth Béla is nem egy diadalát a vele szemben megnyilvánuló igazságalanságnak (amely olykor gyűlöletté fajult) köszönhetette. Ilyenkor írta legjellemzősebb, legegészebb, de egyszerűsággal legszellemesebb Esti Leveleit és egyéb bemes műveit. Érezhette e hangulatban, amit Ovidiusz érzett s így foglalt sokszor idézett klasszikus szavakba: *Fatid indignatio versum*. Ellenségek és irigyek nélkül a kitünő író bizonyára boldogabb ember lett volna, de aligha válik belőle oly erőteljes és szellemes morálkritikus...

Mindezeket a nem szorosan idetartozó apróságokat az akkori kor jellemzéseim emlitem, s hogy a levélíró közlései az annyi évtizeddel későbbi évek előtt érthetőbbek legyenek... Még csak a levél vége szorult némi kommentárra, az írás azon része, amelyből nem valami nagy rokonszenv sugárzik a városunk felé. Senkinek se szabad ezért rá haragudni. Megvolt rá a maga »szubjektív« (bár képzelt) oka. Én nagyon jól és otthonosan éreztem magam mindig a szűkebb pátriában, amelyben már apai és anyai öregszeleim is itthon voltak, de Tóth Béla annyira gyűlölte Baját, hogy városunkat már azért se állhatta, mert közel fekiült Bajához, az ő nagy bajához. Mikor arra céloztam egy alkalommal, hogy lerándulhatna egyszer hozzám látogatóba (hiszen vasúti szabadjegye van), szinte bosszusan mondta:

— Bárhol laknál, fölkeresnélek, de ott nem. Ott minden Bajára emlékeztetne. Találkozunk mi csak Velencében!

Az ellenszenvem nem a városnak szólt, amelyet alig ismert, hanem a közelségnek, amely az akkori testvérvárosokat, amelyeknek közös főispánjuk is volt, összekötötte.

Gyűlöletét, amellyel apja szülővárosa iránt viseltetett (ő maga — mint mondta: hála Istennek — Pesten születtem), legjobban jellemezte, amit egyszer felelt nekem, mikor 1884-ben említettem előtte, hogy jelen voltam édesapja arcképe leleplezésének a szép ünnepén, amelyen Beöthy Zsolt, Vadnay Károly és más kitünőségek mondták a város nagy fiáról magasra szóló beszédekét. Elkomorodott s röviden szólt:

— Nem érdekel.

De mikor közlékenyebb hangulatban volt, keserűen panaszkodott, hogy a városi tances az ünnepség programjának tartalmazó s néki szóló meghívást ily címzésű borítékban küldte meg neki: *Ismeretlen tartózkodású Tóth Béla urnak Budapestben*. Májig is azt hiszem, hogy az elkeseredése tulzársra ragadta. Valószínűleg úgy történt a dolog, hogy a meghívót egyszerűen a nevére címezték, s mivelhogy Tóth Béla Budapestben nem egy, hanem talán tíz volt, a posta azzal küldte vissza: *Ismeretlen*.

S most jöjjön a cikk legérdekesebb része: a levél.

*

Kedves barátom,

A te kedves leveled nem csupán a jóbarát, hanem a tudós *bouquiniste*-kolléga levele. Igazi balzsam a szívemre, mikor azt látom, hogy munkáimnak itthon semmi meritórius eklója nincs, mert vagy tudatlanok, vagy érzéketlenek bálnak el vele a sajtóban. Örömet okozott nekem, hogy szorgalmas vidéki professzorok erősen foglalkoznak művemmel, rostálják, helyesbítk, bővítk. Már sok levelet kaptam tőlük. De nagy jutalmam csak az olyasmi, amiket Agai, Hevesi Lajos, Milkó, Walter Róbert-tornow (Büchmann utóda), Giuseppe Fumagalli, a nápolyi tudós, a *Chi l'ha detto?* (Ki mondta?) szerzője ír nekem.

Ezek visszatérnek velem a multba, ott vannak a könyvtárakban, mellem szegődnek a hosszú téli éjszakákra és *nachträglich* megosztják velem retentő fáradalmaimat. Ez édes, ez vigasztaló, ez óriás siker... Hogy ezt megérhettem, kész volnék még egyszer elvégezni ezt a nehéz, nehéz, nagyon nehéz munkát!

Te szorgalmas újságolvasó vagy. Bizonyl több recenzio: láttál könyvemről mint én, ki se körbe, se kávéházba nem járok. (Akkor már házasember és otthoni polgár volt az azelőtt bohémtermészeim író. — B.) Például csak ma hallottam, hogy a mult héten a *Nemzeti Újság*-ban igen derék ismertetés jelent meg könyvemről. Aikalmasint Acsády írta. Azonnal intézkedtem, hogy ezt a számot a kiadóhivatal megküldje nekem. Nagyon kíváncsi vagyok rá. Ha csakugyan Acsády írta, véghetetlenül tanulságos lesz olvasnom. Van egy csomó lap, melynek kritikájához nem jutot-

tam. Pl. *Egyetértés*, *Pesti Hirlap*, *Budapesti Tagblatt*, etc. Talán agyon is hallgattak. *Tant mieux*. Jobb a hallgatás, mint a laikusnak dicsérő, de hülye ordoizása.

Hei, hogy nem olvashatom, amit te a *Magyar Hirlap* számára írtál! Mert nem fog megjelenni. A mi Fenyő Sándor barátunk az én könyvemet boycottozta. A *Magyar Hirlap*-ban még annak sem szabad megemlítenie, hogy megjelent, XVI + 447. l. és ára 3 frt. Miért? Azt ő tudja. Nem felegetem. A dolog nem nekem árt, hanem a lapnak. Mikor a könyvpiac egy jelenséget a sajtó óriás többsége úgy fogadja, mint az én könyvemet fogadta, minden okos ember tendenciát lát abban, hogy épp az az újság ignorál, amelynek szerződéses tárcaírója vagyok. Ilyesmi megint csak nálunk történhetik. Európában az efféle szöveg vá tennék. Engem az egész történelemben csak a *merészség* bánt.

E »merészség« tetőpontja a te cikkelyed visszautasítása lesz. Ugyan kérd vissza, mielőtt kapnád a *refus*-t és tégy engemet boldoggá azáltal, hogy küldd el nekem; hadd olvassom tisztán, ama mult levelemben említett »dreck« nélkül. Ha nem is volna minden gyönyörű és kláris, amit te írsz, a szálló ige definíciója reám nézve fontos dolog. Az Istenre kérek, hogy ez ne vesszen el valahogyan; ezt látnom kell.

Óh, te jó lélek, aki amaz »illetékes térliak« visszautasításán csodálkozol! Hátha még azt is elmondanám neked, hogy Hunniának egy nagy fia (orsz. képv.), kitől a negyvenes évek történetét illető adatokat kértem, alázatos instanciában *revolverezést szimatolt!* És még Ázsiát csufojják Ázsiának!

De ne többet e keserűségekről.

Hálásan köszönöm nagybecsű adataidat. A hazaiakból igen fontos az »abcug«. (E cikk írója fölvilágosítással szolgált a könyv szerzőjének, hogy mikor hangzott föl ez a németből átvett és

később oly népszerűvé vált »magyar« szó előszőr.) A külföldiek közül *geradezu* szenzációs a »doctrinaires«. (Ennek a szónak az eredetére is sikerült fölhívnom I. B. figyelmét. — B.) Erről nem tud a *Gellügelté Worte* épp most megjelent 18-ik kiadása sem, melyet tegnap küldött meg nekem *hommage de l'auteur*-képpen Robert-tornow. S a többi forrásmű is e hibában leledzik. Még ma írok Berlinbe Robert-tornownak, közleni vele ezt a dolgot.

Sötét pontok. Mi jelent meg előbb: a Csiky Gergely drámája vagy a Kvassayné-Kun Melanité regénye? Mert én csak az elsőt említhetem; ha az ember a szálló ige minden magyar alkalmazását felsorolná, száz kötet kellene, nem egy. Petrik Géza *Kalauz*-ában (könyvészeti repertórium) Kvassayné-Kun Melanité regényét nem lelem. Vajon melyik évben látott napvilágot? Amily plagiatör volt Csiky, fölteszem róla, hogy ama szegény asszonyka »után« indult.

Nyavalyásan, náthalázban írom ezeket. De nekem igazi orvosság, ha hozzád szólhatok, ha veled társalkodhatok. Ez a jó, a nemes ember aktív telepathiája: szívének melegségét érzem a nagy messzeségből, érzem amaz óriás jégfalon át, amely téled elválaszt. Hogy te ott vagy! Mondtam már neked egyszer, hogy azt alig bírom hinni. Tudom, remeteéletet folytatsz ama népes vadonban (ebben persze tévedett a levél kitünő írója, — B.); de ezt megtehetnéd itt is. A másik remete, a szegény efendi, legaiább fölkeresne néha celládban. Vagy ha már azt mondd, hogy *cella continuata dulcescit* még Szabadkán is, legalább jer föl gyakrabban.

Szeretettel, öleléssel, jó fekete kávéval, még jobb fehér szivvel vár

barátod

Tóth Béla.

Budapestben, IX. Ferenc-körut, 13. 1895. II. 26.

Jóska!

Írta: Ifj. Papik Miksa

Az öreg kuria vad szőlővel befutott tornácának hófehérre meszelt hatalmas oszlopához támaszkodva, mélyen tenyerébe temetett arccal ült egy mozdulatlan emberalak.

Mintha nem is élőlény volna, csak kiegészítő része az oszlopnak.

A napsugaras csendet csak olykor-olykor törte meg egy sárga rigó fütyje, a néha-néha megmozduló szelőlő a kert végéről idehözta a hársfák illatát.

A hársfák... Az a kilenc darab gyönyörű óriás, amelyet együtt ültettek ketten. Ő meg a tekintetes ur. Ézelőtt negyven éve... Mikor az ősi birtok még nem volt erre az őtholdas belsőszégre szorulva, mikor még hozzá tartozott a most már szertedarabolt hatezer hold, az örökké zugó, évezredes titkokat sutogó, mesélő erdő... Mikor még a szőlővel versenyt futó négy almásszürke röpítette a könnyű homokintót a megyegyűlésre, megyebálokra, atyafiságos látogatóba. Mikor még teljes épségben állott minden, mikor még nem örölték meg a jóbarátok ezt az arany lelkű embert.

Mert azok tették tönkre.

Ő látta, tudja, éri. Őt nem tanították magas iskolákra, de az a becsületos, egyenes paraszt lelke megsugja neki, hogy a jóbarátok voltak a veszte az embernek, akinek még akkor is, mikor meg kellett válni az ősi földtől, melyhez pedig úgy hozzá volt növe a lelke, nem volt másra gondja, mint rájuk, hűséges régi cselédeire.

Tizenöt ezer forinttal adta olesóbban a birtokot az új gazdának, csak hogy a szerződésbe felvegyenek egy pontot, rövidke pár sort róluk, az öreg cselédéről, hogy átvegye őket az új gazda. És a többiek átmentek. Sirva, könnyezve tette meg valamennyi, de megtette. Egyedül ő maradt itt. Tett-vett a megmaradt szigetben, lopva surrant fel a konyhába, sietve fogyasztotta el ebédjét, vacsoráját, kerülte az úrával való találkozást. Egy napon mégis belebotlott. Szelíden csendesen szólalt hozzá:

— At kell menned az új földes-urhoz, Jóska!

Szeretett volna beszélni ékesen, szépen, de összeszorult a torka, a melle zilált nyugodt, míg ki tudta mondani:

— Nem megyek el!

A tekintetes ur arca elkomolyodott:

— Ne bolondozz, Jóska! Tudod, hogy elment minden! — És szomoruan hozzátette. — Nincs már szükségem rád!

És akkor fel engedett az ő szomorú lelke, megoldódott a nyelve:

— Tekintetes ur! Én nem megyek el! Harmincöt évet éltam itt le becsületben, lelelem a keveset is, ami még hátra van. Jó volt hozzám a gazdagságban, szolgálni akarom a szegénységben. A többiek elmentek, én nem hagyom el. Egy darab kenyér jut még énnekem is. Ha van rá szíve, kergessen el, magamtól nem megyek.

Nem kergette el.

Ennek ma két hete mult' őt esztendője. Azóta életek csendben, elvonulva nem zavarta a remeteséget semmi. És ma két hete ismét úgy szólt hozzá a tekintetes ur, mint akkor régen:

— Uj gazdát kell keresned Jóska, most már csakugyan nem tarthatlak, Jóska. Elment a föld, elmentek az erdők. Most ez az öreg fészek megy el, és utána elmegyünk mi is... Irtam érdekedben a főszolgabíró urnak, egyebet tudod, nem tehetek.

Hosszan elnézett a kéklő messzeségbe, halkán tette még hozzá:

— Nem tudom még én sem, hová megyek... Talán a városba.

És azóta készül az utra, az utolsó, amelyről eddig még nem tért vissza senki...

Halkan nyílt fel a tornác ajtaja. Feltekintett. Szó nélkül megértette a kilépő orvos tekintetét:

— Meghalt!

Felállt egy lassu mozdulattal, szó nélkül ment be a szobába, ott megállt a halott ágya előtt és nézte merev, mozdulatlan arccal. Nézte az embert, aki egész életét át csak jót tudott tenni, rosszat soha, aki csak adni tudott, venni soha, akit megcsaltak ábrándok, álmok, jóbarátok, csak ő maradt hű hozzá az öreg cseléd. Nézte a mellén nyugvó kezét, mellyel még csak pár nap előtt írta: *Negyven évet töltött nálam pártalan hűséggel ritka becsületességgel.*

Negyven évet... Mi van még a negyven után hátra?... Hová menjen uttalan esavargója az életnek, hogy valakinek útjában ne legyen?

Lehajolt lassan, megcsókolta a kihűlt kezét, két öreg könnyesepp folyt lassan végig az időszántott arcon. Megállt a tornác legfelső lépcsőjén, végig nézett a kerten. Mennyi emlék, mennyi emlékeztető... A legvégéről ide höltingatnak a hársfák... Most vannak teljes virágjukban... Csendben poroszkálva megindult az üres istálló felé... Ott magához vett egy gazdátlan istrángot, azután folytatta utját a kert vége felé, megállt a hársfák árnyékában, s miközben az istrángot bogozni kezdte, halkán mintegy biztatva morgogta maga elé:

— Ez itten, ez a középső, ez jó lesz...

Mielőtt

szőlőoltványt

vásárol, tekintse meg személyesen szőlőoltványtelepemet, hol a legprimább elsőosztályú oltványokat, amerikai vadlányra oltva

jutányos árban szerezheti be

Sévár László

mintaszőlő- és szőlőoltványtelep

Petrovaradin, Bakačeva ulica 523.

Ugy az alany, mint a faj tisztaságáért teljes garanciát vállalok

1238

Letört álmok árnya alatt

Írta: Kristály István

Minden élt, bontakozott — vetkőzött: tavasz volt!
A csöppnyi kis falu a Tisza partján, körülötte a végtelen mezővel olyan volt, mint az álmodó ember arca: valami igen szépet akart mondani. Igen: az álmodó ember vetkőzik így, szokatlanul, mint az álmodó ember vetkőzik így, amelyekben a tavasz vetkőzik!

Szók és rügyek: drága levétkezés — szeplőtlen mezietelenség: egyetlen, ölelő odaadás!
Tavasz!

Jóska, a kis libapásztor megkopogtatta ostora nyelvével a faluvégén roskadozó zsidó imaház megdől, letörtött ajtaját...

Az imaházat, disztelenebb és gyámoltalanabb volt a legapróbb kis zsellérháznál is, régen elfutott zsidók építették. A falait földből verték, mert kevesen voltak és szegények. De templomot építettek! Templomot az Istennek, hogy megbujhassanak az árnyékában. Templomot az Istennek, várat az embernek, ahol védekeztek szomorú alkonyokon az életbe lopózkodott árnyak ellen. Aztán valami ellenség kiűzte őket. Megfutottak. Üres lett az Isten hajléka.

És a kis imaház most úgy állott a tavaszban, mint egy letört rügy: az Isten zokogása! Az élet megvertjeinek — idegen lett — álma: elhervadt ima!

Minden bontakozott most, készült egy végtelen tiszta odaadásra, minden olyan volt, mint egy tiszta mosoly, amely elmondott szavainkat árnytalanná mosarsarcunkon, minden imádkozott: tavasz volt. Csak a kis imaház roskadozott halott imák, letört álmok árnya alatt — tavaszalannul: hívők nélkül!

Jóska türelmetlenül kopogott: Mózsai gyere ki!
Aztán társaihoz fordult — egy tönzsi, piros képű gyerekekhez: Péterhez és egy halvány leánykához: Ilonkához — meglátsátok, hogy kigyűni!

Péter kíváncsi félelemmel lesett be az ajtó résein: én nem hiszem. Az apám mondta, hogy már régóta nem látta senki. Talán már meg is halt!

De kigyűni! — mondta Jóska újra. Én tegnap is itt voltam nála. Tudjátok, hogy tegnap elveszték a libáim. Erre is kerestem őket, sirva. Ő hallotta a sírásomat és kijött.

— Miért sírsz, kis fiam? — kérdezte.
— Elveszték a libáim.
— Megsimogatott és azt kérdezte: szoktál-e imádkozni, gondolsz-e az Istenre?
— Szoktam.

— Akkor ne sírj — mondta. — Akkor meg lesznek a libáid. És csak mosolygott. És amikor mosolygott és simogatott, akkor eszembe jutott, hogy már tavaly is voltam itt, mikor a Feri lábába roszdás szög szuródott. Erre vittük hazafelé. Nagyon sírt szegény. A Mózsai kijött és meggyógyította a lábát. A szöveget kihozta, a sebet meg sokáig mosogatta. És akkor is mosolygott.

— Ne félj — mondta — az Isten jó!
— Hidd el Ilonka, a Mózsai téged is megvizsgáztal. Jó ember ez.

— Igaz — erősítette Péter is. — Apám sokat mesélt róla. Bótya volt itt, é! — és az imaház udvarában öszszedött kis házikó romjaira mutatott. — Meg valami papfélé is volt ő. A felesége meghalt, a fiait meg kicsi korukban elhaltak. Egyedül maradt. A bótjában mindenkinél adott pénz nélkül. Sommije se maradt, a háza is öszszesült. Ugy jött ő a templomba lakni. Az apám mondja, azt meséli, hogy az Isten táplálja őt!

— Ez a Mózsai temploma? — csodálkozott Ilonka.
— Hiszen ez mindjárt öszszesül!
— Nem dül ez! — hév volt a Jóska szavában. Hiszen benne van a Mózsai!

Péterke nevetett: ha nekivetem a vállalat, még én is le tudnám dönteni!
— Én nem hiszem — szólt Jóska. — A Mózsai nem fél benne lakni!

A nyomorult ajtó most kinyitott, Mózsai jött feléjük mosolyogva...

Alig nagyobb, mint Jóska, vézna, gyöngye öreg ember. Sárga arcában a halál árnyéka: beteg. De nagy-ranyvilt fekete szemében a betegség mély, elsodrő örvénye messzi ragyogás gyermeki melegét tükrözi... Szempilláin, mintha iszonyu súlyt emelt volna, néha fáradtan lecsukta szemhéjait. De amikor újra kinyitotta szemét, reggelek friss, ölelős fényét mosolyogta mindenre...

Igyenkor látszott, hogy Mózsai az Isten törhetetlen vitéze volt, az elhagyott templom utolsó védője, aki fáradt szempilláin ki nem nyitott imák súlyát tartotta: az Isten szemfedőjét!

A gyerekek megdöbbenően néztek fekete kaftános kis alakjára... De nem félték tőle. A szemét bámulták, azt a különös, fekete fényt és közelebb mentek hozzá.

— Mózsai! — szólt Jóska — vigasztald meg az Ilonkát. Mindig sír. A mostohája elkergette hazulról. Hol itt, hol ott adnak neki szállást. Az apja sem törődik vele!

Mózsai mosolygott: Ne félj Ilonka!
Ilonka felnézett Mózsai mosolygó arcába s mint akit ütés után hirtelenül melegen megölelnek — felsírt boldogan: ugy-e az apám majd előjön értem?
— El! — mondta Mózsai — ne félj!

— Látjátok?! — kiáltott Jóska diadalmasan — ugy-e mondtam, hogy a Mózsai jó ember!

Mózsai megsimogatta Ilonka sápadt arcát: nincs anyád?

— Nincs!
— Kinél szolgál apád?
— Vas Gergónél.

Azt nem ismerem, az nem régen jöhetett ide. Már olyan kevés embert ismerek a faluból. Vagy talán senkit se már... Ha ti nem volnátok, gyerekek, akkor engem már senki sem ismerne!... Akkor a Mózsai már nem is élne!

Olyan szomorúan mosolygott, hogy a gyerekek nem tudtak szólni semmit.

— Hogy hívik az apádat, kis lányom?

— Égető András!

— Ismerem — mondta Mózsai és aztán a szeme lecsukódott. A te anyád volt ugy-e a Sásdi Julis?
— Az — kacagott fel most Ilonka.

Mózsai, mintha álmodna, lecsukódott szemé fekete függönyei mögött... és a szavai úgy szakadtak le arcáról, mint súlyos, csillogó könnyei fekete szempillái alól... elmulott élete lecsukódott kapuja mögött megölt kacajok... Emlékezett... És Mózsai nem mert felnyitni a szemét, hogy így egy kicsit magánál tartsa azt, amit ő már régen elvesztett, de amit ebben a beállott nagy csendben most felcsengetyűzött ennek a kis leánynak néhány szava, ami melegebb most a szívében, mint ezek a tavaszi napsugarak az arcán. Az ő élete, a Mózsai, akiről azt gondolta, hogy már nem él. Pedig él, hiszen valami úgy fáj... ami ezekben az égő könnyekben kopogtat végig az arcán...

— Nagy, kékszemű volt az anyád, sokat szenvedő... olyan, akit nem ért meg senki! Amit ezután látott, azt nem mondta ki, a felesége is olyan volt, mint Sásdi Julis, azért emlékszik rá.

Egy őszi alkonyon a kis boltban üldögélt ő és a felesége, mikor Sásdi Julis bejött valamit venni. Mikor aztán indult kifelé, a felesége megállította.

— Mondd, te Julis, látom, közel állasz az anyasághoz, van-e bölcsőd a kicsikédnek.

— Dehogyan van — sírta el magát az. Mindketten egyszerre kérdezték tőle.

— Miért sírsz ilyen keservesen, Julis?
— Hogyne sírnék, ha a kicsikémre gondolok!

Beteg vagyok, nem élek én soká. Érzem. Aztán mi lesz anya nélkül belőle?

Ekkor a felesége így szólt:

— Mózsai, add oda a mi bölcsőnket! Hadd ringassa a gyermekét!

És Mózsai odaadta, de mikor a Julis elment, megkérdezte:

— És ha nekünk kellene?

— Nem kell Mózsai! Julisnak nemcsak a szeme olyan, mint az anyém! Mikor sírni kezdett, én is vele sírtam. Ti ezt nem érzitek férfiak. Ezt csak mi érezzük anyák! Mi többet érzünk az életből, mint ti. Kilenccz flat születtem neked Mózsai, kilencszer léptem át a halál küszöbét és kilencszer ringattam abban a bölcsőben az életet, ami aztán elhagyott bennünket. Nekünk anyáknak az élet és halál tisztábban jelentkezik, mint nektek. Nekünk már nem kell több bölcső, Mózsai! De neki kell! Az ő gyermekét élni fog!

És a felesége azon a napon halt meg, amikor Julis megszülette a gyermekét. Ezt a kis lánykát itt...

— Mondd, Ilonka, emlékszel a bölcsődre?

— Emlékszem!... Olyan jó volt benne aludni!

Az anyám mindig odaült mellém és ha fent voltam mosolyogva mesélt, ha meg aludtam, akkor sirva üldögélt mellettem. Többször láttam így félig lehunyt szempilláim alól. Egyszer nem vette észre, hogy a szememet felnyitottam, hogy látom a sírását. Végre is megkérdeztem:

— Miért sírsz anyám?

— Jaj, hát látad? — kérdezte és még le sem törülte a könnyeit, már mosolygott, ölelt és csókolott: csakhogy látlak, csakhogy csókolhatlak! Az apám akkor adta el a bölcsőt, mikor anyám meghalt. Ugy sajnáltam, hogy eladta! Ha el nem adta volna, talán nem is lenne most mostohám, mert a bölcsőről mindig láttuk volna anyámat én is, meg az apám is! Mikor a bölcső kiment a házunkból, akkor az anyám is elment tőlünk! De szeretném látni még egyszer azt a bölcsőt! Ha láthatnám, tudom, anyám is látta engemet! Vajon hol lehet?

— Én tudom, hol van, Ilonka. Mert én vettem meg!

— Jaj! — állott el Ilonka lélegzete a csodálkozásból — mutasd meg!

— Tudod-e honnan vette anyád a bölcsőt?

— Igen. Mesélte, hogy élt itt a faluban egy zsidó boltosné, akinek éppen olyan volt a szeme, mint az övé, az adta neki!

— Nem mondtad, miért?

— De igen.

— Mondd el, ő mond el — könyörgött Mózsai és úgy reszkettett, alig állott a lábán.

Jóska és Péterke csodálkozva nézték Mózsait és Ilonkát...

— Az anyám már igen beteg volt, feküdt. Csak

én voltam mellette. Esteledett. Apám még nem jött haza a munkából. Huzd ide a bölcsőt, Ilonkám, az ágyam mellé és ülj bele, ringatni akarlak — mondta.

— Mikor megvettem, ő ringatott és mesélt:

— Senki sem volt olyan jó hozzám, mint a zsidó boltos felesége. Ő adta a bölcsődet. Még te nem is éltél, kis lányom, amikor én már beteg voltam. Tudtam, nem élek soká. Csak az tartotta bennem a lelket, hogy látni akartalak. Egy délután elmentem a boltba és egy gyertyát vettem. Ez akkor volt, amikor téged vártalak minden pillanatban... Ez nagyon nehéz pillanat, féltem, nem bírom ki. Gondoltam, legálább ez a gyertya legyen otthon, hogy láthassák, ha szükség lesz rá, hogy éljek-e és ha megjöttél: mindjárt láthassalak még éjjel is! A boltosné, mikor vettem a gyertyát, rám nézett sokáig és hirtelen megkérdezte: van-e bölcső a te számodra? Mondtam, hogy nincs. Mire ő azt mondta az urának, hogy adja oda nekem az ő bölcsőjüket. Oda is adta. Míg az ura elment a bölcsőért, a boltosné sirva mondta: vidé el Julis és neved fel a gyermekedet. Látod, én kilencet neveltem fel benne és a kilencből egy sincs, mind elhagytak bennünket, meghaltak... És ezért meghasad az én szívem! Meg is hasadt a szíve, akkor kis lányom, mikor te születél. Én meg azért tudtalak eddig nevelni, mert volt bölcsőd, amiben megvédhetlek hidegtől, bajtól. Örkdöhettem feletted melletted ülv és elringattalak, ha a baj itt ölétkodott feletted! Az a boltosné volt a mi jöltevünk!

Mózsai kétségbeesetten zokogott: most már értem, miért adta oda a bölcsőt? Azt akarta, hogy életem ringassanak benne... ha más anyja gyermekét is, de élet legyen benne!... anyaságának, kilencszer átdöfött szívének egyetlen szépsége! Mikor már ő nem remélt, a másik anyának adta át a bölcsőt, hogy ringassa benne a világ fényét: a gyermekét! A gyermeket, aki egyként fénylik minden anyja szívében szenvedéseik örvénye felett — az élet amiért vannak!

A felesége, mielőtt elhagyta őt, megkérte, hogy vigyázon arra a bölcsőre, ne engedje elpusztulni. És Mózsai, most, ebben a régi kérdésben érzi az elment anyja végtelen szenvedéseit, élete reménytelenségét. És úgy örült, hogy megvette Égető Andrástól azt a bölcsőt és megmutathatja így ennek a leánykának, akit ringattak benne és aki eljött, hogy még egyszer elhozza neki az életet egy emlékből... Neki, Mózsainak, akit az emberek már régen elfelejtettek és akit ime az a bölcső még egyszer összehozott az étellel — találkozára.

A nagy csendet, amelynek a közepében Mózsai vézna, síró alakja állott valami csodálatos mese fényében, Ilonka emlékező, titkokra döbbenő hangja nyitotta fel:

— Most újra látom az anyám szemét! Ugy néz rám, mint akkor, amikor mesélt, amikor csókolott!

Mózsai most egy szót mondott, megrendülten és elfogultan, mint aki mindent megért:

— Isten!

És amikor látta, hogy a gyerekek nem értik őt, hirtelen kinyitotta a templom ajtaját...

Az üres, szomorú, roskatag imaház közepén egy bölcső állott.

A gyerekek most megértették Mózsait, — felkiáltottak:

— Bölcső van a templomban!

Mózsai lerokkadt a templom küszöbére, a gyerekek szava verte őt le gyönyörű fényességgel: bölcső van a templomban!...

— Ugy-e, ez az Isten, akiről beszéltél? — kérdezte Jóska.

— Ez, — felelte Mózsai szeliden, lehulltan.

— De szép ez a templom! — kiáltotta Péterke.

Ilonka csendesen sírdogált:

— Nézd, anyám, itt van a bölcső...

— Most menjetek haza, gyerekek. — szólt Mózsai — alkonyodik, majd holnap reggel jöjjetek el újra, szeretném Ilonkának visszaadni a bölcsőjét, majd odaadjuk valakinek, aki megőrzi Ilonkának.

A gyerekek csodálkozó szemmel mentek el a templomtól.

Mózsai egyedül maradt a bölcsővel; amely által egy asszony: a felesége emlékének át úgy jött el hozzá az Isten, hogy megölelje magára maradt vitézét.

*

Másnap reggel, mikor a kis libapásztorok eljöttek, az imaházat rengeteg ember állotta körül.

De ők keresztülfurakodtak az emberek sűrű sorain és ekkor látták, hogy a kis templom öszszesül. A romokat a főfiak csákányokkal vágták szét, hogy kiszabadítsák Mózsait, akiről úgy tudták, hogy az imaházban lakott, amióta háza bedőlt. Hosszas keresés után szét is hányták a törmelék és rátaláltak Mózsira, aki egy bölcső alatt feküdt. Meghalt, de a bölcső megőrizte a kövektől.

— Az én bölcsőm, — sikoltott Ilonka, mikor néhány ember el akarta vinni.

— Igen, az Ilonkát — erősítette Jóska és Péterke. — Mózsai tegnap Ilonkának ígérte, mert valamikor Ilonkát volt. Az ő apjától vette Mózsai.

Egy ember lépett elő a tömegből: Égető András — Sirt.

— Jaj, jaj, Istenem!

— Édes apám! — sirt fel Ilonka az apjára...

Égető András letérdelt Ilonka mellé, aki a bölcsőt átarkolta és úgy kérdezte:

— Szegény kis lányom, hát te emlékszel a bölcsődre?
— Emlékszem ám, hiszen ebből néztem mindig szegény anyám síró arcát.
— Akkor hát vidd el kislányom, mondta a bírő, öreg, ősz ember.
— Majd én viszem, kis lányom, — szölt Égető

András... gyere, elviszük haza!
Az emberek csodálkozva nézték ezt a jelenetet.
Égető András visszavette a leányát — egy bölcső miatt!
Csak Jóska és Péterke tudták a sok ember közül, hogy ennek így kellett lenni.
Minden élt, bontakozott — vetkőzött: tavasz volt.

Az ügyvéd unokái

(Mr Coty és Cavour)

Irta: Magister

A Libre Belgique című lap szerint Coty parfümgyáros és Clementina hercegnő összekülvést terveznek, hogy a hercegnő fiát, IV. Napoleon Lajost, a francia trónra juttassák.

Egy özvegy hercegnő és egy patikus...

A hercegnő férje tagja volt annak a családnak, amelynek ősapja Bonaparte Károly korzikai ügyvéd, de a fiát Napoleon császárnak hívták és a hercegnő, Clementina, most egyedül védi Bonaparte ügyvéd unokáinak, a Napoleon-háznak dinasztialis érdekeit.

Vannak nemzedékek, akiknek gazdagságát, jólétét súlyos örökség terheli, a köteles célkitűzés egy elérhetetlen idea után és — jaj azoknak az anyáknak, akik életüket, erejüket, intenciójukat csatolják ehhez a célkitűzéshez. Clementina hercegnő mintha ezeknek az anyáknak tragédiáját vállalná, amikor fia, Napoleon Lajos sulyos apai örökségének teljesítéséhez kölesönözi minden idejét és erejét, hogy fiát és ezzel a Napoleon dinasztia újból a trónra ültesse. Az újsághír szerint egy párisi gyógyszerész, aki dús gazdag illatszergyáros — azonkívül újságlkiadó és szerkesztő, nagy politikai ambíciókkal, — jött Clementina segítségére. Mr Coty!

Napoleon Lajos nagyapja, Jerome Napoleon herceg is politikai segítségével próbált trónra jutni, csak hogy az a politikus nemzeti cél szolgálatába akarta beállítani a herceg törekvését a hatalom után. De mintha a párisi parfümgyáros-patikus nemzeti célok vezették volna, őt mintha elkábította volna az a szimbólum, amit a korzikai ügyvéd háza jelent, a korlátlan lehetőségek szülőháza.

*

Plon-Plon herceg. Így nevezték Jerome József Károly herceget. A nagybátyja, III. Napoleon Franciaország császára lett és ő — császári herceg. Sőt mi több, ugylátszott, ő lesz az utód a trónon. Várta is ezt a pillanatot nyugtalanul, mert hogy nyugtalan-ságának szomjuságával lesett korona után. Valami-kép jogot is érzett hozzá, több jogot, mint a nagybátyja, akinek az anyja, Hortense, mégis csak egy tábornok leányából lett királyné, míg az ő anyja, Katalin, régi uralkodó családból származott, a württembergi királynak, II. Frigyesnek a leánya volt. A nagyapáról, a korzikairól, Plon-Plon herceg megfellekedezett. Pedig az anyjától, a német asszony komolyságából nem kapott semmit, annál többet az apjától, Jerome Bonaparte-tól, aki igyekezett leegyszerűsíteni az élet nagy problémáit a mindennapi mulatozásokig. Ez a hedonizmus nem volt talán olyan tulzott a hercegnőben, de az asszonyhódításban felülmulta apját is. Kitartó viszonya volt a franciák nagy tragikájával, Rachel-lel.

Alig volt benne valami, ami rokonszenvet kelthetett volna a párisiaknál. Csak egyszer, mégis... Valami bekövetkezett, egészen természetesen, amivel a herceg nem számolt, ami elhuzta előle azokat a színes festményeket, amelyekre, mint a leendő francia császárt festette őt a — remény. Eugénia császárnénak fia született, a császárné világra hozta a trónörököszt. A herceg ezt nem bocsájthatta meg soha Eugéninak. És egyszerre ráeszmélt arra, hogy ő — szocialista. Sietve igyekezett behibonyítani, milyen nagy népharag, ellenzi a császári pár reakciós nézeteit, de különösen Eugénia klerikalizmusát. Így történt, hogy a radikálisok örömmel üdvözölték. Nem vették észre, hogy Plon-Plon mindezt nem komoly meggyőződésből teszi, hanem csupán azért, hogy bosszantsa vele Eugénit, akit még társalgás közben is élesen csipkedett, de Eugénia volt olyan okos, hogy mindezt csak viccel felelt. A herceg pedig odáig ment, hogy az összegyűlt újságírók előtt a legpiszkosabb költött pletykákat mondotta el — nagynénjéről. Igaz, ezek a bosszantások nem elégtették ki Plon-Plont. Még valamire vágyott, amivel berzenkedhetné a korzikai nagybácsi előtt. Egy vérbeli hercegnő kezét akarta elnyerni, nem úgy, mint a császár, aki hiába kopogtatott Európa minden udvaránál, kénytelen volt beérni egy grófnővel. A házasság vérbeli hercegnővel meghozná a várva várt koronát is és végkép elefedtetné a — korzikai nagyapát.

S mintha épen a vágyait akarta volna teljesíteni a szárd király miniszterelnöke: Cavour.

*

Nyulánk, szubtilis leánya volt a szárd király legidősebb leánya, Klotild. Templom, jótékonykodás, kevés tanulás, könnyű játékok, néhány érzélgős leányregény, udvari ceremóniák, ünnepélyek — ez az ő világa. És ennek a világnak derűs képe felé sötét felhőket hoz máról holnapra a politika hideg számítása.

Klotild nem is sejtett semmit azokról a tanácskozásokról, amelyek róla folytak apja és Cavour között. Cavournak, hogy Itália minden népének egyesítését elérhesse, III. Napoleon szövetségét kell megnyernie és megérteti Emánuellel, hogy ennek a szövetségnek megszilárdítására okvetlenül szüksége a két »dinasztia egybekelésére«, legyen tehát Klotild — Napoleon Jérôme herceg felesége. A király beleegyezett. Cavour pedig titokban találkozott a császárral, megpendítette az — egybekelést, aminek a császár láthatóan örült, de Cavour, a politikus, óvatos. Nem mondja meg, hogy a király már beleegyezett a házasságba, hanem csak annyit, hogy nem ellenzi de... de hát Klotild még nagyon-nagyon fiatal (18 éves még nem volt akkor) és aztán a herceg bizony... bizony...

— Igen, az a herceg kissé szertelen, de tud komoly is lenni és nagyon jószívű — így magyaráz a császár. — Hisz szeretőihez mindig ragaszkodott. Mikor megmondták neki, hogy szegény Rochil haldoklik, otthagya a párisi farsangot, mulatozásokat, rögtön vonatra ült, hogy még egyszer láthassa volt szerelmét, pedig négy éve elmúlt, hogy viszonyuk megszakadt.

Ez a jószívűség nem hatja meg a szárd királyt. Most, mikor végleg határoznia kell, megijedt. Fél odaadni az ő törékeny, gyöngéd — leánykáját a huszonegy évvel idősebb hercegnek — aki »önző, istentagadó«, lovagiatlan, jellemtelen, gyáva... a korzikai nagyapát is emlegeti, de Cavour rögtön eszébe juttatja, hogy a herceg anyja annak a nürnbergi háznak a tagja, amely Európa minden uralkodójával rokonságban van, aztán Plon-Plon még mindig nagyon közel áll a francia trónhoz, hisz a császár két éves kis fia, Loulou herceg nagyon gyenge kis baba... no meg hát III. Napoleon is mondta, az öccse — jószívű!... de mindenek felett áll az olasz-francia szövetség érdeke. Mit tehet hát a király? Jól van, beleegyezik, csak azt ne kívánja tőle, azt az egyet: hogy ő maga közöli mindezt a leányával. Cavour persze vállalja és meg is érteti Klotilddal, hogy a nemzet követeli tőle szíve áldozatát.

A királyleánynak semmi ellenvetése nem volt. »Vakon teljesítem akaratomat« — mondta az apjának, aki ekkor belépett hozzá. S Plon-Plon erre sietve jött mivel, hogy a hercegnő is előbb látni akarta, mielőtt odaadná a kezét és aztán sürgette az esküvőt, mielőtt megkötne a szövetséget, mert aztán esetleg eljuttatja ezt a házasságot. Pedig erre már nagyon szüksége van az otthonra, egy királyleányra, aki végleg felemelje a — korzikaiak fölé és... és Cavour megígérte. Toszkánitól és a pápai állam nagy részéből kiűnt királyság lesz, ahol ő lesz a király. S Plon Plon keresztülhajsolja a mielőbbi esküvőt, úgyhogy a császárnak kell megkeresni a módját, hogy ne tűnjék fel ez a házasság vásárnak, amelyet csak a szövetségi szerződés árán lehetett megkötni. 1859 január 30-ikán végre elérte Plon-Plon a nagy napot, oltár elé vezette Klotildot, hiába zudult fel az egész olasz udvar, hiába kérte a királyt az anyja nevében — térdelve Carignano herceg, »kimélje meg ettől a szegyénytől a szavójai házat«...

A hercegnő az oltárhoz lépett, vállalta a töviskoszorút... Bécs megüzente a háborút, a francia-olasz szövetséges hadak háboruba indultak — az osztrák ellen, hogy amint azt Cavour akarta, de nem jött el Plon-Plon-hoz az annyira várt — korona. Eugénia nem akart hallani sem a pápai állam bukásáról és férje, mintha megelégtelt volna már, amit annyit adott öccsének — és váratlanul cserbehagyta szövetségesét, megkötötte a békét az osztrák császárral. Plon-Plon hercegnék le kellett mondania végleg a koronáról.

Eugénia tehát győzött Plon-Plon felett, aki nem tudta királynévá tenni feleségét, akinek pedig talán ez volt az egyetlen vigasza, hogy kikerül ebből a környezetből, amelyet nem szeretett. És hogy ott maradni kényszerült, legalább éreztetni próbálta a győztes császárnéval, hogy ő különb vér, királyi sarj s rangjához nem illik az ő — udvara. Külön társaságot szervezett magának a régi arisztokrácia tagjaiból és ha megjelent a hivatalos ünnepélyeken, nagyon vigyázott, hogy pontosan betartsák a szertartásokat. Eugénia viszont unta a ceremóniákat, egyszer meg is kérdezte Klotildot, »nem fárasztják-e«, mire ezt a választ kapta: »Oh nem, hisz megszoktam hazulról! Eugénia csak Plon-Plonnal szemben nyerte meg a látszást. Néhány év múlva Klotild udvari kísérővel, nyílt kocsiban hagyta el Páris, ugyanakkor, amikor a császárné az életét felte — szökve menekült...

*

Pontosan hetven éve múlt, hogy Cavour, vagyis Plon-Plon és Klotild frigye létrejött és hat évtizede,

hogy a Bonaparteok elvesztették a trónt — Hetven év múltán Plon-Plon herceg unokája, Napoleon Lajos herceg trónja érdekében nem egy miniszterelnökkel, hanem egy patikussal szövetségelt a herceg anyja, Klementina belga hercegnő. Egy párisi patikussal. Az ilatszergyáros Mr. Cotyval.

Nem volt épen hosszú az ut a gyártól ideig. Mr. Coty pouderei, parfümjéi eljutottak hamarosan a világ minden zugába és diadalmas elterjedésük nyomán gyűltek az aranyak. De a vállalat határtalan növekedése nem elégtette ki a tulajdonos hatalomra törekvő ambícióit. Elment a korzikaiak szavazataiért, hogy válasszák meg képviselőnek. Az ilatszerek Napoleonja Korzikáról próbálkozott elindulni a politikai érvényesülés felé, hátha onnan ő is hódítva jöhet és ki tudja, talán — végezetül — a thermidori államcsiny másival a »konzul«, vagy legrosszabb esetben a köztársasági elnök rezidenciájában ő lesz a házigazda. Előzőleg már megvette a tekintélyes Figaro napilap részvénnyöbbségét és ez a lap is támogatta a megkezdett választási kampányban. Korzika meg is választotta képviselőnek, de mondatumát a szenátus nem fogadta el, mert nem lehetett megcáfolni a vádat, hogy a gyógyszerész és parfümgyáros — laptulajdonos minden egyes szavazatot megvásárolt. Korzika ugyan újból megválasztotta, de ugyanez az ok miatt a mandátumát ugyancsak nem ismerték el.

A kielégítetlen ambíció tehát tüzelte, kizozta tovább és izte új utak keresésére. Az emberek széles, nagy rétegeivel megismertetni a nevét, de nem a poudergyárosét, hanem mint a leendő nagy államférfit. Alapított egy újságot a világ legolcsóbb napilapját, hogy mindenki megvehesse... és nem vették, nem olvasták Coty vezér merész gondolatait, melyekkel meg akarja váltani Európát, kivezetni ebből a — chaosból. Nem olvassák támadásait, amelyeket azok ellen rohamoz, akik ebben a nagy céljában megakadályozzák.

Nem olvassák, nem olvasták, nem akarták őt, nem jött senki, nem jött a várt emertőmeg, amely vállára vegye... De hátha nem jött, majd ő — egyedül megtalálja a módot... nos a korzikaiakkal... a fiatal Napoleon Lajos legyen a király és ő majd lesz diktátor — miniszterelnök...

Brüsszelben találkozott Klementina hercegnő és Mr. Coty és együtt megtervezték a puccsot, hogy a fiatal Napoleon Lajost ültetik a francia trónra. De Brüsszelben volt a korzikai dinasztia riválisa, Guise herceg is, a Bourbon-ház király-jelöltje. Guise herceg kémjei felfedték a titkot, hogy mi készül a korzikai nagyapá kései unokái körében és most egy Bourbon győzött az ügyvédház felett.

Mr. Coty-t ebben a pillanatban ugyan jobban foglalkoztatja a párisi lapkiadók blokkja az ő tíz centiméteres Ami du poeple-je ellen. Államsziny és lapérdek — ilyen két pólus között mozog az ilatszergyáros, ezt a méretetlen távolságot leméri néhány nappal, sőt néhány órával. A Bonaparteokat talán már el is felejtette máról holnapra.

Amit Cavournak nem sikerült megcsinálni hetven év előtt a nagyapával, az nem sikerült a patikusnak az unokával — hetven év után. — A nagyszülök nem vették észre, hogy hetven év előtt egy nagy nemzeti színjáték mellékszereplői majdnem csak statisztái voltak, akik a főrendező utasításai nyomán ágáltak a színen, az unoka pedig, hogy ma a patikus érvényesülési ambíciójának »praescriptio«-jához, receptjéhez volt szükséges. És végül mindannyian átestek a »történelmi szükségesség«-rostáján. A korzikai ügyvéd dinasztiaának egyelőre újból várnia kell.

Berényi János:

Kiscárosi öregorvos

Ő a jószágos kezű hóhér,
s bár a napok rossz rügyeket hajtanak
az ő életét mégis feltisztá vizek himbálják
s uija nyomán is sok láthatatlan virág zsendül
Minden megfordított betűt talpra állít
szeme előtt egy jól sugallt sejtelen
s pillája vékony sáncain Röntgen-sugarak
várják késhegyre a bujkáló titkokat,
szava édes, de kése alá a jószág lehel
langyos csillagot s a kis beteg őzike-szemén
az élet legbusabb mélysegeit csodálja.
Ő százele könnyet elemes s az istent
ismerős öreg barátjának tartja,
az egészség dacos oltárán ünnepli őt,
jótettért nem nyugtáz magának üdvösséget,
hozzánót tömjénlilt az éther és a jó,
s a sápadt lázak piros hanglegyes dalából
ezerszer látta megdicsőülni a halált,
ki viaskodik és ingerkedik is vele
s a sok bosszantásért megmutatja majd neki
a más előtt ködös órát, amikor
az élet, az örök-vak gyermek fellépése
már az irtózat dító mélye fölött ivel.

*

Kezemben kés, az asztalon matt-arcu békés hullá
— a boncoló teremben sokszor merengtem én is így,
s mielőtt kivettem volna a halott szívét,
becézve szétvettem a szomorú pillákat,
nem azt kérdeztem: hol bolyong most a lélek,
csak a szemét néztem meg, hogy ugyan kéke-e
mint a kedvesemé, vagy barna tán mint az enyém?

Pegazus balladája

Irtá: Farkas Frigyes

Kisöppörték és hosszú ideig a küszöb szegletében hevert, az ucca porában. Azután egy viláncoló kefével kifesti jött arra, felvette és befektette a bádogskatulyába. Így került a társai: megkopott, tintás, rozsdásnyelű író tollak közé!

Tudta magáról, hogy kiöregedett, hasznavehetetlen jószág már és csak egy kisgyerek gyűjtőszemvédője talán benne értéket, csak gyerekes játékképv mentette meg egy időre a végső elmúlástól, a szemétdomb fenekétől. A temetőtől.

Filozófus lélek volt, aki már sok mindenen keresztül ment fiatal korában, — azóta, hogy tisztán, fényesen kikerült a gyári dobozból és először ivott a fekete nektárból, — a tintából. Érezte, hogy most a lakóhelye az utolsó otthon, a végső fedél számára, ezért szomorú megnyugvással bujt meg az egyik sarokban is vigyázott, hogy még társait se zavarja.

Pedig ezek kíváncsian figyelték az új jövevényt. Amikor érkezésekor megzörrent a skatulya, a lakótársak összedugták a hosszú szolgálatban megkopott hegyűket és suttogni kezdtek.

— Büszke az ur — állapította meg az egyik nagy, barna acéltoll. — Nem tetszik neki a társaság, pedig ő is abból a fajtából való, mint mi és már semmit sem ér, mert a rozsdás is teljesen ellepte. Ugy látszik, soká hevert használatlanul, míg idejutott. De akkor is jobban vigyázhatott volna magára.

— Ne törődjék vele, — mondotta a másik. — Ki tudja, melyik iskolásgyerek koptatta használatlan ákombákomokkal és egész életében nem csinált egyebet, mint szájkas irkáiban az á-bé-abot körmölte. Csak nem veszek ilyenről tudomást én, aki a nagy Bánk könyveibe irtam a százezreket.

— Igazad van — felelte egy szürke társa. — Jobb is, ha nem jön a közelünkbe. Nem szíveshetem az ilyen társaságot én, aki a Pénz voltam. Csekket irtam mindig és milliókat fizettek ki a vonásaimért.

Öblös hang szólalt meg a doboz közepéről.

— En élet és halál ura voltam. Itéleteket vettem papírra és öt ember halálát pecsételték meg velem.

Csak egy világoskék fecskéfarku toll húzódtott közelébe a jövevényhez és vizsgálatni próbálta.

— Ne törődj a felfuvaldokokkal, akik még itt is elfelejtik, hogy már elkoptak és ők is a porból, sárból kerültek ide.

— Hagyd — válaszolta emez. — Itt már minden mindegy; akár csufolódás, akár hízogás, — egyre megy. Ami pedig a multat illeti...

— A mult? — nézett rá kérdően a fecskéfarku.

— Igen, a mult, az eddigi élet, — sóhajtott a rozsdás toll. — Talán én is tudnék mesélni. Ha nem is milliókról, ha nem is életéről-halálról, de voltam én is király Beóciában...

A vigasztaló társ közelebb húzódtott hozzá, mire az új társ halk, mélabus hangon kezdett bele a mesebe, mintha önmagának beszélne, mintha közben újra átélne az elmúlt életet.

— Kicsi hónaposszobában kerültem ki a napvilágra kezdte. — Boglyashajjú, ábrándos szemű, rozsdás arcu fiu ismertetet meg a tintával és jókedvűen, reménykedve szántottuk a fehér papírost, ahogyan reménykedni, bízakodni csak fiatalon, az élet kezdetén lehet. Áhitattal fürdőtem meg először a fekete itálban és mosolyogtak a betűim is, amikor leírtam: *Szerettek!* Mert ez volt az első szó, amit megismertem és amikor láttam a gazdám ragyogó arcát, rögtön megértettem, hogy mit jelent.

— Mindig jókedvűek voltunk a gazdám is, még én is. Hittünk az életben, bízunk mindenben és ha néhanapján hideg is volt a szoba, elröppentünk a papíron a kékegü Azurpartra, pálmák alatt sétáltunk és Cannes ibolyamezői illatoztak számunkra. Ábrándoslelkű, melegsziív proféta volt a fiu nem ismert lehetlent. Királyok szavaival szólunk és szárazkenyér-vacsora mellett is Lukullus lakomáját varázsoltuk elő.

Ideális, boldog idők voltak! Dolgoztunk mind a ketten és órákosszat meg sem álltam a papíron. Luxus-hajjók, robogó expresszekon végigszárguldtunk a világot és bejártuk Messzországot, az ábrándok hazáját. Amikor pedig visszatértünk a valóságba, akkor is egy volt a moitó: *Szerettek!*

Illatos, sima elefántcsont-papírra róttuk százszor, ezerszer ezt a szót. Oh, milyen örömmel irtam, hiszen valahányszor erre került a sor, az én poétám mindig lágyan, ringatóan vezetett végig a papíron és lángoló szemekkel nézett rám, mintha másvalakinek az égő szemébe nézne.

Felejthetetlen, szép volt ez az idő. De egyszer csak megváltozott minden.

Leverten, bánatosan érkezett haza egy napon a fiu és nem is vett tudomást rólam. Lehevert a pamlagra és ott feküdt órákosszat. Egyik cigarettát szívtá, rágta a másik után, azután fel-alá járkált, mint aki nem találja a helyét. Így ment ez nap-nap után és én elhagyottan, árván hevertem az íróasztalon. Hetekig tartott, amíg végre leült az asztal mellé, kezére hajtotta a fejét és merőn, szomorúan nézett réám. Felémelt, azután újra letett. Bemártott a tintába, de csak értelmetlen, groteszk vonásokat vetett a papírra. Nem mentünk napisíteses tájakra, nem hallgattuk a pacsir-

ták dalát; rideg, sivár falak közé voltunk bezárva és csak egy szomorú szív zakatolt rendetlenül, nyugtalanul.

Végre egy napon megedint elő került a sima, hófehér levélpapír. A fiu megedint nézett egy levélre, amit aznap kapott. Most már nem volt olyan rozsdás, mint azelőtt; sápadt volt az arca, a szeme alatt karikák feketéltek, a keze pedig remegett. Engem belemártott a tintába, újra meg újra és én örömmel, bizakodva szívtam magamba a fekete nektárt.

Azután róni kezdtem a betűket: *Édes! Szerettek! Szerettek!*

De nem ment tovább. Könyvek mosták el a frissen leírt szavakat és a levél nem került a végéhez.

Napokig hevertünk újra elhagyottan a levél és én az asztalon.

Píszaka volt, amikor egyszerre hevesen ragadtott kezébe újra a gazdám. Egy barátjával jött haza és hosszú ideig vitatkoztak. Csak annyit hallottam, hogy a látogató folytán azt ismételte:

— Megesalt, kijátszott, kifosztott!... Hagyd ott, feledd el...

A gazdám pedig új papírt vett elő és iromba, erős betűkkel írta rá:

— *Beszl!*

Megroppantak a tagjaim az erős nyomás alatt. A hegyen letrört; ez volt az utolsó szó, amit leírtam.

Amikor a látogató elment, a gazdám fájdalomtól eltorzult arccal nézte az új levelet, azután felkapta és darabokra tépte. Újra bánatosan nézte a másik írást és megint a kezébe vett, hogy hozzáírja: *Szerettek!* De nem jutottunk a végére, mert a szó közepén összetörttem és a szegény, szomorú fiu rajtam töltötte ki ha-

ragját, elkeseredését: belevágott a padlóba, úgy hogy teljesen belerokkantam.

És most itt vagyok... Használatlanul, kiábrándultan, fáradtan. Nem repülünk többé Mescországba, nem írunk szerelmet és nem is gyűlölnök. Ó sem, én sem. Talán még érzünk, talán még szeretünk, de belépünk abban, hogy ezt megvalljuk. Az én durva betűimhez már csak egy szó illik: *Gyűlöltök!* Ez a stílus, ha ezerszer fáj is, ha milliószor hazugság is. Szerelmet csak simahegyű, meg nem kopott tollal lehet írni...

— Vagy még csak ne is gyűlölnök, csak pihenünk, pihenünk a skatulyában...

Ezeket a szavakat már csak önmagának suttogta a rozsdás toll és észre sem vette, hogy a fecskéfarku társa, a jóakaratu, megértő barát elaludt mellette. Mert az ő számára ismert, elcsépelte a történet volt az egész... De a többi nevetett rajta s gnyolotta.

— Ábrándozó bolond — mondotta az öblöhangu. — Jó láttam, hogy nem köznéki való, akik a vagyont, a hatalmat jelentjük. Ó csak hadd álmodozzék, hadd rajongjon tovább.

És büszkén, gögösen hagyta magára a kis rozsdást.

Ez pedig elbujt szögyenkezve a sarokba.

Egyszerre azonban mozgást éreztek valamennyien. Egy kéz nyult a skatulyába és megmarkolta valamennyiüket.

— Minek ez a sok ócska vacak? — hangzott fel kívülről. — Másra kell a doboz.

Azután repültek a tollak és pár pillanat múlva kinn heverték az udvaron.

— No de ilyet! — méltatlankodott a büszke acéltoll — de nem szólhatott tovább, mert egy szekér kezei robogtak el felettük. A sár ellepte őket.

— Minden mindegy! — sóhajtott még a szomorú rozsdás toll. — Az én ábrándjaimnak, de a ti millióitoknak is vége... —

Azután csend lett és a sár ellepte, eltemette az elhasznált, ócska tollakat...

A leipzig-i vásár reklámkiállításának a legjobb reklám a vásárnak

Az idei leipzig-i vásár az eddigieknél tökéletesebbet, olcsóbbat és praktikusabbat hozott

Az Orient-Express zsufolóság megtelt és a különféle nemzetiségű utasok babiloni nyelvzavara már a budapesti átszállásnál előjelei a leipzig-i mintavásárnak. Azon túl újabb és újabb felszállók, cselékek, lengyelek, oroszok, ladák és kofferek »Messsegut« felírással majd bördönök, plédok és akatáskák tömege. A hatalmas leipzig-i pályaudvarra 10 percenként érkeznek különvonatok, amelyek arra engednek következtetni, hogy a 1929. évi leipzig-i tavaszi vásár sem fog elmaradni a többitől. A pályaudvar zászlókkal tarkított képe, plakátok, hatalmas plakettek, az uccákon reklám-csoportok, reklámfelvonulások, a tereken színes faplasztikumok és mégis meglehetősen csend, az érdeklődés — azt mondják — meg sem közelíti a régi mintavásárokat. A komoly kereskedő és gyáros részére azonban ez nem jelent bajt, mert ha kevesebb is a vásári látogató, mint az elmúlt években, de ezek legutóbb komoly vonni szándékoztak, mint ahogy ezt a kiállítók általában megállapították.

A kiállítás most sem hoz többet mint az eddigiek. Felvonul a német ipar és a kereskedelem, alkalmazkodva a gazdasági viszonyokhoz, amelyek ugyszólván egész Európában nem a legrózsásabbak, de mégis mintha javulóban volnának. Minden kiállító megcsinálta a maga propagandáját, meghívta régi jó vevőit és ismerőseit, hogy ezeket újdonságaival megismertesse, az árak jó minőségéről, valamint a kedvezőbb árakról meggyőzze, emellett új és újabb bel- és külföldi összeköttetéseket is találjon. *Erdékes, hogy míg az elmúlt évben Ausztria vagy a szanált Magyarország felé fordult az érdeklődők figyelmé és Jugoszláviát csak Bécsen vagy Budapesten át kívánták kiszolgálni, addig most a megváltozott politikai viszonyok folytán a legnagyobb érdeklődést tanúsított országunk iránt és minden kildatás meg van arra, hogy előbb-utóbb Jugoszláviát mint a Balkán exportörjét fogják elismerni.*

A leipzig-i mintavásár különben is nagy súlyt helyez az *internacionális jellegre* és ez az egyenjóság nem csak a vevőkre vonatkozik, hanem a kiállítókra is, amennyiben a kiállításokon igen sok külföldi cég is részt vett.

A legnagyobb érdeklődés most is a *technische Messe* felé irányul, amely egyedül akkora helyet foglal el, mint a többi kiállítási épületke együttvéve. Nehéz volna ezen a helyen minden szakmával külön foglalkozni. Akik a korábbi kiállításokon résztvettek, azoknak az újonnan épült *Petershof* épülete már az architektúra szempontjából is sok érdekességet nyújt, amely mellett nem kevésbé figyelemre méltók az ott kiállított játékaruk szenzációs újdonságai, hangszerkészítmények, stb.

Kiemelkedik a *könyvpiari pavillon*, a könyvnyomda, könyvkötészeti ipar, papíráru és grafikai kiállításai, melyeket a *Jaegershof*, *Stenlershof* és *Grosser Reiter Messhausok* egészítettek ki írószer és krod-

cikk kiállításaiakkal. A *Handelshof*, *Hansahauss*, a *porcelán palota* üveg és porcelán cikkeivel, valamint háztartási cikkeivel, míg a *Messhaus und Hotel Königshof*, a *Sachsenhof* az ékszer-, óra és drágakőipart mutatják be. Ezek mellé sorakoznak azután a *Central Messpalais*, *Union Messhaus*, *Spielwarehaus Wagner*, *Goldner Hirsch* játékaival és nürnbergi rövidáruival, a *Textil-Messehalle* textiláruival, a *Süsswarenmessehaus* pedig a német élelmiszer ipart demonstrálja.

Végül mint szándékosan utolsót említem meg a *Ringmesshaus*, amelyben az első három emeleten elhelyezkedő butorkiállítás mellett, a 4. és 5-ik emeleten mintegy háromszáz kiállítási lülékben nyertek elhelyezést a reklám-cikkok.

Ez a szakma különben a többi kiállítási épületekben is mindenütt erősen van képviselve.

Az érdeklődés ezalkalommal meglehetősen nehezen indul meg, úgyhogy a kiállítók, akik mindent előkértek, hogy *új és jó dolgokat hozzanak*, már kezdték reményüket vesztetni. Ugyanezt érezték azonban a reklám-cikk kiállítókkal együtt a többi kiállítók is. Talán szerdán, a negyedik napon mutatkozott a *tassu élénkülés* és egyes kiállítók már igen szép üzletet is kötöttek. Az utolsó napokban a *Ringmessehaus* negyedik és ötödik emeletét már az érdeklődők hatalmas tömegei lepik el, hogy megtekintsék a német reklámpar tökéletességét, bár az, aki az 1925-ös reklámkiállítás látta, az itt nem sok újat látott és legfeljebb arról győződhetett meg, hogy a német reklámpar elérte a fejlődés csúcspontját és ma már mindenben a legkételetesebbet nyújtja.

Sajnos Jugoszláviában még nagyon kevesen vannak, akik az intenzív reklám iránt érdeklődést tanúsítanak. Németország már régen felismerte a reklám hatalmát és szükségességét és ott az érdeklődők óriási tömege áll a reklám-cikk gyártásával és reklámmal foglalkozókkal szemben. Nálunk a reklám még mindig mint felesleges munka, mint többletkiadás jön tekintethe, az újításokat szkepszissel fogadják, sőt néha ellenségesen és ennek talán részben az is az oka, hogy eddig túlnyomó részt csak a rossz árun igyekeztek a reklámmal tudni. Nálunk 100 ember közül kilencvenkilenc még mindig nem akarja elismerni, a *reklám tulajdonképpen a vezető és irányító kéz*, a bevásárlások eszközlésénél. A valóság azonban mindenkit meg fog győzni arról, hogy nem a véletlenek találkozása, hanem igen is a reklám tesz mindenkit az egyes közismert cikkeket vagy cégek vásárlójává és ezerszerint minden ember akár közvetve vagy akár közvetlenül a reklám befolyása alatt áll.

A modern kereskedő ma már nem elégszik meg az újsághirdetésekkal, nyomtatványokkal vagy plakátokkal, hanem ezeken, továbbá a fényreklámok és filmreklámokon kívül a reklám-cikkok egész tömegét használja

tel. Ezeknek a reklám-cikknek elkészítésénél már nemcsak a gyáros működik közre, hanem a kereskedő, aki azt felhasználja épügy, mint a technikus, a grafikus és pszichológus, akik azokat együtt tervezik és azok elkészítésénél a szépérzékre és az ésszerűsége épp úgy tekintettel vannak, mint a vevők praktikus érzékére.

Ez a reklám-messe azonban nem csak megmutatja ezeket a cikkeket, hanem a vevőnek tanácsot s letekint ad, hogy mit kell tenni, hogy üzleti forgalmát felélessze.

A kiállított tárgyak közül sok említésre méltó akad. A grafikai ipar mellett itt látjuk már a különféle plakátokat, preselt kantonból, celluloidból, üveg vagy glasini anyagokból, valamint az újszerű erőteljes és művészi stílusú szilárdított plasztikus farszámú plakátokat, ép úgy mint a sokak által megcsodált, mozgó reklámfigurákat, amelyek a családiaság híven utánozzák a természetet.

Azonban ezekben ép úgy, mint a különféle fényreklámokban és a kirakatreklámokban sok újat az 1925-ös messe után nem látunk, hanem mindezt csak tökéletesítve és egyben olcsóbbá téve. Az, ami mind erőteljesebben utat tör magának a reklám terén az a reklám-cikk, az úgynevezett »Propaganda, Geschenke és Zugabeartikell«, amely ma már az összes iparágat szolgáltatásba állítja, hogy a reklám-célokra »kibontott« pénz-ből a vevőnek haszna is legyen, tehát az amit eddig uccai reklámokra és egyéb propaganda célokra adott ki a kereskedő, olyan cikkel pótolják, amely a vevőnek marad és alkalmas arra, hogy állandóan szugeszti-erőt gyakoroljon a vevőre. Így született meg tulajdonképpen a mai reklámpar, amely minden tárgyat a reklám szolgáltatásba állít és a zsebkések, ceruzák, tükrök, mellett most már ott látjuk, a reklámórakat, zsebró-

kat, cigarettatárcákat, szivar és cigaretta szipkákat, az összes írószereket kezdve a tintatartótól a vonalzóig, háztartási cikkeket stb. mind olyan áron, amelyek lehetővé teszik azt, hogy azok elajándékozásával a kereskedő nagyobb költség nélkül is a legjobb reklámot csinálja.

Mint külön figyelemreméltót említem meg, hogy a 1925-ben először forgalomba hozott örök naptárakban a mostani tavaszi kiállításon már a legolcsóbb árért a legtekélyesebbet láthatjuk. Különösen érdekes a reklám-cikknek a papírmásból készített reklámpapucs, amely szállodák, fürdők és nyaralóhelyek számára kiváló propagandászköz, mert nem csak praktikus, mert összehajtható és ugyszólván zsebben elvihető, hanem mert olyan olcsó, hogy azt a legkisebb szálloda is odaajándékozhatja vendégének.

Ujat talán nem sokat hozott a leipzig-i messe, de mindenesetre tökéletesebbet az eddigieknél és, ami a fő olcsóbbat és praktikusabbat.

Épp ezért kell igazat adnunk a reklámkiállításon résztvevőknek, akik nyugodtan állítják, hogy a »Leipzig-i Messe, reklámkiállítása a legjobb reklám a Leipzig-i Messenek.«

A nevészadi Schmolka hirdetővállalat, hogy a jugoszláv kereskedők és iparosok számára ezeknek a cikkeknél beszerzési lehetőségét megkönnyítse, eddigi tevékenységét kiegészítette azzal, hogy a Leipzig-i Messeről legtekélyesebb német reklám-cikk gyárak (Luppe és Heilbronner München, Solinger Metallwarenfabrik Solingen, Eilers Werke Bielefeld, August Jüttner Saalfeld, G. Zimmermann Zirndorf, stb.) képviselőiben kollektíváját a legújabb cikkekkal kiegészítette és így a leipzig-i reklámkiállítás minden tárgyát és újdonságát bármikor, bárkinnek bemutatathatja.

KOKAIN

Irta: Markovitch Mihály

I.

Áron Kristóf, a góbe négy esztendeje veszteget már Bécsben. Egyetemi polgár volt. Hogy tanult-e, azt nem lehetett ellenőrizni, bizonyos azonban, hogy vidéki ruháit kicsérélte már mind bécsi anzugokkal. Aztán meg leveleket írkált haza, refrénszerű befejezéssel, herceg és birodalmi gróf Montecuccoli Raimund jelszavával: pénz, pénz, pénz! Nagyon sok pénz kellett a gyerekeknek — az öreg Áron reménykedve tette levélbe bankóit, küldönc vitte a postára hegyi uton, onnan — via Kolozsvár — elérte a levél Kristótot.

Nem éppen gyorsan, de simán haladt tanulmányjaiban a góbe-maradék. Volt már egy pár vizsgálata, kiszínezte szépen a hólapot, nem is került baj. Csak az idei május az hozott fellegét a székeleyek egére.

Május harmadikán Áron Kristóf kísértelt a Stadt parkba. Kiment nyugtózni egyet, szippantani a hullámokból, amelyek ilyenkor bolondosan egymásbaütődnek. Örült és dudolgotott, taktust vert a lábaival, teült egy padra és taposta tovább a humuszt, füttyszóra. Pechje lehetett, alig hogy elhelyezkedett jött a parkesősz, hivatalos sapka birtokában és hivatalosan tenyeret nyugtót.

— Zweitausend!

— Há? — Kristóf felnézett: na nézd, persze itt fizetni kell a padhasználatért. Előbb arra gondolt, hogy megugrik, aztán észbekapott. Persze, a kora, a minősége. Nem ezt mégsem lehet! Mártír arccal nyugtotta át a papírrongyokat.

Most aztán úgy érezte, neki itt ülni kell a lefeszített összeg erejéig. Hát ült. Az óramutató meg járt le-fel a cifferblaton. Egy kicsot rabnak értezte magát, de ki kell használni a rendkívüli kiadást. Előbb a kergetődző gyerekeket csalogatta szórakozásképpen, persze beleunt.

Az a kétezer még mindig bántotta!

Eddig a dolog rendben van. Most közbelépett a végzet: valaki megindult feléje. A végzet szerez asszonyképeben kísérténi, valószínű ez így volt elrendezve: Elze von Bittersheim így hívták a végzetet. Formás kis nőszemély, kékszemű, a papa és a család reménysége. Jött és leült a padra, ugyanarra, amelyen fennnevezett Áron Kristóf félórája helyet foglalt.

Áron azzal kezdte a szórakozást — csak ugy, magában persze — hogy most számol kilencvenig, jön-e addig a padok csőse inkasszóra? Lassan számolt: tíz, husz, harminc. Sőt negyven, ötven, hatvan! Na most mindiárt itt lesz. Hetven, nyolcvan — — — aztán befejezte, hangosan: kilencven! Most már fontosnak tartotta közölni gondolatát.

— Kisasszony, önnek szerencséje van!

— Kérem??

— Csak azt mondom, önnek szerencséje van.

— Én nem értem mit akar!

— Hát kérem: a parkör kilencvenre sem jött.

— Kilencvenre? Micsoda parkör?

— Az, aki a jegyeket árulja.

— Mért, hát kilencvenre szokott jönni?

— Na nem mindég. Én például alig olvastam tízet máris itt volt. — Aztán hozzátette sóhajtván — kétezerbe kerül!

Mintha ebben a pillanatban megértés gyúlt volna a nemes kisasszony szemében.

— Akkor magának pechje van!

Az egész beszélgetés olyan eredeti volt. Amikor elszakadt a fonál, toldás is akadt hozzá menten. Kristótot a bilettét kínálta — eladja féláron. Jó? Nevettek. Közös nevetés, ok a bemutatkozására.

— Kristóf Áron, Hochschüler.

— Elze.

Na, most már a székeley sem bánta a jegyet. Megindult a szórakodás, mintha a malom zsilipje kelepelve odahaza a patak partján. Valahol a világ balsarkában van Erdély. Hogy ott mi minden van, Elze kisasszony! Kucs más népek laknak a hegyekben, tavasszal vásárra jönnek. A vásárrban minden, minden kapható. Még asszony is.

— Asszony?

Óh, hogye. Elmondotta, hogyan vesz feleséget a hegyi ember, hogyan alkuszik az asszonyra meg a telére. Az a hozomány.

— De érdekes! Hogyan lehet eljutni oda?

— Oda? Via Clausenburg, kétszeri vámvizsgálat.

A romantikát tulzott óvatosságból megspékelte praktikus tanácsokkal. Hát ha még eljut oda Elze? Most már sétáltak a Ringen végig.

— Maga hol lakik?

— Én a papánál lakom. Bankgasse 9.

Jó vicc gondolta Kristóf, biztos portás a papája. És szakszerűen magyarázni kezdett az erdélyi kilincsekről. Hogy nyílik az ajtó, hogy madzag van rajta keresztülhuzva, csak meg kell rántani a spárgát —

Két hét múlva Áron Kristóf dobogó szívvél lépett meg a Bankgasse 9 előtt. Az első emeleten van Elze szobája. Fölül a második emeleten szintén ők laknak. A harmadikon is. Az egész házát ők lakják. Áron Kristóf alaposan csodálkozott — hogy lehet egyetlenegy családnak ilyen nagy házat lakni? Menynyi vagyonuk lehet? Behunyta a szemét és mondott egy nagy számot. Ennyi? Vagy még több?

És ennek a lánynak kínált ő féláron Stadtpark-bilettet!

II.

A végzet azonban nem szereti a happy end-öt. Egyszerűen rombolni kezd fekete krétájával, ott ahol boldogságot lát.

Elze szája meleg volt és csókos. A vérével alig bírt, úgy jött bomolva a székeley elé, mint aki nászra készül. A falnak tüle van, a portás szót a papának, valami fiatalemberről beszélt Elzével kapcsolatban. Ennyi volt az egész.

S ez — ugylátszik — elég is volt. Elmúlt egy nap, sőt két nap és Áron Kristóf kénytelen volt konstatálni, hogy Elze nem jött. Elsétált a kilences szám előtt, aztán hecsőngtetett.

— Elzét keresem.

— Kicsodát?

— Erélyes lett!

— Elze von Bittersheim kisasszonyt.

— Ja úgy! A méltóságos család nincs itthon.

Aztán sietve hozzátette.

— Nem is lesz soká itthon. Talán — — — soha-

sem lesz itthon. — Áron Kristóf felnézett a vállas portásra, aki egyetlen kérdésre ilyen sokat tudott mondani. Második kérdést már nem kockáztatott meg. Fejébe csapta

kalapiját és ment kifelé a kapun, kifelé az utcából. Kicsit úgy érezte, hogy rájra valami belülről, hogy most ez a falat itt meg keene döngötni és kiabálni hangosan egy nevet: Elze! Lányvásár van a hegyekben, asszonyvásár és én úgy szeretném magát megvenni örök csókkal, örökáron. Hogy ne kelljen szipogni itt, egyetemi polgár létemre, bajszos székeley létemre.

A méltóságos család talán sohasem lesz itthon!... Ó, ezek nem madzagra nyíló ajtók Elze. Ezek csak kulccsal nyithatók, büszke rézfoggantyú van rajtuk!...

Áron Kristóf vett egy üveg konyakot, három csillagosat és bezárkózott szobájába. Késő éjszakáig monologizált, reggel gyűrött arccal ébredt, megirt három levelet, aztán összetépte őket, elment a kávéházba, az árkadók alá és pénzt kért kölcsön a főpincértől. Sokat. A kapott pénzt elvitte a lapok kiadóhivatalába és másnap valamennyi bécsi lap közölte a stereotip ígét.

Elze, szerelmem, miért hagytál el, miért?

Olyan volt ez a kiállítás, mint egy szomorú nagy jajszó. Sok pénzü, kalmár hirdetés között olyan volt mint egy kis katicabogár a végtelen füttengerben, ahogy kuszik valami reménytelen cél felé...

Talán odahaza székyelföldön is olvasták ezt a hangos jalkiállást. De nem is sejtette senki, hogy vérrükből való góbe érzékenyült el ilyen mértékben.

III.

A kávéházban, az árkadók alatt sok diák tanyázott. Tízennyolc és harminc között mindenféle évjárat. Valahol a tárca mélyén mindnek ott lapult az utlelele, valóságos szintanulmány: zöld, kék, piros és sárga. Minden utlevélhez egy másféle ember, mindenkinek volt problémája, vágya és szerelme. Tavasz volt és a Ver Sacrum hozsonnája színültig telt kincsesláda aranyában vájkált könyökig.

Kristof álmosan kóválygott a márványasztalok között. Rögeszméjéhez híven a fantom kinezta megint: az opera könyvékén de sokszor vélte Elzét látni. Csak később jött rá, tévedés volt. Barátai szerint az egészét álmodta, mért nem csipett még akkor nagyot a karján. De ott voltak a nyugták a hirdetésekéről, ott volt a Bankgasse 9 és végül a telefonkönyv, a címjegyzék: Ritter von Bittersheim. A köszívű, gyilkos apa.

A főpincér bizalmaskodva kérdezett Kristóftól egyet-mást. Eh, hagyja! Nem volt kedve semmihez. Haragudott. Otthon olyan átlátszó minden, otthon nincsenek fantomok csak munka van. És vár egy üres márványtábla, fel lesz írva rá aranybetűkkel: Dr. Áron Kristóf... Félhangosan mondta:

— Tanulni kellene!

És ránézett egy szempár, csodálkozva. Az asztaltársa.

— Öregszel, mi?

Mert az csalhatatlan jele az öregedésnek, ha valaki spontán, minden külső befolyástól menten kivágja, hogy tanulni kellene.

Persze a tanulás ma még akadályokba ütközik. Ma is eligérkezett Kieferhez. Ez sötét alak volt és Kristofnak nem tetszett soha, nem tetszett a társaság mert rosszakat sugdostak rólok. Hogy igaz volt-e, Kristof nem tudta. Most vonzódni kezdett hozzájuk mert volt valami a nézésükben ami erősen emlékeztet a meggyőztőre emberekre. És Áron Kristof egy idő óta együttértett a szenvedőkkel és nagyon becsülte őket.

IV.

Azon az estén tényleg furcsa volt minden. Először a karvalyarcu építész suttogott a fülebe, végre előállott a házigazda. Nagy, karikás szeméit ráüregesztette a társaságra.

— Azok, akik erről nem tudnak, esküt tesznek.

Mit, mit? Esküt? Sokan indultak, a bécsiék mentek elől.

— Nihilizmus? Verschwarung? Das überlassen wir Euch...

És egészséges nevetéssel távoztak.

A megfogyott kör szűkebbre szorult, akik ott maradtak inni kezdtek. Áron Kristofnak fogalma sem volt arról, mi történik itt. Csak maradt — mert ugyis mindegy volt. Majd holnap tanulni fog.

— Itt csupán egy kísérletről van szó.

Többen nevettek. Na jó, jó, csak gyereünk! Megint sorra járt a konyak. Kristof koccintott, kísérlet, micsoda kísérlet? Gyerekek, én be vagyok rugva.

Annál jobb!

Valaki esküt követelt és Kristof becsületszavát adta, hogy hallgatni fog. A többi is. A beállott csöndben aztán félfüllel kapta el a szót Kristof.

...és marad az álom! Testvérek, mindenkinek van álma, egy álom amellyel szivesen időzik. Jó ugy-e aranyhídon lépkedni, szállni, repülni a vágy felé, a megtisztulás és magasság felé... az álom felé...

Lassan őt is megkerülte, megmarkolta a szavak értelme. Talán a képletes beszéd hatott rá és mellől kiszakadt a mámoros sóhajts — Elze!

És ennek az embernek igaza van! Minden kettőtört, megátkozott álomnak folytatása van valahol. Kell hogy legyen! Már sejtette miről van szó, sugdosták: kokain. Minden idegszála megfeszült — hát ha? A tiszta vágy élt benne, meglátja mindjárt Elzét, hisz

akarja. Csak gondolni kell rá erősen — hogy is mondták?

Valami kis esomagról letépték a hülznit, a földredobták: no, mindjárt sorra jön ő is. Átnézett az üléscsoporton, amot már csillogó szemek, itt még kábult fénytelen nézés. Eh, mit bánja ő! Elzét fogja látni és — elfelejti a valóságot.

Ez volna az, ez a színtelen, cukorszerű por? Megszagolta. Br. Na csak rajta! A szélén ülök nogatták — kicsit kábult volt a sok italtól.

Felszívta a port, teletömte orrlíkait. Mintha ózon szökött volna a tüdejébe. Olyan különös ize volt, talán ez nem is az ő feje, nem is az ő teste már. Olyan könnyűnek érezte magát. Ha most szállni akarna, igen, szállni is tudna! Bankgasse 9... vagy nem, Stadt park, amikor először találkozta. Nem, amikor

közelt hozzá, amikor a vére fütötte, hozzábujt és csókolta.

Egy arcot látott feléje jönni az ablak felől. Világos, nyitott és tiszta szemek, könnypárás szempár. Nézte az arcot, a vágy felszakadt benne, ártikulátlanul, hisztériásan sikoltott fel — Elze!

A kokain mámor először lepte el Aron Kristofot.

V.

Az utolsó villamos elzugott, kékszinű lámpával hátoldanán. A fény még imbolygott, jódarabig — az uttest szígeitén a rendőr kopogott botjával, komoran, upottan. A Votivkirche órája hatot kongott: előbb négyet szaporábban, aztán kettőt, mély alhangon.

Ha valami székyly most erretévedt volna, kiolvassná szépen az órakongásból: nem lesz doktor az Aron gyerek soha!

ments' isten — keresztretjvényben fordul elő

- 45. Időegység
- 51. Három egyforma mássalhangzó
- 52. Illat — franciául
- 53. Az üzletről mondjuk, ha — nem megy
- 54. Az 1924-es Olimpiász kardvívó-világajnoka
- 55. A koponyákban terem meg, jól-rosszul
- 56. Ragadozó madár
- 57. Vasutállomás Budapest és Székesfehérvár között
- 58. Égitáj Idegen neve — a fordítottja
- 59. Női név, becéző alakban
- 61. Igen hasznos ott, ahol a célt ésszel és nem erővel akarjuk elérni
- 62. Jó paraszti megszólítás
- 64. Francia férfinév fonetikus kiejtése

Keresztsoros rejtvény

(Copyright by Bokor Lajos — Bácsmegyei Napló)

1		2	3		4	5	6	7	8	9		10	11	12
		13		14		15						16		
17	18													19
20						21						22		
	23											24		
25					26				27		28			29
30	31		32					33				34		35
36					37		38					39		
40						41				42		43		
44					45		46					47		
48												49		
										50				
	51		52	53		54		55				56	57	58
59						60	61		62			63		64
65														
69														

Vízszintes sorok:

- 1. Ukrajna egyik legnagyobb városa
- 4. A múlt században élt híres magyar polihisztor
- 10. Az Egyesült Államok neve röviden
- 13. Berlini nevezetesség
- 15. Igy cselekszik, aki holmiját félti
- 16. Fasor — idegen szóval, fonetikusán
- 17. Berlin egyik világhíres építészeti remeke
- 20. Község Budapest közelében
- 21. Olasz férfinév
- 22. Magyar költő
- 23. Cigány huzza
- 24. Úteny — idegen szóval
- 26. Állat hordja a nyakán
- 30. Egyik a két dzsentimén közül, akiknek halál-ítélete oly nagy felzudulást keltett világszerte
- 33. Páris egyik elővárosa
- 36. Romlott
- 37. Szabó teszi a kabáttal
- 39. Latin számnév
- 40. Fülke
- 41. Toiózár — kevésbé ismert jó magyar szóval
- 43. Iparos
- 44. Népvándorláskorabeli nép
- 46. Római történetirő
- 47. Maláta — németül
- 48. Kinoz, más szóval
- 49. Félek — latinul
- 50. Évszak
- 51. Sport-műkifejezés
- 56. Rög, göröngy
- 59. Három napig tart valamennyi
- 60. Ilyen a használatban kiérdemesült holmi
- 63. Magyar fürdőkonstern
- 65. Az irgalmasok rendjének megalapítója
- 66. Fülék, fogak ősi ellensége

- 67. Az Entreprise teszi
- 68. Mindenki főismertetője
- 69. Fa
- 70. Az a nép, amely az ókorban Skóciát lakta
- 71. A szellem az arab mesékben

Függőleges sorok:

- 1. Hajdumegyey falu
- 2. Népdal
- 3. Van ilyen hangszer is
- 5. Közintézmény
- 6. Egyik dunántúli város neve az ókorban
- 7. Ilyen fegyver is van
- 8. Női név
- 9. A mitológiai százszemű óriás
- 10. Latin praecipitio
- 11. Közmondás
- 12. Magyar színművés
- 14. Turiműszó
- 16. Földműves teszi
- 18. Az ábécé három egymásután következő betűje
- 19. Ige
- 25. Jegy is van ilyen
- 27. Igy cselekszik, akinek a stallum nincsen nyére
- 28. Mesterember
- 29. Igy jár, akinek nehéz a csizma
- 31. A jugoszláv távirati ügynökség neve
- 32. Turpisság
- 33. Az érmék (pénzdarabok) rajza
- 34. Női név
- 35. Hun király
- 38. A múlt században élt magyar származású német lírikus (A »Die Albigenser«, »Savonrola« stb. költője.)
- 42. Minden hiba ilyen, különösképen, ha —

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Érdeklődő, Becskerek. A *point* és *pointe* szót (poén és poént) gyakran azok is fölcserélve s így helytelenül használják, akik tudnak valamelyest franciául. A *point* »pont«-ot jelent, s leginkább játékokban (billiárd, kártyázás) használják, ahol az dönti el a győzelmet, hogy kinek van több poénja. A *pointe* ellenben valaminek a hegyét, a csattanóját jelenti, s rendszeren akkor emlegetjük, mikor a novellának, a felvonásnak, a viccnek a csattanójára gondolunk. Egyaránt helytelen tehát, ha valaki ötven *pointe*-tal (poénttal) véli legyűrni az ellenfelét valamely játékban, s ha a viccnek, előadásnak vagy cikknek a *point*-jéről (a poénjéről) beszél. Mindkét esetben fölcserélte, helytelenül használta a két egymástól csak egyetlen betűvel elütő szót. De azért Önnek nincs joga műveletlenül mondani, aki hibásan ejti ezt az idegen szót. Ily tévedés a legjobb családokban, egészen művelt emberek társalgásában, sőt nem egészen műveletlen írónak az írásában is előfordul. S aki elköveti — ha máskülönbön jóra való ember — még mindig méltó a közbecsülésre.

Érdeklődő, Becskerek. Kérdéseire a következőkben válaszolunk: 1. Boccaccio-nak, a nagy olasz klasszikus írónak nevét helyesen *i nélkül* ejtjük. Nem Bokkaccsó, hanem Bokkaccsó. 2. A »beképzelt« szó tiszta germanizmus, szolgai fordítása az »eingebildet«-nek. Magyarul önhittnek, elbizakodottnak, magáról sokatartónak, s bizonyos vonatkozásokban képzeldőnek is mondhatjuk. Egészséges nyelvérzékű ember nem is használja a »beképzelt« szót, s bizony nagyon »beképzelt«, aki ily germanizmusok használata mellett azt hiszi, hogy tud magyarul. 3. A *Veneczi Kalmár* Shakespeare ily című színművében *nem Shylock* a kalmár, aki egyáltalában nem az, hanem *Antonio*, aki Shylocktól pénzt vesz kölcsön. Nem esodáljuk, hogy e kérdésben kétségei voltak. Jeles írkkal is megtörtént már, hogy a híres dráma uszorását tartották kalmárnak. A Shakespeare kétségtelen szövegétől eltekintve is, kalmárnak azt a nagyobb szabású kereskedőt nevezik, aki nemzetközi üzleteket bonyolít le s tengerentútra is szállít vagy onnan hoz hajórakománnyal árut. Nyelvhasználat szerint sem a pénzkölcsönző, sem a boltos (még ha nagyban áru is) nem kalmár.

702 sz. előfizető. Milkó Izidor nagyon hálásan köszöni rokonszenvének jóleső megnyilvánulását. Berényi Jánossal is közöljük szakszerű megjegyzéseit, amelyek közül nemegy fején találja a szöveget. Fájdalom, a nyelvészeti »tallózás«-tól nem várunk valamit igen sokat. A nyelvbéli hibák és »neveltlenségek« még nehezebben írthatók ki, mint a magaviselet elleni vétségek és a moráletlenségek. Akik szenvednek hennük, ragaszkodnak is hozzájuk. Hiszen még — *nostra maxima culpa!* — mi írók is annyit vétünk a helyes magyarság törvényei ellen! Annál jobban örülünk, hogy Kegyed lelkiismereti kötelességnek tartja, mentül korrektebbül írni és beszélni. Bár sokan követnék a némes példáját, s ugy szeretnék az anyanyelvüket, mint lapunknak 702. számú előfizetője!

»Bánatos«. A lábszárain levő megvastagodott erek eltávolítása vagy műtéttel vagy injekciókkal történhetik. Egyik módszer sem teljesen kielégítő és ezért csak az esetben ajánlható bármelyik mód, ha a kozmetikai hiba kívül más bántalmak is vannak. Estétként mindenestre fászlizza be a lábát bokától felfelé és esetleg viseljen napközben gummiharisnyát.

Kiváncsi. A filmszöveg úgy készül, hogy a szerző megírja a film meséjét az ugynevezett szűzset egyfolytában, tehát regény vagy novella alakjában és azután jelenetről-jelenetre feldolgozza oly módon, hogy mit kell a felvevőgép előtt csinálni.

Szepl. Az ujonok bevonulásáról írni fogunk, amikor ez a kérdés aktuális lesz.

B. B. Szubotica. Csak teljes című levelekre válaszolunk.

K. A. Kula. Kérjen utlevelet és vízumoztassa azcknak az országoknak a követségével, ahova utazni akar.

Lándory. 1. A beogradi francia követség címe: Beograd, Kneza Mihaila ulica 3. 2. A filmszínészek címét nem tartjuk nyilván, sziveskedjék a Színházi Élet kiadóhivatalához fordulni, Budapest, Erzsébet körút 29.

Nyugdíj. 1. Azok a nyugdíjasok, akik még 1923. október 1-én szolgálatban voltak, de 1924 április 1-ével nyugdíjaztattak, a tisztviselői törvény 224., 239. és 243. tétele szerint nem tarthatnak igényt az 1923 október 1-től 1924 március 31-ig terjedő fizeteskülönbözetre, mert erre csak azoknak van igényük, akik tovább szolgáltak. Mielőtt a tisztviselőket rangosztályokba sorozták, a minisztertanács határozata folytán csak azokat nyugdíjazták és azoknak, akiket a

tisztviselői törvény életbeléptetésétől, vagyis 1923 október 1-től számított négy hónapon belül nyugdíjaztak, egyáltalán nincs joguk sem a fizetéskülönböztetésre, sem a tisztviselői törvényben megállapított nagyobb fizetésre. Azok, akiket 1923 október 1-től számított négy hónap után a régi fizetéssel nyugdíjaztak, annakidején panasszal élhettek az államtanácshoz, mert őket már az új fizetésiükkel kellett nyugdíjazni. Amennyiben nem fellebbeztek, nyugdíjazásuk most jogerős. Akk fellebbeztek, reményük lehet arra, hogy nyugdíjukat az új tisztviselői törvény szerint fogják kapni október 1-től 1924 április 1-ig terjedő fizetéskülönböztetésre is. — 2. A régi koranyugdíjasok ügyét, lassan bár, de elintézik. Azoknak, akik annakidején kérték és csatolták az összes szükséges okmányokat, kezdik folyósítani, ha a pénzügyi hivatalok idejében terjesztették fel a kérvényeket.

G. K., Szentá, Március 1-én Öfelsége a király a miniszterelnök előterjesztésére csak a nyugdíjigóság megszerzésére vonatkozó törvényt szentesítette, amelynek értelmében a múlt évben, a pénzügyi törvény életbeléptése alkalmából 15 évi tényleges működésre felelt időszak utól tíz évi szolgálatra szállítatik le. A tanító 35 évi működés után mehet csak nyugdíjba illetményeinek teljes élvezete mellett. Az új népoktatási törvényben 32 évi működési korhatár van tervbevéve a teljes nyugdíjigósághoz. Ennek a törvénynek életbeléptetése egyelőre még bizonytalan időre el van halasztva.

B. B. A. Winterry Alfréd címe: Veliki Beckserek, Cara Dusana 36.

Érdeklődő iparos, B. Topola. A kérdézet cég fennáll Vel. Becksereken. Sziveskedjék esetleg ajánlva írni.

S. R. T. Falusi kis tanítónő. Szubotícán az utóbbi 30 év alatt Szemlisc Ádám nevű úlságiró nem élt.

Hindu, Kikinda. Sziveskedjék a Révai Irodalmi Intézethez fordulni, Budapest, VIII. Üllői ut 18.

Hü olvasó, Szentá, Specialista ügyvéd nincs. Minthogy a válopert a törvényszéknél kell lefolytatni, bármely ügyvédhez fordulhat, aki a törvényszék székhelyén lakik.

K. M., Szentá, Parmount-Famous-Lasky Corporation, Newyork, Times Square, Metro Goldwyn Mayer, Newyork, 1540 Broadway, First National, Newyork 183, Madison Ave.

Kisgazda, I. Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az adójának lelikvidálását követelje és ha a község nem teljesíti ezt, akkor panasszal lehet fordulni a pénzügyigazgatósághoz. A hátralékos adókra négy évi, tizenhat részletben fizetendő halasztás adatott, de ha a jogosult nem tartotta be a részleteket, akkor kamatot és végrehajtási költségeket is tartozik fizetni. — 2. A kataszteri tiszta jövedelem koronaértékének dinárértékre való átváltoztatása jogos.

F. J., Apatin, A Budapesten részletfizetésre eladott áruért a vevőt Budapesten kell perelni és a mennyiben a tulajdonjog fenntartásával eladott árut az illető tovább eladta vagy eltulajdonította, ugyanott kell ellene büntető feljelentést tenni.

Több iparos, Horgos. Az illetékdíjszabás 95. tétele szerint az iparigazolvány után 100 dinárt kell fizetni olyan községekben, amelyeknek 10.000 léleknel több a lakosuk és 60 dinárt az olyan községekben, amelyeknek 5000—10000 lakosa van. Az olyan járásokban, ahol a politikai hatóság adja ki az iparendélyt, ezért az engedélyért külön díj fizetendő, amely községek szerint más és más.

H. S., Oszlók. A trianoni békeszerződés 61. cikke következőképen szól: »Mindazok a személyek, akiknek illetősége (pertinenzia) oly területen van, amely azelőtt a volt osztrák-magyar monarchia területéhez tartozott, a magyar állampolgárság kizárásával jogérvényesen annak az államnak az állampolgárságát szerzik meg, amely az említett területen az állami főhatalmat gyakorolja». A következő szakasz rendelkezik arról, hogy azoknak, akik ezt az illetőséget 1910. évi január 1-e után szerzték, az állampolgárság elnyeréséért folyamodniuk kell. Tisztázandó tehát, hogy ön Nacifén szerzett-e illetőséget 1910 január 1. előtt.

Cs. F., Szentá, I. A cséplőgéptulajdonosok, akik mások részére cséplést végeznek, kötelesek forgalmi adót is fizetni. A forgalmi adó nem a tiszta kereset, hanem a bruttóbevétel után fizetendő. Ilyen esetben nem keresik, hogy mennyi a rezi, hanem azt, hogy mennyi forgalmat bonyolított le az adókötelezett. Önöknél a forgalmi adóalap az az érték képezi, amely értéket a cséplés elvégzéséért kaptak. Ebből nem lehet levonni az előállítás fordított költségeket, mert ebben az esetben nem a bruttó bevétel kerülne megadóztatás alá, pedig a törvény a bruttó és nem a nettót akarta megadóztatni. — 2. Aki boreladással iparszerűen foglalkozik, annak iparigazolványt is kell váltania.

»2494«. Sajnos, csak azt sikerült megállapítanunk, hogy »Zabavni List« címen Zagrebban nem létezik és nem is létezett semmiféle lap vagy regénykiadóvállalat. Ön valószínűleg csalóknak esett áldozatul, ha csak az idézett lapaim nem téves.

Hü olvasó, Orahovica. A kérdézet 1000 korona névértékű magyar járadékkölcsön (hadikölcsön) ezidőszert teljesen értéktelen.

R. I. Csurug. Az uruguay-i pezó jelenlegi értéke körülbelül 55 dinár.

C. J. Itchel. Jogszabály, hogy a szülők kötelesek a kereséktelen, kiskorú gyermekeiket eltartani és neveltetni. Azt nem mondja a törvény, hogy a tizenhatodik életévét betöltött gyermeket köteles az apa taníttatni, azonban ez bírói megítélés tárgyát képezi és függ a szülők vagyoni viszonyától és társadalmi állásától. A kiskorúkat például nem kötelezhető arra, hogy a 16 éves fiát még tovább taníttassa, ellenben a jómódu kereskedő vagy honoratior igen. De nem kötelezhető a falusi tanító sem arra, hogy 16 éves fiát tovább iskoláztassa és ezzel saját megélhetését megnehezítse. Forduljon panaszával az illetékes árvaszékhöz, amelynek kötelessége ebben a kérdé-

ben is megvédeni a kiskorúak érdekét. Amennyiben a kiskorúak érdekét ellenkezésbe junak az apa érdekeivel, gondnokot fognak kinevezni a gyermek érdekeinek képviselőtére, de az elvált feleségnek nincsen ilyen irányban keresetjogi joga és nem léphet fel a bíróságnál telperesként.

REJTVÉNYEK

Mult vasárnapi számunkban között rejtvények.

I.

Ó

II.

SZ
R

Az I-nek a helyes megfejtése:

Egyedülálló

A II-nek a helyes megfejtése:

Eresz alatt

Mai rejtvényeink:

I.

SIVATA

II.

IDŐ

KERESZTSOROS REJTVÉNY

Mult vasárnapi számunkban között keresztsoros rejtvény helyes megfejtése:

Vizszintes sorok: 1. Róman 5. Fügő 9. Alpes 13. Ez az 14. Tor 15. Oder 16. Zemun 18. Ev. ref. 20. Icke 22. Szerdahelyi Kálmán 23. Erlau 24. Kaaba 26. Ecker 29. Fogadóest 31. Sch. 34. Esik 36. Hol 37. Rep 39. Hiba 41. Gazolin 42. Negédes 43. Etel 44. Baj 46. Óda 473. Fene 48. TBC 49. Testörtség 53. Delta 54. Lel 56. Liane 60. Reuss 63. Admirális szigetek 66. Kasz 67. Omszk 68. Ilona 69. Tusa 70. Rea 71. Snd 72. Lutri 73. Jelző 74. Smart.

Függőleges sorok: 1. Rözse 2. Memel 3. Az ur a pokolban is ur 4. Nandu 6. Útve 7. Gorlice 8. Grey 9. A diák 10. Leclanché-féle elem 11. Prima 12. Siena 17. Ezra 18. Ehe 19. Fizetendő 21. Kába 25. Sahib 26. Eöl 27. CSR 28. Jecce 29. Fizet 30. Donatello 32. Hídeg 33. Basel 35. Szt. 38. Pearl 40. Ben 45. Jel 46. Úta 50. Stössel 51. Sergius 52. Ajda 55. Csen 56. Lakol 57. Amott 58. Erzi 59. Sz. K. 61. Utóda 62. Skart 64. Imre 65. Száz.

*

Mult heti számunkban között keresztsoros rejtvényt helyesen megfejtették 83-an. A kézfestésű hirdaportartót sorsolás útján *Honko Ödön, Mol* nyerte meg, akit arra kérünk, hogy 5 dinárt sziveskedjen beküldeni portóra.

Malomtulajdonosok figyelmébe!

Örlőhengereket a legújabb rendszerű rovátkoló és csiszológépen szakemberekkel a legtekélyesebben, gyorsan és méltányos áron végezzük. A legmegfelelőbb metszőszöveget, a legtisztább éleket a legkéményebb hengeren is kihozzuk, az általunk rovátkolt hengereknél a legmagasabb darahozamot és a legtekélyesebb kiörést garantáljuk

Győződjék meg Ön is és tegyen próbarendelést Gyártó k azonkívül szabadonlengő sikszitákat, dara- és darceltöltőgépeket, két, háromozógepeket exhausztorokat automatikus netzparatókat, kefégepeket, felvonókat, szijtárcsákat, gyűrűs és golyós csapágyakat és mindenemű más malmi kelléket

Régi sikszitákat szabadonlengőre átalakítunk

Malomgépeket gyártó ipartelep KELEMEN ISTVÁN, ADA

(Bácska)

2 évi
hitel!

Univerzális

asztalosgépek

amely egyengető és vastagsági gyaluból marógéppel, fűrőgéppel, és körfűrőszel kombi-nálva, szalagfűrőszel is szállítható

Praktikus, heves és erős t. karit!

Egyes gépeket is

szijhajtásra, beépített villamos motorral vagy anélkül!
Golyós csapágyzással

Elsőrendű kivitel!

Gyártja és szállítja

Welker Werke, J. Wachstein
Wien, X/4, Laxenburgerstrasse 12

Raktárom tulzsufoltsága folytán

olcsó áron árusítok

mindennemű kész férfi, gyermek- és női ruhát, kabátot, kalapokat, sapkát
Ujjonnan érkezett tavaszi kabátokat

280 dinártól kezdve árusítok.

Okvetlen tekintse meg kirakatainkat és a kifüggesztett árakat

Eisler Izsó, Subotica

B ráatok temploma során

Olcson

kartellen kívül

szerezze be szükségletét

Lederer Dezső cégnél
Somborban

Mai árak:

16% superfosfat 50 kg. zsákokban 102.—
18% " " 50 " " 116.—
15% mésznitrogen vashordókban 255.—

100 kg.-ként a vevő vasúti álmására szállítva legalább fél vagon rendelésnél.

Benzin garantált könnyű minőségű 9:80

Petroleum garantált legjobb minőségű 6:80

Lucerna heremag 21.—
Kálisó, mészkőpor, chilasalétróm napi áron

A VAJDASÁGIAK
KEDVELT TALÁLKOZOHELYE
BUDAPESTEN

KÖZPONTI SZÁLLODA

VII, Baross-tér 23

a Keleti pályaudvarnál

Teljesen ujonnan berendezett kényelmes családi ház

Központi fűtés, hideg-meleg víz, telefonos, rádiós szobák

Mérsékelt polgári árak

Vajdaságiaknak 20% engedmény

1863

Eredeti perzsaszőnyegek minden nagyságban és minőségben
valamint mindennemű **gépszőnyeg** legolcsóbb áron kapható. Az ország legnagyobb szőnyegetraktára
Mahmud Skender-Safikjurdli

Központ: Beograd, Knez Mihajlova 22. — Telefon 53-42

Fiók: Novisad, Vilsonov trg 7

Egészséges

GYOMOR

és a rendes székelés az egészség legfontosabb feltétele, mert ha erre ügyelünk, elejét vesszük sok olyan betegségnek, amelyeket az állandó vagy időnkint fellépő szorulás okoz, mint a főfájás, vérszegénység, gyomorfekély, bél- és májbajok, sárgaság, epebajok, a vizeleti szervek mindennemű megbetegedése, vérérdénylenyeresedés, vértisztatlanság, étvágytalanság, stb. Jindereket a legsikeresebben gyógyítja a

PURGATIN TEA

mely friss gyógyfüvekből készül. Készült és utánvétel nélkül (egy doboz 30 dinár, két doboz 55 dinár)

Sv. TRAJKOVIĆ

gyógyszertára BEOGRAD a Nemzeti színház mellett

... A PURGATIN TEÁTÓL gyomrom teljesen rendbe áll. Kórem, két óra után megdobozza. Stavan M. Veljković, községi jegyző Doni Milanovac.

Házlebontás miatt

uborka, paprika, savanyított káposzta és különféle főzelék-konzervek olcsón kiárúsítatnak

Uhorok kilója 4-10 din. Paprika 6-10 " 2.168

Ecet- és konzervgyár

I. Voin vícéva u 5

Naponta garantált friss I-a

TEAVAJ

és mindenféle tejtermékek kaphatók

Trišić Tódor

tejtermékek kereskedésében Strossmajerova ul. 22. (Halpiac)

Bösendorfer zongora-

Stelnvey, Förster világmáskéik Erste Produktiv, Stelzhammer, Lira, tin I, Lanberger, Glosz, Pallik-Szászny. L. Edmund, Hoffmann zongorák rendkívül nagy választékban kaphatók. Arim Jugoszláviában legolcsóbbak és legrossabb leírattal részelték kaphatók KAIN-ban szeres 10 Subotica, Városuza

VAJDASÁGI KÉPVISELETEK:

Dipl. Ing. SARTOR & Ing. RIEGER, NOVISAD Uspenska ulica 5. — Dipl. Ing. A'bert Szilárd Sombor, Alanackovičeva 8. — Arnold Kemény Vel. Kikinda, Vel. Bečkerek. — Waigand & Co. Subotica, Paje Kujundžića ulica 4. — Johan Schmid: Vráac, Svetosavska 50. — Dr. Hugo Lenard Pančevo. — Kontum, Star. Bečej. — Mátyás Csikmak, Senta.

13750

Asztalosok és építetők figyelmébe!

Kész ajtók és ablakok azonnali leszállításra kaphatók. Megrendéseket úgy helyben és vidékre méret és rajz szerint vállalok

Mihály István asztalos

Su'otica, Zlataričeva 22 A (tűoltóháza közelében)

Paraffin-terápia

biztos gyógyulás rheuma, köszvény, ischias, neuralgiák és fagyás ellen

Paraffin-szépességápolás

a modern kozmetika legújabb vívmánya

PARAFFIN GYÓGY- ÉS OZGÉTIKAI INTÉZET Vel. Bečkerek, Hajdnk Veljkova 14.

ORVOSI FELÜGYELET!

„VITREA“

táblaüveg, befőttesüvegek és az összes üveg- és porcellánárak

Csak viszonteladónak

Kereskedők legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrása

Karlo Kopp

V. Bečkerek

Raktár: Kültérület 3/d, a Geyer vendéglő közelében

Gyenge férfiak-

nek 10 dinár beklidése esetén nérmertve küldöm szabadalmazott szexuális rálmányomat ismertető könyvet. — Cim

„Patent 608“

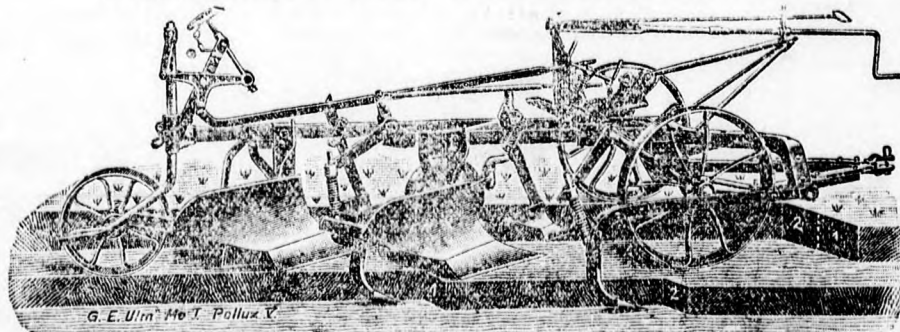
Ciuj (Kolozsvár) 1622 1. sz. postafiókbérlet

Eredeti Eberhardt-féle jegyü

traktorekék, tárcsásboronák, egy- és többvasu fogatosekék, kapálóekék raktárra érkeztek!

PRACNER-féle egyszerű és kombinált vetőgépek, Westfalia-rendszerű láncos műtrágya-szórók, 3 soros kukoricautetők, valódi „KALMÁR“-rosták, Jindrich-darálók

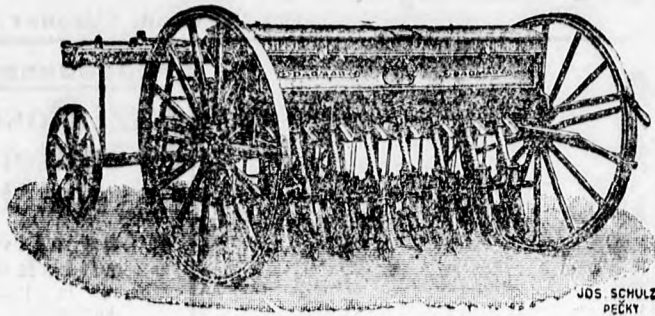

M. A. V. cséplők C A S E-traktorok, motorok és mindennemű mezőgazdasági gépek legelőnyösebb beszerzési forrása

Kérjen árajánlatot!

Szenes Kálmán mezőgazdasági gép- és vaskereskedés **Subotica**

Gazdák, figyelem!

JOS SCHULZ
PEČKY

Mielőtt Ön vetőgépet vásárolna, ne feledkezzék el Ön saját érdekében az

„ERMA“ Knotek és Társa cégnél

Novisadon

megtekinteni az utolsó újításokkal felszerelt szabadalmazott kiürítő készülékű SCHULZ-féle kanalas

„DAGMAR“-vetőgépet

Jöjjön és győződjék meg!

Azonkívül van szerencsénk b. figyelmükbe ajánlani kitünően felszerelt raktárunkat, ahol Knotek, Deering, Milwaukee, Cormick, Massey Harris, Johnston, Walter Wood, Westeras, Champion, Plano, stb. fűkaszaló, arató és kévekövetőgépekhez alkatrészek állandóan raktáron vannak

2402

VENEZIA
TRIESTE
FIVME
ANCONA
BARI
CATANIA
MILANO
MESSINA
PALERMO
NAPOLI
LIVORNO
GENOVA
IMPERIA
MARSEILLE
BARCELONA
VALENCIA

„ADRIA“ S. A. Nav. Mar. Fiume

Bővebb felvilágosítással szolgál:
„ADRIA“ S. A. Nav. Mar. Fiume
és minden nagyobb utazási iroda

1453

„Vardar“ Biztosító R. T. Novisad

Trg Oslobođenja 6. (Apolló palota — Telefon: 25-98.)

Ujrendszerű népbiztosításunk bárkinek módot ad arra, hogy rendkívül előnyös feltételek mellett takarékbiztosítást kössön, orvosi vizsgálatot nines. — Rendkívül alacsony díjtételek. — Kedvező feltételek. — Vegye igénybe a takarékoságnak ezt a modern formáját. — Kérjen ajánlatot. Háromhavi díjtétel 64 dinártól kezdve. — Társadalmi összeköttetésekkel rendelkező urakat és hölgyeket képviselőknél alkalmazunk.

Superior: Whippet - 4 -

Az 1929-es négyhengeres »Whippet« sokkal hosszabb... nagyobb... szebb... és sokkal gyorsabb. Új a magasabb és mélyebb hűtő, újak a szép és mély sárhányók és teljesen új típusú a karosszéria, amelynek az ajtaja olyan, hogy azon minden erőlködés nélkül a legtestesebb ember is könnyűszerrel szállhat fel vagy le »Egy ujjal való ellenőrzés« a motor gyújtására, a szignálokra és a világításra és azonkívül a már jólismert egyéb tulajdonságok: kis benzinfogyasztás, kitartás és erő — mindazok együtt annyi és olyan előnyöket képeznek, amely egy ily olcsó áru autónál sem lelhető meg.

Touring:
Din. 55.000
Sedan:
Din. 69.000

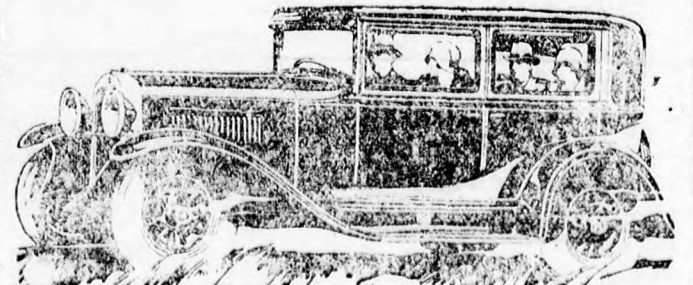

Superior: Whippet - 6 -

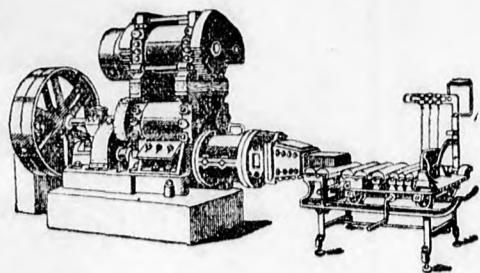
Az 1929-es hathengeres »Whippet« autót ma már mindentől ismerik gyorsasága, kis fogyasztása, stabilitása és olcsó ára folytán... ez a kocsi most hosszabb és nagyobb, úgyhogy hosszúsága révén a sokkal drágább kocsik osztályába esik... a motor forgórésze hét fekvő csapágyban van elhelyezve és így ez a kocsi felszerelésénél és különlegességénél fogva a világ legolcsóbb hathengeres kocsija. Gyönyörű nyitott kocsi sofőrrel-lakkal, amely előre nyílik, tartalékkerékkel, amely a kocsi elején nyert elhelyezést vagy a gyönyörűen felszerelt csukott kocsit azonnal megkaphatja nagyon kedvező feltételek mellett.

Touring:
Din. 67.000
Sedan:
Din. 84.000

Willys-Overland
gyár gyártmányai
Foszképviselet: T. S. P. „Albin“ Beograd, Dočanska 7
Képviseletek: Ing. Sartor és Kieger Novisad, Uspenska 5., Traus i Drug Gajek, Johann Schmidt Vrkač, Voj. A. Beović Leskovac, Ing. G. Toman Ljubljana, A. Engel Split Bogdan Dakić Doboj, Dr. M. Gracić Dubrovnik

TÉGLAGYÁRI GÉPEKET

Raktárról szállit

RECORD-ERDŐS R.T.
NOVISAD,
TEMERINSKA 6-8

2539

Uj modern villa

5 szobával, verandával, mellékhelyiségekkel, 200 m² területtel az új kertvárosban, Segedinski Vinograd

eladó

Bővebb értesítést ad

Dr. Löbl Marcell ügyvéd, Subotica

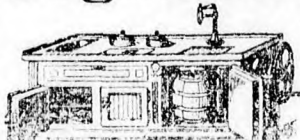
Tek.

„LEA KOSMETIKA“, BEOGRAD

Knez Mihajlova ulica 18/III. spr.
Tisztelt asszonyom! Nagyon szépen kérem Önt, hogy utánvéttel küldjön nekem 1 üveg Lea vizet és 3 db szappant. Még karácsony előtt megrendeltem, de Ön még eddig nem szállította. Ertesítem Önt, hogy arcomat a víz szép tisztán tartja, pattanásaim már egyáltalában ninosenek. Kérem a szereket mielőbb küldeni.
Üdvözlettel

Z. BURICA
Šibenik, Dalmacija, 20/II. 1929

Jégszekrények

Mészárosok, hentesek, vendéglősök, magánháztartások legelőször beszerzési forrásá minden nagyságban kapható!
Előrendül kivétel!
Kerjen árjegyzéket!
Milošević Veljko
Sombor, Zletna Greda 2

Aríamatlan soványító szer

Vegyen a legközelebbi gyógyszerárban 4 dkg. Fuca-habot és abból fogyasszon el 2 héten keresztül naponta 2-szer 1-1 szemét étkezés után, majd azután 3 héten át naponta 3-szor 2-2 szemét étkezés után, utána ismét 2 héten át naponta 3-szor 1-1 szemét étkezés után. Az eredmény meglepő. Ezen szer által az emésztés és székelés megkönnyebbül anélkül, hogy a szervezetre ártalmas volna.

Lerakat:

Krajčević-gyógyszertár, Vukovár

Epilepsiát, eskórt, görcsöket sikeresen gyógyít az

EPILEPSAN

LYOLITHON-LITHOPELLON

Az epekö teljesen elmúlik a használatával. Mindkét szer a bécsi klinikákon nagy sikerrel kipróbálva. Utasítással szolgál
Apoteka Sv. Stjepanu, Osijek III

Érettségre

középiskolai, polgári és magánvizsgákra előkészít **Galgóczy magántanfolyam**
Budapest, VIII., Mária Terézia tér 3. sz.
1278

Magyar anyanyelvűek részére az itteni **BERLITZ-ISKOLA** szerb-horvát nyelvkurzusokat tart fenn
Jelentkezések csak d. n. 3 és 6 között a **BERLITZ-ISKOLÁBAN**
ŽELJEZNIČKA ULICA 5. SUBOTICA

BOJOT

AZ EGYEDÜLI A PÁRISI GYÓGYSZERÉSZETI AKADEMIA ÁLTAL VELEMÉNYEZETT SZAJVIZ.
A világ legrégebbi gyára. Alapítva 1755

Olcso árak Olcso árak
Divatos Izlósés
Tartós Elegáns

Allandó nagy raktár a legmodernebb saját készítésű cipőkből
Külön mértékosztály

Subotica,

Aleksandrova ulica 5. — Bárány-szálló mellett

FIGYELEM! Szülők figyelmébe:

Uj gyermek-divatszalon megnyitása Noviszádon

Van szerecsém az igen t. közönség figyelmét felhívni, hogy speciális gyermekruha-szalont létesítek, ahol leányka- és fiúruháskákat hozott anyagból a leggyorsabbtól a legelegánsabb kivitelben jutányos áron készítek. — Kérem próbarendeléssel a finom és izlós kidolgozásról meggyőződni
Teljes tisztelettel:

GYERMEK-SZALON, NOVISAD,
Sokolska ulica 12

Északamerikába: Canadába, Délamerikába: Argentiniába, Braziliába stb. utazni szándékozónak

ingyenes felvilágosítást nyújt a FRANCUSZKA LINIJA

Zagreb Beograd Sombor
Vel-Bečkerek, Obala Princeza Jelena 3

Euphosal Paraffin Therapia

Ciril i Metod trg 5. Dr. Vécsei Jenő orvos lakásán. Telefon: 539

A legujabb és eredményeiben feltörlmulhatatlan gyógymód **reuma, köszvény, ischias, lumbago, és neuralgikus fájdalmak esetében.** Legbiztosabb sikerű paraffinos pakolásos fogasztás az egész testre, vagy annak egyes részeire berlini módszer szerint.

Számos köszönetirat. Vidéki betegek részére lakás és ellátás. Kívánatra prospektust, vagy szóbeli felvilágosítást ad: 6851

Dr. Vécsei Jenő, orvos

Fiatalos üdeséget, természetes báját kölcsönöz a

Daruvary-creme

állandó használatra

A modern és tudományos kozmetika legtekéletesebb vivmánya foltok, szemölcsök, szeplők, kiütések, orrvörösödés és egyéb arctisztatlanság ellen. Számos elismerés. — Készíti és postán szétküldi

BLUM gyógyszerár, Subotica

Allandón raktáron:

BOROVO: Djaja Batinić Luka Todorović	ST.-BANOVCI: Milorad Gugleja
GORNJI-BREG: Orban Plehu	BREKETINCI: Pavle Turčinac
NOVI-BANOVCI: Gjuro Kocsh	BEOGRA: Sava Toronjanaki
BANOŠTOR: Jefca Stojković	Krišof Mahler

REUMA

Köszönőlevél

Dr. I. Rahlejev urnak

Beograd

Sarajevska 70

Másfél hónappal ezelött rendeltem Önnél és Ön küldött nekem 1 üveget az Ön gyógyszeréből beteg anyám részére. Az anyám a szeri azonnal használni kezdte és ma már sokkal kisebbek a fáj dalmi, mint eddig. Ezért arra kérem, hogy küldjön nekem ebből a szerből még 1 üveggel. — Zagreb, 1925 február 24.

Andjela Mandrović.

Az Ön kiváló **RADIO BALSAMIKA** gyógyszerét én és anyám a legeredményesebben használjuk reumánk ellen, amiért is fogadják leghálásabb köszönetemet. Minthogy alkalmam volt a szer kiválósgáról meggyőződni, küldjön nekem még 2 üveggel. — Kisač (Bačka) 1925 december 9.

Pavle Častvan.

A **Radio Balsamika** gyógyszert készíti, árusítja és postai utánvéttel szállítja **Dr. I. Rahlejev „Radio Balsamika“ laboratoriuma** Beograd, Sarajevska 70. 1370

ALAPITVA 1889 TELEFON 340

Bory Béla

szivattyógyártó Subotica, I. Stosova 7

Ajánlom a jelenkor legtekéletesebb, saját gyártmányú önműködő, fagymentes vízvezetékemet, melyek az elmúlt évben 2 kiállításán arany díjjal lettek kitüntetve. Allandó friss víz nagy nyomással, 70% csőmegtakarítás, szerelhető épületekhez, szanatoriumokhoz, vilákhöz, ipartelepekhez stb. Alkalmas tüzelőgáza, öntözésre. Készíték továbbá minden rendszerű saját típusú kézi és gépszivattyukat, elektromotorokat, ezekhez alkatrészeket. Allandó raktár. Régi vízvezeték átalakítását vállalom. Költségjegyzékek, rajzok, árjegyzékek ingyen.

A 8-ik
montekarlói
autó-csillagversenyen

64 résztvevő közül csak 24 ért célhoz
A 64 résztvevő közül az egyetlen bejelentett

CITROËN

Bukaresttől Montekarlóig

terjedő 2939 kilométeres utat

büntetőpont nélkül

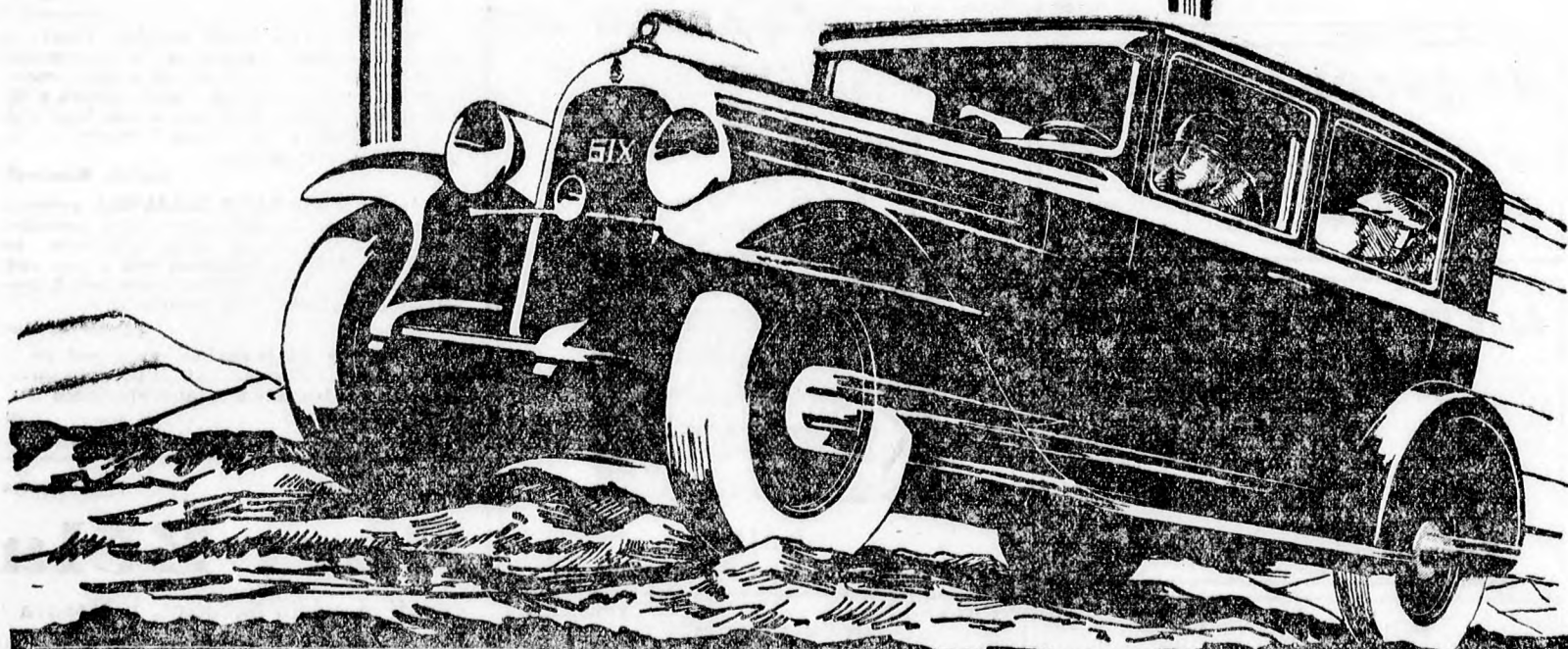
tette meg és megbízhatóságáért

nagy díjjal lett kitüntetve

A hathengeres

CITROËN C6

feltűnéstkelő teljesítménye, a kocsik
kiváló minőségének, üzembiztonságának
legékeőbb bizonyítéka
Nehéz utakra csak a C 6 kocsik megfelelő

Vezérképviselő:

CITROËN

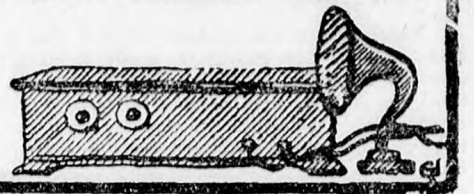
Telefon: 24-73 GJOKIĆ I VUČO mérnökök, BEOGRAD Obiljež venac 6

Zagreb, Lipna ul. 22, Grand Garage „Citröen“
Novi Sad, Kralja Aleksandra ul. 7. „VOLAN“
automobilüzlet
Subotica, Városházépület KAIN LAJOS,
„Citröen“-képviselő

Képviselők:
Veliki Bečkerek, Obala Princeze Jelene
MITA BERBERSKI
Osijek, „AUTO-STROJ“, automobilüzlet
Požarevac, BRACA PANDUROVIĆ
Knjaževac, ANTA S. ATANACKOVIĆ
Kruševac, Knez Mihajlova 36, ŽIVOJIN A.
SMIC

Niš, Obrenovićeveva ulica 51, DUŠAN M.
KRSTIĆ automobilüzlet
Leskovac, Kralja Petra ulica 81, BRANKIĆ
i DRUG „Citröen“-képviselő
Bjeljina, BLAG. DJUKANOVIĆ i SIN

KÖNYV · FILM · RÁDIÓ

Tallózás

A múlt héten két levelet kaptam, az egyik Szubotícáról, a másik Sztaribecsejéről jött. Mosolyognom kellett a szubotíci levél furcsa megütközésén: *Hát ennyire vagyunk már a nyelvvel? Az ember ki se nyissa a száját, mert ha egyszer kinyitotta, már két hibát elrejt.* Hát bizony: *ennyire vagyunk*. Van ebben az eszmélő egyszerű levélben néhány becsületes ígért és fogadkozás is. Adjon az ég kitarasztást hozzá! Azt a bizonyos mesekönyvet pedig bátran ott tarthatja, levélíróm a gyerekasztalán, nem oszt és nem szorozót az összeadásnál sines számnévelő vagy számesőkenként értéke. Ott áll a pozitív és a negatív számsor mesgyéjén: nem számít. Gyermekjei talán átolvassák — egyszer, de másodszor nem fogják kezükbe venni.

Arra a furcsa kérdésre, hogy egyes írásokban miért nem javít a szerkesztőség, röviden azt felelem, hogy a szerkesztőség nem iskola, az író viszont cikkének aláírásával tulajdonképpen kijelenti azt, hogy írásért felelősséget vállal. De bár a kézirat megváltoztatása nagyon kényes és már csak a szedőkre való tekintettel is sokszor igen nehéz dolog: az olvasó közönség nem is sejtje, hogy a szerkesztő mennyit javít olykor egy-egy kézíraton. A *közvetített* megjegyzésre kérdéssel felelek: Nem tudják, vagy nem vették még észre, hogy a napi sajtóban hosszú ékezetes *i, u, ü* *úincs*.

A sztaribecseji szép levél írója néhány megállapításomat helyteleníti. Azt kérde először is, hogy miért tartom rossznak a *távíratot*, miért ajánlom a *sürgönyt* s miért nem tartom mind a kettőtől jobbnak a *telegrammot*. Ha a *távírat* rossz, akkor a levélírója szerint helytelen az *asztaltól* is, ha pedig a *sürgöny* jó, akkor helyes a *vírány* meg a *korány* is. Egyéni fölfogás: de én a *sürgöny* mellett maradok. A *távírat* rossz összetétel, a *sürgöny* rossz képzés, ezt leszámítva hamarjában a következőket hozom föl a *távírat* ellen: 1. Nem olyan egyszerű mint a *sürgöny* s még nem vesztette el azt az erőltetettséget, amit a *sürgöny* szóban már nem érezünk meg. 2. Összetétel. 3. Nem magyar minta szerinti összetétel, mint amilyen az *asztaltól*, hanem csupán *kísérletszerű* visszaadása a görög műszónak. 4. Bizonytalan s nem egy szótaggal csorbult meg, mint például a *táv(ol)gyalogló*, hanem kettővel: *táv(ol)balírás*. 5. Nehezebben terjed, maga a nép is szívesebben vette a *sürgönyt*. 6. Erőltettek, hosszúak (s még rosszabbak) a belőle képzett igék, főnevek: *távíratoz*, *távírda*, *távírász*, a *sürgöny* egyszerűen lehetetlenné teszi az ilyen képzést. 7. Összetételre vagy nem alkalmas: *távírat(i)jel*, *távírat(i)írás* (mennyivel más ez: *sürgönyírás*, *sürgönyjel*, *sürgöny-alked*), vagy pedig ha alkalmas is, háromtagú összetételt kapunk: *távíróoszlop*. (Az eredeti szót meg is kell változtatnunk, mert nem mondhatunk *távíratoszlopot*.) Mindig bizonytalan és nehezebben mozdul ez az összetétel. Ezzel szemben a *sürgöny* egészen rövid, már elfogadott szó (épen úgy mint a *függöny*), *szókin-*ésünket is gazdagítja, egyszerűen nem is érezzük rajta azt, hogy képezték s még hozzá helytelen módon képezték. Mondhatnám: színe és lelke van, nem csak jelenti, hanem *mondja is* a fogalmat, hangszínezetben szintén élénk és találó. Aki valaha is verset írt, az bizonyára mindig szívesebben írja le a fogalmi képével elevenen összenőtt *sürgöny* szót, mint a merev, színezetnélküli *távíratot*. A *telegrammot* ne is bántuk. Ha elfogadtuk volna a *fotografált*, most nem volna *fényképünk*. Inkább *távírat* mint *telegramm*. Megemlítem itt azt is, hogy a görög és a latin (s különösen a görög és latin) összetételű műszavak gyakran nem jobbakk mint a magyar *távírat*-féle összekapcsolások. A képzett szavak jórészeről szintén elmondhatjuk azt, hogy nem pontosabbak és nem könnyebbek a megfelelő magyar szónál. (*Materializáció*: nyolc cifra szótagjával se mond többet mint a magyar *anyagosság* vagy *anyagosság*.) S azt hiszem, hogy a németek is százzal hoznák a készen kapott *totograf*, *telegraf*-féle »studományos« szavakat egy-egy *sürgöny*-féle rossz képzésért. De ezek a fölösleges szavak még egy veszedelmet sejtnek magukban és pedig azt, hogy a nép ajkára kerülve könnyen a nevetségességig eltorzulnak (pitagráfia, megrögtönözés=rontgenezés). Ha pedig megérzik rajtuk a »studományosság« szágát, akkor aztán jönnek a végtelenbe kunkorodó »studományos« képzők is: *telegrafiroz*, *telefoniroz*, *fotografiroz*, s aztán a felemás összetételek: *telegrafoszlop*, *telegráf-lencse* (már csak szebb a *sürgönyoszlop* meg a *géplencse*

vagy a fényképező lencse). A magyar idegen összekapcsolásokkal amúgy is kezdünk eltelni. Vegyük eléjét a bajnak ott, ahol lehet.

Igaza van a levélírónak abban, hogy az *-e* kezdőszóttagot a mondat *legfontosabb* része, nem pedig a hangsúlyos része kapja, amint én írtam. Ezt a hibát észrevettem a kéziratban, de valahogy elmulasztottam kijavítani. Nemcsak a levél írója, hanem mások is mondták azóta azt, hogy a *cseh*, *düh*, szavak kiejtése voltaképpen *cse*, *dü*, az áthasonuló raggal tehát *csevel-t*, *düvel-t* kell mondanunk. Én eddig úgy tudtam vagy inkább éreztem, hogy a *h* a magyarban mássalhangzó és nem egyszerű hehezo. Az érzékeny mássalhangzók kiejtési színezete és erőssége mindig az utánuk következő s részben talán az előttük álló hangzótól függ. Mivel pedig a *h* a leggyöngébb mássalhangzó, azért az előtte álló és az utána következő hangzó vagy mássalhangzó hatását s különösen a lefokozó hatását legkönynyebben megérzi s kiejtésben a majdnem *ch* hangtól lehetetszerűen a *magánhangzóhoz* simuló *h*-ig gyöngülhet ugyan, de olvasni nem veszhet el. Az első esetre csak egy példát tudok: *ihlet*, valamivel gyöngébb ebben a szóban: *hiv*, méggyöngébb itt: *ház*, s leggyöngébb talán ebben a példában: *cseh*. (Ez a skála nem csak enni a mássalhangzónál észlelhető.) Amikor azt állítottam, hogy a *h*-t a *dühvel*, *juhval*, s így természetesen a *düh*től, *juh*tól szóban is ki kell ejteni, akkor nem gondoltam a *h* kiejtésének torokviszketésig erőltetett módjára. Az ellen emeltem szót, hogy a *h* kiejtésétől való félelem miatt ne kurtítsuk meg az előtte álló magánhangzó kiejtésének idejét. Azt hiszem, hogy van különbség a *lével* és a *pléivel* kiejtése között épen úgy, mint ahogy (ha volna ilyen szavunk) már volna az *éség* és más az *éhség*. Ezt a kiejtést nehéz *leírni* megkísérlem inkább *körírni*. A magyarban akkor hosszú a rövidmagánhangzó szótag, amikor két mássalhangzó következik a magánhangzóra. Szerintem akkor jó a *h* kiejtése, ha a *dühvel* szó első tagja *kimondva* is

csak első része lehet egy daktilusnak (képlete —...) s ne ejtsük ki úgy, minth két rövid (.) tagból állna ez a szó. Nem vagyok nyelvész s minthogy állítástomat nem tudom bebizonyítani, azért az *egész elméletet* visszavonom. Meglehet ugyan az is, hogy a végén — Galilei után szabadon — az asztalhoz ütöm a toll hegyét: *És mégis hangzik*. (Ha véletlenül meggyözdöm róla, hogy igazam van, akkor később egyszer el fogok dicsőkedni vele.)

A sztaribecseji levél jó nyelvérzékű írója néhány »eredeti« hibára is fölhívja figyelmünket. Ilyen például az *egyelőre* helyett (különösen itt Bácskában) az *egyenlőre*. Leírva is elég gyakran látjuk. *Egyenlőre* mérték ki az utakat. De ha az ifju párnak nem telik lakásra, akkor az *egyelőre* csak az anyósnál lakik.

Amilyen rossz az a *Jeritza*, épen olyan a *Jeritza asszony is*. Ujában ez is fölkapta. A *könyebb fajsúlyu* pesti írásokban épen így minduntalan fölbukkan az egy határozatlan névelő. Bántó ez akkor is, ha a tárgynevek előtt látjuk vagy halljuk, de még ennél is kellemetlenebb az, ha elvont szavak elé biggyeszti ilyen szóalásmódban: *egy egy szögyen, ez egy gyalázat, ez egy szerencsétlenség*.

A magyar nyelvnek egyik szép sajátossága az is, hogy a páros testrészeket egynék tekintti, tehát ok nélkül nem használja ezeket többes számban. *Fáj a lábam, kezem fölelem* — mondja a magyar ember és nem úgy, hogy: *fájnak a lábaim* vagy: *rosszak a szemeim*. Épen így: *félszemű, félkezű* kifejezés a helyes és nem az, hogy: *egy szemű, egykezű*. Nem szabad elidehúdnunk az ilyen sajátos nyelvi szépségeket.

Megvallva az igazat: sohasem gondoltam arra, hogy a nyelvhelyességgel foglalkozó írásra a *Vajdaságból* olyan kedves és értékes levelet hozhat a posta, mint amilyen ez a sztaribecseji levél.

Berényi János

ÚJ KÖNYVEK

Joan és Péter Wells új regénye

Hatalmas két kötet került most a könyvpiacon: H. G. Wells egyik legújabb műve, a *Joan és Péter*. Azt lehet mondani, hogy ez a koronája a Wells egész eddigi pályájának, a legszeleesebb átfogó képe a világnak és leggazdagabb részletezéssel megalkotott ábrázolása az angol társadalom specifikus életének. Tulajdonképpen négy kötet, melyeket két testes kötetbe összekötve vitt a magyar közönség elé a Franklin-Társulat.

A *Joan és Péter* tulajdonképpen két gyermek neveltetésének története. Két család sorsából és történetéből indul ki. Az egyiknek neve Sydenham, a másiké Stubland. Mind a kettő az angol jó polgári rétegből való, rokonságban vannak egymással és sorsuk párhuzamosan, minduntalan érintkezve halad egymás mellett. Az érintkezési pontokat a két gyermek adja, egy kislány Joan és egy kisfiu, Péter. Az ő életük, származásuk, neveltetésük, küzdelmeik, szerelmük és házasságuk története van a könyvben megírva. A két gyermek életének történetéhez fűződik a mai Anglia és a modern nagy világi állam kialakulásának egész története. Az alakok között ott mozognak a középosztály s az alsóbb osztályok mondhatni összes típusai, orvosok, ügyvédek, újságírók, költők, földbirtokosok, tanítók, földművesek, betegápolók, teljes galériája annak, amit úgy hívunk: az angol társadalom. London, a vidék, az egyetemek, békebeli élet, majd háborus Anglia, reménykedéseivel, elszántságával, félelmével és szenvedéseivel és a háborus típusok sokaságával. A front, a közkatona, a vezérkar s az otthon élők szinte beláthatatlan sora, akik mind Wells lenyűgöző erejével vannak megelevenítve.

Az órlási anyagot H. G. Wells világító elméje su-

gározza át és az ő biztos keze rendezi egységgé. Wellsről el kell ismerni, hogy korunk irodalmában ő képviseli legerőteljesebben a biztos ítéletet, az életkritika elfogulatlan igazságát. A nagyszabású regényet a Franklin-Társulat adta ki ismert kítőnó Wells sorozatában: *Kiss Dezső* fordítása komoly és elmélyedt írói munka.

Stefan Zweig: Az érzések zürzavara

A szenvedély regényei: így lehetne nevezni azt a három izgalmas történetet, amelyet Stefan Zweig új, magyar fordításban most megjelent kötete foglal magában. A szenvedély, a rejtett, de örült erővel hirtelen kítőnó ösztönök, a titkolt, de az embert magával sodró érzések regényei. Különös történetek: a hangjuk új, a témájuk új, merészen új, a léleknek egészen ismeretlen területeit fedik fel, a lélek tudatalatti rétegeit tárják ki.

Az *Érzések zürzavara* három regénye a mai összekuszált életnek. A tudósról szól az első regény, a tudósról akit nemcsak előkelő lelkitudományosságai, akit tudása, tehetsége a legjobb pályára képesít, de ugyanabban a lélektelen levő fékezhetetlen erők lerántják őt a szennybe, csavargók és becsületesek közé. A második regény hőse előkelő, mindig erkölcsös, mindig tisztességes asszony, de akit érthetetlen erők egyszer mégis magukkal sedornak, hogy szerelem nélkül, maga sem tudja miért és hogyan, kövessen egy idegen férfit, a szolgálója legyen és feledje mindazt, ami becsületes múltja volt. Az öreg apa a hőse a harmadik regénynek, a kenyékereső apa, akinek látnia kell, hogy felesége cionmás élet kedvéért elidegenedik tőle, hogy lánya könnyelműen, lelkiismeretlenül eljassa lányágát s ő magára maradva, mindentől kedvét veszve, pusztul, roskadozik a halál felé.

Stefan Zweig ezzel a könyvével, amellyel kiváltóságos irányművészetének csúcsát érte el, páratlan népszerűségét még növelni fogja. A Franklin-Társulat a könyv kiadásával kítőnó szolgálatot tett az irodalomnak, hasonlóképpen *Kiss Dezső*, aki a fordítás nehéz munkáját kítőnó oldotta meg.

„ORIENT“-KEKSZ
GRAHAM-KENYÉR, KARLSBADI KÉTSZERSÜLT
MAYER ALFRÉD
képezőre berendezett pékszemében
SUBOTICA, KAKASISKOLÁVAL SZEMBEN

CZARINA SZILÁRD

EMLÉKEZÉS EGY ELFELEDETT KÖLTŐRE

Napok óta szinte zsbibasztóan hat rám a *Bács-megyey Napló* egy tudósítása, amely a hírhedt Baba Annuska mérgezési üzeméről szól. N. meis a vén borszorkány érdekel, csak az a rész, hogy a panesevői vizsgálóbíró letartóztatta özvegy *Czarina* Szilárdnét, egy községi jegyző özvegyét, mert a tizenkilenc év előtt elhunyt *Czarina* exhumált holttestében nagymennyiségű arzént találtak.

Mondom, napok óta állandóan ott jár a gondolat a Vajdaságban s várom azóta nem csak a vizsgálat eredményéről szóló újabb híreket, hanem azt is, hogy szó essék *Czarina* Szilárdról, aki semmiképpen sem volt «supán» falusi jegyző, de nem volt közönséges lélek sem.

Engem az ifjúságnak feledhetetlen meleg barátsága fűzött a révújfalusi egyszerű román fiúhoz, aki nyílt tekintetű és mosolygós volt — szemrevaló amellét és költő. Ugy látom, elfelejtették egészen, senki sincs, aki emlékezzék a meleghangú szép verseire, amelyekből egy értékes egyéniség bontakozott ki.

En köztöm az első verseit a Torontálban, büszkélkedve a felfedeztettemmel; én beszéltem rá, hogy adja ki kötetben a közleményeit, az én buzdításomra ment tovább a határon, mikor a Magyar Szalonban, meg az Új Idők-ben jelent meg a neve.

Ha bejött Beeskerekre együtt töltöttük az egész napot, ábrándozva sok mindenről, ami rózsaszínű ködbe burkolja az ifjú lelket; csak vers és vers volt az élet, hosszú szép tavaszok, forróságukban is enyhén nyarak, megáhitott havas telek. De az volt a baj, hogy nem jöhetett süriin, Szilárd segédjegyző volt, akit lekölt a hivatala. Mikor pedig később önálló jegyzőséget kapott, már nős volt és otthonülővé vált.

Előtte van a »Foszliányok« című verseskötönyve, amit finoman, halványkék nyomással állított ki a Pleisz-cég, — és előtte az a régi idő, amikor én végeztem a korrekurát, ott ültem minden szabad időmben a nyomdában, simogattam a készülő ivatek és referáltam neki, hogy hol tartunk, mikor lesz kész. Hihetetlen régen volt, a példányom dedikációján 1897. december 29-ike szerepel. Azt hiszi néha az ember, hogy ennyi év elteltével nem is illik már élni. Szilárd sokkal hamarabb elment, — most bogozzák ki, hogy a maga szántából-e, vagy erőszakkal.

A feleségét nem ismertem, csak annyit tudok, hogy volt *Czarinának*, a gyöngéd léleknek egy nagy szerelme, akit más valaki vett el. Ennek az emlékét énekei meg a kis könyvben. Valami megmagyarázhatatlan szeméremt élt akkor bennünk, — épp úgy sok más emberben is, — ha beszélgettünk a szerelmünk tárgyáról, az nem öltött testet, annak nem említettük a nevét. Hiába gunyolódtak a forma miatt, az csak »Ó« maradt, fogalom, rajongás, minden, ami mástól megkülönböztet valakit.

Harminkét év előtt más volt az irodalom, mint ma. Mégis bátran merek idézni ebből a verseskötönyvből, amely többet árul el az egyéni életből, mint amennyit később megbánni nincs elég időnk. Azonban ma is azt tartom benne a legértékesebbnek, hogy ez az egyszerű román fiú, aki paraszt családból származott és mert nagyon szegény volt, épp csak a szükséges hat gimnáziumot végezte el, — magyarul írt, magyar költő akart lenni.

»Édesapam, édesanyám mestersége ekeszarva. Román ember mind a kettő s nem restellek semmit abba.«

Az ősről azt énekel, hogy mikor szutogó szárnyal lehull a lomb, egy nevet sóhajt. »... az én szívemnek ősz a képe és őszben kél a hajnala. Egy névben van a boldogsága, hulló levél ezt sugja csak és ezt daltálják bucsuzól a szülő vándormadarak.«

Az »Eltemetlek« című versben már elárulja, hogy mennyasszony az ideál. »Felédre teszik koszorudat s ragyogni fogsz, akár a nap, de hazug minden ragyogásod, te sem vagy nálam boldogabb. Mulassatok az ám nevetek, én eltemetlek.«

Reszket a nagy város zajától, ahol a föld alatt elakarva buvik meg a nyomor s csak a jaja tör majd ki, hogy bosszut álljon. A Dunamenti akácérdő szive minden vágya, kis faluval az aljában. »En csak oda, oda vágyom, a faluba, kunyhóba...«

Aztán csak álmodni tud, de az is sulyos. »Ela! szom, de könnyes párnám, nem a dalok édes árján s úgy megkinoz hazug álom, hogy te vagy az étepárom.«

Ez a gondolata sokszor visszatér. »Azóta, hogy a nász teltől s nagyságos asszony a neved, megládtog az álom egyre s életem tárja képedet... Álmomban láttak egyre, folyton, tépelt ruhában, rongyosan s ha adok néha almáznát, te mosolygysz rá boldogan...«

Almodik az ősi kertben is, ahol elaludt a fák alatt s mintha a régi szerelmes áldó keze simogatná mesemondással a haját. »S amint aztán felbredtem, — hullott egyre a levél — nem te voltál, csak hajamra néhány lombot szórt a szél.«

Talán a »Panasz« című a kötet legszebb verse. Gyerekeimék a diófáról, a kert aljában, ahova kifártak az első ábrándok idején. Kérgébe belevésték a nevüket, a két név összefolyt, azóta se látták egymást. De mindig megvédte az ócsárdolók ellen, mint a lelke örök álmat, aki sose vált valóságá. Most azonban, hogy hozták sorba a hírt, menyasszony lett a lányból, —

»Panaszra mentem le a kertbe,
— Már hó takarta a vidéket, —
Csak megrázkódott a diófa,
De semmiképpen meg nem értett.«

Az évforduló is keserűség, vihar tombolt, háboruba szállt a föld a mennyel, — de hiszen épp olyan volt az ő szerelmük is: »gyilkos villám, gyújtó szikra, hervasztó tűz«. Pedig hány év öszült meg azóta!

Egyik verse szebb a másikonál, ritka érték volt, ígért, akit idő előtt emésztett meg az élet taposómalma. A kis kötetben mindössze csak két költemény szól a feleségéről, a többi véget nem érő kesergés a nagy szerelem, a feledhetetlen ideál után. »Főnn az égen, lenn a földön, nincs teremtés, aki párom. Amióta csak emlékszem, temetem a boldogságom«. A hulló csillag is arra emlékezteti. »S amint járta hulló csillag az utját, a toronyban a horangot meghuzták, szomorán szólt, szomorubb már nem lehet, legfőljebb, ha én huznám a köteleit.«

Ákármennyit idézhetnék, mindig csak ő tér vissza, a nyílt tekintetű, mosolygós arcú Szilárd, akinek az elmulását jobban átérzem most, mint bármikor.

Van a tíz ives könyvecsékben néhány műfordítás is, román és szerb költőktől. A román önmagában is pompás:

KÖLTŐ.

Nyomorúság osztályrésze,
Két nap óta nem evett.
Egész kineve egy kabátja,
S az íróból pár kötet.

S bár nincs fűve a szobdja,
Sosincs benne gyertyalény.
Beleked egy költeménybe:
»Királynővé teszek én!«

Még csak annyi szives türelmet kérek, hogy ismeressem a szerb irodalom legnagyobb értékének, *Zmaj Jovanovicnak*, egy gyönyörű versét, amit szintén *Czarina* fordított le.

A NYÁRFA ALATT.

Korhadt nyárfa árnyékában
Mégpihentem nem oly régen,
Lombja deres csak alul volt,
Kértem, mondjon szép meséket.

Sugva, bugva, nyári szellő
A lombok közt egyre rézgett.

APRÓSÁGOK KÖNYVEKRŐL-IRÓKRŐL

Wagner kiadatlan levelei. Ritkaságszámba megy, hogy egy zsenit, egy apostolt azonnal megértsenek kortársai. Wagnernek tagadhatatlanul nagy szerencséje volt. — Abban az időben, mikor még nem volt próféta hazájában, egy szerény zongoragyáros, — *Heckel* Emil, aki Mannheimban lakott, rajongó bámulattal tekintett Wagnerre, megismerkedett vele s ettől kezdve egész lelkével szolgálatába szegődött. Heckel annyira lánzsát tört mellette, hogy megalapította a wagneri hívek társaságát, az igazak szövetségét, akik gyűjtöttek arra a célra, hogy bemutassák a mester műveit. Amikor Wagner meghalt, Heckel, miután teljesítette hivatását, visszavonult a zongoráihoz s szerényen az elhunyt lángelme óriási szobra mögé rejtőzködött.

Részben már közzétették Wagnernek Heckel felől való levelezését. Néhány új levelében, mely most került nyilvánosságra. Wagner olyanakk mutatkozik, mint amilyennek látjuk többi leveleiben is: *hidegen világos, gyakorlatias, néha pedig zabolátlan*. Biztos ösztönnel intézkedik a hangversenyekről illetőleg, sohase hozza magát hírbé. Emlékezte esodálatraméltó. Egy levelében, melyet 1871. december hatodikáról keltez, Wagner ezt írja Heckelnek:

— A főpróbán eszikarjunk ki annyi pénzt, amennyit csak lehet. De a próbák, nehogy rossz hírt teremtsünk ennek a művészi alkotásnak, csak a körünkben folyjanak. Itt vannak kedves Heckel ur azok az intézkedések, melyeket ön kért tőlem.

Levelében a mester üdvözlí az őt »igazat«, — így nevezte a mannheimi Wagner-szövetség tagjait, — az ő rajongó híveit, akiket időnkint szeret meg-megfricskázni.

Egyébként Wagner nagyon komolyan vette ezt a szabadkőművészeti barátságot, melynek Heckel a nagymestere volt, ő maga pedig az — istene.

Amint ezekből az eddig kiadatlan sorokból kidarult, a nagy zeneszerző nemcsak a fellegekben tudott trónolni, hanem onnan le is tudott szállni. Egyébként

*Fáradt szemem én lehunytam
És a nyárfa szólni kezdett:*

— »Nem tudom, hogy hány az éve,
Az időt én nem számlálom,
Lednyarcu deli ifjut
En alattam ért az álom.«

*Szép a kezdet, szólj tovább csak!
S míg a hangot vágyva lestem,
Mintha egy agg a közelben
Elkőhőgné magát resten.*

*A kezét szívére tette,
Mintha üdvöt onnan várna
S hogy elaludt, felkutatam,
Mi lehet a titka, álma?*

*Mint a nyári piros rózsza,
Olyan édes volt az álma;
Ilyen álmat bárcsak egyszer
Láthana még lombod árnya!*

*Ifju lélek szárnycsapdása
S nem borus volt ez az álom,
Hil, remény és szeretettel,
Mint a himpor a virágon.*

*Egy sóhajtsd s mintha, mintha
Egy világot üdvözölne...
... Fölugrottam: Csitt, te nyárfa...
S megeredt a szemem könnye.*

Azzal végzem, amivel kezdtem: nem tudok szabadulni a gondolattól, hogy gyermekkorom jóbarátja olyan szomorú véget ért. Együtt járt ezzel a leküzdhetetlen nosztalgia, a sok emlék s ahogy megyek az utcán, belebotlom egy másik régi ismerősbe, *Moldnr József* egykori panesevői tanfelügyelőbe, aki szintén érdemes litterátus ember volt valamikor. Mióta nem látuk egymást, azon kezdiem meg: — Emlékszel *Czarina* Szilárdra? — De még mennyire!

Mondom neki a róla való hírt, amire azt válaszolja Molnár: — Nagyon emlékszem rá, mindnyájunkat megdöbbenett akkor a váratlan halála. *De nyíltan beszélte, hogy nem halt meg természetes módon, mert vagy öngyilkos lett, vagy megmérgezték.*

— Nomozás, vizsgálat nem történt? — Semmi. Az ilyesmire előbb följelentés kell, vagy legalább is névtelen levél. Amugy csak beszélnek az emberek.

Tizenkilenc év múlva azonban megérkezik a névtelen levél, sőt megtalálják az arzént is, amely hosszabb életű, mint a költői diésőség.

Bob.

az ábrándozás és a gyakorlatias szellem nem összehérhetetlen. Minden nagy misztikus egyuttal nagy szervező, nagy üzletember is volt.

*

Ugo Foscolo, az olaszok egyik legnagyobb költője volt az, aki az angolokkal a *New Monthly Magazine*ben először ismertette meg *Goethe* felfogását a *Hamlet*ről, melyet az angolok annak idején. — 1821-ben — nem olvashattak eredetiben, legfőlebb hiányos, hézagos francá fordításban.

Ezt most fedezi föl *Vittorio Cian*, a jeles Foscolo kutató s bizonyára jelentős adalékkal szaporítja a Shakespeare-kutatás tárát, mely ma is *Hamlet*tel foglalkozik legtöbbit.

A nagy olasz költő már a maga idejében korlátlanul bámulta *Shakespeare*t, akkor mikor még csak a németek figyelmé terelődött rá.

Ezt írja róla:

— Szeléme magába olvasztotta az egész életet, az egész természetet. Ha figyelembe vesszük, hogy miből alkotta a *Viktor* című drámáját, úgy rémlik, hogy ő semmiből is tudott teremteni.

Főntjelzett angol cikkében világosan, tömören ismerteti *Goethe* fölfogását, mellyel pontról-pontra egyet ért. *Shakespeare* ebben a drámában ezt akarta megjeleníteni: *egy nagy tettet helyeznek egy lélekre, mely nem alkalmas az elviselésére. Egy tölgyet ütnek egy törékeny edénybe, mely csak gyöngye virágokat volna képes magába fogadni, ennél fogva a tölgy gyökerei kiterjeszkednek s az edény izzé-porrá török.*

Az olasz költő tanulmánya során rámutat arra — ami ebben a korban szokatlan élelítésre vall — hogy *Hamlet* külsőnközéssel nem összehérhetetlenek a költőnek azzal a nyilvánvaló szándékával, hogy a dán királyfi lelkiállását és határozatlanságát hangsúlyozza. Egyébként szerinte az *Otello*val való viselkedése s a temetési jelenet sem áll ellentétben *Hamlet* alapjelmével.

Érdekes bonyodalom egy Chaplin film körül

Be szabad-e mutatni Közép-Európában azt a filmet, amelyben Chaplin elfogja a német császárt

Két esztendővel a háboru befejezése után Chaplin megcsinálta egyik legjobb filmjét, amely azonban csak az antantállamokban került színre. Amerikában, de különösen Angliában aratott óriási sikert ez a film. Nyolc esztendővel ezelőtt volt a premierje és most reprint csináltak belőle. Ez az egyetlen háborus Chaplin-film.

A darab úgy kezdődik, hogy Chaplin egy kávéházban nyugodtan billiárdozik. Eppen írja a fekete táblára krétával a poenokat, amikor bejön egy verbuváló bizottság és elviszi katonának. Chaplin magával viszi a táblát és a krétát és ettől egy pillanatra sem válik meg. Vele megy a partnere is, aki sokkal rosszabbul áll a partiban és Chaplin főképpen ezért ragaszkodik ahhoz, hogy a tábla ne menjen veszendőbe.

A háboruban Chaplin ügyetlenségéből egyik bravourt a másik után csinálja. A német frontra kerül, puskával lövi az ellenséget és minden egyes sikerült találatot feljegyez a fekete kávéházi táblára. Kalandzásai közben a partnere elesik, de ő nagy hőstettet követ el. Beoson a nagy német vezérkar táborába és elfogja magát II. Vilmos német császárt. A fejedelmi fogollyal büszkén vonul be Franciaországba. Szabadsgot kap és magával viszi Vilmos császárt is. Egy kis kávéházban telepednek le és ott Chaplin a császárral folytatja az Amerikában abbahagyott billiárdpartit. Játék közben Vilmos császár magához inti a főpincért, ceruzát, papírt kér, majd így szól Chaplinhez:

— Bocsásson meg egy pillanatra, egy sürgőnyt kell megírnom. Táviratozni akarok Ludendorffnak, hogy hagyja abba a háborút.

Mint látható tehát, Chaplinnek ez a filmje hepi-énddel végződik. A központi hatalmak volt országában mégsem tudott sose színrekerülni ez a kép. Németországban sokszor próbálkoztak már vele és most újból arról van szó, hogy némi változtatással esetleg megengedik. Legutóbb egy ülésen tárgyaltak is erről, de az engedélyt mégsem adták meg. Egyik intrazigens tagja a cenzura-bizottságnak ugyanis így szól:

— Ez a kép még akkor is sérti a német katonai szellemet, ha megfordítják a poenjét. Az se tulságosan bizelgő ránk, ha Vilmos császár fogja el Chaplint.

A német filmkölcsonzó válfalat azonban még mindig nem adta fel a reményt és azt hiszi, hogy valamilyen formában mégis színrehozzák a filmet.

A művészno hajfürtje

Tragikomikus részletekben bővelkedik az a kártérítési pör, amelyet Gilda Darthy, a Marigny-színház ismert művésznője indított egy autótulajdonos ellen. A pör tárgyalására teljesen megtelt a bíróság terme és a hallgatóság majdnem mind a nők sorából került ki. Őket érdekelte, izgatta leginkább, mennyit ér egy uttvészno nek szp haja.

Az eset előzményei a következők.

Gilda Darthy nemcsak a színpadon nagy művészno, hanem nagy ügyességgel vezeti autóját is. Amikor csak szeret éjtheti, a volan mellé ül és kibog Páris környékére. Így tett a közelmúltban is, amikor a Bois de Boulogne-ba kocszított ki. Ő maga ült a kormánytól és az autóban sem volt senki. Amint a széles út egy mellékúttjára fordult be, egy szerre csak észrevette, hogy három autó jön felé nagy gyorsasággal. A három autó vezetői ugyancsak meglátták a szembejövö kocsi. Kettőnek még sikerült idejekorán kitérni, a harmadik azonban összerútközött a művésznö kocsjával. Recsegés, ropogás, hangos sikoltás, Gilda Darthy kiröptült a kocsból, a fejével nekivágódott a másik kocsi szélfogójának és a következő pillanatban eszméletlenül terült el a földön. Fejéből patakzott a vér.

A baleset okozója rémülten ugrott le, odasietett kocsjában ülő barátjával együtt a földön fekvö nőhöz, akiben azonnal felismerték az ünnepezt művésznöt. Ekkor Gilda Darthy-t óvatosan felemelték, fejébét bekötözték, a művésznöt kocsiába fektették és a legközelebbi szanatoriumba vitték. A szerencsétlenségéről értesítették a szanatorium vezető főorvosát, egy ismert sebész-tanárt, aki rögtön a beteg ágyához sietett. Gondosan megvizsgálta a művésznöt és kijelentette, hogy azonnal meg kell operálni. Hogy pedig a fejsebzhez hozzáférközzék, le kellett vágni a művésznö legfőbb büszkeségét: — gyönyörü szp haját.

A művésznö anyja kétségbeesetten tiltakozott, de a tanár kérlelhetetlen volt.

— Nemcsak levágjuk a haját, de még le is borotváljuk a fejét. Itt nem lehet hiusági kérdésszöl tárgyalni, mert életről van szó.

Igy is történt. A művésznö feje olyan lett néhány perc múlva, mint a csontgolyó.

A műtét sikerült és a művésznöt lakására vhtették.

Mikor a hajára oly hiu Gilda Darthy felépt, kétségbeesésben szinte buskomorrá lett. Bezárközött szobájába, senki előtt sem mutatkozott, állandóan elvesztett fürtjeit siratta.

A vétkes autövezetö — különben pedig egy ismert gazdag birtokos — többször érdeklödött a művésznö állapota felöl. Megnyugtató választ kapott. Többször gyönyörü virágsokrokkal fejezte ki részvétét és bünbánatát, amit a művésznö elfogadott, de ez nem akadályozta meg, hogy — kártérítési pört ne indítson Jules de Laporte ellen. Kerek 125.000 frankot követelt elesufitásáért. Ennyire értékelte leborotvált haját és a három hónapot, amely alatt nem látszhatott, sehöl nem mutatkozhatott, mert — kopasz volt.

A pör nagy érdeklödéssel várt tárgyalása a napokban volt. Jules de Laporte ügyvédje tagadta a kártérítés jogosultságát. Arra hivatkozott, hogy a művésznö a színpadon is akárhányszor parókában játszik és így módja lett volna most is parókát használni. Akármelyik elsörendü fodrász oly mesteri parókát készített volna, hogy senki észre nem veszi a hamis fürtöket. A művésznö legfölebb a paróka árát követelheti.

De a művésznö nem hagyta magát. Ügyvédje után ő maga is felszólt. Igazát annyi erővel, oly lelkesedéssel védte, három hónapig tartó kényszer-rabságát, elesufitását oly meggyözö erővel ecsetelte, hogy a bíróság az ő álláspontjára helyezkedett, a 125.000 frank kártérítést jogosnak találta és azt megítélte.

A tárgyalás után a barátök, az ismerösök, a

Peter Martin Lampel
német drámaíró, akinek »Mérgegszáz Berlin felett« címü drámáját a berlini rendörség betiltotta.

tisztelök siettek gratulálni a bájos művésznönek.

— És mit mondanak az orvosok? — kérdezte egyik bizalmas barátöje, megnö ismét a hajad?

A bájos Gilda elkacagta magát.

— Hiszen már meg is nöti!

Azzal lekapta fejéről a kalapját és a művésznö sokszor megcsodált, még többször megirigyelt gyönyörü hajfürtjei teljes változatlan szépségükben göndörödtek a csodálközők felé. Mindenki bámult. Csak a híres párisi fodrász nem... Ő legfölebb azon bszankodott, hogy a természetnek tulajdonítják, amit az ő művészte hozott létre.

FILM-HIREK

Adolf Menjou, mint karmester. A Paramount-filmgyár népszerű Menjouja már játszott borbélyt, pincért, szabót és talán alig van olyan szakmája a világnak, amelyben Menjounek egy film felvételeire terjedő időre nem kellett magát otthon éreznie. Zenész azonban ezuttal volt először a »Csókolom a kezét madame« címü filmben, amelyben egy előkelö színház karmestereként boldondítja a könnyen hívöket, akik egyre-másra berúlnak le a hódító, elegáns, mindig előkelö Menjou elé. A legszigorúbb zenekritikus sem talál semmi kivetni valót Menjou játékában, olyan tökéletesen alakítja a szörakozott, mindig fürgö, nyughatatlanul hajlongö, karmestert. A film már megjelent és most sorra megy az ország mozijaiban.

Harry Liedtke a Farsangi herceg. Alighogy elkészült a Cirkuszhercegno már itt az újabb Liedtke-film a Farsangi hercege is. Ebben a filmben a rendezönek bő alkalmá nyílt arra, hogy a farsangi élet minden színpompáját tarka, likteto tobzódását vigye filmre és ezzel halás keretet teremtett a megkapö filmmese számára. A »Farsangi hercege«-re szokatlan magas előállítási: árat irányozott elő a berlini UFA-filmgyár, amely ezzel a filmmel demonstrálni akarta, hogy a német film-produkció nem áll meg és méltó versenytársa az amerikai filmgyártásnak.

Ken Maynard első lett egy lasszóversenyen. Ken Maynard már nem egy díjat nyert lovaglásban és aligha van nála jobb lovas még Amerikában is a cowboyok között. Nemrégben lasszóversenyt rendezett egy amerikai egyesület, amelyen a legkiválóbb produkciókban gyönyörködött a versenyre összegyült község és a verseny végül is Ken Maynard szenzációs gyözelmével végződött.

Riff és Raff civilben a legkomolyabb emberek. A két nevetetö, a két bohökés kedvü burleszk-színész civilben a legkomolyabb ember, majdnem morözusak. Raff arcára soha mosoly sem téved. Nem barátöknak senkivel és érdekes, hogy a filmben elválhatatlan két jóbarát a valóságban soha sem látható együtt s csak a filmstudióban találköznek a felvételeknél. Érdekes, hogy Riff ki is jelentette egy öt meginterjúvolö ujságrónak, hogy játöknak épen ez a rezerváltság a titka, mert ha a filmezésben kívül is gyakran lenne együtt Raffal, akkor aligha tudnák azt produkálni, amit így produkálnak. Játöknak unott lenne és nélkülözne azt: az eleven-séget, amelyet a burleszk lényege a szereplöktöl megkövetel. Mindezt természetesen a mozi községe nem tudja, mert ő a mökázö, tréfálközö Riff és Raffot látja és kacag azokon, akik egyébként a világ legszomorubb emberei.

A legtöbbet játszott filmek. Ha nálunk is versenyt rendeznének a filmek közsöt, bizonyára a Sárga Liliom

és az Elsödort ember gyözne, mert ez a két film már hónapok óta szakadatlanul fut moziból moziba és még hónapokra le van foglalva. Mind a két film méltán rászolgált arra az érdeklödésre, amely irántuk mutatközik és valóban első a legelső közsöt.

ÜZENETEK A BEKÜLDÖTT KÉZIRATOKRÖL

Parasztfin. Olvasson sokat és válogatva, kössön békét a helyesírással, azután egy-két év múlva megkisérlelheti ismét papírra vetni érzéseit.

Csüdes panasz, Fekete éjszakák és a keserüségem stb. Mindegyik versben el-élvész valami sajtóságon, finom és jellegzetesen nőies, lírai ötlet, de a költemények gyöngö alapözsuira emlékeztetö utánaörzés is, mindamellett képek és a banális frazeológia lavinája alatt. A gondolatok több mügöndöt és eredetibb lírai beszédet érdemelnének.

A kis grönö. Ezt a témát Herceg Ferenc és még egy tucat belletrista sokkal, de sokkal jobban megírták. Ismétellen kénytelenek vagyunk közölni, hogy írásából nem tudjuk kikalkulálni a próbálközások rentabilitását.

Nocturne. Ezuttal nem sikerült közölnöhetö alkotnia. Alkalomadtán megírhátna, mit ért mákonyos csök alatt.

Kivert hatyu énekel. Valakinek holdja lennének. A zsufoltan adagolt metaforákkal nem tarlja össze az értelem ahroneca. A rim, a jó rim az eféle lírai megnyilatközásokban alapvetöen fontos, a logika egyenes vonala azonban még fontosabb. A versekben sok az Ady indiszponált periódusaira emlékeztetö utánaörzés is, mindamellett bizonyos — föleg stiláris — készséget nem lehet le- radorozni a kvalitások egyszámjegyü végösszegéböl.

S. I. 17. Kivánságára figyelmbe vesszük, hogy Ön mindössze tizenhét éves. Ezt beküldött novellája garanciája mellett ünnepelesen tudomásul vesszük, ennél többet azonban nem igen tehetünk.

Idigö. Megható, de nem közölnöhető. Egylöre az önképzökör keretein belül próbáljon érvényesülni.

BAEDECKER ÜZENETE

Intelligens urileány. Szubotica. Baedeker közsönetet mond újabb szives leveléért. — A gondolatok, amelyeket »Naplö« címü írásában velünk közöl, igen okosak és csupa igazságot tartalmaznak, s csak azért nem közölnöhetök (nem is tudjuk határozottan, hogy ebböl a célból küldötte-e be öket nekünk?), mert a formájuk nem elég művészi. Épp az ilyen apróságok követelik meg legjobban a művészi formázást. Hosszabb lélekzetü írások (regények, novellák, stb.) elbírnak itt-ott némi pongyolóságot, de ha az effajta apróságok nem teljesen kerek kompozíciójuk, akkor mi marad belöük? Némi gyakorlat után bizonyára tökéletesebb — s talán közölnöhető — dolgokat fog írni. Üdvözlet!

A HÉT RÁDIÓMŰSORA

VASÁRNAP, MÁRCIUS 17.

BEOGRAD 11.20, 12, 12.05, 12.30: Vizállásjelentés. Időjelzés, hírek, tőzsdei jelentés. 12.40: Rádiókvartett. Előadásra kerülnek: Csajkovszky: Barcarola. Puccini: Fantázia a Toscából. Richard Strauss: Két dal Rachmaninoff: Altató és moll. Fall Leó: Valcer a Sztambul rózsája operetthől. 20: Plauovics Radomir felolvassa Lazarevics Laza novelláját: »Apámmal először misén«. 20.40: Hírek. 21: Rádiókvartett a következő műsorral: Wagner: Isolda halála. Réger: Ébrés. Strauss: Szerenád. Mascagni: Fantázia a Paraszttöcsület operából. Johann Strauss: Wiener Blut, valcer. Csajkovszky: Induló és kozáktánc.

ZAGREB 11: Szimfonikus hangverseny. 17: Táncczene. 20: Operai közvetítés.

BÉCS 10.20: A »Wiener Sängerknaben« dalegylet hangversenye. 11: A bécsi szimfonikus zenekar hangversenye. 16: Délutáni hangverseny. 18.40. Adolf Jensen-émlékünnp. Dr. Wilhelm Kienzl (zongora) és Lilly Ulanovszky (ének) közreműködésével. 20.15: Carl Sloboda »Die Wette« című vígjátékának előadása. Utána: Esti hangverseny.

BERLIN 11.30: Délutáni hangverseny. 16: Hangverseny, melyen egy négyszáz tagból álló gyermekdalárda működik közre. 20: Zenekari hangverseny. 21: Vidám-est.

BRESLAU 9.30: Reggeli hangverseny. 12: Spanyol táncok. Zenekari hangverseny. 16.30: Grieg-hangverseny. 19: Német népdalok. 20.15: Vidám-est. 22.30: Táncczene.

KATTOWITZ 12.10: Szimfonikus hangverseny közvetítése Varsóból. 16: Népszerű hangverseny. 18.15: Délutáni szórakoztató zene. 20.30: Esti hangverseny. 22.30: Táncczene.

LEIPZIG 8.30: Orgonahangverseny. 12: Népszerű zenekari hangverseny. 16: Peter Nansen »Kameraden« és »Ein Hochzeitsabend« című egyfelvonásosának közvetítése. 17: Délutáni hangverseny. 19: Kínai zene. 20: A házzenekar hangversenye az »Aria«-dalegylet közreműködésével.

MILÁNÓ 12.30: Rádiókvartett. 16: Szórakoztató zene. 17.40: Gyermekkarének. 21: Egy opera közvetítése a Scala-színházból. Szünetben hírek, sporteredmények.

PRAGA 11.30: Népszerű hangverseny. 12: Déli hangverseny. 16.30: Fuvószenekari hangverseny. 19.30: Fritz Seemann »Der Frauenjäger« című operettjének előadása a studióból.

BUDAPEST 9: Újsághírek, kozmetika. 10: Egyházi zene és szentbeszéd. 12.15: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Utána: Szimfonikus zenekari hangverseny. 16.10: Kamarazenedélután Hubay Jenő dr. budai palotájából. 17.20: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 17.25: Rádió Szabad Egyetem. 18.35: Részleges sport-és ügétversenyeredmények. 19.10: Népszimfő-előadás a Studióból: »Falu rossza«. Népszimfő. 22.10: Pontos időjelzés és sporteredmények. 22.30: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Utána: Parkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Spolarich nagykávéházból. E hangverseny szünetjében cca 22: Pontos időjelzés, hírek és időjárásjelentés.

HÉTFŐ, MÁRCIUS 18.

BEOGRAD 11.20, 11.45: Vizállásjelentés. 12: Pontos idő. 12.15: Újsághírek. 12.30: Hírek, börze. 12.45: Rádiókvartett (koncert). 20: Felolvasás. 20.40: Hírek. 21: Rádiókvartett (koncert).

ZAGREB 13.15: Gramofóonzene. 17.30: Hangversenyközvetítés az Európa Palace-moziból.

BÉCS 11: Délutáni hangverseny. 16: Délutáni hangverseny, közreműködik Hansi Weyring. 19.30: Mozart »A varázsfuvola« című operájának előadása. Utána: Jazz-zene.

BERLIN 16.30: Délutáni hangverseny. 19.30: Mozart »A varázsfuvola« című operájának közvetítése a bécsi operaházból.

KATTOWITZ 12.10: Gramofóonzene. 17.55: Népszerű hangverseny. 22.30: Táncczene.

KÖNIGSBERG 11.30: Gramofóonzene. 10.30: Délutáni hangverseny. 20.30: Esti hangverseny. Közreműködik Karl Stralendorf (bariton). 22.30: Táncczene.

LEIPZIG 12: Gramofóonzene. 16.30: A házzenekar hangversenye. 20: Kamarazene.

MILÁNÓ 11.15: Gramofóonzene. 12.30: Déli hangverseny. 16.30: Rádiókvartett. 17.20: Gyermekkarének. 20.30: Egy operett közvetítése. 23: Jazz-band.

PRAGA 12.30: Déli hangverseny. 16.30: Szórakoztató zene. 22.20: Étermi zene.

STUTTGART 12.15: Gramofóonzene. 16.35: Délutáni hangverseny. 20.15: »Aus der IV. Dimension« hangjáték közvetítése Frankfurtból. Utána: tarka-est.

BUDAPEST 9.15: Hangverseny. 9.30: Hírek. 12: Déli harangszó. 12.05: A Temesváry-Kerpely-Polgár-trió hangversenye. 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 13: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 16.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek. 17.40: Székely-délután. 19: Német nyelvoktatás. 19.30: A Filharmóniai Társaság hangversenye. Utána Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Spolarich nagykávéházból. E hangverseny szünetjében cca 22: Pontos időjelzés, hírek és időjárásjelentés.

KEDD, MÁRCIUS 19.

BEOGRAD 11.20, 11.45: Vizállásjelentés. 12: Pontos idő. 12.15: Újsághírek. 12.30: Hírek, börze. 14.45: Gramofón. 20: Hírek. 20.10: Humoros előadás. 21: Rádiókvartett (koncert). 22: Szerb cigányzene.

ZAGREB 13.15: Gramofóonzene. 17: Délutáni hangverseny.

BÉCS 11: Délutáni zene. 16: Délutáni hangverseny Döe Worlitzky közreműködésével. 20.15: »Der

Himmel voller Geigen«, vidám képek és jelenetek, zeno, ének és párbeszéddel a mai és a régi bécsi életről.

BRÜNN 12.30: Déli hangverseny. 19.05: Régi brünni fuvóze. 20.05: V. V. Bilbin »Anstand« című vígjátékának előadása. 21: Népszerű hangverseny, közreműködik Marie Hlousková operaénekessző.

MILÁNÓ 16.30: Rádiókvartett. 17.20: Gyermekkarének. 20.30: Régi olasz zene, zenekari hangverseny. 23: Jazz-band.

PRAGA 12.30: Déli hangverseny. 15: Népszerű hangverseny. 16.30: A cseh filharmónikusok gyermekhangversenye. 19.05: Fuvózezenekari hangverseny. 22.20: Gramofóonzene.

STUTTGART 13: Gramofóonzene. 16.15: Délutáni hangverseny. 18: Rádióreklám hangverseny. 20.15: Hubert Henry Davies »Unsere Käte« című vígjátékának előadása. Utána esti hangverseny.

BUDAPEST 9.15: A m. kir. I. honvédyaloezred zenekarának hangversenye. 9.30: Hírek. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Kurina Simi és cigányzenekarának hangversenye. 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 13: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 14.30: Hírek, élelmiszerárak, mesedélután. 16.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek. 17.35: A m. kir. Operaház tagjai-

ból alakult zenekar hangversenye. 18.30: »Mit üzen a rádió?« 19.30: A m. kir. Operaház »A tenor«. Vigopera három felvonásban. 22.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés és hírek Majd Rigó Jancsi és cigányzenekarának hangversenye.

SZERDA, MÁRCIUS 20.

BEOGRAD 11.20, 11.45: Vizállásjelentés. 12: Pontos idő. 12.15: Újsághírek. 12.30: Hírek, börze. 12.45: Rádiókvartett (koncert). 20: Védekezés az árvíz ellen (felolvasás). 20.40: Hírek. 21: Rádiókvartett (koncert). 22: Táncczene.

ZAGREB 13.15: Gramofóonzene. 17.30: A zagrebi schrammel-kvartett hangversenye. 20.35: Esti hangverseny. 22.15: Gramofóonzene.

BÉCS 11: Délutáni zene. 16: Délutáni hangverseny. Ir zene. 21.25: B. Ertler »Insel im Strom« egyfelvonásosának előadása. Utána: Könyű zene.

STUTTGART 13: Gramofóonzene. 16.15: Délutáni hangverseny. 18: Rádió reklámhangverseny. 20.15: Esti hangverseny.

BUDAPEST 9.15: Hírek. 10: Az Országos Mezőgazdasági Kiállítás és Vásár ünnepélyes megnyitása. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Zongora-hangverseny. 12.25: Hírek. 13: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 16.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek. 17.35: Szórakoztató zene. 19.20: Dr. Hans Göttling századi németnyelvi előadása. A rádió nevében dr. Szentgyörgyi Ede üdvözlő a jubiláns. 20: Vígjáték-előadás a Studióból. »Pry Pál«. Vígjáték 5 felvonásban. Irta: Peole János. 22: Pontos időjelzés, hírek és időjárásjelentés. Majd: Gramofóonzene.

BRESLAU 16.30: Ir-délután. 19.30: Mozart: »Don Giovanni« című operájának közvetítése.

BRÜNN 12.30: Déli hangverseny. 17.45: Tilly Waldke hangversenyének németnyelvi dalestje. 19.05: Szórakoztató zene. 20: Zenekari hangverseny régi cseh szerzők műveiből.

KATTOWITZ 16: Gramofóonzene. 17.55: Népszerű hangverseny. 20.30: Kamarazene. 22.30: Táncczene.

KÖNIGSBERG 11.30: Gramofóonzene. 15.45: Otto Wollmann »Der Wunschring« hangjáték a gyermekek részére. 16.30: Délutáni hangverseny. 21: Ir-est. 22.30: Táncczene.

LEIPZIG 12: Gramofóonzene. 18.30: Ir költők művel. 19.30: L. v. Beethoven »Fidelio« című operájának közvetítése.

MILÁNÓ 12.30: Déli hangverseny. 16: Szórakoztató zene. 20.30: Könyű zene. 21.55: A házzenekar nagy hangversenye. 23: Rádió-bál.

PRAGA 12.30: Déli hangverseny. 19.05: A prágai tamburizza egyesület hangversenye. 20: Régi cseh zeneszerzőkről. 20.30: Írlandi est, zenekari hangverseny.

BUDAPEST 9.15: A Temesváry-Kerpely-Polgár-trió hangversenye. 9.30: Hírek. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: Gramofóonzene. 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 13: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 16.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés és hírek. 17.35: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye. 18.35: Rádióamatörposta. 19.35: Olasz nyelvoktatás. 20.16: Szabó Margit a Nemzeti Színház művésznője verseket mond. 20.30: Ir-est. 22.10: Pontos időjelzés, hírek és időjárásjelentés. 22.35: A m. kir. I. honvédyaloezred zenekarának hangversenye.

Tudja már hogy mindenki, aki a RADIOWELT-re előfizet, vagy előfizetést megújítja,

ingyen kap egy SD 4 audionámpát, vagy egy XD 4 végerősítőámpát. Az előfizetés díja egész évre 250 dinár és 10 dinár a lámpa portója.

Ismeri már Európa legjobb havi folyóiratát? Ham, kérjen még ma próbapéldányt a Faulmagazin-ból

WIENER RADIOVERLAG, Wien I., Pestalozziggasse 6

CSÜTÖRTÖK, MÁRCIUS 21.

BEOGRAD 11.20, 11.45: Vizállásjelentés. 12: Pontos idő. 12.15: Újsághírek. 12.30: Hírek, börze. 12.45: Gramofón. 20: Felolvasás (Turgenjev). 20.40: Hírek. 21: Rádiókvartett (koncert). 22: Táncczene.

ZAGREB 13.15: Gramofóonzene. 17.30: Cigányzene. 18.15: Cigányzene. 19.30: A cseh filharmónikusok hangversenyének közvetítése Prágából.

BÉCS 11: Délutáni zene. 16: Délutáni hangverseny Grete Marchfeld Brunner énekesnő közreműködésével. 20: A bécsi szimfonikus zenekar hangversenye.

KATTOWITZ 17.5: Kamarazene. 20.15: Esti hangverseny. 22.30: Táncczene.

LEIPZIG 12: Gramofóonzene. 16.30: A házzenekar hangversenye. 21.25: Népszerű zenekari hangverseny.

MILÁNÓ 16.30: Rádiókvintett. 17.20: Gyermekkarének.

PRAGA 12.30: Déli hangverseny. 15: Gramofóonzene. 16.30: Jazz-zene. 19.30: A cseh filharmónikusok szimfonikus hangversenyének közvetítése Zagrebba. 21.30: Ezeregy éjszaka meséi: »Harun al Raschid«. 22.20: Gramofóonzene.

STUTTGART 13: Gramofóonzene. 16.15: Délutáni hangverseny. 21.30: Kamarazene. 22.30: Kamarazene.

BUDAPEST 9.15: Hangverseny. 9.30: Hírek. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Kurina Simi és cigányzenekarának hangversenye. 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 13: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 16: Rádió Szabad Egyetem. E hangverseny keretében cca 16.45: Pontos időjelzés, időjárás, vízállásjelentés. 17.45: Dr. Mihajlov Mihály orosz balalajkazenekarának hangversenye. 18.45: Gyorsírási tanfolyam. 19.20: Angol nyelvoktatás. 19.50: Magyar nóták. Előadják: Berky Li'i és Gózon Gyula.

20.50: Pontos időjelzés, hírek és ügétversenyeredmények. 21: Hangverseny. Utána cca. 22.15: Időjárásjelentés. Majd: A Bachmann jazz-band. 23.15: A budapesti rádió üdvözlése és szerenádjá Olay norvég trónörökös és Mártha svéd kir. hercegnő házassága alkalmából az új fideselmi házaspár tisztelőire. (Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye).

PÉNTEK, MÁRCIUS 22.

BEOGRAD 11.20, 11.45: Vizállásjelentés. 12: Pontos idő. 12.15: Újsághírek. 12.30: Hírek, börze. 12.45: Gramofón. 20: Shakespeare drámából előadás és részletek (dr. Vitezica és Dobrica Milutinović). 21: Rádiókvartett.

ZAGREB 15.15: Gramofóonzene. 17.10: Hangversenyközvetítés a Corso-kávéházból. 20.35: Kamarazene. 22: Könyű esti zene.

BÉCS 11: Délutáni zene. 16: Délutáni hangverseny Holmuth Gunthmar közreműködésével. 17.30: A jelen zenéje. 20.15: C. M. Lindan: »Die drei Wünsche« című operettjének előadása.

BRÜNN 12.30: Déli hangverseny. 19.15: A Dvovak »Der Bauer, ein Schelm« c. kómius operájának közvetítése a Nemzeti Színházból. 22.20: Kávéházi zene.

KATTOWITZ 17.55: Délutáni hangverseny. 20.15: Szimfonikus hangverseny közvetítése Varsóból.

LEIPZIG 16.30: Népszerű zenekari hangverseny. 20: Bécsi keringők.

MILÁNÓ 16.30: Jazz-band. 17.20: Gyermekkarének. 20.30: A házzenekar nagy szimfonikus hangversenye.

STUTTGART 13: Gramofóonzene. 16.15: Délutáni hangverseny. 18: Rádió reklámhangverseny. 20.15: Esti hangverseny.

BUDAPEST 9.15: Hírek. 10: Az Országos Mezőgazdasági Kiállítás és Vásár ünnepélyes megnyitása. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Zongora-hangverseny. 12.25: Hírek. 13: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 16.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek. 17.35: Szórakoztató zene. 19.20: Dr. Hans Göttling századi németnyelvi előadása. A rádió nevében dr. Szentgyörgyi Ede üdvözlő a jubiláns. 20: Vígjáték-előadás a Studióból. »Pry Pál«. Vígjáték 5 felvonásban. Irta: Peole János. 22: Pontos időjelzés, hírek és időjárásjelentés. Majd: Gramofóonzene.

BRESLAU 16.30: Ir-délután. 19.30: Mozart: »Don Giovanni« című operájának közvetítése.

BRÜNN 12.30: Déli hangverseny. 17.45: Tilly Waldke hangversenyének németnyelvi dalestje. 19.05: Szórakoztató zene. 20: Zenekari hangverseny régi cseh szerzők műveiből.

KATTOWITZ 16: Gramofóonzene. 17.55: Népszerű hangverseny. 20.30: Kamarazene. 22.30: Táncczene.

KÖNIGSBERG 11.30: Gramofóonzene. 15.45: Otto Wollmann »Der Wunschring« hangjáték a gyermekek részére. 16.30: Délutáni hangverseny. 21: Ir-est. 22.30: Táncczene.

LEIPZIG 12: Gramofóonzene. 18.30: Ir költők művel. 19.30: L. v. Beethoven »Fidelio« című operájának közvetítése.

MILÁNÓ 12.30: Déli hangverseny. 16: Szórakoztató zene. 20.30: Könyű zene. 21.55: A házzenekar nagy hangversenye. 23: Rádió-bál.

PRAGA 12.30: Déli hangverseny. 19.05: A prágai tamburizza egyesület hangversenye. 20: Régi cseh zeneszerzőkről. 20.30: Írlandi est, zenekari hangverseny.

BUDAPEST 9.15: A Temesváry-Kerpely-Polgár-trió hangversenye. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: A m. kir. I. honvédyaloezred zenekarának hangversenye. 13: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 14.30: Hírek, élelmiszerárak. 16.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek. 17.35: Sovánka Nándor és cigányzenekarának hangversenye. 20.40: Másfélóra könnyű zene. Utána cca 22.15: Pontos időjelzés, időjárásjelentés és hírek. Majd Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye.

SZOMBAT, MÁRCIUS 23.

BEOGRAD 11.20, 11.45: Vizállásjelentés. 12: Pontos idő. 12.30: Hírek, börze. 12.45: Rádiókvartett. 20: Egészségügyi előadás. 20.30: Irodalmi előadás (Velimir Živojinović). 21.20: Rádiókvartett. 22.20: Szerb Cigányzene.

ZAGREB 13.15: Gramofóonzene. 17.30: Táncczene. 20.35: Nikola Cvejić dalestje. 21.50: Zenés találókérdések. 22.30: Könyű zene.

BÉCS 11: Délutáni zene. 16: Otto Wollmann »Der Winterkönig« hangjátékának előadása. Ijúsági előadás. 17.20: Kamarazene. 20.05: H. Gál »Die heilige Ent« című operettelőadása három felvonásban.

BRÜNN 12.30: Déli hangverseny. 16.45: Tavasz dalok. 19: Hangverseny közvetítése Prágából. 22.25: Étermi zene.

KATTOWITZ 12.10: Gramofóonzene. 20.30: Operettelőadás közvetítése Varsóból. 22.30: Táncczene.

KÖNIGSBERG 11.30: Gramofóonzene. 16.30: Délutáni hangverseny. 20.05: Leon Jessel »Schwarzwaldd-mädel« című operettjének előadása. 22.30: Táncczene.

PRAGA 12.30: Déli hangverseny. 15: Gramofóonzene. 16.30: Népszerű hangverseny. 19.15: Hangverseny. Műsorok: Zicha zeneszerző művei. 20: Cseh nemzeti zenekar hangversenye. 22.25: Étermi zene.

BUDAPEST 9.15: A Temesváry-Kerpely-Polgár-trió hangversenye. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: A m. kir. I. honvédyaloezred zenekarának hangversenye. 13: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 14.30: Hírek, élelmiszerárak. 16.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek. 17.35: Sovánka Nándor és cigányzenekarának hangversenye. 20.40: Másfélóra könnyű zene. Utána cca 22.15: Pontos időjelzés, időjárásjelentés és hírek. Majd Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye.

Mindegyik felébredtek, az égerke pedig elmesélte nekik, hogy a törpék a Iyukas mogyoró örömeire nagy lakomát csap- tak. Anyyi bort megittak, hogy most mindannyian, még az örök katonák is mély álomba merültek. Ha a kistituknak sikerül a törpék sarkait megszerelniük, örök szolgáikká tehetik őket s nem csak a Iyukas mogyoró lesz ismét az övék, de mind az a sok kincs is, ami itt a föld alatt van elrejtve. Pistikének azonban a lelkére kötötte, hogy Bibircsöket jól szem előtt tart- sa, mert csak az ő varázsszájának birtokában kaphatja meg tőle a Iyukas mogyorót.

Először Pistikéhez ment és kezé-öl-lábától elragta a vas- tag kötteleket. Majd az alvó kistitukhoz ment és őket is sza- dadda tette.

Bol, amelyen át egy jókora Iyukat furt és intett Pistikének, hogy csendben maradjon.

Hol van az oroszlan?

REJTETTKÉP

marabb meggyógyuljon és minél előbb lássam kedves sorait. A multkori leveled nem kaptam meg. A jutalmat ha rád kerül a sor. *Percsics Aranka és Ibi*: Nem haj ha csunyan is irtok, csak irjatok és ne szégyeljétek magatok. *Szalkity Mica*: Küldj jobbakat, akkor közölni fogom. *Stibinger Imriske*: Küldd a pénzt boritékba, és ird be, hogy a Habostorta bekötési tábláját küldjék a cimedre. A levelet Bácsmegyei Napló kiadóhivatalának címezd. Utánvéttel körül- ményes. *Farkas Ica*: Rád is fog sor kerülni, csak légy türelemmel. *Mohos Aneci*: Mászor igyekezz otthon megírni a lev. lapot, s ak- kor nyugodtabban tudod megírni. *Bodis Lajos*: Fejtörőket mindig lehet küldeni. *Ullmann Licike*: Örülök, hogy végre te is közénk so- rakoztál, csak írd és ha tudod, magad ird a leveled. *Grabinszki De- ző és Magda*: Legközelebb. *Csányi Pál és Koncz Kálmán*: Ugy látszik ti nem szerititek a Habostortát, mert az egész példányt el- küldtéték a megfejtéssel. Mászor ezt ne tegyétek, hanem egy cédu- lára irjátok a megfejtést és a Habostortát szépen gyűjtsétek össze, hogy később is tudjatok olvasgatni belőle. A táborba titeket is mint minden gyereket örömmel fogadlak. *Piliszer Boriska*: Próbálkozz könyvkereskedésben, s ha nem kapsz, majd én próbálok szerezni. *Kiss Péter*: Jó szívvvel fogadlak téged is táborunkba, szeretem a jó tanuló gyerekeket. *Szarka Erzsike*: Küldj jobbakat, akkor leköz- löm. *Basch Zsuzsa*: Versed tetszett, de már tavasz lesz. Faragi ta- vaszi verset. Szorgalmasnak kell lenned, biztosan fogsz nyorni. *Haan Imre*: Rád is fog sor kerülni. *Mészáros Teruska*: Igyekezz az egészét megfejtetni.

Fejtörő

tör tör tör SZUL
tör tör tör tá

Basch Zsuzsától

ökör ökör ökör
ökör ökör ökör

Balogh Annuskától

na na

Basch Palkótól

Hát, az a bizonyos kicsi égerke, aktíval már egyszerűen fal- a két szeme a sötétben is világított. Eppen most bujt ki a fal- koztunk! Most azonban ő is nagyobbnak látszott a kis finknál

lehetett? — Cín-cín, cín-cín... — hallatszot hirtelen. Ugyan mi- hetne innen menekülni!

Csak Pistike törté még ébren ébren a fejét. Hogyan is le- tak, míg végre elaludtak.

Ilyen biztatlásra. Pistike hiába vizsgálta őket, addig sirtak-rit- El lehet képzeelni, a szégyeny kistituk hogy sírva fakadtak juk zárták a súlyos tolgyaajtót.

Iyukas mogyoró! — szóltak csunfondáros hangon, azzal rá- — No, itt akár örökre el is aludhattok és almodhattok a ket, lábukat jól összekötöztek és egy sötét terembe cipélték.

fiukra vetették magukat. Es mert a kistituknál mind egy fejfel- bírcsok azonban intett a többieknek, mire azok nyomban a kis- Pistike éppen hozzá akart futni, hogy megjelképezesse, Bi-

mert körülötte mindannyian a hasukat fogták nevetükkben. a maagsba dobálta és valami mulatságos dolgot mesélhetett.

toit. A törpék között ott volt Bibircsök is, sarkáját jókedvűen- tal körül, amely fölött egy kékfényű, gyönyörű csillár világí- stüdték-torogtak benne, egy dusan megerített, hatalmas asz- agzatak el belőle. Pistikék a kék fény fele tartottak, míg egy- juk. A barlang itt már egyre szélesedett s zezzugos folyosók

Egyszer csak messziről valami kekes fény derengett elé- ségben, hogy szinte vágni lehetett volna.

Mentek, mentek, mindjában lefele, olyan rejtentő sötét- lásán.

le a babszemnyi kis Iyuk — akarom mondani a barlang nyi- Azzal Pistike lefelel, a többiek utána, már ereszkedtek is

Csak kapjam kezem közé, majd megtanitom rendre! — Utána megyünk Bibircsöknak! — felelte Pistike —

gyunk. De most mihez kezdünk? — jöi elvarázsolni minket! Tán még a babszemnél is kisebbek va-

— De furcsa a világ! — kiáltották. — Ez a törpe ugyan- levélke mögött is elrejtőzhettek volna.

egy-egy füzál százszorta is nagyobb volt náluknál s egy kis- rok szinte az égisz erő, hatalmas óriásokká nőttek a szemükben

előt, amelyen ök is kényelmesen lemehtek. A fák és a bok- a csodálkozástól, mert valóságos kis barlangot láttak maguk

A BÁCSMEGYEI NAPLO vasárnapi ingyen melléklete
Subotica, 1929. március 17. 11

Pá, pá, Télapó!

Télapó hatalmas zsákjai — melyekben a havat hozta — alighanem jó laposak lehetnek már. Az idén épp elég bőke- zűen bánt a hóval Télapó, voltak napok, sőt hetek, amikor csak ugy döntötte a sok fehérséget. Sok nem maradhatott.

Olykor örültünk a hónak. Mászor már haragudtunk is érte: sok a hóból is megárt. Hát ez miféle állítás?

Nos, csak ugy gondoljuk meg alaposan a dolgot. Igen, a tél legelején, annyit tréfálkoztunk Télapóval — hogy így, hogy úgy, megint csak spórol a hóval! — mig végül kapta magát és azt mondta:

— Hát nesztek! S szórta a havat rég nem látott mennyiségben. Például ilyeneket irt a mesélő:

»Eszendők óta mind gyengébbnek mutatkozik a hótér- més! Talán Télapó — egy idő óta — megfeledkezik arról, hogy idejében vessen. Télapó, mért nem vetsz idejében? Mi- kor ugy szeretnek hólabdázni a gyerekek. Régente csupa csingilingi volt az élet, télen. Igaz, az autó nem szeret csusz- kálni. Érdekes volna, ha kiderülne, hogy Télapó is autón szá- guldoz a maga országutain.»

Jaj, ne tréfálkozzunk vele megint: újra megharagszik és nem engedi, hogy — kitavaszdídjék...

találjuk! — majd a társához fordult: — Jertek és közzük meg jól ezt a csufolódó törpét, hogy el ne szökhesek.

No erre üdelt csak meg a kis törpét! Láttam már, hogy más-ként nem boldogul, bevallott hát mindent.

— Nem loptam el a lyukas mozgórót, csak láttam, amikor begurult ide egy kis lyukba a fa alatt — mondotta.

— Hol? melyikbe? Mutasd meg! majd mi megkeressük... — kiáltották a fiúk.

— Jaj, csakohogy nem lehet ám azt olyan könnyen megtalálni, mert az a lyuk a törpék földalatti országába vezet. — Száz év óta tüvé tettek az országot a lyukas mozgóróért és most, hogy végre megkapartították, bizonyára nem lesznek hajlandók nektek odaadni.

— Csakohogy az az enyémi! Egy kis egérkétől kaptam! — kiáltott Pistike. — En visszasszerzem tőlük bármilyen. Vezess el hozzátok!

— Veled megyünk Pistiket! — kiáltották elszántan a kis pajtasal.

A törpe ismét alkudozni kezdett:

— Eressz Pistike egy kissé szabadon, hisz mozdulni sem tudok, hogy mutassam hát meg a földalatti országot bejáratát. Pistike erre elengedte a törpét, a sapkáját azonban a kezében tartotta, mert tudta, hogy a törpék enélkül nem szöknek meg.

A törpe a fa mögött egy kis lyukra mutatott, ahig lért el benne egy jókora babszem.

A kisfiúk családva összenéztek.

— Hogyan fogunk mi e kis lyukon betérni? — kérdezték.

— Nem azért vagyok én Bibircsók, a törpék varázslója, hogy ez gondot okozzon! — szöjt nevetve a törpe. — Hanyagok csak be jól a szeméket s mire én hátramat számolok, akkorák lesztek ti is mint jó magam.

A kisfiúk szót fogadtak. Behunyták a szemüket, a törpe pedig elkezdett számolni:

— Egy-kettő-három... — ám, amíg e szavakat kimondta, közben ügyesen a sapkáját a Pistike kezéből. S mire a kisfiúk a szemüket felehnyitották, már be is ugrott a babszemnyí kis lyukba.

— A viszontlátásra babszemvitézek! — kiáltotta vissza az amúli kisfiúknak s már el is tűnt a szemük elől.

Ej, mit mondtam, dehoggy is volt parányi az a lyuk! A kisfiúk legalább is nem annak látták többé. Szemüket dörzsölték

— Am addig ételhez, italhoz nem szabad nyulnotok, míg a törpék sarkája a fejeteiken nincsen — fejezte be szavait az egérke. S a kisfiúk, bár már nagyon éhesek voltak, megígérték. És mindjárt meg is indultak a falbirtur kis lyukon keresztül, az egérke után.

A hatalmas ebédlethez, a sok finom étel és ital láttára, bizony nem kis dolog volt, a szavuknak állani, mégis megállították. A törpékhez szöjtök, akik az asztal mellett ülve elaludtak s a sarkájukat ügyesen elszedve tőlük, a saját fejükre nyomták. Csak Pistikének volt kissé nehezebb a dolga. Bibircsók ugyan-iz csak a felszínére aludt és amikor Pistike hozzá közeledett, felugrott és elkialtotta magát:

— Hé, törpék, árulás...!

A többiek azonban, mielőtt magukhoz létek, már sarkak nélküli voltak, sőt Pistikének is az volt az első dolga, hogy Bibircsók sarkáját lelassa a fejéről. A saját fejére azonban már nem tudta tenni, mert Bibircsók ráugrott és birkecsók kezdtek sarkaját gyorsan a fejébe nyomni.

Most már mindannyian urai voltak a törpéknek, akik finomabbnál finomabb ételeket szolgáltattak fel nekik. Am Pistike ad-ig egy falatot sem evett, míg Bibircsók a lyukas mozgórót elő nem adta neki.

A terem közepén egy gyertyától nagy arany láda állott. Abban volt egy kisebb, abban egy még kisebb és így tovább, végre a hetedik, legkisebb arany ládikóban megtalálták a lyukas mozgórót. Nagyob volt mint a Pistike feje, Pistike csodálkozott, de azután nevetve kapott fejébe.

— Csakohogy meg vagy végre! De milyen kicsi lettem!... Ahig vagyok nagyobb az én kedves lyukas mozgórómál! — szöjt és azzal a kezébe vette.

Am mielőtt hozzátért, a lyukas mozgóró egy gyertyától szöjt és azzal a kezébe vette.

Ebéd után elvezették őket a törpék földalatti birodalmának kincses kamrába.

— Ez is mind a miénk? — kérdezték a gyermekek csillagos szemekkel a temérdek sok arany láttára.

— Igen, a tiétek — felelték a törpék — de csak addig, míg itt a föld alatt maradtok.

ÖTÖDIK KALAND

A báró ur megismerteti házi állatjait. Háboruba megy.

Eddigi közléseim, mutatják a vadászszerencsémét és azt hiszem, lélekjelenlétemről is tanúságot tesznek.

Mindazáltal ne higgyétek, hogy nekem csak a szerencse szolgált és a pillanatnyi bátorság nem, én előre látó, nagyon gondos ember voltam s nagy gondot fordítottam lovamra, kutyámra, fegyvereimre. Legkevésbé sem akarok ezekkel dicsekedni, mint ez a sportsmanok szokása, de mégis meg kell emlékezniem két kutyámról. Ezeket soha nem feledhetem el.

Az egyik vizsla volt; oly fáradhatatlan, figyelmes, előre látó, hogy mindenki irigyelte tőlem. Éjjel és nappal egyformán szolgált; éjjel a farkára lámpát kötöttem és ép úgy vadásztam mellette, talán még jobban, mint nappal.

Egyszer házasságom után, nőm is vadászni óhajtván, előre kimentem kutyámmal, hogy vadat hajszoljak fel. Tul egy tisztáson találtunk is egy csoportban néhány száz foglyot. Vártam nőmet, de minthogy soká nem jött, aggódva mentem eléje, ott hagyva a kutyámat. Nőm kíséretével egy szénbányába esett és bár szerencsésen kihuzták őket a bányászok, de ez a körülmény annyira megrázott, hogy kutyámról és a foglyokról egészen megfeledkezve, — mert hisz vadászatra most már nem lehetett gondolni, — haza mentünk. Az után pedig el kellett utaznom és csak két hét múlva tértem vissza.

Kerestem Dianát, Dianáról senki semmit sem tud, azt hitték, hogy magammal vittem. Ekkor jut eszembe, hogy talán még mindig a foglyokat őrzi. Remény és félelem között me-

Mert finomabb lett, mint ők.

Hozzátartozik még a történethez, hogy Mukit még akkor sem ölték meg, amikor disznócskából végérvényesen disznóvá nőtt. (Bizony, disznóvá: csak mondjuk meg az igazat... Bár — finom disznóvá, be különös.)

Nem ölték le — születése helyén.

Hanem eladták... További sorsával már igyekezzünk nem törődni...

Balázs bácsi postája

Legutóbbi fejtörők helyes megfejtése: *Semmi szín alatt, Szerencsétlen szerencsen, Jancsika.*

Helyesen fejtették meg: Farkas Ica, Hoffmann Margit és Renee, Haan Imriske és Oszika, Balassa Lidike, Brückner Laci, Wejsz Veronka, Ullmann Lici, Pataki Böske, Szabó Margit, Szabó Magduska, Bodis Lajos, Rontó Pál, Mokos Anci, Hevessy Mancika, Csányi Feri, Vukov Konstantin és Mariska, Brückner Gyuszi, Grabinszki Dezső és Magda, Garay Lilike, Komlós Imre, Varga Irén, Földi László, Balogh Annuska és Aranka, Haupt Steifke és Józsi, Varga Pannika, Ujvári Bandi és Józsi, Vajner és Rüt, Till Juckó, Rozenweig Puri, Pintér Katica, Rill Antal és Margit, Fogel Sándor, Fodor Jucika, Kollár Jolánka, Tripolszki Baba, Imre Margit, Nagy Ágica, Friedmann Marci, Jakobovics Irénke, Lönyi Stefi, Reich Vera, Berger Kató, Bretz Bözsi Ica, Pakay Honka, Végh Juliska, Révész Francika és Gyuri, Biermann Eluci, Szörégi Andika, Bognár Sándor, Auszländer Ibi és Vili, Patócs Mariska, Szobellédi László, Vass Rózsika, Píllsner Boriska, Csányi Pál és Koncz Kálmán, Kiss Péter, Lang Gyuri, Berky Ilke, Szalkity Mica, Rozenberg Lea és Majsi, Komlós Csöppi, Pernics Aranka és Ibolyka, Bördás Lilla, Szarka Erzsike, Basch Zsuzsanna, Basch Palkó, Kikics Sándor, Latinovics Honka, Stern Duca, Mészáros Teruska, Latinovics Péterke.

A jutalomkönyvet Csányi Feri és Basch Palkó nyerték el.

ÜZENETEK:

Varga Irén: Ha ezután is szorgalmas leszel, akkor legközelebb te nyered el a jutalomkönyvet. **Vass Rózsika:** A cím jó. Csak tovább is ugy cimezd. **Révész Gyuri és Franciska:** Ha a megfejtők között a ti nevetek is benne van, akkor mindig jól fejtettétek meg. **Vigh Juliska:** Küldd be még egyszer. **Jakobovics Honka:** Csak azt felejtett megírni, mire válaszoljak én Igent, vagy nemet. Legközelebb okvetlen ird meg. **Fodor Jucika:** Örömmel teljesítem kérésed. Ezentul te is a Habostorta táboraiba tartozol. Csak szorgalmasan írogass. **Pintér Katica:** Imádkozni fogok én is, hogy leuska minél ha-

A kistűnknek egyszerre odalett a kedvük. Jaj, mit ér itt ez a sok kínos és drágakó, ha a szülőknek meg se mutatathatják! Ha kis testvéreik is nem jászhatnak velük...!

Este szomorúan fektették le kis ágycsukájába és nem tudták elaludni, mert folyton csak haza gondoltak. A törpék sípkája még most is ott volt a fejükön s a törpék gyémánt-társát. Am egyszerre a törpkön akadt ám a szavuk, olyan csuda történt!

Az egészke ugyanis hirtelen egy csudaszép tündértől viltozott és hallalkodva így szólt a gyermekkekhöz:

— Megváltottak ezzel a kivánsággal! En ugyanis a Bányatündes vagyok s Bibircsók, a varázsló törpe, száz évvel ezelőtt felhagyta a törpéket ellenem. Irigyltelte a hatalmas gyémántot, amit a törpék nekem adtak ajándékba, hogy itt a föld alatt jászadozzam vele. Menekülhöm kellett s én a törpék gyémántját is magammal vittem. Am akkor, hogy a napvilágra értem, a törpék gyémántjától egy lyukas mogyoró lett, magam pedig egy szürke kis egérre változtam, akit te, Pistike, a cica szájából megmentettél. Száz évig kellett rád várakoznom, de nem csalódtam benned. Még a törpék gyémántja sem tudott megrontani, sem ez a sok kínos és drágakó, ami itt a titek lehelne. Visszavagytok jó szülétekhöz, ebből látom, hogy tisztaszívű, jó gyermekek vagytok s meg foglak jutalmazni.

Azzal a szép tündér harmat tapost a kezével, mire a földalatti törpék egybegyűltek mind a kistűnk szobájába. Sipkáján felültek szégyenkezve, melyen lehajtották Bányatündér ragyogó koronája előtt.

— Kapzsiságotokért és csalárdságotokért büntetést érdemeltek — szölt hozzánk a tündér. — E kistűnk nem akarnak többet rajtatok uralkodni, így hát ismét én parancsolok nek-

Pistike azonban nem ért most rá sokat magyarázni. — Ha kivánsi vagy, füss te is utánami! — kiáltotta. No, persze, hogy kivánsi csak voltak. Utána is futott vala-mennyi, ahány kis fűcska csak volt az uccájában.

A falut már rég elhagyták, a hegyen fölfelé futottak és már a rengeteg nagy erdő is elérték. A lyukas mogyoró azonban csak gurult fölfelé is tovább, egy lépéssel mindig a Pistike orra előtt. Es nem lehetett soha utolérni.

Már a rengeteg erdő közepén lehettek, amikor a lyukas mogyoró egyszerre csak előtűnt a Pistike szeme elől.

— Hova lett...? Hova lett...? — kiáltott remülten Pistike s kezét összecsapta.

— Micsoda...? Mi volt hat...? — kérdezték a kis fiúk ijedten és ök is megállottak.

— Hat amit idáig kergettünk! A lyukas mogyoró! — kiáltott Pistike szinte kétségbeesetten és a földön keresgélmi kezdett a lehunyt falevek közl.

A kistűnk egy pillanatra csodálva összenéztek, majd hangerősen kacaragtak.

— Egy lyukas mogyoró...? Hahaha... Azt hittük, leg-alább is a törpék gyémántja volt, amitt így a világággere kiszaladtunk! — kiáltottak, miközben jobbra-balra dőltek a nevetéstől.

— Hihhi... Hihhi... — hangzott közbe egy vékony, csufoló hang is valahonnan.

A többiek a nagy nevetésben tán meg sem hallották, Pistike azonban mindjárt észrevette s rögtön azt is tudta, hogy merre jár a hang. A nagy fa mögé ugrott s még meelőtt a kis csufoló a bokrok közt elrejtőzött volna, Pistike már a kezében tartotta.

Más mi is lett volna...? Bizony egy törpe volt. Alig volt nagyob, mint egy babszem. Az orrára azonban egy akkora bibircsók volt növe, mint az öklöm.

— Megvagy hát! Bizton te voltál a tolvaj... — kiáltott Pistike a kálmpáló törpét a galléjánál fogva felemelve.

A törpe esküdzött. Jaj, színet se látta ő még sohasesm a lyukas mogyorónak. Es ismét mindjárt fut-fut, aranyat, ezüstöt, kis katicabogarat, finom lepezmezt, ha szabadon eresztik. Pistike azonban sokat hallott már az erdei törpék csalántságáról, nem hitt hat egy szót sem a beszédüöl s így fel-le: — Nem engedlek el, míg a lyukas mogyorót meg nem

S bizony nem sok idő telt bele, hogy a kis malac kikivánkozott a kosárból. Meggyógyult...
 Most mi történjék vele?
 Visszaküldjék az ólba?
 A gyerekek csak könyörgőre fogták megint a dolgot, hogy ne küldjék vissza.

Hát maradt tovább a kis malac. Ott töltötte a telet a folyosón, éjszakára visszavonulva a volt malackórházba, amelyik immár ezt a nevet viselte: Muki-lak.

Világoskék szalagot kötöttek a gyerekek nyakára. Azt hiszem, nagyon örült a világoskék szalagnak a malac, nem tépte le, szinte büszkén viselte.

Amikor már eszegetni tudott, persze nem árpát adtak neki a gyerekek, hanem jóval finomabb ételt: ebédnél, vacsoránál, gondosan összegyűjtögetve a maradékokat. Azt hiszem, nagyon örült a maradékoknak a malac: megette.

A szalagnak nagyon örült s nem ette meg, az ételmara-déknak nagyon örült, tehát megette: érdekes, mennyi esze van egy közönséges malacnak is?

Vagy talán már nem is volt közönséges malac!
 Hiszen káposztafőzeléket evett, sőt turóscsuszát is, meg mákostésztát is olykor.

Ágyban hált,
 S kék szalagot hordott a nyakán.

Igen, igen, finom malac lett: viselkedése is más volt immár, mint a közönséges malacoké: kényeskedve járkált, sohasem sívalkodott és nem félt még — a kutyáktól sem.

Kitavaszkodott. Langyos napok következtek: Muki-malac már egész napját az udvaron tölthette.

S csakhamar összekerült a testvéreivel... Ezek ugyan már korántsem voltak annyian, mint egykor. Jóegynéhányat elért közülük a — malacvégzet? Bizonyára...
 Megörvendeztek egymásnak Muki meg tesvérei?
 Óh, dehogyan.

A testvérek — egyszerre csak — szörnyű röficséléssel rontottak Mukinak: aki finom lett. Finom hát, hisz a finomság jelvénye, a kék szalag, ott diszgett a nyakán. Igen, igen, a közönséges malacok legelőször is ama kék szalagnak estek, hogy hamarosan le is szaggassák. S bizonyára jómagát is megtépdetik, ha segítségére nem sietnek.

Talán nem is kívánczolt vissza az ólba.
 De bizonyára vissza sem engedik többé — a közönséges malacok, disznók sem.

gyek az erdőbe és ime, a szegény Diana még mindig egy helyen áll.

Megszólított! mire ő felhajtja a foglyokat s egy lövésre huszonötöt találtam. A derék kutya csak a vadászat után mutatkozott kimerültnek, úgy, hogy menni sem tudott. Ölembettem és lóháton haza vittem. Pár napi gondozás után teljesen felépült.

Valóban Dianát egyszerien »páratlanak« kellene neveznem, ha nem lett volna egy agaram, amely versenyezett vele.

Ez nem annyira külső alakjával, mint rendkívüli gyorsaságával tűnt ki. Olyan gyorsan, oly gyakran és oly sokáig szaladt az én szolgálatomban, hogy lábai egészen el koptak és én élete utolsó éveiben csak mint takszit használhattam. Ebben a minőségben is sok hasznos szolgálatot tett nekem.

Ép oly örömmel gondolok erre az agárra, mint egy lit-

Réges-régen, messze a hegyek közt, egy szegény kis faluban élt egy kis fiúcska, Pistike-nek hívták. A Pistike szülei is szegények voltak, de azért Pistike mindennap egy pohár friss tejecskét kapott az édesanyjától reggelire. Hát, amint egy szép nap, ott ült éppen az udvarukon, kezében a pohár tejecskével, meglátta a cicát arra futni, szálaban egy kis egész-cicához:

— Nesze, idd meg inkább az én tejecském, de eresszed szabadon azt a kis egészket.

A cicá szót fogadott s már is jókedvűen nyalogtani kezdte a kapott tejecskét.

— Jó tetteidért jót várj! — szót hallásan a megmentett egészke. — Legiféltettebb, elrejtett kincsemet érte nekem adom.

Hát azzal csak elkezdett a kicsi lábával gyorsan kaparni a földön, míg ki nem kapart belője valamit. Ugyan mi lehetett? Hát bizony egy lyukas mogyoró volt...!

Odaszaladt vele Pistikehez, letette elébe, azután ugy elment, mint a földön. Pistike ezen a furcsa ajándékon. Ugyan jóízűt nevetett Pistike ezen a furcsa ajándékon.

— Ugyan hová gurulsz? — csodálkozott Pistike, amikor meg akarta fogni, de nem sikerült. A lyukas mogyoró gurult szűzben tovább a kis kapu felé. Pistike futni kezdett, hogy utóljárja.

A lyukas mogyoró azonban a kis akpu alatt ügyesen kiugrott, akkor már az uccán gurult tovább. Pistike utána és lyukasnak jól kellett ám al ábát szednie, hogy szem elől ne tévessze a kis egészke furcsa ajándékát.

Ahány kis fiú csak az utába akadt, az mind megkérdezte: — Hová oly sietve Pistike?

A LYUKAS MOGYORÓ

ván-faju paripámra, amelyet pénzzel megfizetni nem lehetett. Véletlenül jutottam hozzá, midőn egyszer alkalmam volt lovagló művészetemet fényesen bebizonyítani. Egyszer ugyanis meglátogattam Przolovsky grófot Litvániában. Én a hölgyekkel a társalgó teremben maradtam teázni, a többi urak az udvarra mentek, hogy egy nemesvérű fiatal paripát megismerjék.

Egyszerre csak segélykiáltást hallunk.

Lefutok a lépcsőn és a paripa valóban annyira vad és szilaj volt, hogy senki sem mert közelébe menni vagy épen ráülni. Megzavarodva és aggódva álltak a leghíresebb lovaglók és minden arcról a félelem és aggodalom tükröződött vissza, midőn én egyetlen ugrással a ló hátán voltam. A jó a meglepetés hatása alatt nemcsak alább hagyott, de engedelmessé lett.

Hogy a hölgyeknek azt még meggyőzőbben megmutassam és minden szükségtelen aggodalmaktól megkíméljem őket, a paripát kényszeríttem, hogy egy nyitott ablakon a teázó terembe sétáljon.

Itt aztán különféleképp lovagoltam, lépésben, trappban, vágtatva, sőt végre az asztalra is felugrattam és itt a magas iskolát mutattam be a hölgyek nagy gyönyörűségére. Paripám oly ügyesen végzett minden mutatványt, hogy még egy csésze sem borult fel az asztalon.

Ez a gróf és a hölgyek előtt oly kedvessé tett, hogy a gróf a maga szokott előzékenységgel arra kért, fogadjam el a tüzes paripát ajándékkul és használjam őt a törökök elleni háboruban, a mely Münnich gróf vezénylete alatt csakhamar kezdetét vette.

Biz ez nagyon kedves ajándék volt. Mint katona a török háboruban álltam ki az első próbát ezen a hü, tüzes, bátor paripán s vittem véghez nagy tetteket.

(Folyt. köv.)

Csakhamar kincsekre bukkantak és erre az egész faluban nagy kört az erdőben leástak a földbe.

— Bocsulid meg máskor is a szeretettel adott ajándékot, ha csak akkora is, mint egy lyukas mogyoró.

Azzal a kistűnk szemére mely álmom nehezdedt s többé nem tudták, hogy mi történik velük.

... Elzárt a megrémült szülő az egész falut tüvével. Ezek már a gyermeküket. S miután sehoh sem találták, késő este, lámpásokkal az erdőbe indultak, hátha eltevedtek. Hát, végre is itt találták meg őket, egy nagy fa tövében, mely álmomba merülve. Karjaikba vették és hazavitték az alvó gyermeküket, akik azonban oly mélyen aludtak, hogy nem ébredtek fel, csak másnap reggel. Pistike meg akkor is, kezében egy lyukas mogyorót szorongatott.

Persze, vége se volt a kérdészködésnek s a kistűnk alig győztek mindent elmesélni, ami a föld alatt történt velük és a sok látnivalót. Eléinte ugyan azt hitték, csak álmom volt az egész, de miután a kistűnk mindnyájan ugyanazt mondották, végül is fontoltra vették a különböző esetet s a nagy fa körül az erdőben leástak a földbe.

A föld alatti kincseket ezután meg fog kelleni osztani az emberekkel. Igaz, hogy a föld nem adhat senkinek semmit ajándékba, nekik is meg fog kelleni hat dolgozni mind darab kincsért, amit a napvilágra vsznek. Nekem azonban majd gondom lesz rájuk, hogy munkájukat szerencsés kisértje s hogy ti álmok módon ne arthassatok nekik. Ily féltélel kaphatjátok vissza törpesapkákat. Most pedig elmehtek.

A törpek, amint jöttek, ugy el is távoztak a tündér inkor, ha csak akkora is, mint egy lyukas mogyoró.

— Bocsulid meg máskor is a szeretettel adott ajándékot, ha csak akkora is, mint egy lyukas mogyoró.

Azzal a kistűnk szemére mely álmom nehezdedt s többé nem tudták, hogy mi történik velük.

... Elzárt a megrémült szülő az egész falut tüvével. Ezek már a gyermeküket. S miután sehoh sem találták, késő este, lámpásokkal az erdőbe indultak, hátha eltevedtek. Hát, végre is itt találták meg őket, egy nagy fa tövében, mely álmomba merülve. Karjaikba vették és hazavitték az alvó gyermeküket, akik azonban oly mélyen aludtak, hogy nem ébredtek fel, csak másnap reggel. Pistike meg akkor is, kezében egy lyukas mogyorót szorongatott.

Azzal a kistűnk szemére mely álmom nehezdedt s többé nem tudták, hogy mi történik velük.

... Elzárt a megrémült szülő az egész falut tüvével. Ezek már a gyermeküket. S miután sehoh sem találták, késő este, lámpásokkal az erdőbe indultak, hátha eltevedtek. Hát, végre is itt találták meg őket, egy nagy fa tövében, mely álmomba merülve. Karjaikba vették és hazavitték az alvó gyermeküket, akik azonban oly mélyen aludtak, hogy nem ébredtek fel, csak másnap reggel. Pistike meg akkor is, kezében egy lyukas mogyorót szorongatott.

Azzal a kistűnk szemére mely álmom nehezdedt s többé nem tudták, hogy mi történik velük.

... Elzárt a megrémült szülő az egész falut tüvével. Ezek már a gyermeküket. S miután sehoh sem találták, késő este, lámpásokkal az erdőbe indultak, hátha eltevedtek. Hát, végre is itt találták meg őket, egy nagy fa tövében, mely álmomba merülve. Karjaikba vették és hazavitték az alvó gyermeküket, akik azonban oly mélyen aludtak, hogy nem ébredtek fel, csak másnap reggel. Pistike meg akkor is, kezében egy lyukas mogyorót szorongatott.

A finom malac

Ez bizony igaz történet!

Valami nyolcan voltak testvérek. Közöséges malacok. Ott laktak az ólban, hatalmas anyjukkal. Az ól nem volt nagy, anyjuk nagy volt, s valami butorzat is volt az ólban, — egy vályu — no, de azért elérték.

Alig háromnaposak voltak a malacok, amikor komoly baj történt. A kis malacra — amelyikről ép szó lesz — éjszaka idején olyan szerencsétlenül feküdt rá az anyja, hogy a malac lábát eltört... óh, igazán korán látogatta meg a malacot az első szerencsétlenség — szegénykét. Hisz a legtöbb malacot csak akkor éri az első baj, amikor egyuttal az utolsó is éri. Szegénykét... Amikor leölik, de ezt most ne fesszeges-sük tovább.

Reggel ott hevert a törött lábú malacka az ól padlóján, holott máskor — napvirradtával — már fürgén szaladozott testvéreivel, amennyire a szűkös hely engedte. Nagy baj, nagy baj, hiszen a dolognak sokkalta súlyosabb következményei is lehetnek, az emberek nem nagyon érzékenyeknek, amikor malacról van szó.

De most váratlan fordulat történt. A gyerekek elkunyerálták — a bajba jutott malackát. Féligmeddig játékból, de bizonyára azért is, mert a kis emberek még tudnak sajnálkozni a kis malacokon. Vitték be a kismalacot a házba a gyerekek. Hogy majd ők meggyógyítják.

Ágyat csináltak neki egy kosárban. Párnafélét is csinált neki a leányka, takarót is szerzett, a fiúcska meg kiírta a kosár fölé, a folyosó végében: Malackórház. S a kosár peremére egy kisebb cédulát tűzött. Amelyik azt mondta:

Beteg neve: Muki.

Kora: három nap.

Foglalkozása: malac.

Betegsége: ráfeküdtek.

Igaz, ebben az egyben az édesapa is segített. A malacka orvosa a fiú lett. Az ápolónő a leányka... A fiú sinbe tette a törött lábát. A leányka tejecskével itatta.